

Aan:
De Eilandsraad van het openbaar
lichaam Bonaire.
d.t.k.v. de Griffier
ALHIER

Ons nummer: 2/25/022826
Datum: 25 april 2025
Betreft: Stand van zaken Duurzaam
Afvalbeheer Bonaire

Geachte leden van de Eilandsraad,

Duurzaam afvalbeheer en -verwerking zijn essentiële voorwaarden voor een duurzaam Bonaire, met een gezonde leefomgeving en bescherming van het milieu. Het Bestuurscollege heeft het *Programma Duurzaam Afvalbeheer Bonaire* (DAB) opgezet om de uitdagingen en structurele problemen rondom afvalbeheer en -verwerking integraal aan te pakken. Dit programma richt zich op het ontwikkelen van beleid, het verbeteren van de afvalinfrastructuur, het herzien van de financieringsstructuur en het bevorderen van een circulaire economie.

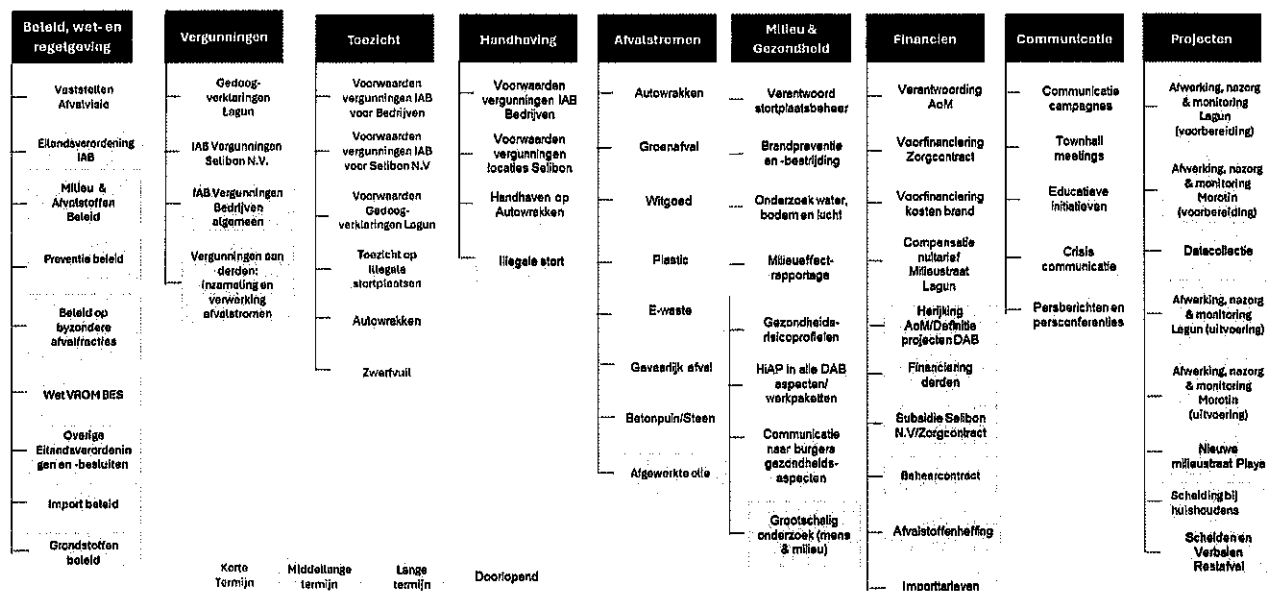
Sinds eind september 2024 is door de Eilandsecretaris een programmamanager Duurzaam Afvalbeheer Bonaire aangesteld. Deze programmamanager fungeert binnen het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) als centraal aanspreekpunt voor het afvaldossier. Vanuit de verschillende directies binnen het OLB wordt integraal samengewerkt aan de verdere uitvoering. Denk hierbij aan de domeinen publieke gezondheid, toezicht en handhaving, vergunningverlening en communicatie. Doel is de rol van het OLB met betrekking tot afvalbeheer te coördineren en processen aan te sturen om te komen tot een duurzaam afvalbeheer voor Bonaire. Zowel de privaatrechtelijke als publiekrechtelijke verantwoordelijkheden van het OLB vallen binnen de scope van het programma.

Bij deze Raadsinformatiebrief treft u vier bijlagen aan. Met dit schrijven wordt uw raad geïnformeerd over de stand van zaken van het programma DAB per april 2025, met daarbij tevens een vooruitblik op toekomstige acties. Daarnaast ontvangt u een update over de status van de Afvalvisie voor Bonaire, het Verbeterplan voor de stortplaats te Lagun en de opvolging van de indeplaatsstelling door de waarnemend Rijksvertegenwoordiger (wRv).

De huidige situatie rondom afvalbeheer op Bonaire is het resultaat van een decennialange ontwikkeling, die heeft geleid tot de huidige wijze van inzamelen, opslaan, verwerken, afvoeren en storten van afvalstoffen. Deze aanpak brengt op meerdere fronten risico's met zich mee voor natuur, milieu en publieke gezondheid. Het programma DAB coördineert de

aanpak van deze problematiek op korte, middellange en lange termijn. Het betreft een dynamisch programma, waarvan de omvang per april 2025 in onderstaand schema is weergegeven. Een beter leesbare versie van dit schema is bijgevoegd in de bijlagen.

Het Programma DAB is een dynamisch programma. Bovenstaande breakdown is een illustratie van het Programma DAB van April 2025

Figuur 1: Work breakdown structuur van het Programma DAB, april 2025

Afvalvisie Bonaire

Op 14 november 2024 heeft het Bestuurscollege Royal HaskoningDHV (RHDHV) opdracht gegeven tot het opstellen van een visie voor de toekomst van het afvalbeheer op Bonaire. In deze opdracht is specifiek aandacht gevraagd voor het inventariseren van quick wins, de aanpak van afvalstromen, het betrekken van de markt en de te nemen stappen richting een circulaire samenleving. Het conceptrapport is op 18 maart 2025 gepresenteerd aan het Bestuurscollege en op 8 april besproken met betrokken stakeholders, waaronder Selibon, Rijkswaterstaat, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De definitieve rapportage wordt in week 18 verwacht en zal, zodra ontvangen, met uw raad worden gedeeld.

Strategische richting

De visie is opgesteld in lijn met de ambitie van duurzaam afvalbeheer en biedt richting aan de strategische uitwerking en uitvoering van de projecten die als bouwstenen dienen voor het beoogde eindresultaat. De *Afvalvisie Bonaire 2035* beschrijft het motief, de visie en de strategie. De verdere uitwerking in concrete projectvoorstellen vormt het vervolgtraject en

valt samen met de herijking van het programma *Afvalbeheer op Maat* (AoM) en de definitie van projecten binnen het *Programma Duurzaam Afvalbeheer Bonaire*.

Binnen deze visie worden drie centrale motieven voor duurzaam afvalbeheer onderscheiden:

1. Bescherming van de publieke gezondheid;
2. Versterking van milieubewustzijn en educatie;
3. Bevordering van de circulaire economie.

Deze motieven vertalen zich in de volgende doelen:

- **Voor 2030:** Stoppen met het storten van restafval op de huidige wijze;
- **Voor 2035:** Een samenleving waarin actieve participatie in afvalpreventie, hergebruik en recycling de norm is;
- **Voor 2050:** Bonaire functioneert als circulaire economie.

De visie benadrukt het belang van participatie van de gemeenschap in het reduceren van restafval en het voorkomen van risico's voor milieu en volksgezondheid.

In 2035 heeft Bonaire een afvalbeheer dat integraal verbonden is met **milieubewustzijn en publieke gezondheid** waarin de gemeenschap actief participeert in **afvalpreventie, hergebruik en recycling**, ondersteund door **realistisch beleid en infrastructuur** binnen de eilandcontext.

Strategie: drie samenhangende trajecten

Voor de implementatie van de visie worden drie onderling verbonden strategische lijnen onderscheiden:

1. Minimalisatie van (de impact van) afval

Gericht op afvalpreventie, hergebruik, recycling en het gescheiden inzamelen van afvalstromen, zodat de hoeveelheid te storten restafval tot een minimum wordt beperkt. Tevens wordt de wijze van storten aangepakt: stortcompartimenten moeten milieutechnisch verantwoord worden ingericht met maatregelen ter bescherming van het milieu en de volksgezondheid.

2. Lokaal verwaarden waar mogelijk

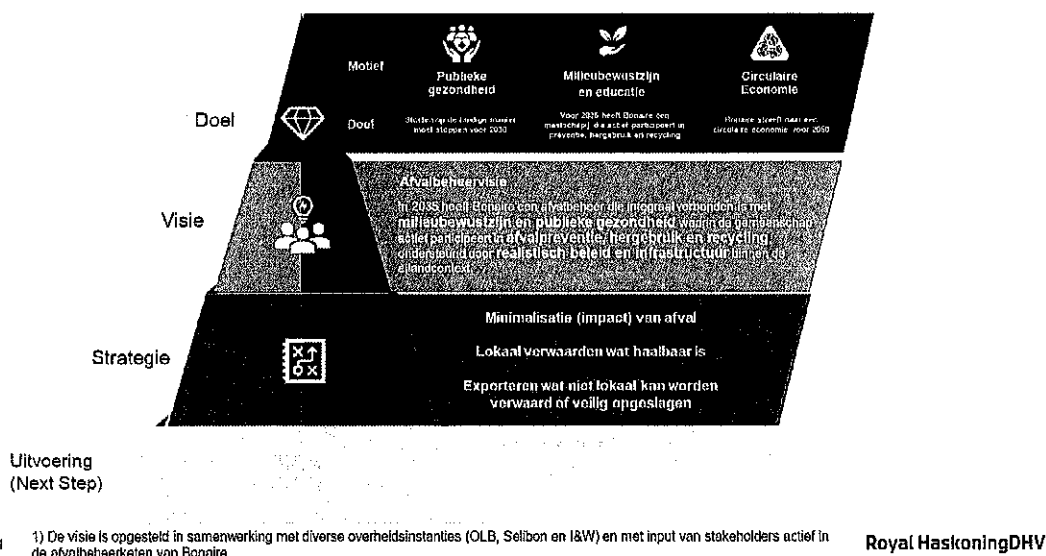
Afvalstromen met lokale verwerkings- of hergebruikspotentie (zoals groenafval, hout, betonpuin, glas, plastic en afgewerkte olie) worden waar mogelijk op Bonaire zelf verwerkt tot grondstoffen of nieuwe producten.

3. Exporteren wat lokaal niet verwaard kan worden

Afvalstromen die niet veilig of rendabel lokaal verwerkt kunnen worden, worden afgevoerd naar geschikte verwerkingslocaties elders.

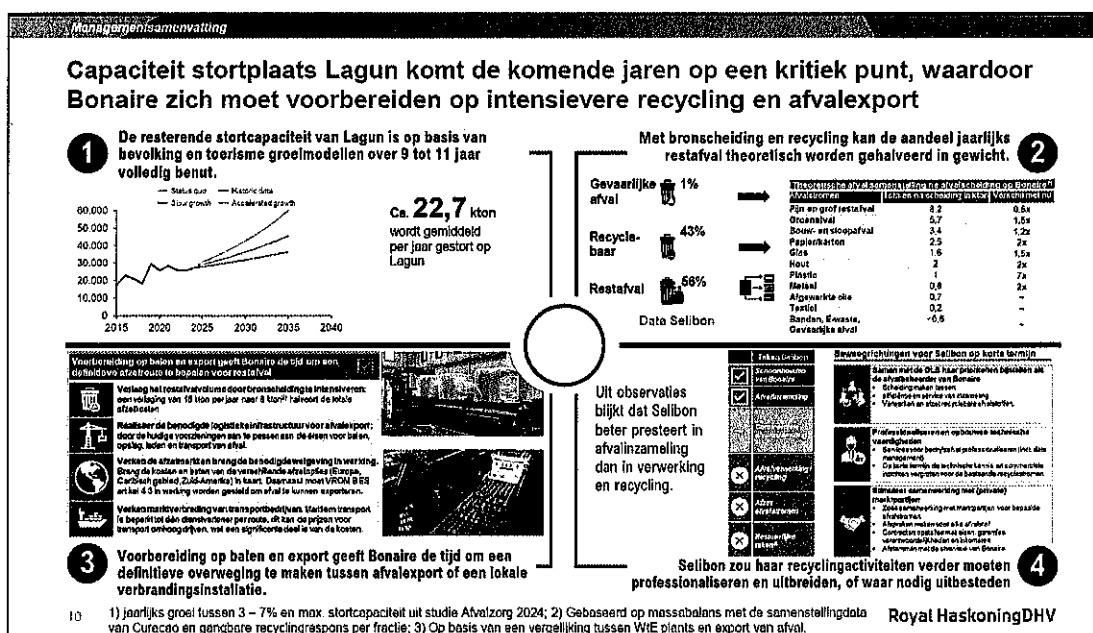
Een integrale visie en strategie voor het afvalbeheer van Bonaire

Figuur 2: Integrale visie en strategie voor het afvalbeheer van Bonaire (RHDHV april 2025)

Quick wins

In het rapport zijn diverse quick wins geïdentificeerd die gericht zijn op het duurzaam en verantwoord in gebruik nemen van bestaande installaties voor afvalverwerking op het eiland. Het gaat hierbij onder andere om installaties voor de verwerking van glas, plastic en bouw- en steenafval. Om deze installaties operationeel te maken, is het noodzakelijk om vergunningen aan te vragen en te verlenen, en eventueel de benodigde infrastructuur aan te passen of te realiseren. In sommige gevallen is bovendien een besluit nodig over de locatie van verwerking. Zo hoeft de verwerking van groenafval tot compost niet per se plaats te vinden op de locatie Lagun. Ook moeten hierin marktpartijen worden betrokken.

Figuur 3: Verminderen hoeveelheid restafval en voorbereiden op afvoer

Beheer van gevaarlijke afvalstromen

Om risico's voor milieu en volksgezondheid te voorkomen, moet een aantal randvoorwaarden goed worden geregeld, met name op het gebied van gevaarlijke afvalstoffen, verantwoord beheer van de stortplaats en brandpreventie op Lagun. Gevaarlijk afval dient op een milieutechnisch verantwoorde wijze te worden ingezameld, tijdelijk opgeslagen en afgevoerd. Dit vereist onder andere dat tijdelijke opslaglocaties voldoen aan vergunningsvoorwaarden en dat afvoer gegarandeerd is. Voorbeelden van dergelijke afvalstromen zijn: asbest, afgewerkte olie, biomedisch afval, gevaarlijk en klein chemisch afval en autowrakken.

Aanbevelingen:

- **Afgewerkte olie:** Herbezie de commerciële mogelijkheden voor afvoer en verwerking buiten Bonaire, onderzoek alternatieve afzetmogelijkheden en verken de haalbaarheid van verwerking op het eiland zelf.
- **Biomedisch en slachtafval:** Onderzoek de mogelijkheden voor herstart van de verbrandingsinstallatie of realisatie van een nieuwe verwerkingsinstallatie op een geschikte locatie.
- **Autowrakken:** Verken samenwerking met marktpartijen om een structurele ontmantelingsinstallatie op het eiland op te zetten, inclusief verantwoordelijkheid voor afvoer.

Verbeterplan Lagun

Op 6 maart 2025 ontving het Bestuurscollege een schrijven van de waarnemend Rijksvertegenwoordiger met het verzoek om een verbeterplan op te stellen voor de situatie op de Selibon-locatie Lagun (zie Bijlage 5). Hoewel de aanpak van deze inrichting reeds

onderdeel uitmaakt van het *Programmaplan Duurzaam Afvalbeheer* (DAB) en het programma IAB, is – in het kader van het interbestuurlijk toezicht en op verzoek van de Rijksvertegenwoordiger – besloten om een separaat document op te stellen. Doel hiervan is om de benodigde informatie gestructureerd en transparant aan te bieden.

Het *Verbeterplan Lagun* richt zich op de inrichting van Selibon te Lagun, die bestaat uit een stortplaats en een afvalcentrum met gebouwen, installaties en voorzieningen voor de inzameling, tijdelijke opslag, verwerking en afvoer van diverse afvalstromen.

Aanpak OLB

Het verbeterplan beschrijft de aanpak van het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) om de situatie op verschillende onderdelen te verbeteren, waaronder:

1. Beleid, wet- en regelgeving
2. Vergunningen, toezicht en handhaving
3. Milieu en publieke gezondheid
4. Operationeel stortplaatsbeheer
5. Toegang en beveiliging

De nadruk ligt op de maatregelen die het OLB zal treffen om de overtredingen door Selibon op de stortplaats Lagun op te lossen en het milieu en de publieke gezondheid te beschermen.

Inzet van Afvalzorg

Op 2 april 2025 heeft het Bestuurscollege een last onder bestuursdwang opgelegd aan Selibon wegens het niet naleven van voorschriften inzake verantwoord stortplaatsbeheer. Om structurele verbeteringen door te voeren in het beheer van de inrichting te Lagun, is besloten om externe deskundigheid in te schakelen van Afvalzorg. Daartoe wordt een raamovereenkomst afgesloten waarin verschillende werkpakketten zijn opgenomen die afzonderlijk kunnen worden opgestart. Het Bestuurscollege heeft het voornemen om de opdracht voor Werkpakket 1 de komende weken te verlenen.

Werkpakket 1 – Aanpak acute knelpunten op Lagun

- Opstellen van een brandpreventie- en bestrijdingsplan
- Inzet van een stortplaatsbeheerder op locatie
- Opstellen van een integraal stortplaatsbeheerplan voor Lagun
- Optioneel: advisering op het gebied van vergunningprocedures en milieueffectrapportage

Werkpakket 2 – Inrichting nieuw stortcompartiment Lagun

Aangezien Bonaire de komende jaren behoefte blijft houden aan stortcapaciteit voor restafval, worden nieuwe stortcompartimenten ontworpen en ingericht. Hierbij worden milieubescherpende maatregelen getroffen, zoals:

- Aanbrengen van een waterdichte onderafdichting ter bescherming van de bodem
- Beheerst afvoeren van regenwater
- Opvangen en afvoeren van stortgassen

Werkpakket 3 – Afwerking oude stortcompartimenten Lagun

De reeds gevulde compartimenten op Lagun dienen te worden afgewerkt. Dit omvat:

- Aanbrengen van een waterdichte bovenafdichting
- Maatregelen voor gecontroleerde afvoer van regenwater
- Maatregelen voor opvang en afvoer van stortgassen
- Opstellen van een nazorg- en monitoringsplan voor duurzaam beheer

Werkpakket 4 – Afwerking voormalige stortplaats Morotin

Ook de gesloten stortplaats te Morotin wordt aangepakt. De werkzaamheden zijn vergelijkbaar met die op Lagun en omvatten:

- Waterdichte bovenafdichting
- Beheersing van regenwater en stortgassen
- Opstellen van een nazorg- en monitoringsplan voor de lange termijn

Planning acties verbeterplan Lagun

In onderstaande tabel is de planning op hoofdlijnen weergegeven voor de verschillende acties uit het verbeterplan Lagun.

Omschrijving	Onderdelen	Indicatieve Planning *	Stakeholders
Beleid, wet- en regelgeving	Eilandsverordening IAB indiening ter behandeling ER	Q1 2026	OLB
Vergunningen Lagun	IAB vergunning locaties Selibon, aanvraag opstellen inclusief milieueffectrapport door Selibon	Q1-Q4 2025	Selibon, OLB, OD-NL, adviesbureaus
Toezicht en handhaving	Intensief toezicht op naleving voorwaarden gedoogverklaring, algehele zorgplicht en IAB verplichtingen locaties Selibon	Doorlopend	OLB T&H, OD-NL
Milieubescherming en publieke gezondheid	Onderzoeken RIVM, GGD Bonaire	Q3-Q4 2025 verkennend onderzoek	OLB, RIVM, Selibon, Afvalzorg Omwonenden
Brandbestrijding- en preventieplan	Opstellen brandbestrijding- en preventieplan Afvalzorg	Q2-Q3 2025	OLB, Selibon, Afvalzorg, omwonenden
Operationeel stortplaatsbeheer	Opstellen Operationeel stortplan	Q2-Q3 2025	OLB, Selibon, Afvalzorg
Ondersteuning stortplaatsmanagement	On site ondersteuning stortplaatsmanagement	Q2-Q3	OLB, Selibon, Afvalzorg
Ondersteuning stortplaatsmanagement	On site ondersteuning stortplaatsmanagement DAB	Doorlopend	OLB, Selibon, DAB
Inrichten nieuwe stortcompartimenten Lagun	Vorbereiding, ontwerpen, aanbesteding Afvalzorg	Q2-Q4 2025	OLB, Selibon, Afvalzorg Omwonenden
Inrichten nieuwe stortcompartimenten Lagun	Contractering en Uitvoering*	Q4 2025 - Q1 2026*	OLB, Selibon, Afvalzorg, omwonenden, aannemers, leveranciers.
Afwerken, nazorg en monitoring oude stortcompartimenten Lagun	Vorbereiding, ontwerpen, aanbesteding	Q4 2025 - Q1 2026	OLB, Selibon, Afvalzorg Omwonenden

Afwerken, nazorg en monitoring oude stortcompartimenten Lagun	Contractering en Uitvoering*	2026-2027*	OLB, Selibon, Afvalzorg, omwonenden, aannemers, leveranciers.
Omheining	1. Ontwerp en voorbereiding 2. Financiering 3. Aanbesteding en contractering 4. Uitvoering	1. Q3-Q4 2025 2. Q1 2026 3. Q2 2026 4. Q2-Q4 2026	Selibon, OLB Selibon, MinlenW, OLB Markt, OLB, Selibon, Omwonenden
Structurele oplossing slachtafval	Alternatief voor begraven van slachtafval organiseren	Q3 2025	OLB, Selibon, GGD
Tijdelijke opslag asbesthoudend afval	Containers in goede staat houden, werkinstructies volgen	Doortopend	Selibon, OLB
Tijdelijke opslag biomedisch afval	Plaatsen en aansluiten koelcontainer	Q1-Q2 2025	Selibon, WEB, OLB
Afvoer en verwerking biomedisch afval	Herverpakken, afvoeren en verwerken in NL/Belgie	Q1-Q2 2025	Selibon, OLB, Renewi, RMD, GGD

Tabel 1: Planning op hoofdlijnen Verbeterplan Lagun.

Opvolging maatregelen indeplaatsstelling wRv

Op 6 maart 2025 ontving het Bestuurscollege een brief van de waarnemend Rijksvertegenwoordiger (wRv), vergezeld van een overdrachtsdocument met betrekking tot de voortgang en uitvoering van maatregelen in het kader van de voormalige indeplaatsstelling op de Selibon-locatie Lagun (Zie bijlage 6). In dit document wordt een overzicht gegeven van reeds afgeronde en nog lopende acties, inclusief aanbevelingen die nog opgevolgd moeten worden. Met het document *Opvolging Overdrachtsdocument wRv* (zie bijlage 4) onderstreept het Bestuurscollege zijn verantwoordelijkheid voor de afronding van de nog openstaande maatregelen en besluiten. Per maatregel is in dit document de stand van zaken per 4 april beschreven, evenals het voorziene vervolgtraject dat door het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) wordt uitgezet.

Stand van zaken maatregelen en besluiten

I. Asbest

De containers voor de tijdelijke opslag van asbesthoudend materiaal zijn inmiddels allemaal water- en luchtdicht gemaakt. Daarnaast zijn de inname- en acceptatieprotocollen aangescherpt, en medewerkers van Selibon zijn getraind in het herkennen en zorgvuldig omgaan met asbesthoudend of asbestverdacht materiaal. Voor het aanbieden van asbest gelden verplichte verpakkingsvoorschriften. Kleinere hoeveelheden die niet correct zijn verpakt, worden ter plaatse door Selibon-medewerkers alsnog correct verpakt en opgeslagen. Bij grotere hoeveelheden wordt de aanbieder geïnstrueerd om het materiaal conform de voorschriften te verpakken voordat Selibon het accepteert. Alle aanbieders van asbest worden geregistreerd ten behoeve van monitoring en handhaving.

II. Biomedisch afval

Op 14 april 2025 is het eerste deel van de bestaande voorraad biomedisch afval afgevoerd naar een verwerkingslocatie in Nederland. In totaal is circa 35 ton afval getransporteerd, verdeeld over vijf zeecontainers. Voorafgaand aan de afvoer moest het afval worden herverpakt in gecertificeerde verpakkingsmaterialen. De tijdelijke opslagfaciliteit is inmiddels verbeterd door de inkoop van twee koelcontainers, waarvan er één in gebruik is. Momenteel bevinden zich nog circa zes containers met biomedisch afval op de locatie Lagun en komt er wekelijks nieuw afval binnen. Voor de afvoer is een nieuwe lading verpakkingsmateriaal besteld, waarvan de aankomst eind mei 2025 wordt verwacht. De herverpakking en afvoer van het resterende afval zal naar verwachting eind juni of begin juli worden afgerond.

III. Slachtafval

Slachtafval wordt momenteel tijdelijk begraven op het terrein van Lagun. Deze tijdelijke maatregel is vastgelegd in werkinstructies en voorwaarden zoals opgenomen in een gedoogverklaring die door de wRv is afgegeven en geldig is tot 1 september 2025. Er wordt gewerkt aan het vinden van een structurele, duurzame oplossing voor de verwerking van slachtafval.

IV. Toegankelijkheid van het terrein

De eerste prioriteit was het beperken van de vrije toegang tot installaties op het terrein van het afvalcentrum. Deze maatregel is inmiddels geïmplementeerd door middel van aanvullende omheining, cameratoezicht en fysieke beveiliging door een professioneel bewakingsbedrijf. Ook het terrein rondom de tijdelijke opslag van asbesthoudend en biomedisch afval is afgezet en voorzien van waarschuwingsborden. De volledige omheining van het gehele Selibon-terrein op Lagun maakt onderdeel uit van het *Verbeterplan Lagun* en is gepland voor uitvoering in 2026. De voorbereidingen hiervoor starten in het derde en vierde kwartaal van 2025.

V. Vergunningaanvraag Afvalcentrum Lagun

De aanvraag van Selibon voor aanpassing van de hindervergunning voor (delen van) het Afvalcentrum Lagun wordt als afgewezen beschouwd wegens het uitblijven van een besluit van het Bestuurscollege binnen de gestelde termijn. Voor de stortplaats is tot op heden geen vergunningaanvraag ingediend.

Volgens het Inspectieadvies van het IAB dient de inrichting van Selibon op Lagun te worden beschouwd als één integrale inrichting, bestaande uit zowel een afvalcentrum als een stortplaats. Dit impliceert dat er één geïntegreerde vergunningaanvraag moet worden ingediend, inclusief een milieueffectrapportage (MER). Zie ook de toelichting onder het onderdeel Vergunningensituatie Afvalbeheer Selibon.

Vergunningensituatie Afvalbeheer Selibon

De inrichting van Selibon te Lagun wordt, conform het *Inrichtingen- en Activiteitenbesluit BES* (IAB), aangemerkt als één integrale inrichting. Deze omvat onder meer een stortplaats en een afvalcentrum. Op 2 april 2025 heeft het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) een gedoogverklaring afgegeven aan Selibon vanwege het ontbreken van een integrale vergunning op grond van het IAB voor de inrichting en activiteiten op Lagun.

Selibon is gemaand om uiterlijk **1 september 2025** de vereiste vergunningen voor de locatie Lagun op orde te hebben. Hiertoe dient een milieueffectrapportage (MER) te worden opgesteld en als onderdeel van de vergunningsaanvraag te worden ingediend.

Het OLB is, samen met de Omgevingsdienst Nederland (OD-NL), een traject gestart om met Selibon te komen tot ontvankelijke aanvragen voor al haar locaties. Dit traject omvat:

a. Inrichting en activiteiten Lagun (aanvraag inclusief MER)

- Stortplaats
- Afvalcentrum

b. Milieustraat Kaya Industria: uiterlijk in week 18 dient een conceptaanvraag te worden ingediend bij het OLB, met betrekking tot:

- Milieustraat
- Werkplaats voor voertuigen

c. Milieustraat Morotin: ook hiervoor dient uiterlijk in week 18 een conceptaanvraag te worden ingediend bij het OLB.

Brede aanpak: afvalbeheer in de bedrijfsomgeving

Naast het vergunningentraject van Selibon wordt ook het bredere afvalbeheer bij bedrijven op Bonaire meegenomen. Het programma IAB vervult hierin de regierol. Alle bedrijven op het eiland met (potentiële) milieurisico's en relevante afvalstromen worden actief benaderd en bezocht. Doel is om:

- hun vergunningssituatie conform het IAB op orde te brengen;
- hen te informeren over de voorwaarden die vanuit het IAB gelden voor verantwoord afvalbeheer binnen bedrijven.

Governance van het Programma DAB

Het programma *Duurzaam Afvalbeheer Bonaire* (DAB) is een breed en complex programma, met diverse, veelal langdurige trajecten. Voor de besluitvorming binnen het programma is gekozen voor een heldere governance-structuur, gericht op samenwerking en deskundigheid.

- Technische overleggen
Inhoudelijk deskundigen binnen het OLB bereiden, waar nodig met externe stakeholders of deskundigen, plannen van aanpak en inhoudelijke adviezen voor in zogenaamde technische overleggen.
- Werkgroep DAB
Deze interne werkgroep binnen het OLB fungeert als schakel tussen de technische overleggen en de formele besluitvorming. De werkgroep DAB toetst voorstellen en bereidt besluitvorming voor ten behoeve van de Stuurgroep DAB en het Bestuurscollege.
- Stuurgroep DAB
De stuurgroep beoordeelt de ingediende voorstellen en adviezen en adviseert het Bestuurscollege over te nemen besluiten binnen het kader van het programma DAB.

De samenstelling van de werkgroep en Stuurgroep DAB is in onderstaand schema opgenomen:

	Omschrijving taken & verantwoordelijkheden	Betrokken functies/actoren
Stuurgroep DAB	Adviesorgaan voor Bestuurscollege	a) Gedeputeerden R&O en Fin/T&H b) Programmanager DAB c) Agendaleden: Min I&W, Directies OLB, Selibon N.V.
Werkgroep DAB	a) Voorbereiding besluitvorming Stuurgroep, Bestuurscollege en Eilandsraad ten aanzien van afvalbeheer b) Communicatie over afvalbeheer vanuit Openbaar Lichaam Bonaire c) Adviseren met betrekking tot de privaatrechtelijke en publiekrechtelijke verantwoordelijkheden en rollen van Openbaar Lichaam Bonaire ten aanzien van afvalbeheer in brede zin en Selibon N.V. in het bijzonder	a) Een beleidsadviseur Milieu van de afdeling Beleid en Projecten, unit natuur en milieu van de Directie Ruimte en Ontwikkeling; b) Een Sr. vergunningverlener van de afdeling Realisatie, unit Vergunningverlening Milieu van de Directie Ruimte en Ontwikkeling; c) Een beleidsadviseur van de unit Economische Zaken van de afdeling Beleid en Projecten, van de Directie Ruimte en Ontwikkeling; d) Vertegenwoordiger van de afdeling Juridische en Algemene Zaken, van de Directie Bedrijfsvoering en Ondersteuning; e) Vertegenwoordiger van de afdeling Financiën, van de Directie Bedrijfsvoering en Ondersteuning; f) Vertegenwoordiger van de afdeling Communicatie van de directie Bedrijfsvoering en Ondersteuning g) Vertegenwoordiger van GGD Bonaire h) Vertegenwoordiger van de afdeling Communicatie
Technische Overleggen	Inhoudelijke voorbereiding projectvoorstellen voor behandeling in werkgroep DAB voor onder meer de volgende thema's: a) Vergunningen b) Toezicht c) Handhaving d) Financiën e) Afvalstromen bijv. a. Autowrakken b. Witgoed c. Groenafval d. Betonpuin f) Beleid g) Projecten h) Communicatie	Technisch en inhoudelijk deskundigen, externe adviseurs, marktpartijen, overheden.

Figuur 4: overzicht taken, verantwoordelijkheden en betrokkenen werkgroep en Stuurgroep DAB

Raakvlakken met andere programma's

Programma IAB

Een belangrijk onderdeel van het Programma Inrichtingen- en Activiteitenbesluit (IAB) is het reguleren van het afvalbeheer door en bij bedrijven. In dit kader worden gezamenlijke acties opgezet door de programmamanagers van DAB en IAB. Deze acties richten zich specifiek op doelgroepen zoals horecaondernemingen, garages en bouwbedrijven. Het afvalbeheer binnen bedrijven moet goed aansluiten op de inzameling en verwerking van afvalstromen door Selibon of anderen. Door dit op elkaar af te stemmen, kunnen schonere afvalstromen worden gerealiseerd – dat wil zeggen, minder gemengde afvalstoffen – die beter geschikt zijn voor recycling of hoogwaardige verwerking.

Programma NMBP

Het Natuur- en Milieubeleidsplan BES (NMBP BES) bevat strategische doelstellingen voor afvalbeheer, die mede richting geven aan het programma DAB. De belangrijkste hiervan is het beëindigen van het storten van restafval vóór 2030. Deze doelstelling vormt het beleidsmatige kader voor de afvalvisie van Bonaire en de daarop gebaseerde projecten. Het afbouwen van storten als eindbestemming voor afval betekent dat alternatieven – zoals verwerking op het eiland of afvoer naar het buitenland – in toenemende mate prioriteit krijgen. Het kiezen van een passend alternatief voor restafvalverwerking vormt

daarmee een van de meest strategische keuzen voor de toekomst van het afvalbeheer op Bonaire.

Programma Gezonde Leefomgeving

Het programma Gezonde Leefomgeving van GGD Bonaire richt zich op het bevorderen van een gezonde leefomgeving en het beschermen van de volksgezondheid. Dit gebeurt via samenwerking met ketenpartners, toepassing van het Health in All Policies-principe (HiAP) en de uitvoering van verschillende projecten.

Duurzaam afvalbeheer is een van de speerpunten binnen dit programma. In dat kader ondersteunt GGD Bonaire het programma DAB door gezondheidsaspecten expliciet mee te nemen in de beleidsvorming en uitvoering, vanuit het HiAP-perspectief.

Financiën

De kosten voor de uitvoering van het Verbeterplan Lagun worden in principe gefinancierd uit de reguliere middelen van het OLB. Waar nodig en mogelijk zullen kosten doorbelast worden naar de overtreder in geval van een Last onder Bestuursdwang.

Onvoorziene kosten die voortvloeien uit de uitvoering van maatregelen uit de overdracht van de indeplaatsstelling of uit bestuursdwangmaatregelen van het OLB richting Selibon, worden in eerste instantie gefinancierd uit de algemene reserves. De urgentie en het belang van milieubescherming en volksgezondheid laten geen verdere vertraging toe, bijvoorbeeld in afwachting van begrotingswijzigingen.

Voor de periode februari tot en met juli 2025 is een investeringsruimte van USD 1.500.000 begroot. Deze middelen worden ingezet voor:

- De tijdelijke opslag en afvoer van biomedisch afval;
- Verdere aanscherping van de beveiliging op het terrein van Lagun;
- De opdracht aan Afvalzorg Nederland ter ondersteuning bij het verbeteren van het stortplaatsbeheer en het opstellen van een brandpreventie- en bestrijdingsplan.
- Kosten voor brandbestrijding
- Opheffen van overtredingen uit de Last onder Bestuursdwang

Financiering en verantwoording

Vervolg financiering DAB-projecten

Na de verantwoording van de bestede middelen uit het programma Afvalbeheer op Maat (AoM) – zie onderstaand – zullen de projecten binnen het programma Duurzaam Afvalbeheer Bonaire (DAB) verder worden gedefinieerd. In samenspraak met onder meer het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) zal vervolgens de financiële bijdrage van het ministerie aan deze projecten worden vastgesteld.

Daarnaast zal actief worden gezocht naar aanvullende externe financieringsbronnen voor de benodigde investeringen. Hierbij wordt onder meer gedacht aan het Rijk, Europese fondsen, de Wereldbank en regionale (ontwikkelings)fondsen.

Verantwoording gelden Afvalbeheer op Maat (AoM)

Op 24 oktober 2024 ontving het Bestuurscollege een brief namens de staatssecretaris van lenW. In dit schrijven bevestigde het ministerie zijn bereidheid om Bonaire te blijven ondersteunen bij de ontwikkeling van toekomstbestendig afvalbeheer. Een voorwaarde voor deze toekomstige steun is echter de verantwoording van de reeds verstrekte middelen in het kader van het AoM-programma over de periode 2014–2024, evenals de vaststelling van een lange termijnvisie voor afvalbeheer.

Het programma Afvalbeheer op Maat (AoM) is een samenwerkingsverband tussen het OLB en Selibon, gefinancierd door het ministerie van lenW. De uitvoering van het programma is belegd bij Selibon. Tot medio 2021 zijn de toegekende middelen vanuit het ministerie direct doorgestuurd naar Selibon.

Het Bestuurscollege beschouwt de verantwoording van deze bijzondere uitkeringen als een hoge prioriteit. Om dit proces te waarborgen is begin januari 2025 een coördinator aangesteld, die onder aansturing van de programmamanager DAB verantwoordelijk is voor de uitvoering. Een groot deel van de verantwoording zal moeten worden gebaseerd op de financiële administratie van Selibon. Deze administratie dient te worden geanalyseerd en goedgekeurd door de onafhankelijke accountant van Selibon.

Voor de jaren 2021 en 2022 zijn opnieuw beschikkingen aangevraagd en toegekend in het kader van AoM. In tegenstelling tot eerdere jaren zijn deze middelen echter niet direct overgemaakt aan Selibon, maar op een rekening van het OLB geplaatst.

Voor alle verleende beschikkingen geldt dat de bestedingstermijn die onderdeel is van de regeling Bijzondere Uitkering, inmiddels is verlopen.

Positie	Omschrijving	Progressie	Start Datum	Deadline
1	Vorbereiding verantwoording AoM, overleg Selibon, Min lenW, werving coordinator	100%	1-Nov-24	20-Jan-25
2	Inventarisatie verantwoording AoM en afstemming vereisten	95%	24-Jan-25	15-May-25
3	Administratie AoM actueel bijgewerkt	70%	17-Feb-25	24-Apr-25
4	Accountantsverklaring AoM subsidies 2018 en 2020	60%	21-Apr-25	30-Jun-25
5	Eindrapportage AoM over subsidie uit 2018 met zaaknr. 31145688	60%	24-Mar-25	30-Jun-25
6	Eindrapportage AoM over subsidie uit 2020 met zaaknr. 31165727	60%	24-Mar-25	30-Jun-25
7	Administratie subsidies 2021 en 2022 AoM actueel	95%	31-Mar-25	16-Apr-25
8	Accountantsverklaring AoM subsidies 2021 en 2022	0%	14-Apr-25	28-Apr-25
9	Concept brief verzoek vaststelling subsidies 2018 t/m 2022 incl. verantwoording	0%	21-Apr-25	6-Jul-25
10	Definitieve brief verzoek vaststelling incl. verantwoording ondertekend en verstuurd	0%	6-Jun-25	13-Jul-25
11	Vaststelling subsidies 2018 t/m 2022	0%	13-Jul-25	

Figuur 5: Planning op hoofdlijnen van het verantwoordingsproces Bijzondere Uitkeringen AoM.

Tot slot

Het Bestuurscollege onderstreept dat het afvaldossier een hoge prioriteit heeft en zet zich met volle overtuiging in voor het structureel verbeteren van de huidige situatie. Hierbij staat de bescherming van de publieke gezondheid en het milieu centraal.

De huidige problematiek is het gevolg van een decennialange werkwijze van ongecontroleerd afvalbeheer. Het Bestuurscollege acht het daarom noodzakelijk om de regie stevig in eigen hand te nemen, en daarbij nauw samen te werken met de gemeenschap – burgers, bedrijven en bezoekers – om te komen tot een duurzaam, gedragen en toekomstbestendig afvalbeheersysteem.

Op **2 mei aanstaande** organiseert het Bestuurscollege een **Townhall-meeting**. Tijdens deze bijeenkomst gaat het bestuur in gesprek met de bevolking over de aanpak van het afvalbeheer, met in het bijzonder aandacht voor de situatie op de locatie Lagun.

Het Bestuurscollege heeft het voornemen u regelmatig te informeren en actief te betrekken bij de voortgang van het programma *Duurzaam Afvalbeheer Bonaire*.

Wij vertrouwen erop u met deze brief en bijlagen voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire,
de gezaghebber,

de eilandsecretaris,

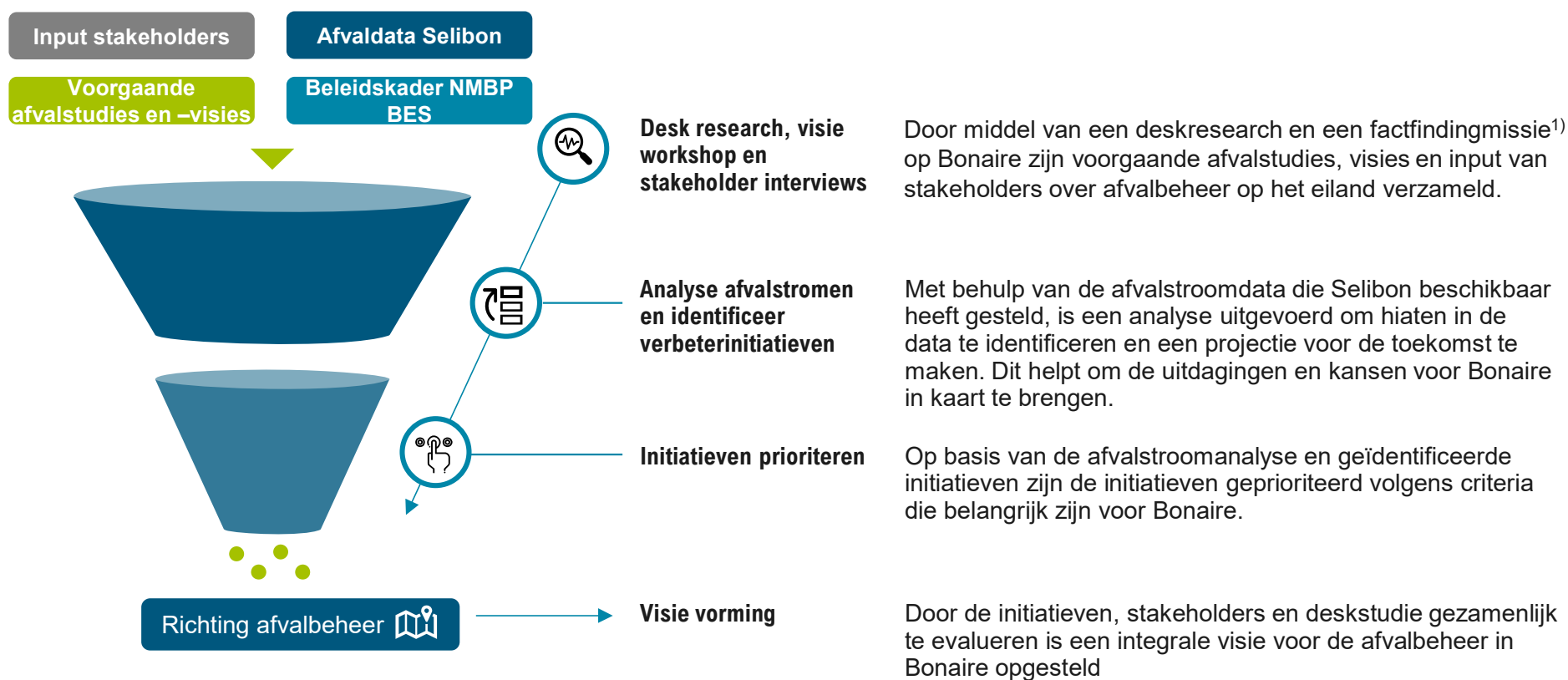
Bijlagen:

1. Visie Afvalbeheer Bonaire 2035 (RHDHV) – Managementsamenvatting Definitief Concept
2. Programma Duurzaam Afvalbeheer op hoofdlijnen
3. Verbeterplan Lagun
4. Opvolging overdrachtsdocument Indeplaatsstelling wRv
5. Rv2025u007 Gezaghebber J. Soliano leden Bestuurscollege betreft interbestuurlijk toezicht Selibon Lagun;
6. Overdrachtsdocument wRv naar OLB
7. Persbericht afvoer biomedisch afval Openbaar Lichaam Bonaire: Afvoer biomedisch afval van Bonaire gestart

Management samenvatting

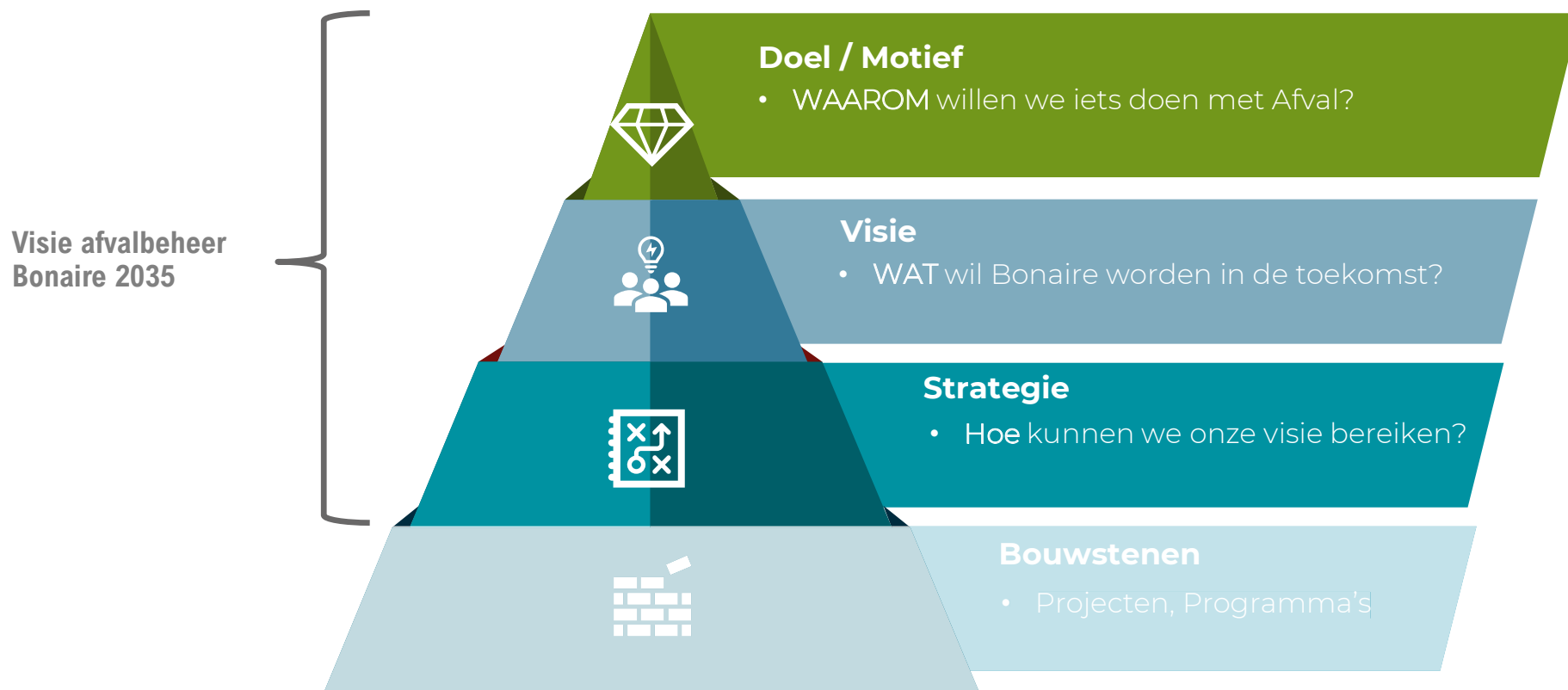
Op basis van data, eerdere studies en stakeholderinput is een analyse van avalstromen uitgevoerd om richtingen voor het afvalbeheer te bepalen

Overzicht aanpak

Een vernieuwde doelstelling, visie en strategie zijn opgesteld op basis van eerdere visies, beleidskaders, stakeholderinput en afvalstromenanalyse

Visiestructuur

De huidige situatie van afvalbeheer op Bonaire – veel afval belandt op de stortplaats, recycling gebeurt beperkt en voornamelijk buiten Bonaire

Overzicht afvalbeheerketen van Bonaire

	 Import / bronnen	 Inzameling / ontvangst	 Verwerken / Recycling	 Afzet / Storten
Huidige status	<ul style="list-style-type: none"> • Afval komt vrij bij inwoners en bedrijven. • Bijna alles wordt geïmporteerd, wat geen voeding is, eindigt als afval. • Sinds 2022 heeft Bonaire een verbod op de verkoop van een deel van single use plastics ingevoerd, in lijn met de Europese de SUP-richtlijn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Selibon is afvalinzamelingsbedrijf • Huishoudens beschikken meestal over één containers voor restafval • Bedrijven kunnen gebruikmaken van containers tot 3.000 liter. • Afgewerkte olie, asbest en medisch afval worden apart ingezameld. • Karton/papier, plastic, glas en blikken worden ingezameld bij milieustraten en ontvangstations op het eiland. 	<ul style="list-style-type: none"> • Karton, papier en blik worden geperst en gebaald voor recycling. • De verbrandingsoven voor afgekeurde producten en medisch afval staat sinds 2023 stil. • De recyclinginstallatie op Lagun voor plastic, glas en olie aanwezig, maar nooit in gebruik genomen. • Wet VROM BES en IAB BES reguleert het afvalbeheer, maar essentiële onderdelen ontbreken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het meeste afval wordt momenteel gestort op Lagun. • Afzet papier, karton, blik en afgewerkte olie voor recycling. • Glas en plastic worden apart tijdelijk opgeslagen voor latere verwerking op Bonaire. • De tijdelijk opslag van biomedisch afval vormde een milieurisico. Dit wordt momenteel aangepakt met gekoelde containers.
Feiten en cijfers	<ul style="list-style-type: none"> • Import producten circa 7 à 8.000 containers per jaar⁵⁾ 	<ul style="list-style-type: none"> • Selibon ontvangt 26 kton afval per jaar³⁾ • Selibon bedient circa 9000 huishoudens en 600 bedrijven¹⁾ 	<ul style="list-style-type: none"> • Slechts 3% van het afval wordt gerecycled²⁾ • Recycling vindt vooral buiten Bonaire plaats 	<ul style="list-style-type: none"> • Circa 75% van het afval wordt gestort op Lagun • Resterende stortcapaciteit beperkt. • 20% wordt tijdelijk opgeslagen voor toekomstige verwerking.²⁾
Voorbeelden stakeholders	 		 	

8 1) BONCIRC report – Organic flows in Bonaire 2024; 2) Selibon presentatie – Transformatie van afvalbeheer 2024; 3) Inzameldata Selibon; 4) FUSE, No Waste Caribbean Vibes, NOBO en Stone Crusher/BonRecycling; 5) CBP - MKBA Vrachthaven Bonaire 2023

VROM en IAB BES zijn wetinstrumenten voor afvalbeheer op Bonaire, terwijl het NMBP BES biedt beleidsdoelstellingen

Overzicht wettelijk en beleidskader afvalstoffen op Bonaire

VROM BES

Wet volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer BES is wetgeving die het **kader** geeft **voor afvalbeheer** op Bonaire, maar mist nog enkele essentiële onderdelen.

IAB BES

Inrichtingen- en activiteitenbesluit BES is wetgeving die het kader geeft onder welke **voorwaarden activiteiten** mogen worden ondernomen en **inrichtingen** mogen worden opgericht op Bonaire. Het stelt hierbij eisen aan de omgang met afvalstoffen.

NMBP BES 2020-2030

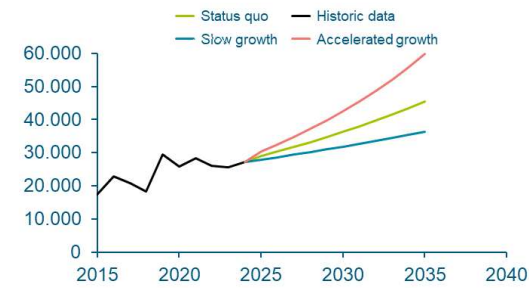
Natuur- en Milieubeleidsplan Caribisch Nederland biedt een integraal kader voor verantwoordelijkheden, beleidsdoelstellingen en wettelijke verplichtingen met betrekking tot het beheer van de natuurlijke omgeving in Caribisch Nederland. **NMBP heeft een aantal strategische doelstellingen specifiek voor afvalbeheer op de BES-eilanden gericht voor 2030.**

CMP

Circulair Materialenplan is de opvolger van LAP3 in Nederland en biedt vanaf 2026 het beleidskader voor grondstoffenbeheer, afvalverwerking en de vergunningverlening daarvoor. Dit stuurt bedrijven en overheden bij het maken van circulaire keuzes en dit te handhaven. **Het CMP is geen beleid voor Caribisch Nederland, maar kan wel ter inspiratie dienen.**

Capaciteit stortplaats Lagun komt de komende jaren op een kritiek punt, waardoor Bonaire zich moet voorbereiden op intensievere recycling en afvalexport

1 De resterende stortcapaciteit van Lagun is op basis van bevolking en toerisme groeimodellen over 9 tot 11 jaar volledig benut.

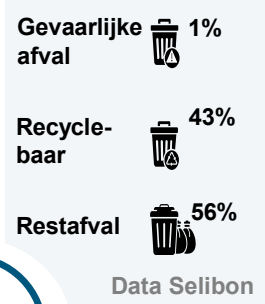
Ca. **22,7** kton
wordt gemiddeld
per jaar gestort op
Lagun

- Voorbereiding op balen en export geeft Bonaire de tijd om een definitieve afzetroute te bepalen voor restafval**
- Verlaag het restafvalvolume door bronscheiding te intensiveren:** een verlaging van 16 kton per jaar naar 8 kton²⁾ halveert de totale afzetkosten.
 - Realiseer de benodigde logistieke infrastructuur voor afvalexport:** door de huidige voorzieningen aan te passen aan de eisen voor balen, opslag, laden en transport van afval.
 - Verken de afzetmarkt en breng de benodigde wetgeving in werking.** Breng de kosten en baten van de verschillende afzetoepies (Europa, Caribisch gebied, Zuid-Amerika) in kaart. Daarnaast moet VROM BES artikel 4.3 in werking worden gesteld om afval te kunnen exporteren.
 - Verken marktverbreiding van transportbedrijven.** Maritiem transport is beperkt tot één dienstverlener per route, dit kan de prijzen voor transport omhoog drijven, wat een significante deel is van de kosten.

3 Voorbereiding op balen en export geeft Bonaire de tijd om een definitieve overweging te maken tussen afvalexport of een lokale verbrandingsinstallatie.

Met bronscheiding en recycling kan de aandeel jaarlijks restafval theoretisch worden gehalveerd in gewicht.

Theoretische afval samenstelling na afvalscheiding op Bonaire ²⁾		
Afvalstromen	Totalen na scheiding in kton	Verskil met nu
Fijn en grof restafval	8,2	0,5x
Groenafval	5,7	1,5x
Bouw- en slooafval	3,4	1,2x
Papier/karton	2,5	2x
Glas	1,6	1,5x
Hout	2	2x
Plastic	1	7x
Metaal	0,8	2x
Afgewerkte olie	0,7	~
Textiel	0,2	~
Banden, E-waste, Gevaarlijke afval	<0,5	~

Data Selibon

Uit observaties blijkt dat Selibon beter presteert in afvalinzameling dan in verwerking en recycling.

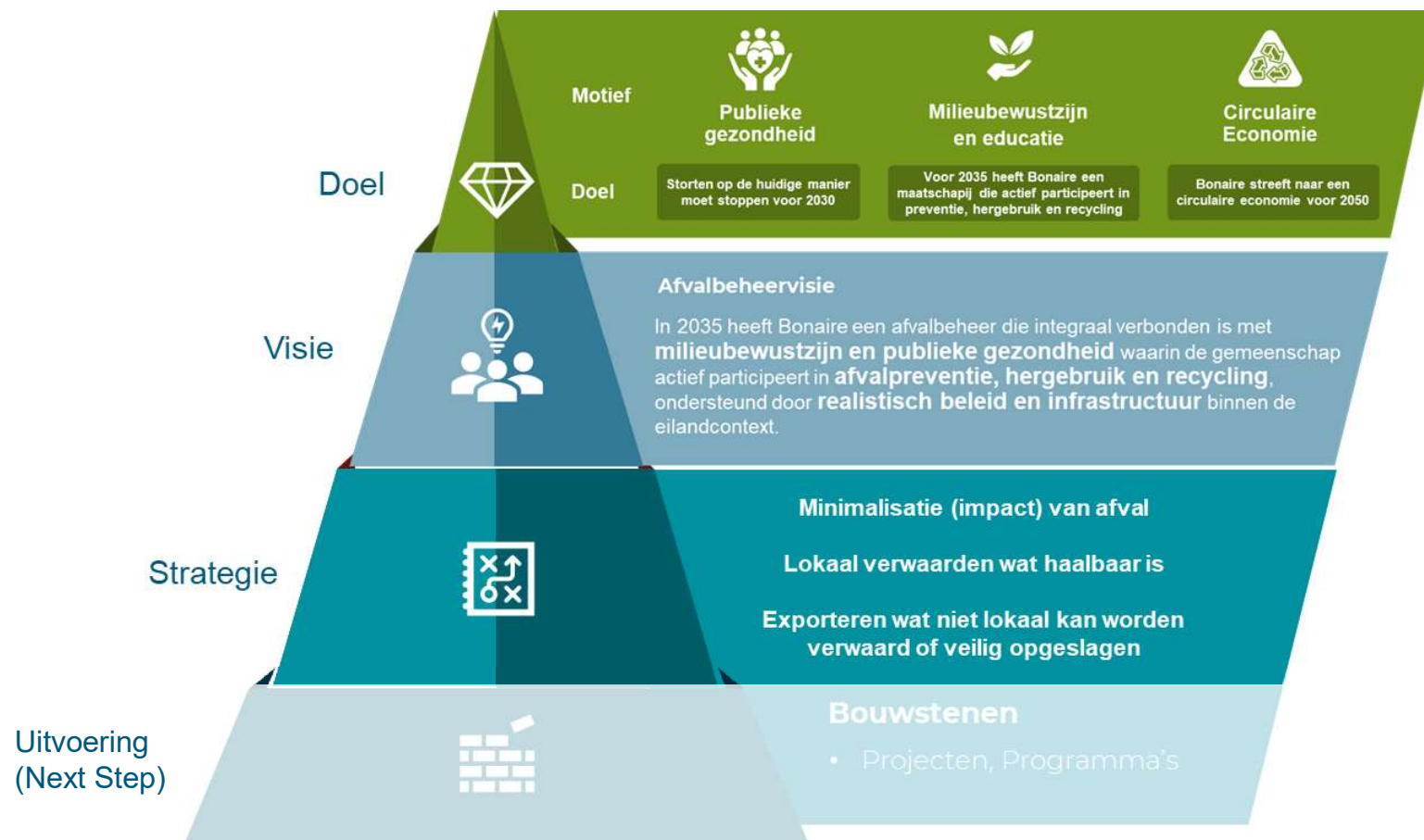
Taken Selibon
Schoonhouden van Bonaire
Afvalinzameling
Commerciële afvalinzameling
Afvalverwerking / recycling
Afzet afvalstromen
Bestuurlijke taken ³⁾

- Beweegrichtingen voor Selibon op korte termijn**
- Samen met de OLB haar prioriteiten bijstellen als de afvalbeheerder van Bonaire**
 - Scheiding maken tussen:
 - efficiëntie en service van inzameling,
 - Verwerken en afzet recyclebare afvalstoffen.
 - Professionaliseren en opbouwen technische vaardigheden**
 - Services voor bedrijfsafval professionaliseren (incl. data management)
 - Op korte termijn de technische kennis en commerciële inzichten vergroten voor de bestaande recyclestromen.
 - Stimuleer samenwerking met (private) marktpartijen**
 - Zoek samenwerking met marktpartijen voor bepaalde afvalstromen.
 - Afspraken maken voor elke afvalstof.
 - Contracten opstellen met eisen, garanties, verantwoordelijkheden en inkomsten
 - Afstemmen met de afvalvisie van Bonaire.

Selibon zou haar recyclingactiviteiten verder moeten professionaliseren en uitbreiden, of waar nodig uitbesteden

10 1) jaarlijks groei tussen 3 – 7% en max. stortcapaciteit uit studie Afvalzorg 2024; 2) Gebaseerd op massabalans met de samenstellingdata van Curacao en gangbare recyclingrespons per fractie; 3) Op basis van een vergelijking tussen WtE plants en export van afval.

Een integrale visie en strategie voor het afvalbeheer van Bonaire

Strategie 2035 bouwstenen – Next steps

Hoe gaan wij onze visie bereiken?

Korte termijn

Midden/lange termijn

Minimalisatie (impact) van afval

Einde maken aan het huidige manier van storten op Lagun

Realiseer een (alternatieve) locatie voor gecontroleerd storten

Einde maken aan illegaal afvalstorten

Verontreiniging naar de bodem en oppervlaktewater bestrijden bij bestaande stortplaatsen

Stimuleert afvalpreventie-maatregelen en hergebruik

(Fiscale) prikkels en handhaving voor naleving van het afvalbeheerbeleid

Lokaal verwaarden wat haalbaar is

Creëer een realistische infrastructuur voor de inzameling, bewerken en afzet van alle recyclebare afvalstromen

Educatie en bewustwordingscampagnes rondom afvalbeheer

Stimuleer hergebruik en bronscheiding

Regulering en handhaving van afvalscheiding voor zowel bedrijven als huishoudens

Investeer in bedrijven actief in recycling

Exporteren wat niet lokaal kan worden verwaard of veilig opgeslagen

Geschikte infrastructuur voor inzameling, opslag en afzet van gevaarlijke afvalstoffen

Alle schakels in de keten moeten rekening houden met volksgezondheid en natuur

Keuze maken tussen export of verbrandingsinstallatie voor restafval

Creëer een realistische infrastructuur voor afzet van recyclebare afvalstromen

Op korte termijn kunnen enkele quick-wins worden behaald door vertraagde of vastgelopen initiatieven die bijdragen aan afvalbeheer te hervatten

Quick-wins op korte termijn

Bestaande recycling-installaties (met 100% verwerkingspotentieel voor plastic en glas) in gebruik nemen door lopende vergunnings- en netprocedures te versnellen.

Plastic en glas

Tech

Maatregelen die via bestaande initiatieven op korte termijn een positieve bijdrage kunnen leveren aan het afvalbeheer

W&R Gedrag Tech

Werk samen met marktpartijen³⁾ die nu al bouwpuin kunnen verwerken. Stimuleer scheiding met regelgeving, richt een inzamelpunt voor gescheiden puin in en biedt dit aan de marktpartijen.

Bouw- en sloopafval

Gedrag W&R

Must do's voor VGZ of natuur

Onderzoek herstartmogelijkheden voor de bestaande verbrandingsoven (biomedisch afval) d.m.v. rookgastreinigiging of nieuwe installatie /locatie. Regel intussen afzet naar oven in de regio.

Verbrandings oven

Tech

Geïdentificeerde initiatieven die een positieve bijdrage leveren op het VGZ of natuur

Autowrakken

W&R Gedrag Tech

Optimaliseer opbrengsten en garandeer afvoer van afgewerkte olie. Heronderhandel contracten en onderzoek alternatieve markten of verwerkingsmogelijkheden op Bonaire.

Afgewerkte olie

Tech

Lange termijn route

Stimuleert preventie en hergebruik. Realiseer rendabele afzetmogelijkheden en stel **scheidingsprikkel**s in om recyclebaar materiaal uit restafval te halen. Ontwikkel een 'recycle blauwdruk' met inzamelroutes per stroom.

Preventie, hergebruik en scheiding

W&R Gedrag

Acties die Bonaire op de middellange termijn moet ondernemen om haar visie te realiseren. Met focus op betaalbaarheid en haalbaarheid.

W&R Gedrag Tech

Om restafval te kunnen balen en afzetten, de geschikte haveninfrastructuur en afzetbestemming is noodzakelijk (zoek regionale samenwerking).

Balen en export van restafval

Tech W&R

Op korte termijn kunnen enkele quick-wins worden behaald door vertraagde of vastgelopen initiatieven die bijdragen aan afvalbeheer te hervatten

Quick-wins op korte termijn

Plastic en glas

Bestaande recycling-installaties (met 100% verwerkingspotentieel voor plastic en glas) in gebruik nemen door lopende vergunnings- en netprocedures te versnellen.

Tech W&R

Groenafval

Storten van groenafval beperken en alternatieve bestemming geven. Breng in kaart de routes die er al bestaan en organiseert stromen voor **compostering**⁴⁾.

Tech W&R Gedrag

Bouw- en sloopafval

Werk samen met marktpartijen³⁾ die nu al bouwpuin kunnen recycleren. Stimuleer scheiding met regelgeving, richt een inzamelpunt voor gescheiden puin in en biedt dit aan de marktpartijen.

Tech W&R Gedrag

Must do's voor VGZ of natuur

Verbrandings oven

Onderzoek herstartmogelijkheden voor de bestaande verbrandingsoven (biomedisch afval) met een nieuwe rookgasreiniging of nieuwe installatie /locatie. Regel intussen afzet naar oven elders.

Tech

Autowrakken

Zoek samenwerking met marktpartijen¹⁾ om een **ontmantelingsinstallatie** op het eiland te realiseren voor verwerking en afzet. Verken incentives voor de inzameling van autowrakken.

Tech W&R Gedrag

Afgewerkte olie

Optimaliseer opbrengsten en garandeer afvoer van afgewerkte olie. Heronderhandel contracten en onderzoek alternatieve markten of realiseren verwerkingsmogelijkheden op Bonaire.

Tech

Lange termijn route

Preventie, hergebruik en scheiding

Stimuleert preventie en hergebruik. Realiseer rendabele afzetmogelijkheden en stel **scheidingsprikkels** in om recyclebaar materiaal uit restafval te halen. Ontwikkel een 'recycle blauwdruk' met inzamelroutes per stroom.

W&R Gedrag

Uitbreiden recycle capaciteit

Voor elke op Bonaire recyclebare afvalstroom moet de **recyclecapaciteit worden uitgebreid** tot ten minste het verwachte gescheiden volume van 2035

Tech

Voorbereiden op balen en export van restafval

Om voor te bereiden op balen en export, de geschikte **haveninfrastructuur, wetgeving en afzetbestemming** is noodzakelijk (zoek regionale samenwerking).

Tech W&R

¹⁴ 1) Zoek samenwerking met marktpartijen; 2) Zie voorbeeld op Aruba; 3) Er zijn bedrijven op het eiland met bestaande installaties die bouwpuin kan vermalen en omzetten naar circulaire bouwmaterialen; 4) LVV en WUR onderzoeken initiatieven; 5) W&R = wet en regelgeving

Initiatieven moeten in lijn zijn met de afvalvisie van Bonaire en een duidelijke bijdrage leveren aan het behalen van de doelen

Raamwerk beoordeling voor programmabepaling

	Koppeling met afvalvisie Bonaire	Beschrijving	Beoordelingsfactoren
	Technische / juridische haalbaarheid	Een haalbaarheidsstudie op basis van de afvalscenario's, technologie selectie op basis van bewezen technologie, en een juridische scan op elke ketenschakel (bron, inzameling, verwerken en afzet) om eisen zoals vergunningen te identificeren.	<ul style="list-style-type: none"> • In lijn met de speerpunten uit de afvalvisie • Volgt elementen uit de ladder van Lansink en NMBP BES
	Kosten / baten analyse	Een business case met gevoeligheidsanalyse, met daarbij de impact op sociaal economisch en milieu (zoals natuur, VGZ en financiële ongelijkheid). Bijdrage aan afvalbeheer van Bonaire moet aanwezig zijn in termen van afvalreductie en recycling potentie.	<ul style="list-style-type: none"> • Positieve impact op minstens twee aspecten (economisch, sociaal of milieu) • Moet bijdragen aan een duidelijke reductie van rest- of gevaarlijk afval²⁾
	Financiering en afzetmarkten	Financieringsopties voor de CAPEX, zoals I&W, fondsen of subsidies in kaart brengen. Daarnaast worden afzetmogelijkheden in kaart gebracht en geselecteerd. Tot slot worden conceptcontracten en/of MOU's voor de afzet opgesteld.	<ul style="list-style-type: none"> • CAPEX kan worden opgevangen via financieringsopties • Bepalen van poorttarieven¹⁾ voor de lange termijn • Zekerheid bieden in beoogde afzetmarkt.
	Organisatie en communicatie	Het proces omvat de organisatie en communicatie van het initiatief, inclusief planning, een organogram en RACI-matrix, en een communicatieplan en -campagne voor stakeholders. Risico's en kansen moeten in beeld worden gebracht.	<ul style="list-style-type: none"> • De betrokkenheid van Bonairianen (zowel inwoners als ondernemers) en bezoekers. • Een positieve impact op bewustwording en educatie.

15 1) Het zogenaamde poorttarief is het financiële bijdrage per ton dat nodig is om een initiatief rendabel of kostendekkend te maken. Dit kan zowel op de OLB als op de vervuiler worden opgelegd; 2) Uitgedrukt in tonnen per jaar

Afvalstromen, hun toekomstige verbouwing en afzet richting 2035 (1)

Afvalstromen	Huidige afzet	Risico's	Quick-wins / Must do's	Toekomstige verbouwing	Afzet na 2035	Poort tarief	Gewicht in 2035 ³⁾
Afgewerkte motorolie	Export voor recycling	Natuur	Optimaliseer inkomsten, garandeer de export	Opbulken ¹⁾	Export voor recycling	●	1,3
Aluminium blikken	Stortplaats / deels export voor recycling		-	Opbulken, mechanisch verkleinen en verdichten	Export voor recycling	●	0,3
Asbest	Tijdelijk opslag / stortplaats	VGZ	-	Gecontroleerd opslaan ²⁾	Verantwoord storten	●	Onbekend
Auto's, autowrakken	Stortplaats / belandt in de natuur	Natuur	Prikkels voor inzameling en realiseer ontmantelingsinstallatie	Veilig ontmantelen en mechanisch verkleinen	Export voor recycling en deels storten	●	Onbekend
Autobanden en andere (synth.) rubber	Stortplaats	Natuur	-	Gecontroleerd opslaan	Export voor energierugwinning	●	0,2
Biologisch afbreekbaar plastic	Stortplaats		-	N.v.t. onderdeel restafval	Export voor energierugwinning	●	Onbekend
Bouw/sloop/puinafval	Stortplaats		Bronscheiding, inzameling stimuleren en lokaal recycling met marktpartijen	Sorteren en breken tot de gewenste korrelgrootte verdeling	Lokaal recycling (uitgebreid)	●	5,7
Dierlijke Kadavers & Biomedisch afval	Stortplaats	VGZ	Revitaliseren lokale verbrandingsoven	Verbranden	Verbrandingsoven	●	< 0,2
	Tijdelijk opslag	VGZ	Export voor verbranding	Gecontroleerd opslaan	Verbrandingsoven	●	< 0,2

16 1) Opbulken is vooral bedoeld om de transportkosten bij export laag te houden; 2) Gecontroleerde opslag vereist de inrichting van een moderne stortplaats met bodemvoorzieningen voor resterende afvalstromen; 3) Gebaseerd op scenario "status quo" in kiloton

Afvalstromen, hun toekomstige verbouwing en afzet richting 2035 (2)

Afvalstromen	Huidige afzet	Risico's	Quick-wins / Must do's	Toekomstige verbouwing	Afzet na 2035	Poort tarief	Gewicht in 2035 ³⁾
Drinkpakken en drankkartons	Stortplaats	-	-	N.v.t. onderdeel restafval	Export voor energierugwinning	●	Onbekend
Gasbeton c.q. Ytong en cellenbeton	Stortplaats	-	-	Gecontroleerd opslaan ²⁾	Verantwoord storten	●	Max. 5,7
Gipsblokken en plaatmateriaal	Stortplaats	-	-	Opbulken en mechanisch verkleinen/ verdichten voor lage transportkosten	Export voor recycling	●	Max. 5,7
Glazen flessen, potten en ander glas	Deels tijdelijk opslag voorafgaand aan recycling	-	Vergunning bestaande installatie op Lagun	Opbulken ¹⁾	Preventie en lokale recycling als zandvervanger	●	2,7
Groente-, fruit- en tuinafval (gft)	Stortplaats / Dierenvoer	-	Storten beperken, Lokaal composteren	-	Lokaal composteren	●	9,8
Grofvuil	Stortplaats	VGZ / Natuur	-	Deels opbulken en balen. Deels storten	Export voor energierugwinning of storten	●	Onderdeel restafval
Grondafval	Stortplaats	-	-	Grondbank	Lokale recycling	●	Onbekend
Houtafval	Stortplaats / Hergebruik	-	-	Opbulken en mechanisch verkleinen/ verdichten	Export voor energierugwinning	●	3,4
Kleding, textiel en schoenen	Stortplaats / beperkt hergebruik	-	-	Gecontroleerd opslaan	Hergebruik resp. export voor energierugwinning	●	0,2

17 1) Opbulken is vooral bedoeld om de transportkosten bij export laag te houden; 2) Gecontroleerde opslag vereist de inrichting van een moderne stortplaats met bodemvoorzieningen voor resterende afvalstromen; 3) Gebaseerd op scenario "status quo" in kiloton

Afvalstromen, hun toekomstige verbouwing en afzet richting 2035 (3)

Afvalstromen	Huidige afzet	Risico's	Quick-wins / Must do's	Toekomstige verbouwing	Afzet na 2035	Poort tarief	Gewicht in 2035 ³⁾
Klein chemisch afval (kca)	KGA depot	VGZ / Natuur	-	Opbulken ¹⁾	Export voor eindverwijdering	●	< 0,2
Kook-, frituurolie en vetten			-	Opbulken	Export voor energierugwinning	●	Onbekend
Lege batterijen en accu's	KGA depot	VGZ / Natuur	-	Opbulken	Export voor eindverwijdering	●	< 0,2
Overige Blikken en metaal	Stortplaats en deels export voor recycling		-	Opbulken en mechanisch verkleinen/ verdichten	Export voor recycling	●	1,1
Papier, karton en Archiefpapier	Stortplaats en deels export voor recycling		-	Opbulken en balen	Export voor recycling	●	4,3
Plastic flessen, folie, verpakkingen en andere voorwerpen	Deels tijdelijk opslag voorafgaand aan recycling		Netaansluiting en vergunning bestaande installatie op Lagun	Sorteren en shredderen ter voorbehandeling	Preventie en lokaal recycling (uitgebreid)	●	1,6
Restafval	Stortplaats		Haalbaarheidsstudie en voorbereiden op balen en export	Opbulken en balen	Export (of lokale WtE) voor energierugwinning	●	14
Witgoed, apparaten en elektra	Stortplaats	VGZ / Natuur	-	Opbulken, ontmantelen	Hergebruik en Export voor recycling	●	< 0,2
Inert residuen uit afvalbewerking	n.v.t.		-	Gecontroleerd opslaan ²⁾	Verantwoord storten	●	Onbekend
Brandbare residuen uit afvalbewerking	n.v.t.		-	Opbulken en balen	Export (of lokale WtE) voor energierugwinning	●	Onbekend

18 1) Opbulken is vooral bedoeld om de transportkosten bij export laag te houden; 2) Gecontroleerde opslag vereist de inrichting van een moderne stortplaats met bodemvoorzieningen voor resterende afvalstromen; 3) Gebaseerd op scenario "status quo" in kiloton

Conclusies

Met de geïdentificeerde capaciteit op Lagun, heeft Bonaire maximaal 9 - 11 jaar om restafval een andere route te geven.

- De afvalhoeveelheden zullen blijven groeien voor de komende jaren tussen 3 – 7% per jaar.
- Zelfs met uitbreiding nadert Lagun haar capaciteit binnen 9 - 11 jaar.
- Nauwelijks gereguleerd storten is de goedkoopste verwerkingsroute (huidige situatie). Dit betekent dat in elk ander scenario de kosten flink omhoog gaan.

Op korte termijn kunnen enkele quick-wins worden behaald door vertraagde of vastgelopen initiatieven die bijdragen aan recycling te hervatten.

- **Plastic en glas:** wegnemen knelpunten zoals ontbrekende vergunningen, netaansluiting en/of instandhouding.
- **Groen- en bouwafval:** kansrijke initiatieven met marktpartijen en overheidsinstanties geïdentificeerd
- **Autowrakken en gevaarlijk afval:** aanpak nodig voor VGZ en natuur

Export resterend restafval cruciaal om zero waste te bereiken. Maximaal inzetten op preventie, hergebruik, levensduurverlenging en bronscheiding van recyclables reduceert de hoge kosten hiervoor.

- Intensiveer **preventie, levensduurverlenging, hergebruik, scheiding en recycling**
- Realiseer **recyclecapaciteit** voor materialen met lokale vraag zoals compost, zand, funderingsmateriaal.
- **Bereidt infrastructuur en wetgeving** voor eventuele export

Initiatieven moeten in lijn zijn met de afvalvisie van Bonaire en een duidelijke bijdrage leveren aan het behalen van de doelen.

- Koppeling met **afvalvisie en betrokkenheid inwoners**
- **Bewezen technologie** en juridische uitvoerbaarheid
- Inachtneming van **economische en sociale** kosten/baten
- Financiering in kaart inclusief **zekerheid in afzetmarkten**

Roadmap

Quick-wins

	Tech	W&R	Gedrag
Plastic en glas 	Regel vergunningen en netaansluiting voor bestaande recycle installaties op Lagun.	Maak inzameling wettelijk mogelijk recyclebare afval stoffen voor derden (recyclingbedrijven). Van afval naar grondstof.	
Groenafval 	Stimuleer composteringsinitiatief van LVV.	Storten van groenafval beperken via regelgeving.	Creëer meer bewustwording door inzamelroutes voor groenafval in kaart te brengen
Bouw en sloop afval 	Werk samen met bedrijven die bouwafval verwerken en bevorder de markt voor circulaire bouwproducten.	Stimuleer bronscheiding van bouw- en sloopafval via regelgeving.	Richt een inzamelpunt in en geef duidelijk aan welke routes aannemers moeten volgen voor hun afval.

Must Do's

	Tech	
Verbrandingsoven 	Technische en juridische haalbaarheid voor het herstart van de afval-verbrandingsinstallatie	Regel intussen afzet naar oven in de regio
Autowrakken 	Creëer een ontmantelingsinstallatie in samenwerking met marktpartijen.	Verken prikkels voor de inzameling van autowrakken.
Afgewerkte olie 	Optimaliseer opbrengsten en garandeer afvoer van afgewerkte olie.	Onderzoek alternatieve afzetmarkten en verwerkingsmogelijkheden op Bonaire, zoals een lokale destillatie-installatie.

Stappen t.b.v. de middellange termijn

 Programmeren Afvalvisie Bonaire 2035	Preventie, hergebruik en scheiding <ul style="list-style-type: none"> Analyse naar preventiemaatregelen bij import van producten¹⁾ Herziening tarievenstructuur afvalstoffen 	Uitbreiden recycle capaciteit <ul style="list-style-type: none"> Recycling roadmap Bonaire (incl. blueprint)³⁾ 	Verbalen en export <ul style="list-style-type: none"> Resterende stortcapaciteit inrichten Lagun en onderzoek alternatieve locatie Technische en juridische haalbaarheid export van afval²⁾
 Opzetten initiatieven voorsteltemplate en besluitmatrix			

20 1) d.m.v. vergelijking import cijfers van Douane en afvalproductie; 2) Inclusief logistieke haalbaarheid; 3) Breng bestaande routes en installaties in kaart, beoordeel de haalbaarheid van incentives, definieert nieuwe W&R en ontwikkel een roadmap voor de groei van recyclecapaciteit.

1. Programma Duurzaam Afvalbeheer Bonaire (DAB)

Op 24 september 2024 is het Bestuurscollege het programma Duurzaam Afvalbeheer Bonaire (DAB) gestart met de aanstelling van de Programmamanager DAB. De programmamanager is onderdeel van het Bureau Eilandsecretaris en heeft daarmee een directie-overstijgende aansturende rol in het afvaldossier vanuit OLB.

De activiteiten die beschreven worden in dit Verbeterplan Lagun behelzen alleen de activiteiten die gericht zijn op de locatie, inrichtingen en activiteiten van Selibon op Lagun. Deze activiteiten zijn slechts een deel van de scope van het programma Duurzaam Afvalbeheer Bonaire. Het gehele programma wordt beschreven in het Programmaplan Duurzaam Afvalbeheer dat binnen het OLB in ontwikkeling is. De vaststelling hiervan wordt in de loop van het derde kwartaal verwacht na vaststelling van de Afvalvisie.

1.1. Doelstellingen Programma DAB

Het Programma DAB behelst een geheel aan toekomstige trajecten om het afvalbeheer op Bonaire duurzaam vorm te gaan geven en uit te voeren.

Het doel van het Programma DAB is de toekomst van het afvalbeheer duurzaam in te vullen. Daarbij worden de volgende subdoelen gehanteerd:

- i. Het minimaliseren van het volume restafval door maximaal in te zetten op preventie, scheiding, hergebruik en recycling.
- ii. Het verbeteren van afvalinzameling en -verwerking om efficiency te verbeteren en milieurisico's te verminderen.
- iii. Verminderen van illegale afvaldumpingen door betere handhaving en bewustwording.
- iv. Stappen zetten naar een duurzame circulaire economie door een verschuiving van afval naar grondstoffen.
- v. Het voorkomen van risico's voor mens en milieu door een verantwoorde inzameling, opslag en afvoer van gevaarlijke afvalstoffen van Bonaire.
- vi. Professionaliseren van de rol van Selibon en OLB met betrekking tot afvalbeheer.
- vii. Het verminderen van risico's voor een gezonde leefomgeving als gevolg van inrichtingen en activiteiten rond afvalbeheer.

1.2. Beleidskader Programma DAB

Het huidige juridisch kader van het Programma DAB wordt gevormd door¹:

- Wet VROM BES
 - o BES Bouwbesluit
 - o Besluit aanwijzing inspecteur Wet Vrom BES en toezichthouders inrichtingen Inrichtingen- en activiteitenbesluit BES
 - o Inrichtingen- en activiteitenbesluit BES
 - Regeling aanwijzing BBT-documenten grote inrichtingen milieubeheer BES
 - Regeling inrichtingen en activiteiten BES
- Wet grondslagen ruimtelijke ontwikkelingsplanning BES
- Wet grondslagen natuurbeheer- en bescherming BES
- Eilandsverordening Afvalstoffen Bonaire
 - o Nadere regeling afvalstoffen
 - o Eilandsbesluit heffing afvalstoffen 2005
- Hinderverordening Bonaire
 - o Eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen, van JUL - 7 2008 no. 1 ter uitvoering van artikel 3, eerste lid van de Hinderverordening Bonaire (A.B. 1995, no. 4)
 - o Eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen, van 22 december 2009, no. 1 ter uitvoering van artikel 3, eerste lid, sub b van de Hinderverordening Bonaire (A.B. 1995, no. 4)
 - o Eilandsbesluit houdende algemene maatregelen van 07 FEB 2011 no. 4 ter uitvoering van artikel 3, eerste lid, sub b van de Hinderverordening Bonaire (A.B. 1995, no. 4) en tot wijziging van het eilandsbesluit houdende algemene maatregelen van 16 juni 2010, no. 7 (A.B. 2010, no. 7)
- Eilandsverordening natuurbeheer Bonaire
 - o Eilandsbesluit natuurbeheer Bonaire
- Retributie en Legesverordening Bonaire (Wet openbare lichamen BES, art. 166, lid 1 en lid 2, onderdeel h; Wet financiën openbare lichamen BES, artt. 40 en 62, lid 1, aanhef en onderdelen a en b)
- Subsidieverordening 2000
- Eilandsverordening ruimtelijke ontwikkelingsplanning Bonaire
 - o Eilandsverordening van 31 mei 2012, no. 1, tot vaststelling van de 1e herziening van het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Bonaire 2010
 - o Eilandsverordening van 23 november 2015, no. 5, tot vaststelling van de 4e herziening van het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Bonaire 2010
 - o Eilandsverordening van 5 juli 2016, no. 8, tot vaststelling van de 5e herziening van het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Bonaire 2010

¹ Op basis van informatie op <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/> en <https://wetten.overheid.nl/>.

1.3. Organisatie Programma DAB

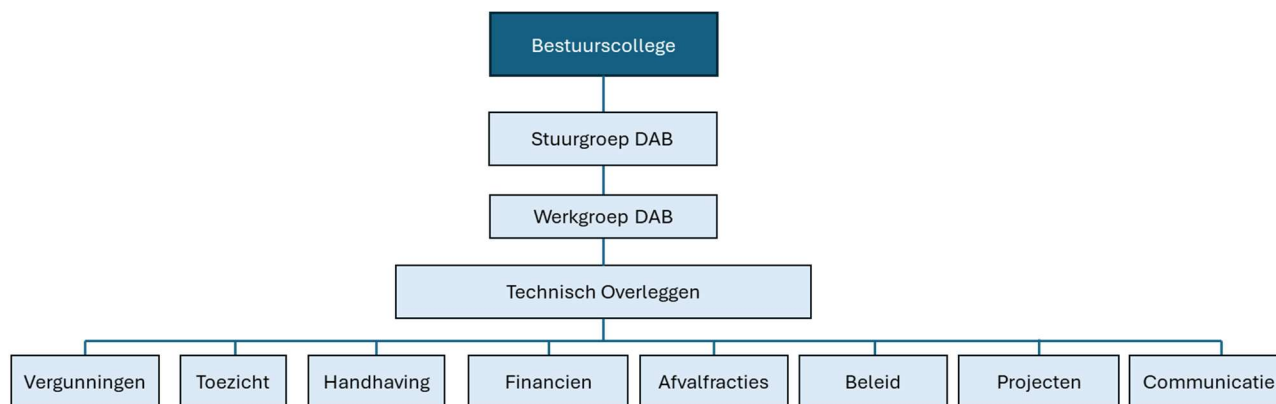
1.3.1. Programmateam

Voor de aansturing van het Programma DAB is een programmamanager aangesteld als onderdeel van het bureau Eilandsecretaris. De programmamanager DAB is centraal aanspreekpunt namens het Bestuurscollege en Eilandsecretaris voor het afvalbeheerdossier. Het Programma DAB is opgestart in het laatste kwartaal van 2024. Het team van het Programma DAB bestaat uit de programmamanager DAB en ondersteunende functies. Het ondersteunende team wordt opgezet in samenhang met andere programma's die onder bureau Eilandsecretaris worden aangestuurd, waaronder het programma IAB.

Functie/rol	Omschrijving taken en verantwoordelijkheden	Opmerkingen
Programmamanager	Coördinator Programma DAB, voorzitter werkgroep DAB	Aangesteld sept. 2024, onderdeel bureau ES
Programmasecretaris	Inhoudelijke ondersteuning Programmamanager en werkgroep DAB	Werving loopt
Office Management	Administratieve en secretariële ondersteuning Programma DAB	Interne ambtelijke ondersteuning OLB, externe werving voor DAB Q2 2025
Controller	Financieel beheer en AO/IC Programma DAB	Interne ambtelijke ondersteuning OLB
Communicatieadviseur	Communicatieproducten, - strategie	Interne ambtelijke ondersteuning OLB, werving Q2 2025
Projectleiders	Aansturen deelprojecten, onder meer: <ul style="list-style-type: none"> - Verantwoording AoM - Afhandeling indeplaatsstelling - Advisering stortplaatsbeheer - bijvoorbeeld SUP, milieustraat, autowrakken, groenafval, illegale stort, witgoed 	<ul style="list-style-type: none"> - Coördinator verantwoording AoM februari 2025 – juni 2025 - Continuerend PI - LOB - Werving PI-projecten – Q2 - Stortplaatsbeheer – start Q2 (Afvalzorg Nederland) - Inhoudelijke projecten werving na projectinitiatie Q3 2025

1.3.2. Governance structuur

De besluitvorming binnen het Programma DAB vindt plaats door het van onderaf opbouwen van inhoudelijke voorstellen voor afvalbeheervraagstukken. Deze voorstellen worden samengesteld in technische overleggen, waarin de materiedeskundigen samenwerken aan het beste voorstel, c.q. alternatievenafwegingen. De voorstellen worden vervolgens in de werkgroep DAB besproken, waarin alle disciplines van OLB vertegenwoordigd zijn. Besluitvorming door het Bestuurscollege wordt voorbereid door behandeling in de Stuurgroep DAB.

Figuur 1: Governance structuur Programma DAB`

	Omschrijving taken & verantwoordelijkheden	Betrokken functies/actoren
Stuurgroep DAB	Adviesorgaan voor Bestuurscollege	a) Gedeputeerden R&O en Fin/T&H b) Programmanager DAB c) Agendaleden: Min I&W, Directies OLB, Selibon N.V.
Werkgroep DAB	a) Voorbereiding besluitvorming Stuurgroep, Bestuurscollege en Eilandsraad ten aanzien van afvalbeheer b) Communicatie over afvalbeheer vanuit Openbaar Lichaam Bonaire c) Adviseren met betrekking tot de privaatrechtelijke en publiekrechtelijke verantwoordelijkheden en rollen van Openbaar Lichaam Bonaire ten aanzien van afvalbeheer in brede zin en Selibon N.V. in het bijzonder	a) Een beleidsadviseur Milieu van de afdeling Beleid en Projecten, unit natuur en milieu van de Directie Ruimte en Ontwikkeling; b) Een Sr. vergunningverlener van de afdeling Realisatie, unit Vergunningverlening Milieu van de Directie Ruimte en Ontwikkeling; c) Een beleidsadviseur van de unit Economische Zaken van de afdeling Beleid en Projecten, van de Directie Ruimte en Ontwikkeling; d) Vertegenwoordiger van de afdeling Juridische en Algemene Zaken, van de Directie Bedrijfsvoering en Ondersteuning; e) Vertegenwoordiger van de afdeling Financiën, van de Directie Bedrijfsvoering en Ondersteuning; f) Vertegenwoordiger van de afdeling Communicatie van de directie Bedrijfsvoering en Ondersteuning g) Vertegenwoordiger van GGD Bonaire h) Vertegenwoordiger van de afdeling Communicatie
Technische Overleggen	Inhoudelijke voorbereiding projectvoorstellen voor behandeling in werkgroep DAB voor onder meer de volgende thema's: a) Vergunningen b) Toezicht c) Handhaving d) Financiën e) Afvalstromen bijv. a. Autowrakken b. Witgoed c. Groenafval d. Betonpuin f) Beleid g) Projecten h) Communicatie	Technisch en inhoudelijk deskundigen, externe adviseurs, marktpartijen, overheden.

Tabel 1: Overzicht rollen, taken en samenhang Stuurgroep, werkgroep en technische overleggen Programma DAB

1.4. Aanpak en planning Programma DAB

Bij de uitvoering van het Programma DAB worden diverse parallelle trajecten doorlopen die onderling sterk met elkaar verbonden zijn.

De huidige situatie ten aanzien van afvalbeheer op Bonaire is het resultaat van een historisch gegroeide werkwijze die door de aanzienlijke bevolkingsgroei en de bijbehorende toename in afval steeds meer onder druk kwam te staan. Hoewel de behoefte aan bescherming van het milieu en de publieke gezondheid groeide, was er geen eenduidige benadering voor afvalbeheer en -verwerking, waardoor de juiste kaders en instrumenten ontbraken om effectief in te spelen op de veranderende omstandigheden. Hierdoor ontstonden gewoontes voor het inzamelen, scheiden, opslaan en storten van afvalstromen die niet altijd aansloten bij de toenemende eisen aan duurzaamheid en circulariteit.

Het Programma DAB heeft als doel om deze historisch gegroeide situatie binnen enkele jaren te transformeren naar een duurzame manier van afvalbeheer, met als einddoel een circulaire samenleving.

Het toekomstbeeld wordt bepaald door de nog vast te stellen afvalvisie, waarvoor het Bestuurscollege een opdracht heeft verleend aan Royal HaskoningDHV (RHDHV). Deze visie dient als essentiële leidraad en geeft richting aan de te nemen besluiten.

Een heldere visie is onmisbaar voor het maken van keuzes binnen Duurzaam Afvalbeheer op Bonaire, omdat zij richting geeft aan alle te ontwikkelen trajecten, programma's en projecten. Het Bestuurscollege heeft in november 2024 RHDHV gevraagd om, op basis van een grondige analyse van de afvalstromen en lokale omstandigheden, zowel korte-, middellange- als langetermijnoplossingen voor te stellen.

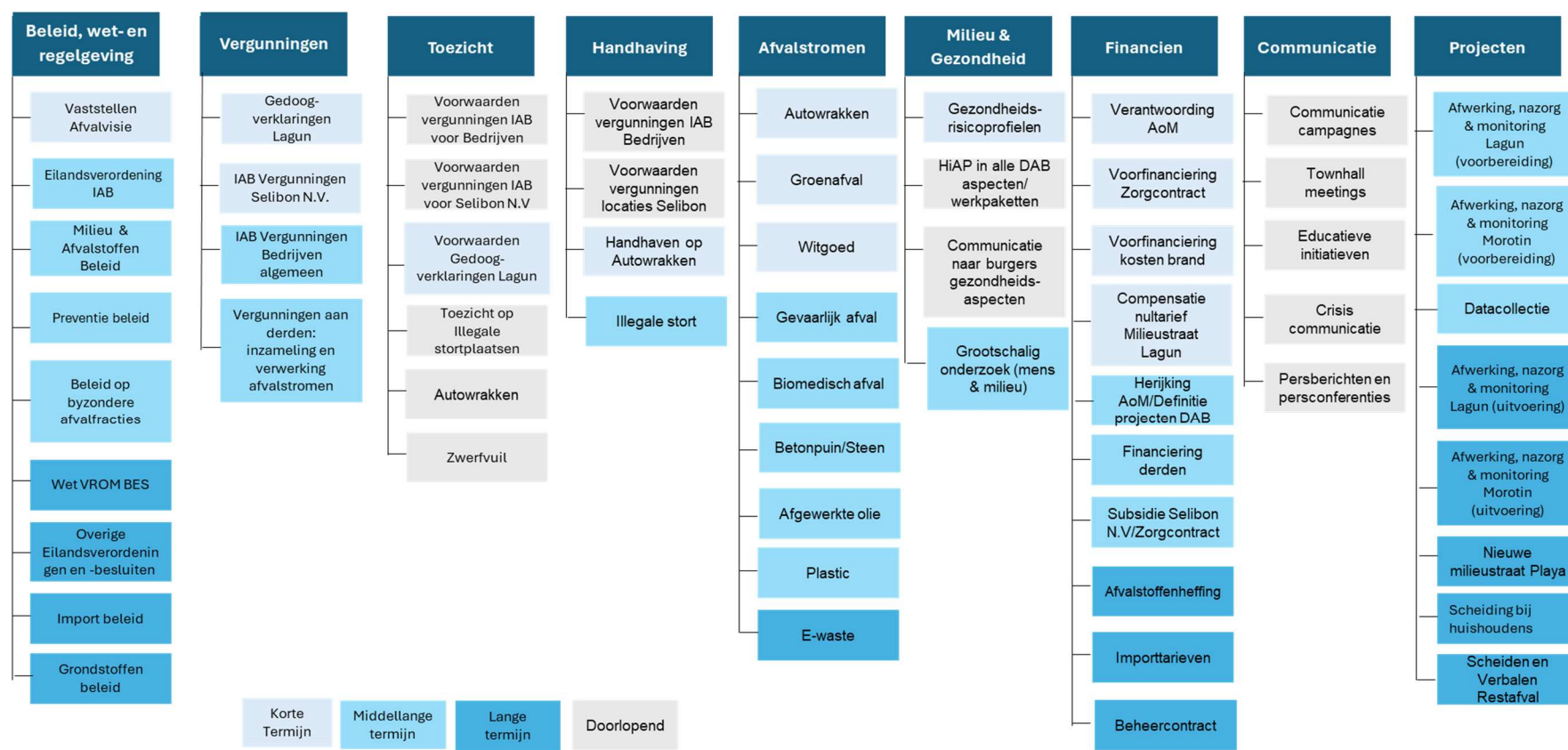
Zodra deze visie gereed is, zal zij de basis vormen voor een nieuw Programmaplan DAB. In dit plan worden projecten benoemd die moeten bijdragen aan de beoogde doelen voor afvalbeheer, ondersteund door een uitvoeringsagenda met concrete stappen.

Bijgevoegd vindt u in Bijlage 11 van het Verbeterplan de managementsamenvatting van de conceptrapportage van RHDHV.

Op 8 april wordt deze afvalvisie gepresenteerd aan de stakeholdersgroep die bij dit traject is betrokken. Deze groep bestaat uit vertegenwoordigers van de werkgroep DAB van OLB, Rijkswaterstaat, DG-MI, ILT en Selibon. Het doel is om de rollen en verantwoordelijkheden van iedere partij scherp te krijgen.

In het ambtelijk en technisch overleg zijn al enkele aandachtspunten aangedragen, die momenteel in de conceptrapportage worden verwerkt.

Op 18 maart 2025 is de conceptrapportage gepresenteerd aan het Bestuurscollege; dit heeft geresulteerd in aanvullende vragen die RHDHV in de komende weken zal beantwoorden. De verwachting is dat de definitieve rapportage eind april aan de programmamanager DAB wordt aangeboden. Vervolgens wordt deze intern besproken in de werkgroep DAB, de Stuurgroep DAB, het Bestuurscollege en de Eilandsraad. Deze behandeling staat gepland voor de maanden april en mei, zodat de vaststelling naar verwachting uiterlijk in juni 2025 kan plaatsvinden.

Het Programma DAB is een dynamisch programma. Bovenstaande breakdown is een illustratie van het Programma DAB van April 2025

1.4.1. Korte termijn (<Q2 2025)

De korte termijn aanpak van het Programma DAB wordt bepaald door de acute vraagstukken met betrekking tot risico's voor de publieke gezondheid, het milieu en de natuurlijke omgeving.

Omschrijving	Onderdelen (Concrete acties)	Indicatieve Planning	Stakeholders
Invulling maatregelen uit LoB Selibon Lagun	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asbest – tijdelijke opslag en innameprotocol 2. Biomedisch afval – tijdelijke opslag conform vergunning, afvoeren bestaande voorraad en structurele afvoer naar verwerker 3. Slachtafval – tijdelijk begraven, gedoogverklaring afgegeven 4. Beveiliging, fysieke beveiliging, camera's, omheining, bebording, toegangshekken 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gereed. 2. In uitvoering, afvaart MS Puka met bestaande voorraad 12 april 2025. 3. Gereed, gedoogverklaring t/m 1 september 2025. 4. Gereed, voor ACL. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selibon, RMD, OLB T&H 2. Renewi, Selibon, RMD, Don Andres, ILT 3. OLB T&H, OLB vergunningen, 4. Selibon, KPCN, YPSS, OLB
Visie Duurzaam Afvalbeheer Bonaire	Rapport met analyse van afvalvisie voor Bonaire, Quick Wins en toekomstgerichte adviezen en projecten.	Concept rapport maart 2025, presentatie stakeholders 8 april, afronding rapport april 2025	OLB, RHDHV, IenW, RWS, ILT, Selibon
Verbetering werkwijzen Selibon	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inname en stortbeleid Lagun 2. Financieringsvraagstukken incidenteel en structureel 3. Vergunningen locaties Selibon 4. Zorgcontract en beheerovereenkomst 	<ol style="list-style-type: none"> 1. In uitvoering Q1. Per Q2 adviezen Afvalzorg 2. Diverse besluiten over voorfinanciering kosten Selibon Q4 2024, Q1 2025 3. Gedoogverklaring begraven slachtafval t/m 1 september 2025 4. Vergunningtrajecten opgestart met Selibon en OD-NL 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Afvalzorg, Selibon, burgers, bedrijven, Communicatie, 2. Selibon, BC,
Rollen OLB	<ol style="list-style-type: none"> 1. Afvalvisie en uitvoeringsagenda 2. Definieren en positioneren van rollen binnen organisatie OLB 3. Instellen werkgroep en Stuurgroep DAB 4. Werkpakketten voor interne afdelingen definiëren 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concept rapportage in behandeling Q1 2025 2. Uitwerken in werkgroep DAB Q1/Q2 3. Instellingsbesluit akkoord door Bestuurscollege Q1 2024. 4. Concepten in werkgroep DAB en ter bespreking in directies. 	OLB o.a.: <ul style="list-style-type: none"> - R&O Beleid en Projecten - R&O Realisatie (Vergunningen) - T&H - Programma IAB - Financiën - Juridische Zaken - Deelnemingen - werkgroep DAB

Acute issues ten aanzien van afvalbeheer	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ondersteuning van Afvalzorg – operationeel en brandbestrijding 2. Ondersteuning ODNL – Vergunningverlening IAB 3. Branden en rookontwikkeling Lagun – brandbestrijding en -preventie 4. Liquiditeit Selibon – besluitvorming voorfinanciering kosten branden en overige kosten 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Offerte, opdracht, raamovereenkomst, nadere overeenkomst, algemene voorwaarden voorbereid voor inzet na oplegging LOB 2. Inzet OD-NL op vergunningen Morotin, Lagun, Kaya Industria, in samenwerking met Programma IAB 3. Plan van aanpak Selibon, toezien op uitvoering conform PvA. Onderdeel scope Afvalzorg Nederland. 4. Kosten brand november 2024 worden voorgefinancierd door OLB. Besluit kosten brand mei 2024? 5. Voorschotten Zorgcontract Q1 en Q2 per kwartaal uitbetaald 6. Besluit compensatie gratis toegang ACL (onderbouwing in voorbereiding Selibon) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Afvalzorg NL, Selibon, omgeving, SPL 2. OLB R&O, Programma IAB, T&H, Selibon, OD-NL 3. Afvalzorg NL, Selibon, omgeving, SPL 4. OLB, Selibon
Verantwoording AoM t/m 2024	Verantwoordingsrapportage, financiële rapportage, accountantsverklaring, definitieve vaststelling subsidies.	Hoge prioriteit. Eind Q2 afronding.	OLB, Selibon, EY, ministerie IenW
Overige	<ol style="list-style-type: none"> 1. Besluit analyse alternatieve locatie Afvalbeheer in omgeving Bopec/Karpata 2. Aanwijzen terrein tijdelijke opslag autowrakken 3. Herziening zorgcontract Selibon? 4. Vernieuwing Tarief afvalstoffenheffing Selibon? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Startnotitie Q2, besluitvorming Q3 2025 2. Bestuurscollege besluit 2 April 2025 3. Aanvraag 2026 ingediend door Selibon, Wekelijks overleg DAB/Selibon over herziening, besluitvorming Q3 2025 4. Onderbouwing kosten Selibon Q2, vaststelling tarieven Q3 2025 in combinatie met tarieven zorgcontract 	<ol style="list-style-type: none"> 1. OLB, Selibon, RWS, Stinapa, NGO's 2. OLB R&O, T&H, garages, programma IAB, sector, ARN 3. OLB R&O, Fin, JAZ 4. Selibon, OLB

Tabel 2: Overzicht op hoofdlijnen van korte termijn aandachtspunten Programma DAB

1.4.2. Middellange Termijn (< 1jaar)

Omschrijving	Onderdelen	Indicatieve Planning	Stakeholders
Herijking AoM/Programma DAB	Definiëren projecten en investeringsbehoefte programma DAB/Herijkte AoM Initiëren en uitvoeren projecten	Op basis van Afvalvisie en na afronding Verantwoording AoM. Q3 – Q4 2025	OLB, Selibon, Ministerie IenW
Vergunningen en ontheffingen op orde	<ol style="list-style-type: none"> IAB Vergunningen locaties <ol style="list-style-type: none"> Lagun Kaya Industria Morotin Bouwvergunningen op orde Eventuele gedoogverklaringen tijdelijke situatie 	Q1-Q4 2025	OLB, Selibon, OD-NL
Professionalisering rol OLB en Selibon	<ol style="list-style-type: none"> Professioneel opdrachtgeverschap Actualiseren Zorgcontract en beheerovereenkomst Financiële onderbouwing diensten Selibon Onderbouwing kostenopbouw afvalstoffenheffing Contractmanagement OLB 	<ol style="list-style-type: none"> Dienstverleningsovereenkomst 2026-2030 – Besluitvorming Q4 2025 Financiën Programma DAB 2025-2035 – Q3 2025 	OLB, Selibon, BHM
Ruimtelijke ontwikkeling	<ol style="list-style-type: none"> Aanwijzing locatie tijdelijke opslag autowrakken Aanwijzing nieuwe locatie afvalbeheer 	<ol style="list-style-type: none"> Q2-Q3 2025 Q3-Q4 2025 	<ol style="list-style-type: none"> OLB Grondzaken, OLB Ruimte en Ontwikkeling OLB Grondzaken, OLB Ruimte en Ontwikkeling, Selibon, min IenW

Tabel 3: Overzicht Middellange termijn actiepunten Programma DAB

1.4.3. Lange termijn (1-5 jaar)

Omschrijving	Onderdelen	Indicatieve Planning	Stakeholders
Beleidsontwikkeling	<ol style="list-style-type: none"> Afvalstoffen <ol style="list-style-type: none"> IAB Scheiden door huishoudens Import afvalstoffen <ol style="list-style-type: none"> Beperkingen/verbod – bijvoorbeeld tweedehands autobanden Heffingen – verwijderingsbijdragen voor auto's, banden, witgoed, elektronica Tarieven Afvalbeheer 	Q4 2025	<ol style="list-style-type: none"> OLB, Programma IAB, bedrijven OLB, Douane In samenhang met Actualisatie Zorgcontract
Wet- en regelgeving	<ol style="list-style-type: none"> Wet VROM BES Eilandsverordeningen en -besluiten 	Q4 2025 Q1 2025 – Q2 2026	OLB, bewoners & bedrijven, min lenW
Gedragsverandering	<ol style="list-style-type: none"> Communicatiecampagnes Reparatie en Hergebruik Grondstoffen in plaats van afval – recycling op Bonaire Groenafval Scheiden bij huishoudens en bedrijven Toezicht en handhaving 	2025-2026	Bewoners, bezoekers, bedrijven, media, scholen, NGO, OLB, RCN, ministeries
Ruimtelijke ontwikkeling	<ol style="list-style-type: none"> Structuurvisie, ROB herziening Aanwijzing locatie nieuwe milieustraat Playa 	<ol style="list-style-type: none"> Q4 2025 Q4 2025 	<ol style="list-style-type: none"> OLB Ruimte en Ontwikkeling, min BZK OLB Grondzaken, OLB Ruimte en Ontwikkeling, Selibon, min lenW
Transitie naar Circulariteit	<ol style="list-style-type: none"> Grondstoffen centra Circulair ambachtscentrum Circulaire opdrachtgeverschap Importberkingen Hergebruik Stortverbod 	2025-2030	Bewoners, bezoekers, bedrijven, overheden, NGO's
Uitvoering afwerking, nazorg en monitoring stortplaatsen Morotin	Contractering & Uitvoering	2026	OLB, Selibon, aannemers, Afvalzorg

Tabel 4: Overzicht lange termijn actiepunten Programma DAB

1.5. Raakvlakken andere programma's

1.5.1. Programma IAB

Onderdeel van het Programma IAB (Inrichtingen- en activiteitenbesluit) is het regelen van afvalbeheer door en bij bedrijven. Hiervoor worden gezamenlijke acties genomen door de programmamanagers DAB en IAB die toegespitst worden op specifieke bedrijfsdoelgroepen zoals horeca, garages en bouwbedrijven.

Het afvalbeheer door bedrijven moet aansluiten op de inzameling en ontvangst van afvalstromen bij Selibon. Hierdoor worden 'schonere' stromen – dus met minder gemengde afvalstoffen - gerealiseerd die beter geschikt zijn voor recycling of verwerking.

1.5.2. Programma NMBP

Uit het NMBP BES (Natuur- en milieubeleidsplan BES) volgen vastgestelde strategische doelen voor afvalbeheer zoals het beëindigen van het storten van restafval vanaf 2030. Dit vormt het kader voor de afvalvisie en de nader te specificeren projecten. Het stoppen met het storten van restafval vanaf 2023 is het meest bepalende strategische doel. Alternatieven voor storten zijn het afvoeren of het verwerken van reststromen. Dit wordt een van de belangrijkste strategische keuzes voor de toekomst van het afvalbeheer op Bonaire.

1.5.3. Programma Gezonde Leefomgeving

Het programma Gezonde Leefomgeving van GGD Bonaire richt zich op het bevorderen van een gezonde leefomgeving en het beschermen van de inwoners van Bonaire. Dit gebeurt door samen te werken met ketenpartners, het implementeren van Health in All Policies (HiAP)-initiatieven en het ontwikkelen en uitvoeren van diverse projecten. Duurzaam afvalbeheer is een van de aandachtsgebieden binnen dit programma. In dit kader ondersteunt GGD Bonaire het programma DAB door gezondheidsaspecten mee te nemen in dit traject vanuit het HiAP-perspectief.

Verbeterplan Locatie Lagun

Kralendijk, Bonaire

Caribisch Nederland

Datum

4 April 2025

Contents

1.	Inleiding.....	4
2.	Verbeterplan Lagun	5
2.1.	Inleiding	5
2.2.	Probleemstelling Lagun	5
3.	Aanpak per aandachtsgebied	8
3.1.	Beleid, wet- en regelgeving.....	8
3.2.	Vergunningen. Toezicht en handhaving Lagun.....	9
3.2.1.	Vergunningen	10
3.2.2.	Toezicht en Handhaving	13
3.3.	Milieubescherming en publieke gezondheid	13
3.4.	Operationeel stortplaatsbeheer	14
3.5.	Overige acties	16
3.5.1.	Omheining en toegankelijkheid gehele terrein.....	16
3.5.2.	Aanpassen omheining ingang en toegangspoort.....	17
3.5.3.	Structurele oplossing Slachtafval.....	17
3.5.4.	Opslag asbesthoudend afval	17
3.5.5.	Opslag biomedisch afval.....	18
3.5.6.	Afvoer bestaande voorraad biomedisch afval.....	18
4.	Planning Verbeterplan Lagun	19
5.	Communicatie en omgeving.....	21
6.	Risicomanagement Verbeterplan Lagun.....	22
7.	Stakeholders	23
7.1	Overheid.....	23
7.1.1	Openbaar Lichaam Bonaire	23
7.1.2	Rijksoverheid.....	24
7.1.3	Semi-overheid	24
7.2	Omgeving	24
7.2.1	Particulier	24

7.2.2	NGO's	24
7.2.3	Markt	25
7.2.4	Afvalverwerkers	25
8.	Ondersteuning Rijk en andere overheden	25
	Bijlagen.....	27
	Bijlage 1 Programma DAB op hoofdlijnen	27
	Bijlage 2 Gedoogverklaring Selibon Lagun 28 februari 2025	27
	Bijlage 3 Concept eisen OD NL Selibon ten behoeve van Toezicht en Handhaving	27
	Bijlage 4 250403 Brief aan Selibon aanvraag bouwvergunning containers Lagun	27
	Bijlage 5-1 Br OLB offertezoek RIVM 18-02-2025.....	27
	Bijlage 5-2 VLH-2025-0017 offerte RIVM Bonaire voor verkenning	27
	Bijlage 6-1 250324 Concept aanbidding Afvalzorg	27
	Bijlage 6-2 250324 Concept AV Afvalzorg	27
	Bijlage 6-3 250324 Concept Raamovereenkomst en nadere ovk Afvalzorg	27
	Bijlage 7-1 Voornemen last onder bestuursdwang def 28 feb 2025	27
	Bijlage 7-2 Besluit LOB Selibon NV 02 april 2025.....	27
	Bijlage 8-1 Kennisgeving EVOA NL 734165 KG Gestempeld vak 20 Bonaire	27
	Bijlage 8-2 NL 734165 EVOA KG Gestempeld vak 19 en vak 20	27
	Bijlage 9 Planning uitvoering werkplan Biomedisch afval Mar-26-2025	27
	Bijlage 10 Verbeterplan – Financiën	27
	Bijlage 11 Managementsamenvatting Concept Rapport Afvalvisie RHDHV	27

1. Inleiding

Op 6 maart 2025 ontving het Bestuurscollege een schrijven van de waarnemend Rijksvertegenwoordiger met het verzoek om een verbeterplan voor de situatie op de Selibon-locatie Lagun. Hoewel de aanpak hiervan al onderdeel is van het Programmaplan Duurzaam Afvalbeheer (DAB), is ervoor gekozen om – in het kader van het interbestuurlijk toezicht en op verzoek van de Rijksvertegenwoordiger – een separaat document op te stellen. Hiermee wordt beoogd de benodigde informatie gestructureerd en transparant te presenteren.

In de volgende paragrafen worden de in de brief genoemde onderwerpen toegelicht. Daarbij worden de achtergrond, de huidige stand van zaken en de voorgenomen aanpak vanuit het openbaar lichaam Bonaire (OLB) beschreven. Het verbeterplan, zoals in dit document uiteengezet, maakt dus zowel integraal onderdeel uit van het bredere Programmaplan DAB, als dat het een zelfstandig verantwoordingsdocument vormt richting de (waarnemend) Rijksvertegenwoordiger (wRv).

In bijlage 1 is ter illustratie een opzet van het Programma DAB opgenomen.

2. Verbeterplan Lagun

2.1. Inleiding

De verbetering van de situatie bij Lagun is een van de meest urgente prioriteiten binnen het Programma DAB. Tegelijkertijd zijn de benodigde acties complex: de structurele verbetering vergt een langlopend traject, terwijl er op korte termijn al acute maatregelen nodig zijn. Dit betekent dat de uitvoering nog enkele jaren in beslag zal nemen, onder andere vanwege het ontwerpen, aanbesteden, contracteren en uitvoeren van grootschalige werkzaamheden voor de afwerking, nazorg en monitoring van de stortplaatsen Lagun en Morotin.

In dit Verbeterplan Lagun wordt de huidige situatie op Lagun uiteengezet en worden de acties beschreven die het OLB onderneemt om de inrichting te verbeteren.

2.2. Probleemstelling Lagun

De knelpunten rond de locatie Lagun zijn historisch gegroeid en veelzijdig van aard. Het meest zichtbare en overlastgevend is de aanwezigheid van brand en rook. Minder zichtbaar is het ontbreken van vergunningen en beleidskaders. Ook het feit dat maatregelen ter bescherming van milieu en publieke gezondheid ontbreken, is niet echt goed zichtbaar maar levert wel grote risico's op voor mens en milieu.

Brandpreventie en -bestrijding

Sinds begin 2024 hebben zich op de locatie Lagun diverse branden voorgedaan. Deze branden ontstonden op verschillende plekken, waarvan een aantal vermoedelijk zijn aangestoken. De situatie wordt verergerd doordat sommige brandhaarden na afdekking met grond ondergronds verder smeulen. Met name regenval en de afvoer van water zorgen er dan voor dat zuurstof opnieuw toegang krijgt tot deze smeulhaarden, waardoor zij weer kunnen oplaaien en gepaard gaan met rookontwikkeling en open vuur.

Om de kans op brand te minimaliseren, zijn in 2024 maatregelen afgesproken met Selibon zoals:

- **Verbeterde beveiliging van de locatie:** Het terrein dient buiten openingstijden ontoegankelijk te zijn voor onbevoegden. Hiervoor worden onder andere omheiningswerkzaamheden uitgevoerd, 24/7 beveiliging ingevoerd en cameratoezicht geïnstalleerd, zodat mogelijke brand sneller wordt opgemerkt en voorkomen.
- **Voldoende afdek materiaal:** Door het aangevoerde afval dagelijks te bedekken met grond of ander geschikt materiaal, wordt de zuurstoftoevoer naar potentieel brandgevaarlijke

afvallagen gereduceerd. Dit is ook noodzakelijk voor het effectief afdekken van nieuwe branden.

- **Een consistent beheerprotocol:** Reguliere inspecties en systematische monitoring van risicoplekken helpen om smeulhaarden vroegtijdig te signaleren. Dit vereist duidelijke richtlijnen, voldoende personeel en training in branddetectie, -beoordeling en -bestrijding.

Ondanks deze afgesproken maatregelen lukt het Selibon op dit moment niet om het uitbreken van branden volledig te voorkomen. In dit Verbeterplan worden daarom aanvullende verbeteracties opgenomen, met als doel om branden effectiever te kunnen signaleren en bestrijden, en structureel te voorkomen dat ze opnieuw opblaaien.

Optimale inrichting van de stortplaats

Een logische indeling en het gescheiden houden van verschillende afvalstromen (vooral gevaarlijk en brandbaar afval) beperken de kans op branduitbreiding. Ook het aanleggen van brandgangen kan voorkomen dat brand zich over grote delen van de stort verspreidt en garandeert de toegankelijkheid voor hulpdiensten.

Beleid, wet- en regelgeving

- Lagun wordt al decennialang als stortplaats gebruikt. Tussen 2018 en 2020 zijn de activiteiten uitgebreid met een afvalcentrum voor ontvangst, scheiding, verwerking en tijdelijke opslag van afvalstromen.
- Er is nog geen vastgesteld beleid voor de verwerking en stort van afval.
- Met de inwerkingtreding van het Inrichtingen- en Activiteitenbesluit BES (IAB BES) in 2024 is onder de Wet Vrom BES een nieuw wettelijk kader geïntroduceerd. Dit IAB BES moet worden aangevuld met een nog vast te stellen Eilandsverordening IAB, een Uitvoeringsregeling IAB en aanpassingen in bestaande wetgeving (o.a. Afvalstoffenverordening, Hinderverordening, Natuurverordening).
- Daarnaast moet een beheerovereenkomst voor de dienstverlening van Selibon met het OLB worden afgesloten en een zakelijk recht overeenkomst voor gebruik en beheer van de locatie Lagun, die in eigendom is van het OLB.

Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)

- Voor de huidige en toekomstige activiteiten op de inrichting ontbreken de benodigde vergunningen. Een vergunningentraject is daarom noodzakelijk. Inmiddels is er een brief verzonden waarin Selibon tot 1 september 2025 de gelegenheid krijgt om in bezit te komen van de vereiste vergunningen (**zie bijlage 2**).

Milieubescherming en publieke gezondheid

Er ontbreken fundamentele maatregelen om het milieu te beschermen:

- De stortplaats heeft geen onder- en bovenafdichting, waardoor milieugevaarlijke stoffen in bodem en grondwater kunnen doordringen.
- Regenwater kan ongehinderd in de afvallagen sijpelen; er is bovendien geen systeem om stortplaatsgassen zoals methaan af te vangen en te behandelen.
- De operationele werkwijze biedt onvoldoende borging tegen risico's voor het milieu en de volksgezondheid.

Operationeel stortplaatsbeheer

- Inname, scheiding, verwerking en stort van afval vinden nog te ongecontroleerd plaats, wat tot onnodig grote stortvolumes leidt en herbruikbare materialen op de stortplaats doet belanden.
- Ook gevaarlijk afval (o.a. klein chemisch afval, koelkasten, oliën en batterijen) wordt hierdoor onjuist gestort.

Toegang tot het terrein

De ontoereikende omheining van stortplaats Lagun zorgt ervoor dat onbevoegden en (wilde) dieren, zoals geiten en ezels gemakkelijk toegang hebben tot het terrein. Dit leidt tot risico's op sabotage, vernieling, diefstal en het verspreiden van ziektes via grazende dieren, wat op zijn beurt de veiligheid en het beheer van de stortplaats onder druk zet.

Om deze risico's te verkleinen, zijn al verschillende maatregelen getroffen en gepland:

- Verbeterde omheining afvalcentrum
- 24/7 bewaking en patrouilles rond de gehele inrichting
- Cameratoezicht Afvalcentrum

3. Aanpak per aandachtsgebied

3.1. Beleid, wet- en regelgeving

Het huidige juridisch kader van het Programma DAB wordt weergegeven in bijlage 1.

Een deel van het lokale wet- en regelgeving dient na de wijziging van de Wet VROM BES en invoering van het IAB BES en RIA BES op 1 april 2024 te worden herzien of ingetrokken. Waar van toepassing zullen de bepalingen uit de lokale wet- en regelgeving worden opgenomen in een Eilandsverordening Inrichtingen en Activiteiten Bonaire. Aan de Eilandsverordening wordt op dit moment gewerkt. Het doel is om voor het einde van 2025 een concept aan te kunnen bieden aan de eilandsraad. Het nu al intrekken van de lokale wet- en regelgeving zou hiaten laten ontstaan in de uitvoerbaarheid van de gewijzigde en nieuw ingevoerde wet- en regelgeving.

Het Plan voor land en water – Beleidsplan natuur en milieu Caribisch Nederland 2020 - 2030 (NMBP-CN) is opgesteld op basis van artikel 1.4 van de Wet VROM BES en artikel 2 van de Wet grondslagen natuurbeheer en bescherming BES. Het bevat strategische langetermijndoelen en -doelstellingen voor de eilanden. De uitvoeringsagenda gekoppeld aan het NMBP-CN is nog niet vastgesteld door het Bestuurscollege van Bonaire. Bijlage 3 van het NMBP CN bevat mijlpalen per doelstelling voor de uitvoeringsagenda's, welke ook betrekking hebben op afval en afvalverwerking.

Er is geen vastgesteld milieubeleid op Bonaire. In het verleden (2003) is hier wel aan gewerkt. Het Bestuurscollege heeft Royal HaskoningDHV (RHDHV) opdracht gegeven een visie voor afval en afvalbeheer voor Bonaire op te stellen. Het rapport is in concept klaar, dit wordt 8 april 2025 nog breed gepresenteerd aan de stakeholders van OLB, Selibon, Ministerie van IenW, Rijkswaterstaat en ILT.

Afvalbeheer op Maat (AoM) is een programma van het OLB in samenwerking met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het afvalinzamelbedrijf Selibon. Het programma is vanaf 2014 van start gegaan. Over een periode van ca. 10 jaar wordt ongeveer \$10.000.000,- gereserveerd voor voorzieningen ten behoeve van de modernisering van de afvalinzameling en -verwerking op Bonaire. Hierbij moet gedacht worden aan vernieuwde milieustraten en afvalbrengpunten, investeringen in infrastructuur, installaties en materieel, het sluiten van illegale stortplaatsen en het scheiden en recyclen van afvalstromen. De doelstellingen onder dit programma zijn verweven met de mijlpalen benoemd in Bijlage 3 van het NMBP-CN.

Met Selibon is een beheersovereenkomst afgesloten in 2020 (Beheersovereenkomst 2020 – 2023). Deze is aan het einde van de looptijd door geen van de partijen opgezegd, en daarmee stilzwijgend voor 5 jaar verlengd. Het bevat afspraken omtrent taken die Selibon in

opdracht van het OLB uitvoert. Voor een deel van de taken kan middels een zorgcontract subsidie worden verkregen van het OLB voor het uitvoeren van deze taken. In overleg met Selibon wordt gewerkt aan een ander type overeenkomst en afspraken over de uit te voeren taken. Hierbij is de insteek om een dienstverleningsovereenkomst af te sluiten voor meerdere jaren zodat Selibon een meer lange termijn zekerheid heeft op inkomsten uit verleende diensten en het OLB zicht heeft op lange termijn dienstverlening en meetbare prestaties van Selibon N.V.. De lopende beheerovereenkomst zal worden geactualiseerd waarbij met name de uitvoeringsaspecten van de beheerovereenkomst worden herzien. Dit moet uiterlijk in Q4 2025 afgerond zijn.

3.2. Vergunningen. Toezicht en handhaving Lagun

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de onderwerpen rondom vergunningen, toezicht en handhaving die de Rijksvertegenwoordiger (wRv) in zijn brief van 6 maart 2025 heeft gesteld. Het betreft onder andere de gedoogstatus voor de activiteiten van Selibon op Lagun, de toepassing en handhaving van wet- en regelgeving, waaronder de Wet Vrom BES IAB BES en de voortgang van relevante vergunningstrajecten.

Gedoogverklaring en handhavingsmogelijkheden

Het Bestuurscollege heeft op grond van artikel 5.1 Wet Vrom BES en het IAB BES besloten de activiteiten op Lagun onder voorwaarden te gedogen, totdat de stortplaats volledig vergund is. De uiterste termijn hiervoor is vastgesteld op 1 september 2025. Deze gedoogverklaring is op 28 februari 2025 afgegeven aan Selibon en gepubliceerd op de website van het OLB (zie bijlage 2).

In de gedoogverklaring staan zowel specifieke als algemene voorwaarden die zijn bedoeld om risico's voor mens en milieu te minimaliseren. Zo is onder andere vastgelegd welke maatregelen Selibon moet nemen om bodem-, lucht- en waterverontreiniging tegen te gaan. Op basis van de Wet Vrom BES kan bij het ontbreken van een definitieve vergunning alsnog worden opgetreden wanneer er gevaar dreigt voor de veiligheid of het milieu. De gedoogstatus doet hier niet aan af: zodra er overtredingen of nalatigheden worden geconstateerd, kan direct een handhavingstraject worden gestart.

In de praktijk betekent dit dat Toezicht & Handhaving erop zal toezien dat Selibon zich strikt houdt aan de voorwaarden die de ODNL heeft opgesteld (zie bijlage 3). Deze controle vindt regelmatig en onaangekondigd plaats. Bij een overtreding kan het Bestuurscollege handhavend optreden, bijvoorbeeld via een last onder dwangsom of bestuursdwang, totdat de betreffende tekortkomingen zijn verholpen of — in het uiterste geval — de

activiteiten worden gestaakt. Hierdoor wordt geborgd dat de veiligheid en de bescherming van het milieu ook in de gedoogperiode wordt nageleefd.

Uitwerking proces, tijdslijn en acties

Selibon heeft de verplichting om binnen zes maanden – en uiterlijk op 1 september 2025 – in bezit te zijn van een geldige vergunning. Tot die tijd gelden de voorwaarden uit de gedoogverklaring onverminderd.

Hieronder valt onder meer de algemene zorgplicht om risico's voor de volksgezondheid en het milieu te beperken, totdat wordt voldaan aan de vergunningplicht.

- **Toezicht & Handhaving**

In de periode tot 1 september 2025 voert Toezicht & Handhaving regelmatig controles uit om te beoordelen of Selibon de voorwaarden uit de gedoogverklaring naleeft. Bij overtredingen of nalatigheden wordt direct een handhavingstraject gestart. Dit kan variëren van een officiële waarschuwing tot zwaardere maatregelen, zoals een last onder bestuursdwang, waarbij (gedeeltelijke) sluiting niet is uitgesloten. De gedoogverklaring biedt tijdelijk ruimte voor het ontbreken van een vergunning, maar structurele schending van milieubescherming en natuur wordt niet getolereerd. In aansluiting hierop is een last onder bestuursdwang opgelegd, zoals beschreven in onderdeel 3.2.2 van het verbeterplan. Hierdoor kan worden opgetreden voor het structureel schenden van de zorgplicht.

- **Vergunningaanvraag en -verlening**

Selibon is verantwoordelijk voor het tijdig indienen van een volledige vergunningaanvraag. Het OLB tezamen met ODNL toetsen vervolgens of alle relevante eisen worden ingevuld. Na afronding van deze toets kan de definitieve vergunning worden verleend.

- **Versterking naleving en waarborging milieubescherming**

Door de gedoogvoorwaarden strikt te handhaven en een harde deadline te stellen waarop Selibon aan de vergunningvereisten moet voldoen, wil het Bestuurscollege bereiken dat binnen de gestelde termijnen aan alle wettelijke verplichtingen rond afvalbeheer, milieu en veiligheid wordt voldaan. Hiermee wordt de naleving van de zorgplicht versterkt en worden milieu- en veiligheidsrisico's geminimaliseerd.

3.2.1. Vergunningen

Er spelen momenteel meerdere aandachtspunten rond de vergunningverlening voor de inrichting Lagun.

1. Zowel de stortplaats als onderdelen van het afvalcentrum hebben nu geen geldige vergunning.

Op 4 maart 2025 heeft een delegatie van het OLB, onder leiding van een vergunningverlener van de ODNL, een werkbezoek gebracht aan de locatie van Selibon bij Lagun. Tijdens deze rondgang is toegelicht hoe Selibon een uitbreiding op de bestaande hindervergunning (oprichtingsvergunning van 19 december 2018) kan aanvragen. Deze hindervergunning uit 2018 is op 1 april 2024 van rechtswege omgezet naar een vergunning op grond van artikel 5.1 Wet Vrom BES en het IAB BES. Het bleek daarbij noodzakelijk om de afvalstortactiviteiten, die in 2018 niet waren aangevraagd en daarom ook niet zijn vergund, alsnog mee te nemen in de vergunningaanvraag. Daarnaast is benadrukt dat in het kader van deze uitbreiding een milieueffectrapportage (MER) moet worden uitgevoerd.

Om het proces te versnellen, is Selibon verzocht alvast een gedeeltelijke aanvraag in te dienen in de vorm van een volledig ingevuld aanvraagformulier, vooruitlopend op afronding van het MER-traject. Op 21 maart 2025 vond vervolcontact plaats (telefonisch en per e-mail) tussen de vergunningverlener van ODNL en de contactpersoon bij Selibon, waarbij Selibon is gevraagd om in de week van 24 maart 2025 een plan van aanpak (PvA) aan te leveren voor het opstellen van een ontvankelijke aanvraag.

Stand van zaken

Het op 24 maart 2025 ontvangen concept-PvA is echter onvoldoende gedetailleerd en biedt geen houvast voor een realistisch traject naar een volledige vergunningaanvraag, inclusief MER. De nadruk ligt op de noodzaak voor Selibon om externe deskundigheid in te schakelen om het MER-traject zorgvuldig uit te voeren. In overleg met Selibon wordt nu een uitvraag opgesteld voor de inhuur van deze deskundige ondersteuning bij het opstellen van de milieueffectrapportage.

2. Het intrekken van een deel van de vigerende hindervergunning voor het afvalcentrum die ziet op de verbrandingsinstallatie.

Op 14 februari '25 is het concept ontwerp intrekingsbesluit door OLB met een verzoek om advies aan de Inspecteur Generaal (IG) gezonden. Op 21 Februari '25 heeft de IG de volgende reactie gegeven: *'Na beoordeling van de voor ILT relevante aspecten, zie ik geen aanleiding om opmerkingen of aandachtspunten met betrekking tot het intrekingsverzoek in te dienen'*. Het advies van de IG is opgenomen in de ontwerp beschikking.

Conform de procedure dient het voornemen tot intrekken kenbaar gemaakt te worden aan Selibon alvorens het besluit definitief vast te stellen, te publiceren en te verzenden.

Advies voor kenbaar maken van dit ontwerpbesluit ligt voor ter parafering. De verwachting is dat deze in de loop van week 15 aan Selibon wordt verzonden. Selibon kan binnen een termijn van 2 weken dan een eventuele zienswijze indienen, deze zal verwerkt worden in het definitieve besluit.

3. Gedoogverklaring begraven slachtafval

Door de wRv is op verzoek van Selibon (12 december 2024) een tijdelijke gedoogverklaring afgegeven (17 december 2024) voor het begraven van slachtafval. Deze gedoogsituatie loopt tot 1 september 2025. In overleg met Selibon zal in Q2 en Q3 een vergunning voor de structurele situatie worden verleend. Een en ander is afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden over een nieuwe verbrandingsinstallatie.

4. Bouwvergunningen voor plaatsen containers met betrekking tot de tijdelijke opslag van asbesthoudend- en biomedisch afval.

Tijdens de indeplaatsstelling van de wRv zijn bouwvergunningen aangevraagd door Selibon voor het plaatsen van containers voor de tijdelijke opslag van asbesthoudend en biomedisch afval.

De aanvragen voor bouwvergunning die door Selibon zijn ingediend bij de wRv, zijn getoetst door de afdeling Realisatie van de directie R&O. De aanvragen voldoen niet aan de geldende procedures voor bouwaanvragen bij het OLB. Selibon wordt bij brief (zie bijlage 4) van 3 april 2025 verzocht de aanvragen voor de nieuwe containers binnen 14 dagen in te dienen bij het OLB volgens de daarvoor geldende procedures. In deze brief wordt Selibon ook verzocht binnen 8 weken een bouwaanvraag in te dienen voor de bestaande containers voor de opslag van asbesthoudend afval.

Op grond van artikel 2.9 van de Wet Vrom BES moet het Bestuurscollege de beslissing over een bouwvergunningaanvraag aanhouden als er geen weigeringsgrond is, maar het bouwen wel neerkomt op het oprichten of veranderen van een inrichting waarvoor een milieuvergunning (artikel 5.1) nodig is. Selibon N.V. heeft weliswaar een Hindervergunning uit 2018, die per 1 april 2024 van rechtswege is omgezet in een Milieuvergunning op grond van artikel 5.1, maar deze vergunning dekt niet de activiteiten waarop de bouwaanvraag betrekking heeft.

Het bestuurscollege dient derhalve de aanvraag bouwvergunning aan te houden tot nadat Selibon N.V. een onherroepelijke Milieuvergunning heeft verkregen voor deze activiteiten.

3.2.2. Toezicht en Handhaving

De directie Toezicht en Handhaving (hierna: DTH) is verantwoordelijk voor het toezicht bij de inrichting Lagun. DTH voert wekelijks – iedere dinsdag – inspecties uit. Daarnaast vinden er ook incidentiele controles plaats. Van inspecties wordt een rapport opgemaakt en de uitkomsten worden ook gedeeld met Selibon. Er wordt integraal gecontroleerd op alle aspecten rondom de inrichting. Inspecties op begraven van slachtafval, de opslag van biomedisch afval en opslag van asbesthoudend materiaal maken onderdeel uit van deze controles. Het uitvoeren van actief en integraal toezicht biedt ook een structurele oplossing voor de periode waarin Selibon nog niet beschikt over een vergunning.

Daarnaast is, zoals beschreven onder 3.2 van het verbeterplan, onder strikte voorwaarden een gedoogverklaring afgegeven totdat Selibon beschikt over een vergunning. Deze gedoogverklaring kan op elk moment worden aangescherpt of ingetrokken. Het Bestuurscollege houdt op deze manier pro- actief toezicht totdat de vergunning is verleend.

Voor het uitvoeren van het toezicht en de handhaving is een lijst met milieubeschermdende maatregelen geformuleerd waarop de inspecteurs kunnen toezien tijdens hun periodieke inspecties.

Last onder bestuursdwang met betrekking tot niet naleven zorgplicht

Bij overtreding van een wettelijk voorschrift is het Bestuurscollege op grond van artikel 140, lid 1 van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (hierna: WolBES) bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang. Op grond van artikel 140, lid 4 WOLBES, juncto artikel 5:32 Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), is het Bestuurscollege bevoegd een last onder bestuursdwang op te leggen. Het Bestuurscollege heeft op 2 april 2025 aan Selibon een last onder bestuursdwang opgelegd (zie bijlage 7-2). De uitvoering van deze last is erop gericht de geconstateerde overtreding te beëindigen. Voor de nadere invulling van de uitvoering wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van dit verbeterplan.

3.3. Milieubescherming en publieke gezondheid

OLB heeft op 18 februari 2025 een offerteverzoek ingediend bij RIVM voor de verkenningsfase om te komen tot een plan van aanpak voor een grootschalig Milieu- en Gezondheidsonderzoek (zie bijlage 5-1). Dat onderzoek gaat breder dan alleen het

afvalmilieuprobleem. De situatie bij de stortplaats Selibon Lagun, zal hierin uiteraard de benodigde aandacht krijgen, inclusief de (ervaren) gezondheid van bewoners.

- Het doel van dit offerteverzoek is om door middel van een verkenning te komen tot een advies over een plan van aanpak voor onafhankelijk vervolgonderzoek, welke passend is bij de geschetste milieu en gezondheidsproblematiek op Bonaire;
- De gevraagde verkenning moet samen met het programma Duurzaam Afvalbeheer Bonaire (DAB) en de GGD Bonaire worden uitgewerkt.

In deze verkenning krijgen we meer inzicht in:

- (Beschikbaarheid van en inzicht in) lokale achtergrondwaarden;
- (Beschikbaarheid van en inzicht in) lokale vervuilingsbronnen;
- Inzicht in relevante lokale blootstellingsroutes;
- De behoeften/vragen en zorgen van bewoners.

RIVM heeft in haar offerte, zie bijlage 5-2, aangegeven dat de doorlooptijd van een dergelijke verkenningsfase circa 6 maanden in beslag zal nemen. Na besluit vanuit het Bestuurscollege zal deze eerste fase waarschijnlijk in Q2 kunnen starten. We gaan ervanuit dat eind 2025 een gedragen plan van aanpak opgeleverd zal worden voor onafhankelijk vervolgonderzoek in 2026 (de tweede fase), gericht op zowel milieu- als gezondheidsaspecten.

Uitvoering van dit grootschalige onderzoek zal samenwerking verlangen van meerdere stakeholders en financiers. Gesprekken daarover zullen zoveel mogelijk tijdens de eerste fase in gang worden gezet om vertraging op basis van budgetvraagstukken of commitment aan het einde van 2025 te voorkomen.

3.4. Operationeel stortplaatsbeheer

OLB onderkent de gebreken in het operationeel beheer van de locatie Lagun en met name ten aanzien van het beheer van de stortplaats.

Daarom heeft het OLB aan Selibon op 28 februari 2025 een voornemen last onder bestuursdwang (zie bijlage 7-1) opgelegd om het operationeel beheer van de stortplaats te verbeteren. Hiertoe heeft het OLB Selibon een termijn gegeven tot 1 april 2025. Uit de zienswijze d.d.14 maart 2025 van Selibon blijkt dat er weliswaar de wil is om verbeteringen aan te brengen maar dat de mogelijkheden en middelen ontbreken om dit op korte termijn te realiseren.

Daarom heeft het OLB op 2 april de last onder bestuursdwang opgelegd (zie bijlage 7-2). Daarmee trekt OLB de invulling van het opheffen van deze tekortkomingen naar zich toe. In voorbereiding daarop is het OLB sinds eind September 2024 weer in nauw contact getreden met Afvalzorg Nederland (AN), de specialist op het gebied van afval- en stortplaatsbeheer.

Het OLB heeft gewerkt naar een raamovereenkomst voor langdurige (3 jaar met mogelijkheid tot verlenging) ondersteuning en inzet van AN voor het verbeteren van het beheer van de locatie, het afwerken van oude stortcompartimenten en het inrichten van nieuwe stortcompartimenten. Hierbij zijn vooralsnog de volgende werkpakketten gedefinieerd. Deze werkpakketten worden afzonderlijk in opdracht gegeven in het kader van de raamovereenkomst.

- Werkpakket 1: Aanpak acute problemen locatie Lagun
- Werkpakket 2: Uitbreiding stortplaats capaciteit Lagun.
- Werkpakket 3: Sluiting en afwerking oude stortdeel Lagun inclusief monitoring en nazorg
- Werkpakket 4: Afwerking Morotin inclusief monitoring en nazorg.

De producten van AN betreffen de voorbereiding van de uitvoering en de begeleiding van de aanbesteding, contracteren en uitvoering van de werkzaamheden.

De adviezen van AN zullen leiden tot aanbestedingen voor de uitvoering van de werken. Hierbij zal zoveel als mogelijk gericht worden op uitvoering door lokale aannemers. Voor de uitvoering van specialistische werkzaamheden, zoals het aanbrengen van waterdichte onderafdichting, aanbrengen van watermanagementmaatregelen of stortgasvoorzieningen zullen mogelijk ook partijen van buiten het eiland worden betrokken.

Nr	Omschrijving	Producten	Planning	Stakeholders
1	Aanpak acute problemen locatie Lagun	<ul style="list-style-type: none"> - Brandbestrijding en -preventie op Lagun – plan en operationeel advies - Opstellen van een operationeel plan (stortplaats en afvalcentrum) en werkprocessen - Ondersteuning stortplaatsmanagement Selibon /inzet hoofduitvoerder/adviseur team Selibon - Stelpost algemeen advies overig – advies in het kader van milieumaatregelen, milieueffectrapportage, algemeen. 	Q2/Q3 2025	Afvalzorg Selibon OLB Min IenW Omwonenden Stichting ProLagun
2	Uitbreiding stortplaats capaciteit Lagun	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwerp, raming, planning. - Aanbesteden - RAW bestek en aanbestedingsdocumenten - Directievoering, Toezicht bouw - Kwaliteits- en V&G plan 	Q2/Q3 2025	Afvalzorg Selibon OLB Min IenW Min LVVN Omwonenden

		<ul style="list-style-type: none"> - Advies en PvE en hoeveelheden - Stortgas- en percolaatdrainage voorzieningen 		Stichting ProLagun RIVM STINAPA
3	Sluiting en afwerking oude stortdeel Lagun inclusief monitoring en nazorg	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwerp, raming, planning. - Aanbesteden - RAW bestek en aanbestedingsdocumenten - Directievoering, Toezicht bouw - Kwaliteits- en V&G plan - Advies en PvE en hoeveelheden - Stortgas- en percolaatdrainage voorzieningen 	Q3/Q4 2025	Afvalzorg Selibon OLB Min lenW Omwonenden Stichting ProLagun
4	Afwerking Morotin incl. monitoring en nazorg	<ul style="list-style-type: none"> - GWP onderzoeksresultaten beoordelen - Opstellen grondwatermonitoringsplan i.v.m. nazorg - Installeren hydrologische voorziening i.v.m. grondwatermonitoring - Drone survey - Herschikking afvalstromen gestort na sluiting - Deklaag onderzoek d.m.v. proefsleuven - Planvorming afwerkingsmaatregelen en herontwikkeling 	Q4 2025	Afvalzorg Selibon OLB Min lenW Min LVVN

Tabel 1: overzicht werkpakketten raamovereenkomst Afvalzorg Nederland.

De concepten van de offerte, raamovereenkomst met bijbehorende algemene voorwaarden, opdracht voor Werkpakket 1 zijn als bijlage 6 bijgevoegd.

3.5. Overige acties

Ten aanzien van de locatie Lagun is een aantal acties die nog openstaan c.q. in gang zijn gezet die op korte termijn worden uitgevoerd.

3.5.1. Omheining en toegankelijkheid gehele terrein

In Q3/Q4 2025 wordt een zakelijk recht overeenkomst gesloten tussen OLB als grondeigenaar en opdrachtgever voor Afvalbeheer en de beheerder van de locatie, Selibon N.V. Hiertoe worden de volgende acties opgezet:

- Vaststellen grenzen Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Bonaire (ROB) in het veld
- Vaststellen kadastrale grenzen in het veld
- Vaststellen werkgebied Selibon
- Vaststellen uitbreiding stortcapaciteit Lagun

Deze grenzen van het beheerterrein zullen in het veld worden uitgezet als basis voor permanente omheining. De plaatsing van de permanente omheining is een project dat in

Q3 2025 nader vormgegeven wordt en waarvoor na ontwerp en raming een financieringsaanvraag wordt ingediend.

Planning op hoofdlijnen:

- Ontwerp en voorbereiding – Q3-Q4 2025
- Financiering – Q1 2026
- Aanbesteding en contractering – Q2 2026
- Uitvoering Q2-Q4 2026

De niet officiële toegangen tot het terrein zijn door middel van tijdelijke blokkades met grond afgesloten voor voertuigen. Deze worden regelmatig gecontroleerd en eventueel bijgewerkt.

3.5.2. Aanpassen omheining ingang en toegangspoort

In overleg met Selibon zal in Q3 2025 een plan van aanpak worden gemaakt voor het aanpassen van de omheining rond de ingang en toegangspoort. Noodzakelijke aanpassingen zullen in Q3 2025 worden gerealiseerd.

Een en ander zal onderdeel zijn van het integraal operationeel stortplaatsbeheerplan dat wordt opgesteld door Afvalzorg Nederland. Deze actie dient te worden gecombineerd met het vaststellen van de definitieve beheergrenzen van de inrichting, de grenzen van het Ruimtelijk ontwikkelingsplan Bonaire (ROB) en de kadastrale grenzen. Op basis hiervan zal de definitieve grenzen van het terrein worden vastgesteld en uitgezet in het veld. Deze grenzen vormen ook de basis voor een af te sluiten zakelijk recht overeenkomst voor het gebruik en beheer van de gronden van OLB door Selibon.

3.5.3. Structurele oplossing Slachtafval

Er is een gedoogverklaring afgegeven voor het begraven van het slachtafval op het terrein van de inrichting Lagun. Hierbij zijn ook werkinstructies vastgesteld waaraan Selibon zich moet houden. De inspecteurs van T&H zullen toezicht houden op het volgen van de werkinstructies. In overleg met Selibon zal een structurele oplossing gezocht worden voor de gewaarborgde afvoer en verwerking van het slachtafval na 1 september 2025.

3.5.4. Opslag asbesthoudend afval

De opslag van het asbesthoudend afval op Lagun vindt plaats in zeecontainers en is tijdelijk. De permanente opslag is onderdeel van de nieuw in te richten stortcompartimenten. De tijdelijke opslag in de containers moet regelmatig gecontroleerd worden op de staat van de containers. Dit zal onderdeel worden van het toezicht op Lagun.

Voor de containers voor de tijdelijke opslag van asbesthoudend afval, dienen bouwvergunningen te worden afgegeven.

Selibon is per brief van 3 april 2025 (zie bijlage 4) verzocht de aanvragen voor twee aanvullende containers binnen 14 dagen in te dienen bij het OLB volgens de daarvoor geldende procedures. Selibon wordt ook verzocht binnen acht weken een bouwaanvraag in te dienen voor de bestaande containers voor de opslag van asbesthoudend afval.

Voor het afgeven van een bouwvergunning op een inrichting type 3 volgens het IAB, is het noodzakelijk dat de inrichting beschikt over een milieuvergunning in het kader van het IAB. Dat is voor de inrichting Lagun nu niet het geval. Het OLB heeft hiervoor op 28 februari 2025 een gedoogverklaring gestuurd naar Selibon, waarin het niet hebben van een vergunning wordt gedoogd tot 1 september 2025.

Voor de plaatsing van de containers kan derhalve vooralsnog geen bouwvergunning worden verleend. Het OLB overweegt daarom een gedoogverklaring af te geven hiervoor. Hiervoor is een ontvankelijke aanvraag nodig.

3.5.5. Opslag biomedisch afval

Voor de tijdelijke opslag van biomedisch afval zijn twee koelcontainers besteld waarvan er reeds één is geplaatst. Deze zijn geplaatst op een voor publiek toegankelijke plaats op het afvalcentrum. De containers zullen door middel van bouwhekken afgescheiden worden voor publieke toegang. In overleg met Selibon zal dit in Q2 2025 worden uitgevoerd.

De back-up generator voor de koelcontainers zal in overleg met Selibon worden gecontroleerd op geschiktheid en er worden werkinstructies opgesteld om in het geval van een stroomonderbreking over te schakelen op de noodstroomvoorziening via de generator.

3.5.6. Afvoer bestaande voorraad biomedisch afval

De afvoer van de bestaande voorraad biomedisch afval is momenteel volledig in gang gezet. De werkzaamheden worden volgens plan voortgezet. Het herverpakken van de bestaande voorraad in containers ten behoeve van zeetransport is in week 14 begonnen. Doel is de containers per schip af te voeren naar een erkende verwerker in Europa. In bijlage 8 van dit verbeterplan is het getekende Kennisgevingsformulier voor het zeetransport ter illustratie bijgevoegd. In bijlage 9 is de vigerende planning van de werkzaamheden gevoegd.

4. Planning Verbeterplan Lagun

In onderstaande tabel is in hoofdlijnen de planning van het verbeterplan Lagun weergegeven. De planning is opgesteld in kwartalen. De onderliggende activiteiten zullen bij de uitwerking per traject/project gedetailleerder worden gepland waar mogelijk en noodzakelijk.

Omschrijving	Onderdelen	Indicatieve Planning *	Stakeholders
Beleid, wet- en regelgeving	Eilandsverordening IAB indiening ter behandeling ER	Q1 2026	OLB
Vergunningen Lagun	IAB vergunning locaties Selibon, aanvraag opstellen inclusief milieueffectrapport door Selibon	Q1-Q4 2025	Selibon, OLB, OD-NL, adviesbureaus
Toezicht en handhaving	Intensief toezicht op naleving voorwaarden gedoogverklaring, algehele zorgplicht en IAB verplichtingen locaties Selibon	Doorlopend	OLB T&H, OD-NL
Milieubescherming en publieke gezondheid	Onderzoeken RIVM, GGD Bonaire	Q3-Q4 2025 verkennend onderzoek	OLB, RIVM, Selibon, Afvalzorg Omwonenden
Brandbestrijding- en preventieplan	Opstellen brandbestrijding- en preventieplan Afvalzorg	Q2-Q3 2025	OLB, Selibon, Afvalzorg, omwonenden
Operationeel stortplaatsbeheer	Opstellen Operationeel stortplan	Q2-Q3 2025	OLB, Selibon, Afvalzorg
Ondersteuning stortplaatsmanagement	On site ondersteuning stortplaatsmanagement	Q2-Q3	OLB, Selibon, Afvalzorg
Ondersteuning stortplaatsmanagement	On site ondersteuning stortplaatsmanagement DAB	Doorlopend	OLB, Selibon, DAB
Inrichten nieuwe stortcompartimenten Lagun	Voorbereiding, ontwerpen, aanbesteding Afvalzorg	Q2-Q4 2025	OLB, Selibon, Afvalzorg Omwonenden
Inrichten nieuwe stortcompartimenten Lagun	Contractering en Uitvoering*	Q4 2025 -Q1 2026*	OLB, Selibon, Afvalzorg, omwonenden, aannemers, leveranciers.
Afwerken, nazorg en monitoring oude stortcompartimenten Lagun	Voorbereiding, ontwerpen, aanbesteding	Q4 2025 - Q1 2026	OLB, Selibon, Afvalzorg Omwonenden
Afwerken, nazorg en monitoring oude stortcompartimenten Lagun	Contractering en Uitvoering*	2026-2027*	OLB, Selibon, Afvalzorg, omwonenden, aannemers, leveranciers.
Omheining	1. Ontwerp en voorbereiding 2. Financiering	1. Q3-Q4 2025 2. Q1 2026 3. Q2 2026	Selibon, OLB Selibon, MinlenW, OLB

	3. Aanbesteding en contractering 4. Uitvoering	4. Q2-Q4 2026	Markt, OLB, Selibon, Omwonenden
Structurele oplossing slachtafval	Alternatief voor begraven van slachtafval organiseren	Q3 2025	OLB, Selibon, GGD
Tijdelijke opslag asbesthoudend afval	Containers in goede staat houden, werkinstructies volgen	Doorlopend	Selibon, OLB
Tijdelijke opslag biomedisch afval	Plaatsen en aansluiten koelcontainer	Q1-Q2 2025	Selibon, WEB, OLB
Afvoer en verwerking biomedisch afval	Herverpakken, afvoeren en verwerken in NL/Belgie	Q1-Q2 2025	Selibon, OLB, Renewi, RMD, GGD

Tabel 2: Planning op hoofdlijnen Verbeterplan Selibon Lagun

**De planning van de contractering en uitvoering van de afwerking van de oude stortcompartimenten en de inrichting van de nieuwe stortcompartimenten is onder voorbehoud van tijdige beschikbaarheid van financiering.*

5. Communicatie en omgeving

Voor een succesvolle transitie naar circulair afvalbeheer wordt binnen het programma DAB veel aandacht gegeven aan communicatie. Hierbij is zowel de interne communicatie binnen de organisatie van OLB als de externe communicatie met de omgeving aandachtspunt.

Communicatie over afvalbeheer heeft meerdere doelstellingen:

- Het geven van informatie over risico's en aanpak afvalbeheer;
- Vergroten van de bewustwording;
- Gedragsverandering;
- Educatieve initiatieven;
- Bevorderen participatie en uiteindelijk betere keuzes voor het milieu en de publieke gezondheid van bewoners, bezoekers en bedrijven.

Proactieve communicatie over afvalbeheer Lagun zal met name gaan over:

- Aanpak branden en brandpreventie;
- Milieuonderzoeken bodem, water, lucht;
- Gezondheidsonderzoeken;
- Maatregelen afwerking, nazorg en monitoring van stortplaats;
- Vergunningen en ontheffingen.

Voor de communicatie met betrokkenen zullen meerdere middelen worden ingezet.

- Persberichten en -conferenties bij bijzondere gebeurtenissen, mijlpalen en incidenten;
- Town hall meetings;
- Speciale crisiscommunicatie;
- Persoonlijke overleggen en site visits;
- Informele contacten.

6. Risicomanagement Verbeterplan Lagun

Risico omschrijving	Impact	Kans	Beheersmaatregelen
Niet tijdig indienen van een ontvankelijke aanvraag aanvraag IAB door Selibon	Hoog	Hoog	OLB moet toezien op voldoende voortgang bij Selibon m.b.t. opstellen MER en vergunning aanvraag.
Optreden van milieu incidenten	Hoog	Midden	Toezen op milieubeschermende maatregelen door Selibon N.V., zo spoedig mogelijk opdrachtgeven aan Afvalzorg voor ondersteuning stortplaatsbeheer.
Onvoldoende handhaving van milieuregels op stortlocaties	Hoog	Midden	Regelmatige controles en sancties bij overtredingen.
Vertraging bij uitvoering Stortplaatsbeheer	Midden	Laag	Strakke projectplanning met duidelijke deadlines, stakeholdersmanagement en voortgangsbesprekingen
Onvoldoende monitoring en nazorg	Hoog	Laag	Opstellen van een lange termijn monitoringsplan, vaste financiering en verantwoordelijken toewijzen, regelmatige evaluaties en rapportages
Vertraging bij het vrijkomen/beschikbaar stellen van de nodige financiële middelen	Midden	Midden	Efficiënte financiële procedures bij OLB en mogelijke bijdragen van het Rijk.
Af te voeren hoeveelheid biomedisch afval is groter dan verwacht	Midden	Hoog	Aanvullende materialen, containers en afvaart organiseren

Impactcategorieën

- Laag – Minimale gevolgen, nauwelijks merkbare verstoring.
- Middelmatig – Beperkte gevolgen, beheersbare verstoring.
- Hoog – Grote gevolgen, ernstige verstoring.
- Kritiek – Zeer grote gevolgen, bedreigt het voortbestaan van het project/organisatie.

Kanscategorieën

- Zeer laag – Bijna onmogelijk, <10% kans.
- Laag – Onwaarschijnlijk, 10-30% kans.
- Middelmatig – Mogelijk, 30-60% kans.
- Hoog – Waarschijnlijk, 60-90% kans.
- Zeer hoog – Vrijwel zeker, >90% kans.

7. Stakeholders

Duurzaam afvalbeheer is een vraagstuk waar de gehele samenleving van Bonaire mee te maken heeft. Zowel voor wat betreft de effecten van het huidige afvalbeheer, als het bedenken en realiseren van toekomstige

Het programma DAB is multidisciplinair en betreft alle betrokken onderdelen van het OLB.

7.1 Overheid

7.1.1 Openbaar Lichaam Bonaire

- i. Directie Ruimte en Ontwikkeling
 - Beleidsontwikkeling
 - Beheerovereenkomst Selibon
 - Ruimtelijke ordening en planologie
 - Milieueffectrapportages
 - Natuur en milieubeleid
 - Vergunningverlening
 - Uitvoering zorgcontract Selibon
 - Milieueffectrapportages
 - Schoon en veilig
 - Contractbeheer Selibon
- ii. Directie Bedrijfsvoering en ondersteuning
 - Financien
 - Juridische zaken
 - Communicatie
- iii. Directie Toezicht en Handhaving
 - Toezicht afvalbeleid en -regels
 - Handhaving
 - Campagnes en educatie
- iv. Directie Samenleving en Zorg
 - Publieke gezondheid/GGD Bonaire

- Gezonde leefomgeving
- Gezondheidsonderzoeken
- Medisch milieudeskundigheid

7.1.2 Rijksoverheid

- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat – Directoraat Generaal Milieu Internationaal – portefeuillehouder voor milieuzaken in Caribisch Nederland. Subsidieverstrekker van Bijzondere Uitkeringen Afvalbeheer, liaison naar Rijkswaterstaat, Inspectie Leefomgeving en Transport en andere ministeries.
- Waarnemend Rijksvertegenwoordiger Bonaire, St. Eustatius en Saba – aanspreekpunt Interbestuurlijk Toezicht op bestuurlijke zaken door het OLB.
- Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) – inspectie en toezichthouder op milieuzaken en interbestuurlijk toezicht.
- RCN: KPCN, KMAR, openbaar ministerie

7.1.3 Semi-overheid

- Vereniging Nederlandse Gemeenten

7.2 Omgeving

7.2.1 Particulier

- Burgers – aanbieders van afval, doelgroep voor communicatie over afvalbeheer, signaleringsfunctie over milieu incidenten, overlast.
- Bezoekers - aanbieders van afval, doelgroep voor communicatie over afvalbeheer
- Bedrijven - aanbieders van afval, doelgroep voor communicatie over afvalbeheer in het kader van het Inrichtingen- en activiteitenbesluit BES
- Stichting Pro Lagun (SPL) – Stichting voortkomend uit Pro Lagun – omwonenden van locatie Lagun.

7.2.2 NGO's

- STINAPA
- BonHata
- Bouw- en constructiebedrijven – verenigd sinds 1 april 2025 in Vereniging Bouwend Bonaire.
- Supermarkten

- Stichting OPEN
- WeCycle

7.2.3 Markt

- Selibon N.V. – uitvoeringsorganisatie voor de inzameling, verwerking en storten van afval op Bonaire.
- Bonaire Holding Maatschappij – Overheidsdeelneming (100% eigendom van het OLB) en gemandateerd aandeelhouder van Selibon N.V..
- Bedrijven met milieubelastende activiteiten en afvalproductie zijn onderdeel van de doelgroep van het programma IAB en zullen actief worden bezocht door de inspecteurs en vergunningverleners van het programma IAB. Met betrekking tot afvalbeheer zal het programma DAB hierin samen optrekken met het programma IAB.

7.2.4 Afvalverwerkers

Er zijn meerdere marktpartijen op Bonaire die bezig zijn of zouden willen zijn met het verwerken van afvalstromen op het eiland.

Het is de bedoeling van het programma DAB om marktpartijen die op een milieuverantwoorde wijze afvalstromen behandelen, upcyclen, recycleren, te betrekken bij de oplossingen voor deze specifieke afvalstromen en deze oplossingen waar mogelijk te faciliteren en zelfs te stimuleren.

Daarnaast wordt vanuit het Programma DAB aansluiting gezocht bij grote afvalverwerkers en -inzamelaars in Nederland om kennis en ervaring uit te wisselen en deskundigheid voor Bonaire beschikbaar te stellen.

8. Ondersteuning Rijk en andere overheden

De issues rond afvalbeheer zijn historisch gegroeid en de weg naar duurzaam afvalbeheer is nog lang en complex. De schaal van Bonaire levert hierbij meerdere uitdagingen zoals de beperkte beschikbaarheid van kennis, ervaring, deskundigheid, en vooral uitvoeringscapaciteit van projecten en programma's.

Naam	Kennis	Capaciteit	Financiering
Ministerie Infrastructuur en Waterstaat	Deskundigheid afvalbeheer, circulariteit, stortplaatsbeheer, tarieven,	Ondersteunende uitvoeringscapaciteit	Vorbereiding en uitvoering programma DAB - CAPEX

Ministerie van Binnenlandse Zaken	Aanvragen EU subsidies Best Practices gemeentes	Uitvoeringscapaciteit Materiaal en materieel afvalbeheer	Onderzoek en uitvoering projecten Afvalbeheer Ondersteuning bij zoeken naar programma's voor EU en internationale financiering (o.a. VN, Worldbank) European en Caribbean Development Bank Opstellen en uitvoeren Communicatieplannen DAB
Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur	Deskundigheid effecten van afvalbeheer op natuur, impact branden op voedselketen	Onderzoekscapaciteit en opdrachten voor universiteiten.	Onderzoeken naar Natuur rond locatie Lagun
RIVM	Invloed van landfill op publieke gezondheid, invloed van branden	Uitvoeringscapaciteit	
GGD Rotterdam Rijnmond		Detachering Medisch Milieukundige aan GGD Bonaire voor het jaar 2025	

De samenwerking met Rijkspartijen kan Bonaire ondersteunen door het inzetten van de deskundigheid van bijvoorbeeld Rijkswaterstaat, Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), Afvalzorg Nederland, Omgevingsdiensten.

Via deze netwerken wordt nu bijvoorbeeld contact gelegd met de Stichting Open om de inzameling en verwerking van E-waste op het eiland te bespreken.

Daarnaast zoekt het Programma DAB ingangen bij afvalbedrijven in NL om de inzet deskundigheid en mogelijk middelen of materieel op Bonaire te onderzoeken.

Via de VNG-Caribbean desk wordt onder meer onderzocht welke ondersteuning zij kunnen bieden bij het opstellen van projectvoorstellen voor Europese subsidies en wil het programma onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om kennis en ervaring uit te wisselen met specifieke gemeentes op het gebied van duurzaam afvalbeheer.

Voor de datacollectie rond de milieuaspecten van de locatie Lagun wordt in Q3 een plan opgesteld voor uit te voeren onderzoek aan bodem, grondwater en luchtkwaliteit. Hiervoor zal onderzocht worden of deze onderzoeken (deels) kunnen worden uitgevoerd in het kader van een curriculum of als toegepast wetenschappelijk onderzoek van een hogeschool of universiteit.

Bijlagen

Bijlage 1 Programma DAB op hoofdlijnen

Bijlage 2 Gedoogverklaring Selibon Lagun 28 februari 2025

Bijlage 3 Concept eisen OD NL Selibon ten behoeve van Toezicht en Handhaving

Bijlage 4 250403 Brief aan Selibon aanvraag bouwvergunning containers Lagun

Bijlage 5-1 Br OLB offerteverzoek RIVM 18-02-2025

Bijlage 5-2 VLH-2025-0017 offerte RIVM Bonaire voor verkenning

Bijlage 6-1 250324 Concept aanbidding Afvalzorg

Bijlage 6-2 250324 Concept AV Afvalzorg

Bijlage 6-3 250324 Concept Raamovereenkomst en nadere ovk Afvalzorg

Bijlage 7-1 Voornemen last onder bestuursdwang def 28 feb 2025

Bijlage 7-2 Besluit LOB Selibon NV 02 april 2025

Bijlage 8-1 Kennisgeving EVOA NL 734165 KG Gestempeld vak 20 Bonaire

Bijlage 8-2 NL 734165 EVOA KG Gestempeld vak 19 en vak 20

Bijlage 9 Planning uitvoering werkplan Biomedisch afval Mar-26-2025

Bijlage 10 Verbeterplan – Financiën

Bijlage 11 Managementsamenvatting Concept Rapport Afvalvisie RHDHV

1. Programma Duurzaam Afvalbeheer Bonaire (DAB)

Op 24 september 2024 is het Bestuurscollege het programma Duurzaam Afvalbeheer Bonaire (DAB) gestart met de aanstelling van de Programmamanager DAB. De programmamanager is onderdeel van het Bureau Eilandsecretaris en heeft daarmee een directie-overstijgende aansturende rol in het afvaldossier vanuit OLB.

De activiteiten die beschreven worden in dit Verbeterplan Lagun behelzen alleen de activiteiten die gericht zijn op de locatie, inrichtingen en activiteiten van Selibon op Lagun. Deze activiteiten zijn slechts een deel van de scope van het programma Duurzaam Afvalbeheer Bonaire. Het gehele programma wordt beschreven in het Programmaplan Duurzaam Afvalbeheer dat binnen het OLB in ontwikkeling is. De vaststelling hiervan wordt in de loop van het derde kwartaal verwacht na vaststelling van de Afvalvisie.

1.1. Doelstellingen Programma DAB

Het Programma DAB behelst een geheel aan toekomstige trajecten om het afvalbeheer op Bonaire duurzaam vorm te gaan geven en uit te voeren.

Het doel van het Programma DAB is de toekomst van het afvalbeheer duurzaam in te vullen. Daarbij worden de volgende subdoelen gehanteerd:

- i. Het minimaliseren van het volume restafval door maximaal in te zetten op preventie, scheiding, hergebruik en recycling.
- ii. Het verbeteren van afvalinzameling en -verwerking om efficiency te verbeteren en milieurisico's te verminderen.
- iii. Verminderen van illegale afvaldumpingen door betere handhaving en bewustwording.
- iv. Stappen zetten naar een duurzame circulaire economie door een verschuiving van afval naar grondstoffen.
- v. Het voorkomen van risico's voor mens en milieu door een verantwoorde inzameling, opslag en afvoer van gevaarlijke afvalstoffen van Bonaire.
- vi. Professionaliseren van de rol van Selibon en OLB met betrekking tot afvalbeheer.
- vii. Het verminderen van risico's voor een gezonde leefomgeving als gevolg van inrichtingen en activiteiten rond afvalbeheer.

1.2. Beleidskader Programma DAB

Het huidige juridisch kader van het Programma DAB wordt gevormd door¹:

- Wet VROM BES
 - o BES Bouwbesluit
 - o Besluit aanwijzing inspecteur Wet Vrom BES en toezichthouders inrichtingen Inrichtingen- en activiteitenbesluit BES
 - o Inrichtingen- en activiteitenbesluit BES
 - Regeling aanwijzing BBT-documenten grote inrichtingen milieubeheer BES
 - Regeling inrichtingen en activiteiten BES
- Wet grondslagen ruimtelijke ontwikkelingsplanning BES
- Wet grondslagen natuurbeheer- en bescherming BES
- Eilandsverordening Afvalstoffen Bonaire
 - o Nadere regeling afvalstoffen
 - o Eilandsbesluit heffing afvalstoffen 2005
- Hinderverordening Bonaire
 - o Eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen, van JUL - 7 2008 no. 1 ter uitvoering van artikel 3, eerste lid van de Hinderverordening Bonaire (A.B. 1995, no. 4)
 - o Eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen, van 22 december 2009, no. 1 ter uitvoering van artikel 3, eerste lid, sub b van de Hinderverordening Bonaire (A.B. 1995, no. 4)
 - o Eilandsbesluit houdende algemene maatregelen van 07 FEB 2011 no. 4 ter uitvoering van artikel 3, eerste lid, sub b van de Hinderverordening Bonaire (A.B. 1995, no. 4) en tot wijziging van het eilandsbesluit houdende algemene maatregelen van 16 juni 2010, no. 7 (A.B. 2010, no. 7)
- Eilandsverordening natuurbeheer Bonaire
 - o Eilandsbesluit natuurbeheer Bonaire
- Retributie en Legesverordening Bonaire (Wet openbare lichamen BES, art. 166, lid 1 en lid 2, onderdeel h; Wet financiën openbare lichamen BES, artt. 40 en 62, lid 1, aanhef en onderdelen a en b)
- Subsidieverordening 2000
- Eilandsverordening ruimtelijke ontwikkelingsplanning Bonaire
 - o Eilandsverordening van 31 mei 2012, no. 1, tot vaststelling van de 1e herziening van het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Bonaire 2010
 - o Eilandsverordening van 23 november 2015, no. 5, tot vaststelling van de 4e herziening van het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Bonaire 2010
 - o Eilandsverordening van 5 juli 2016, no. 8, tot vaststelling van de 5e herziening van het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Bonaire 2010

¹ Op basis van informatie op <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/> en <https://wetten.overheid.nl/>.

1.3. Organisatie Programma DAB

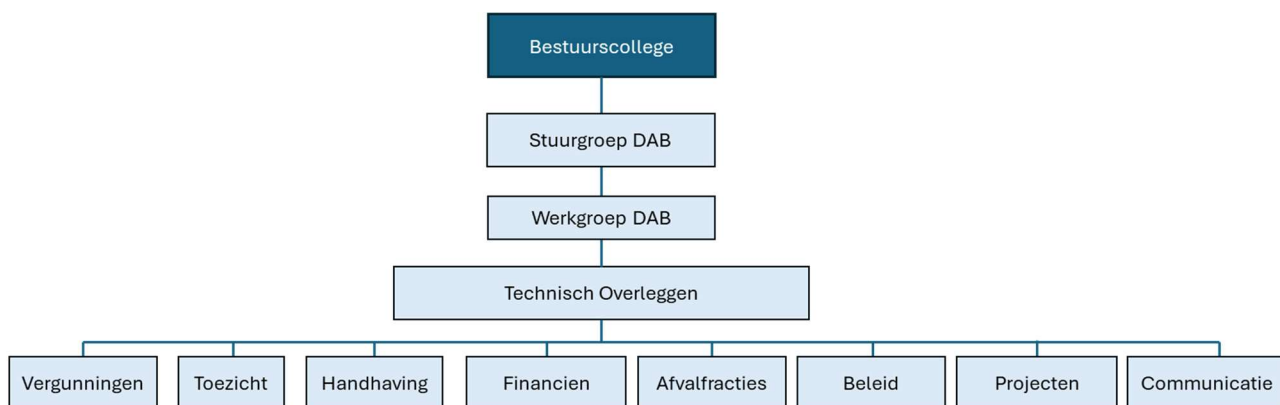
1.3.1. Programmateam

Voor de aansturing van het Programma DAB is een programmamanager aangesteld als onderdeel van het bureau Eilandsecretaris. De programmamanager DAB is centraal aanspreekpunt namens het Bestuurscollege en Eilandsecretaris voor het afvalbeheerdossier. Het Programma DAB is opgestart in het laatste kwartaal van 2024. Het team van het Programma DAB bestaat uit de programmamanager DAB en ondersteunende functies. Het ondersteunende team wordt opgezet in samenhang met andere programma's die onder bureau Eilandsecretaris worden aangestuurd, waaronder het programma IAB.

Functie/rol	Omschrijving taken en verantwoordelijkheden	Opmerkingen
Programmamanager	Coördinator Programma DAB, voorzitter werkgroep DAB	Aangesteld sept. 2024, onderdeel bureau ES
Programmasecretaris	Inhoudelijke ondersteuning Programmamanager en werkgroep DAB	Werving loopt
Office Management	Administratieve en secretariële ondersteuning Programma DAB	Interne ambtelijke ondersteuning OLB, externe werving voor DAB Q2 2025
Controller	Financieel beheer en AO/IC Programma DAB	Interne ambtelijke ondersteuning OLB
Communicatieadviseur	Communicatieproducten, - strategie	Interne ambtelijke ondersteuning OLB, werving Q2 2025
Projectleiders	Aansturen deelprojecten, onder meer: <ul style="list-style-type: none"> - Verantwoording AoM - Afhandeling indeplaatsstelling - Advisering stortplaatsbeheer - bijvoorbeeld SUP, milieustraat, autowrakken, groenafval, illegale stort, witgoed 	<ul style="list-style-type: none"> - Coördinator verantwoording AoM februari 2025 – juni 2025 - Continuerend PI - LOB - Werving PI-projecten – Q2 - Stortplaatsbeheer – start Q2 (Afvalzorg Nederland) - Inhoudelijke projecten werving na projectinitiatie Q3 2025

1.3.2. Governance structuur

De besluitvorming binnen het Programma DAB vindt plaats door het van onderaf opbouwen van inhoudelijke voorstellen voor afvalbeheervraagstukken. Deze voorstellen worden samengesteld in technische overleggen, waarin de materiedeskundigen samenwerken aan het beste voorstel, c.q. alternatievenafwegingen. De voorstellen worden vervolgens in de werkgroep DAB besproken, waarin alle disciplines van OLB vertegenwoordigd zijn. Besluitvorming door het Bestuurscollege wordt voorbereid door behandeling in de Stuurgroep DAB.

Figuur 1: Governance structuur Programma DAB`

	Omschrijving taken & verantwoordelijkheden	Betrokken functies/actoren
Stuurgroep DAB	Adviesorgaan voor Bestuurscollege	a) Gedeputeerden R&O en Fin/T&H b) Programmanager DAB c) Agendaleden: Min I&W, Directies OLB, Selibon N.V.
Werkgroep DAB	a) Voorbereiding besluitvorming Stuurgroep, Bestuurscollege en Eilandsraad ten aanzien van afvalbeheer b) Communicatie over afvalbeheer vanuit Openbaar Lichaam Bonaire c) Adviseren met betrekking tot de privaatrechtelijke en publiekrechtelijke verantwoordelijkheden en rollen van Openbaar Lichaam Bonaire ten aanzien van afvalbeheer in brede zin en Selibon N.V. in het bijzonder	a) Een beleidsadviseur Milieu van de afdeling Beleid en Projecten, unit natuur en milieu van de Directie Ruimte en Ontwikkeling; b) Een Sr. vergunningverlener van de afdeling Realisatie, unit Vergunningverlening Milieu van de Directie Ruimte en Ontwikkeling; c) Een beleidsadviseur van de unit Economische Zaken van de afdeling Beleid en Projecten, van de Directie Ruimte en Ontwikkeling; d) Vertegenwoordiger van de afdeling Juridische en Algemene Zaken, van de Directie Bedrijfsvoering en Ondersteuning; e) Vertegenwoordiger van de afdeling Financiën, van de Directie Bedrijfsvoering en Ondersteuning; f) Vertegenwoordiger van de afdeling Communicatie van de directie Bedrijfsvoering en Ondersteuning g) Vertegenwoordiger van GGD Bonaire h) Vertegenwoordiger van de afdeling Communicatie
Technische Overleggen	Inhoudelijke voorbereiding projectvoorstellen voor behandeling in werkgroep DAB voor onder meer de volgende thema's: a) Vergunningen b) Toezicht c) Handhaving d) Financiën e) Afvalstromen bijv. a. Autowrakken b. Witgoed c. Groenafval d. Betonpuin f) Beleid g) Projecten h) Communicatie	Technisch en inhoudelijk deskundigen, externe adviseurs, marktpartijen, overheden.

Tabel 1: Overzicht rollen, taken en samenhang Stuurgroep, werkgroep en technische overleggen Programma DAB

1.4. Aanpak en planning Programma DAB

Bij de uitvoering van het Programma DAB worden diverse parallelle trajecten doorlopen die onderling sterk met elkaar verbonden zijn.

De huidige situatie ten aanzien van afvalbeheer op Bonaire is het resultaat van een historisch gegroeide werkwijze die door de aanzienlijke bevolkingsgroei en de bijbehorende toename in afval steeds meer onder druk kwam te staan. Hoewel de behoefte aan bescherming van het milieu en de publieke gezondheid groeide, was er geen eenduidige benadering voor afvalbeheer en -verwerking, waardoor de juiste kaders en instrumenten ontbraken om effectief in te spelen op de veranderende omstandigheden. Hierdoor ontstonden gewoontes voor het inzamelen, scheiden, opslaan en storten van afvalstromen die niet altijd aansloten bij de toenemende eisen aan duurzaamheid en circulariteit.

Het Programma DAB heeft als doel om deze historisch gegroeide situatie binnen enkele jaren te transformeren naar een duurzame manier van afvalbeheer, met als einddoel een circulaire samenleving.

Het toekomstbeeld wordt bepaald door de nog vast te stellen afvalvisie, waarvoor het Bestuurscollege een opdracht heeft verleend aan Royal HaskoningDHV (RHDHV). Deze visie dient als essentiële leidraad en geeft richting aan de te nemen besluiten.

Een heldere visie is onmisbaar voor het maken van keuzes binnen Duurzaam Afvalbeheer op Bonaire, omdat zij richting geeft aan alle te ontwikkelen trajecten, programma's en projecten. Het Bestuurscollege heeft in november 2024 RHDHV gevraagd om, op basis van een grondige analyse van de afvalstromen en lokale omstandigheden, zowel korte-, middellange- als langetermijnoplossingen voor te stellen.

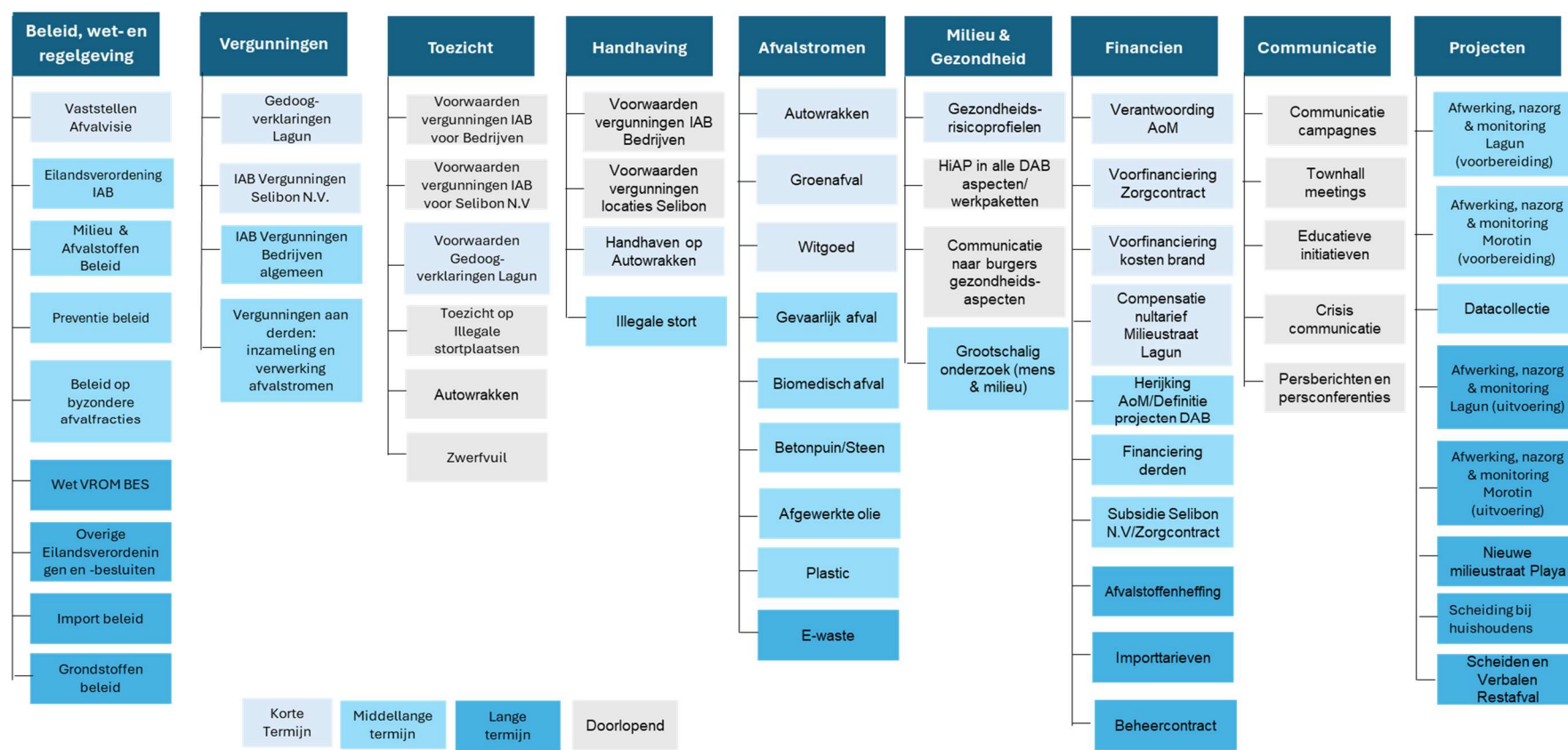
Zodra deze visie gereed is, zal zij de basis vormen voor een nieuw Programmaplan DAB. In dit plan worden projecten benoemd die moeten bijdragen aan de beoogde doelen voor afvalbeheer, ondersteund door een uitvoeringsagenda met concrete stappen.

Bijgevoegd vindt u in Bijlage 11 van het Verbeterplan de managementsamenvatting van de conceptrapportage van RHDHV.

Op 8 april wordt deze afvalvisie gepresenteerd aan de stakeholdersgroep die bij dit traject is betrokken. Deze groep bestaat uit vertegenwoordigers van de werkgroep DAB van OLB, Rijkswaterstaat, DG-MI, ILT en Selibon. Het doel is om de rollen en verantwoordelijkheden van iedere partij scherp te krijgen.

In het ambtelijk en technisch overleg zijn al enkele aandachtspunten aangedragen, die momenteel in de conceptrapportage worden verwerkt.

Op 18 maart 2025 is de conceptrapportage gepresenteerd aan het Bestuurscollege; dit heeft geresulteerd in aanvullende vragen die RHDHV in de komende weken zal beantwoorden. De verwachting is dat de definitieve rapportage eind april aan de programmamanager DAB wordt aangeboden. Vervolgens wordt deze intern besproken in de werkgroep DAB, de Stuurgroep DAB, het Bestuurscollege en de Eilandsraad. Deze behandeling staat gepland voor de maanden april en mei, zodat de vaststelling naar verwachting uiterlijk in juni 2025 kan plaatsvinden.

Het Programma DAB is een dynamisch programma. Bovenstaande breakdown is een illustratie van het Programma DAB van April 2025

1.4.1. Korte termijn (<Q2 2025)

De korte termijn aanpak van het Programma DAB wordt bepaald door de acute vraagstukken met betrekking tot risico's voor de publieke gezondheid, het milieu en de natuurlijke omgeving.

Omschrijving	Onderdelen (Concrete acties)	Indicatieve Planning	Stakeholders
Invulling maatregelen uit LoB Selibon Lagun	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asbest – tijdelijke opslag en innameprotocol 2. Biomedisch afval – tijdelijke opslag conform vergunning, afvoeren bestaande voorraad en structurele afvoer naar verwerker 3. Slachtafval – tijdelijk begraven, gedoogverklaring afgegeven 4. Beveiliging, fysieke beveiliging, camera's, omheining, bebording, toegangshekken 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gereed. 2. In uitvoering, afvaart MS Puka met bestaande voorraad 12 april 2025. 3. Gereed, gedoogverklaring t/m 1 september 2025. 4. Gereed, voor ACL. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selibon, RMD, OLB T&H 2. Renewi, Selibon, RMD, Don Andres, ILT 3. OLB T&H, OLB vergunningen, 4. Selibon, KPCN, YPSS, OLB
Visie Duurzaam Afvalbeheer Bonaire	Rapport met analyse van afvalvisie voor Bonaire, Quick Wins en toekomstgerichte adviezen en projecten.	Concept rapport maart 2025, presentatie stakeholders 8 april, afronding rapport april 2025	OLB, RHDHV, IenW, RWS, ILT, Selibon
Verbetering werkwijzen Selibon	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inname en stortbeleid Lagun 2. Financieringsvraagstukken incidenteel en structureel 3. Vergunningen locaties Selibon 4. Zorgcontract en beheerovereenkomst 	<ol style="list-style-type: none"> 1. In uitvoering Q1. Per Q2 adviezen Afvalzorg 2. Diverse besluiten over voorfinanciering kosten Selibon Q4 2024, Q1 2025 3. Gedoogverklaring begraven slachtafval t/m 1 september 2025 4. Vergunningtrajecten opgestart met Selibon en OD-NL 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Afvalzorg, Selibon, burgers, bedrijven, Communicatie, 2. Selibon, BC,
Rollen OLB	<ol style="list-style-type: none"> 1. Afvalvisie en uitvoeringsagenda 2. Definieren en positioneren van rollen binnen organisatie OLB 3. Instellen werkgroep en Stuurgroep DAB 4. Werkpakketten voor interne afdelingen definiëren 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concept rapportage in behandeling Q1 2025 2. Uitwerken in werkgroep DAB Q1/Q2 3. Instellingsbesluit akkoord door Bestuurscollege Q1 2024. 4. Concepten in werkgroep DAB en ter bespreking in directies. 	OLB o.a.: <ul style="list-style-type: none"> - R&O Beleid en Projecten - R&O Realisatie (Vergunningen) - T&H - Programma IAB - Financiën - Juridische Zaken - Deelnemingen - werkgroep DAB

Acute issues ten aanzien van afvalbeheer	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ondersteuning van Afvalzorg – operationeel en brandbestrijding 2. Ondersteuning ODNL – Vergunningverlening IAB 3. Branden en rookontwikkeling Lagun – brandbestrijding en -preventie 4. Liquiditeit Selibon – besluitvorming voorfinanciering kosten branden en overige kosten 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Offerte, opdracht, raamovereenkomst, nadere overeenkomst, algemene voorwaarden voorbereid voor inzet na oplegging LOB 2. Inzet OD-NL op vergunningen Morotin, Lagun, Kaya Industria, in samenwerking met Programma IAB 3. Plan van aanpak Selibon, toezien op uitvoering conform PvA. Onderdeel scope Afvalzorg Nederland. 4. Kosten brand november 2024 worden voorgefinancierd door OLB. Besluit kosten brand mei 2024? 5. Voorschotten Zorgcontract Q1 en Q2 per kwartaal uitbetaald 6. Besluit compensatie gratis toegang ACL (onderbouwing in voorbereiding Selibon) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Afvalzorg NL, Selibon, omgeving, SPL 2. OLB R&O, Programma IAB, T&H, Selibon, OD-NL 3. Afvalzorg NL, Selibon, omgeving, SPL 4. OLB, Selibon
Verantwoording AoM t/m 2024	Verantwoordingsrapportage, financiële rapportage, accountantsverklaring, definitieve vaststelling subsidies.	Hoge prioriteit. Eind Q2 afronding.	OLB, Selibon, EY, ministerie IenW
Overige	<ol style="list-style-type: none"> 1. Besluit analyse alternatieve locatie Afvalbeheer in omgeving Bopec/Karpata 2. Aanwijzen terrein tijdelijke opslag autowrakken 3. Herziening zorgcontract Selibon? 4. Vernieuwing Tarief afvalstoffenheffing Selibon? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Startnotitie Q2, besluitvorming Q3 2025 2. Bestuurscollege besluit 2 April 2025 3. Aanvraag 2026 ingediend door Selibon, Wekelijks overleg DAB/Selibon over herziening, besluitvorming Q3 2025 4. Onderbouwing kosten Selibon Q2, vaststelling tarieven Q3 2025 in combinatie met tarieven zorgcontract 	<ol style="list-style-type: none"> 1. OLB, Selibon, RWS, Stinapa, NGO's 2. OLB R&O, T&H, garages, programma IAB, sector, ARN 3. OLB R&O, Fin, JAZ 4. Selibon, OLB

Tabel 2: Overzicht op hoofdlijnen van korte termijn aandachtspunten Programma DAB

1.4.2. Middellange Termijn (< 1jaar)

Omschrijving	Onderdelen	Indicatieve Planning	Stakeholders
Herijking AoM/Programma DAB	Definiëren projecten en investeringsbehoefte programma DAB/Herijkte AoM Initiëren en uitvoeren projecten	Op basis van Afvalvisie en na afronding Verantwoording AoM. Q3 – Q4 2025	OLB, Selibon, Ministerie IenW
Vergunningen en ontheffingen op orde	<ol style="list-style-type: none"> IAB Vergunningen locaties <ol style="list-style-type: none"> Lagun Kaya Industria Morotin Bouwvergunningen op orde Eventuele gedoogverklaringen tijdelijke situatie 	Q1-Q4 2025	OLB, Selibon, OD-NL
Professionalisering rol OLB en Selibon	<ol style="list-style-type: none"> Professioneel opdrachtgeverschap Actualiseren Zorgcontract en beheerovereenkomst Financiële onderbouwing diensten Selibon Onderbouwing kostenopbouw afvalstoffenheffing Contractmanagement OLB 	<ol style="list-style-type: none"> Dienstverleningsovereenkomst 2026-2030 – Besluitvorming Q4 2025 Financiën Programma DAB 2025-2035 – Q3 2025 	OLB, Selibon, BHM
Ruimtelijke ontwikkeling	<ol style="list-style-type: none"> Aanwijzing locatie tijdelijke opslag autowrakken Aanwijzing nieuwe locatie afvalbeheer 	<ol style="list-style-type: none"> Q2-Q3 2025 Q3-Q4 2025 	<ol style="list-style-type: none"> OLB Grondzaken, OLB Ruimte en Ontwikkeling OLB Grondzaken, OLB Ruimte en Ontwikkeling, Selibon, min IenW

Tabel 3: Overzicht Middellange termijn actiepunten Programma DAB

1.4.3. Lange termijn (1-5 jaar)

Omschrijving	Onderdelen	Indicatieve Planning	Stakeholders
Beleidsontwikkeling	<ol style="list-style-type: none"> Afvalstoffen <ol style="list-style-type: none"> IAB Scheiden door huishoudens Import afvalstoffen <ol style="list-style-type: none"> Beperkingen/verbod – bijvoorbeeld tweedehands autobanden Heffingen – verwijderingsbijdragen voor auto's, banden, witgoed, elektronica Tarieven Afvalbeheer 	Q4 2025	<ol style="list-style-type: none"> OLB, Programma IAB, bedrijven OLB, Douane In samenhang met Actualisatie Zorgcontract
Wet- en regelgeving	<ol style="list-style-type: none"> Wet VROM BES Eilandsverordeningen en -besluiten 	Q4 2025 Q1 2025 – Q2 2026	OLB, bewoners & bedrijven, min lenW
Gedragsverandering	<ol style="list-style-type: none"> Communicatiecampagnes Reparatie en Hergebruik Grondstoffen in plaats van afval – recycling op Bonaire Groenafval Scheiden bij huishoudens en bedrijven Toezicht en handhaving 	2025-2026	Bewoners, bezoekers, bedrijven, media, scholen, NGO, OLB, RCN, ministeries
Ruimtelijke ontwikkeling	<ol style="list-style-type: none"> Structuurvisie, ROB herziening Aanwijzing locatie nieuwe milieustraat Playa 	<ol style="list-style-type: none"> Q4 2025 Q4 2025 	<ol style="list-style-type: none"> OLB Ruimte en Ontwikkeling, min BZK OLB Grondzaken, OLB Ruimte en Ontwikkeling, Selibon, min lenW
Transitie naar Circulariteit	<ol style="list-style-type: none"> Grondstoffen centra Circulair ambachtscentrum Circulaire opdrachtgeverschap Importberkingen Hergebruik Stortverbod 	2025-2030	Bewoners, bezoekers, bedrijven, overheden, NGO's
Uitvoering afwerking, nazorg en monitoring stortplaatsen Morotin	Contractering & Uitvoering	2026	OLB, Selibon, aannemers, Afvalzorg

Tabel 4: Overzicht lange termijn actiepunten Programma DAB

1.5. Raakvlakken andere programma's

1.5.1. Programma IAB

Onderdeel van het Programma IAB (Inrichtingen- en activiteitenbesluit) is het regelen van afvalbeheer door en bij bedrijven. Hiervoor worden gezamenlijke acties genomen door de programmamanagers DAB en IAB die toegespitst worden op specifieke bedrijfsdoelgroepen zoals horeca, garages en bouwbedrijven.

Het afvalbeheer door bedrijven moet aansluiten op de inzameling en ontvangst van afvalstromen bij Selibon. Hierdoor worden 'schonere' stromen – dus met minder gemengde afvalstoffen - gerealiseerd die beter geschikt zijn voor recycling of verwerking.

1.5.2. Programma NMBP

Uit het NMBP BES (Natuur- en milieubeleidsplan BES) volgen vastgestelde strategische doelen voor afvalbeheer zoals het beëindigen van het storten van restafval vanaf 2030. Dit vormt het kader voor de afvalvisie en de nader te specificeren projecten. Het stoppen met het storten van restafval vanaf 2023 is het meest bepalende strategische doel.

Alternatieven voor storten zijn het afvoeren of het verwerken van reststromen. Dit wordt een van de belangrijkste strategische keuzes voor de toekomst van het afvalbeheer op Bonaire.

1.5.3. Programma Gezonde Leefomgeving

Het programma Gezonde Leefomgeving van GGD Bonaire richt zich op het bevorderen van een gezonde leefomgeving en het beschermen van de inwoners van Bonaire. Dit gebeurt door samen te werken met ketenpartners, het implementeren van Health in All Policies (HiAP)-initiatieven en het ontwikkelen en uitvoeren van diverse projecten. Duurzaam afvalbeheer is een van de aandachtsgebieden binnen dit programma. In dit kader ondersteunt GGD Bonaire het programma DAB door gezondheidsaspecten mee te nemen in dit traject vanuit het HiAP-perspectief.

Aan: Selibon N.V.
t.a.v. ing. E.S. Winklaar MBA
Adres: Kaya Industria 20
Kralendijk
Bonaire

Directie Toezicht & Handhaving

Zaaknummer : Z/25/023946
Documentnummer : D086917
Datum : 28 FEB 2025
Betreft : Gedoogverklaring

Geachte heer Winklaar,

Door middel van dit schrijven ontvangt u een tijdelijke gedoogverklaring voor het niet hebben van de benodigde milieuvergunning voor de exploitatie van de inrichting Lagun. Het Bestuurscollege geeft u daarmee de tijd om de vergunningssituatie van de inrichting Lagun structureel op orde te krijgen. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

Juridisch kader

Volgens artikel 5.1 van de Wet volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer BES (hierna: vromBES) kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur categorieën van inrichtingen worden aangewezen, waarvoor het is verboden zonder een daartoe verleende vergunning een inrichting op te richten, te veranderen of de werking daarvan te veranderen of in werking te hebben.

Op grond van artikel 3.1 Inrichtingen- en activiteitenbesluit BES (hierna: IAB) dient degene die een inrichting type III of IV opricht, in werking heeft, verandert of de werking daarvan verandert, schriftelijk een vergunning aan te vragen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, vromBES, aan bij het bevoegd gezag.

Overwegingen

Vast staat dat u een inrichting, waaronder een afvalstortplaats, exploiteert zonder benodigde (milieu)vergunning. Dit is in strijd met de wet VromBES en het IAB BES. Het Bestuurscollege is van plan om tegen deze overtreding handhavend op te treden. Alvorens het Bestuurscollege dit doet, wordt u in de gelegenheid gesteld om de vereiste vergunning(en) te verkrijgen. Dit doet het Bestuurscollege door middel van een tijdelijke gedoogverklaring. In lijn met de kabinetsnota 'Grenzen aan gedogen', gedoogt het Openbaar Lichaam Bonaire slechts in drie gevallen:

1. als handhaving leidt tot aperte onbillijkheden (overgangs- of overmachtssituaties);
2. als het in het belang van de norm is om te gedogen (proefprojecten in het belang van het milieu, de veiligheid, volksgezondheid en ruimtelijke kwaliteit);
3. als er een zwaarder wegend belang is dan het belang van handhaving van de norm.

Hiertoe overweegt het Bestuurscollege dat Bonaire wezenlijk gebaat is bij een ononderbroken en verantwoorde verwerking van afvalstoffen. Een onmiddellijke sluiting van de inrichting Lagun, louter vanwege het ontbreken van een formele milieuvergunning, zou onvermijdelijk leiden tot gevaarlijke en onveilige situaties, waardoor de risico's voor volksgezondheid en leefomgeving nog verder toenemen. Om die reden is er, althans vooralsnog, sprake van een zwaarder wegend belang bij het tijdelijk voortzetten van de activiteiten dan bij directe handhaving door sluiting. Op grond hiervan acht het Bestuurscollege het gerechtvaardigd—zij het onder strikte voorwaarden—om de overtreding tijdelijk te gedogen en tot uiterlijk 1 september 2025 de gelegenheid te geven de vereiste vergunning te verkrijgen en uw vergunnings situatie structureel op orde te brengen.

Aard en voorwaarden van de tijdelijke gedoogverklaring

1. Duur en doel

Deze gedoogverklaring geeft u een maximale geldingsduur tot 1 september 2025 om uw vergunningensituatie op orde te brengen. Binnen deze periode dient u te beschikken over een geldige milieuvergunning voor de exploitatie van de stortplaats Lagun.

2. Opschortende werking handhaving

Het Bestuurscollege zal gedurende de genoemde termijn geen handhavingsmaatregelen nemen ter zake van het ontbreken van een milieuvergunning. Deze gedoogstatus is evenwel **geen vrijbrief**: u wordt geacht alle overige relevante milieu-, veiligheids- en gezondheidsvoorschriften strikt na te leven.

3. Intrekings- en wijzigingsbevoegdheid

De onderhavige verklaring is een bestuurlijke mededeling en geen formele beschikking. Aan deze verklaring kunnen geen rechten worden ontleend, en er staat geen bezwaar of beroep tegen open. Het Bestuurscollege behoudt zich het recht voor deze verklaring te allen tijde in te trekken of te wijzigen — bijvoorbeeld wanneer zich onacceptabele milieuschade, brandgevaar of andere omstandigheden voordoen die een direct handhavend optreden vereisen.

4. Verstrekking van informatie

U dient het Bestuurscollege op verzoek te informeren over de voortgang van uw vergunningsaanvraag en over de maatregelen die u neemt om milieuschade te voorkomen. Indien u naar het oordeel van het Bestuurscollege in gebreke blijft of de aanvraag niet tijdig kunt afronden, vervalt deze gedoogstatus en zal het bestuurscollege passende maatregelen treffen.

Tijdelijke gedoogverklaring in afwachting vergunning

Het Bestuurscollege verklaart, gelet op voorgaande overwegingen, dat er tot 1 september 2025 geen handhavingsmaatregelen zullen worden genomen tegen voornoemde overtreding onder de voorwaarde dat Selibon N.V. uiterlijk op 1 september 2025 beschikt over een milieuvergunning zoals bedoeld in het juridisch kader voor de exploitatie van de stortplaats Lagun.

Indien het Bestuurscollege van mening is dat Selibon N.V. niet meer voldoet of kan voldoen aan een of meerdere van bovenstaande voorwaarden dan zal zij Selibon N.V. daarover schriftelijk inlichten.

Handhaving

U ontvangt deze verklaring onder de uitdrukkelijke voorwaarden dat u binnen zes maanden na uitgifte van deze brief voldoet aan alle wet en regelgeving en beschikt over de benodigde vergunning om de stortplaats te kunnen exploiteren. Indien u niet binnen de termijn van zes maanden aan deze voorwaarde voldoet, zal het Bestuurscollege maatregelen treffen.

Maatregelen kunnen onder andere bestaan uit het overnemen van de dagelijkse taken van Selibon N.V.. Het Bestuurscollege gaat er vooralsnog van uit dat u het zover niet laat komen.

Hoogachtend,

Namens het Bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire,

Marlon Richardson

Directeur Directie Toezicht en Handhaving

Eisen Selibon

Zorgplicht algemeen

De zorgplicht houdt in dat Selibon ervoor moet zorgen dat er ter plaatse aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Dit betekent onder andere:

- Het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan.
- Het verminderen van negatieve gevolgen voor de gezondheid van het publiek, de natuur en het milieu.
- Het treffen van maatregelen om de gezondheid van het publiek, de natuur en het milieu te beschermen.
- Het volgen van regels met betrekking tot het inzamelen, tijdelijk opslaan, verwerken, storten en afvoeren van afvalstoffen, zoals vastgelegd in de Regeling inrichtingen en activiteiten BES.

Specifieke voorwaarden voor landfill en afvalcentrum

Landfill

Acceptatie van Afvalstromen

- Op de stortplaats mogen de volgende afvalstromen worden geaccepteerd:
- a. Afvalstoffen waarvoor geen stortverbod geldt volgens artikel 1 van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (Bssa) (categorie 14, 15, 16, 17,18, 21 en 22 mag wel gestort worden).
- b. Asbesthoudende afvalstoffen.
- c. Niet-gevaarlijke afvalstoffen met een verklaring van het bevoegd gezag zoals vermeld in artikel 6 van het Bssa.
- d. Op een daartoe gemotiveerd verzoek van vergunninghouder kan ontheffing van stortverbod worden verkregen.

Opslag en Afdekking van Afvalstoffen

- De op- en overslag van afvalstoffen binnen de inrichting dient zodanig te geschieden dat er geen risico is op verspreiding van afval, zowel binnen als buiten de inrichting. Indien verontreiniging van het openbaar terrein mocht optreden, dienen onmiddellijk maatregelen te worden getroffen om deze verontreinigingen te verwijderen.
- Alle ingebrachte afvalstoffen zullen dagelijks worden afgedekt met folie of andere geschikte materialen. Deze afdekking moet zo worden aangebracht dat foliestroken elkaar minimaal 1 meter overlappen en goed verankerd zijn met zandzakken of vergelijkbare materialen. Het is essentieel dat er geen openingen zijn in de afdekking om te voorkomen dat vliegen kunnen nestelen in het afval.
- Tijdens de opslagperiode zal, afhankelijk van temperatuur en observaties (zoals de aanwezigheid van vliegen of larven), een geschikt bestrijdingsmiddel worden ingezet. De frequentie van bestrijding zal worden bepaald aan de hand van waarnemingen.

Stofverspreiding en Werkzaamheden

- Indien topfolie wordt gebruikt ter voorkoming van stofverspreiding, moet deze zo worden aangebracht dat deze niet kan verwaaien of beschadigd raken door weersomstandigheden. Het terrein van de stortplaats moet regelmatig worden bevochtigd om stofverspreiding te beperken. Bij windsnelheden boven 20 m/s (windkracht 8 Beaufort) zijn werkzaamheden die stofverspreiding kunnen veroorzaken niet toegestaan.
- Bij alle handelingen met stoffen is het verboden om activiteiten uit te voeren die leiden tot een visueel waarneembare stofverspreiding binnen een afstand van twee meter van de bron. Goederen dienen op zodanige wijze te worden geladen, gelost, overgeslagen en getransporteerd dat stofverspreiding zoveel mogelijk wordt voorkomen. Gevallen stoffen moeten onmiddellijk na beëindiging van het verladen worden verwijderd.
- Stofverspreiding als gevolg van verkeer moet worden beperkt. Het buitenterrein van de inrichting dient schoon te worden gehouden, bijvoorbeeld door middel van periodieke schoonmaakbeurten. Bij het op- en overslaan van afvalstoffen die stof kunnen verspreiden, moeten maatregelen genomen worden om stofverspreiding te minimaliseren, zoals bevochtiging of afdekking.
- De transportafstanden binnen de inrichting dienen zo kort mogelijk te zijn om stofverspreiding te voorkomen. Voor het bestrijden van hinderlijke stofverspreiding buiten de inrichting als gevolg van transportactiviteiten, moet er direct ingegrepen kunnen worden met een veegmachine en/of een sproeiwagen.
- Bij het verlaten van de inrichting dienen voertuigen, indien nodig, te worden schoongemaakt om verontreiniging van de openbare weg te voorkomen. Dit geldt niet voor voertuigen die uitsluitend voor kantoordoeleinden de inrichting bezoeken.
- Tot slot dient de valhoogte van de stoffen op het stortvlak te worden beperkt tot maximaal één meter om stofhinder te minimaliseren. Binnen de inrichting moet een goed functionerende windsnelheidsmeter aanwezig zijn, die continue de windsnelheid meet en registreert. Deze gegevens moeten minimaal drie jaar binnen de inrichting worden bewaard.

Stortprocedures en walconstructie

- Het stortfront moet zo compact mogelijk zijn, met een maximumbreedte van 15 meter. Afvalstoffen dienen direct na levering op het stortfront te worden uitgereden, geëgaliseerd en verdicht in lagen van maximaal 0,50 meter, met een maximale hoogte van 2,5 meter. Voordat afvalstoffen worden gestort, moet, indien technisch mogelijk, rondom het stortvlak een wal van ten minste 2,5 meter hoogte gerealiseerd worden en deze wal moet continu opgehoogd worden tijdens het storten, zodat het ten minste twee meter boven het afvalniveau uitsteekt.
- De wal moet worden gebouwd van geschikt materiaal en aan de buitenzijde afgedekt worden met minimaal 30 centimeter grond die na inklinking moet worden onderhouden. Direct na aanleg dient de wal ingezaaid te worden met gras of andere geschikte vegetatie om erosie te voorkomen.
- Na het storten en **compacteren (hebben ze machines hiervoor ???)** van de afvalstoffen, of minimaal aan het einde van elke werkdag, moet het afval worden afgedekt. Geurende materialen moeten onmiddellijk worden afgedekt met een voldoende dikke laag geschikt materiaal.

Afrastering en beheersmaatregelen

- Ter voorkoming van verspreiding van afvalstoffen moet bij het stortvlak een verplaatsbare afrastering worden geplaatst. Deze afrastering dient regelmatig te worden ontdaan van

afvalstoffen en dagelijks moet het terrein en de afrostering worden schoongemaakt. Zwerfvuil buiten de inrichting moet ook dagelijks worden verzameld.

- Het is essentieel dat er een systeem van maatregelen aanwezig is om het illegaal storten van afval tegen te gaan. De vergunninghouder is verplicht jaarlijks vóór 1 april verslag uit te brengen over de soorten en hoeveelheden afval die in het voorgaande kalenderjaar zijn gestort.

Brandbestrijding

- Ter voorkoming van brand dient er voldoende afdek materiaal en materieel beschikbaar zijn voor het bestrijden van eventuele branden of rookontwikkeling.
- Er dient een effectieve bewaking te zijn van de landfill zodanig dat er geen onbevoegden het terrein komen.

Registratiesysteem voor Afvalstoffen

- In de inrichting moet een weeg- en registratiesysteem aanwezig zijn waarin alle aangevoerde afvalstoffen en (hulp)stoffen die bij de be- of verwerking worden gebruikt, op de volgende wijze worden geregistreerd:
 - Datum van aanvoer
 - Aangevoerde hoeveelheid (kg)
 - Naam en adres van de locatie van herkomst
 - Naam en adres van de ontdoener
 - Gebruikelijke benaming van de afvalstoffen
 - Euralcode (indien van toepassing)

Wat de registratie van afgevoerde afvalstoffen betreft, moet in een secundair registratiesysteem worden vastgelegd:

- Datum van afvoer
- Afgevoerde hoeveelheid (kg)
- Afvoerbestemming
- Naam en adres van de afnemer
- Gebruikelijke benaming van de (afval)stoffen
- Euralcode (indien van toepassing)
- Afvalstroomnummer (indien van toepassing)
- Bij verwijdering van afvalstoffen die op grond van acceptatievoorschriften niet mogen worden geaccepteerd, dient een aparte registratie te worden bijgehouden, waarin onder andere de reden voor de afkeuring wordt vermeld.

Massabalans en Rapportage

- Ten behoeve van de registratie moet er een weegvoorziening aanwezig zijn, die voldoet aan de eisen van het Nederlands Meetinstituut. Op verzoek moeten geldige certificaten van deze weegvoorzieningen ter inzage worden gegeven aan het bevoegd gezag.
- Daarnaast moet er gemiddeld een maand na afloop van ieder kalenderkwartaal een inventarisatie plaatsvinden van de aanwezige voorraad afvalstoffen, waarvan de gegevens in een rapportage dienen te worden vastgelegd. Deze rapportage moet aan het bevoegd gezag worden verzonden op verzoek.
- Uiterlijk 1 april van elk kalenderjaar dient een sluitende massabalans over het voorgaande jaar te worden ingediend bij het bevoegd gezag. Deze balans moet een overzicht geven van onder andere de voorraden en afgevoerde hoeveelheden afvalstoffen en eindproducten.
- Alle op grond van dit hoofdstuk te registreren gegevens moeten dagelijks worden bijgehouden en gedurende minimaal vijf jaar bewaard worden, met de mogelijkheid tot inzage door bevoegde personen.

Bodemonderzoek en herstelplicht

Bodemonderzoek

- Na het beëindigen van een activiteit die de bodem bedreigt, dient binnen een periode van drie maanden een bodemonderzoek te worden uitgevoerd, tenzij er zich een onderafdichting (folie) bevindt. Dit eindonderzoek, dat de kwaliteit van de bodem vaststelt, moet hetzelfde ontwerp en dezelfde intensiteit hebben als het nulsituatieonderzoek, mits dat onderzoek op correcte wijze is uitgevoerd. Indien het nulsituatieonderzoek niet correct is uitgevoerd, dient het eindonderzoek betrekking te hebben op alle locaties binnen de inrichting waar bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden.
- Het bodemonderzoek moet worden uitgevoerd conform de NEN 5740-norm, welke richtlijnen biedt voor de onderzoeksstrategie bij de vaststelling van de nulsituatie bij een toekomstige bodembelasting. Het onderzoek moet specifiek worden afgestemd op de stoffen die zijn toegepast.

Herstelplicht (Bodemsanering)

- Indien het onderzoek, zoals gesteld in voorgaande voorschrift, aantoont dat de bodem als gevolg van de activiteiten binnen de inrichting is aangetast of verontreinigd, is degene die de inrichting beheert verplicht om ervoor te zorgen dat de bodemkwaliteit spoedig hersteld wordt tot de nulsituatie. Dit herstel dient te worden uitgevoerd door een persoon of instelling die beschikt over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit.

Eisen nieuwe stortvakken

Deze richtlijnen zijn opgesteld om de milieuvriendelijke en veilige werking van stortplaatsen te waarborgen, met bijzondere aandacht voor de bescherming van de bodem en de omgeving. Hieronder worden de belangrijkste vereisten voor de inrichting van stortplaatsen en het beheer van afvalstoffen samengevat.

Onderafdichting en Bodembescherming

- De onderkant van stortlichamen moet worden voorzien van een onderafdichting om te voorkomen dat verontreinigende stoffen uit de afvalstoffen in de bodem terechtkomen. Hierbij dienen de specifieke omstandigheden van de stortplaats en de aard van de gestorte afvalstoffen in acht te worden genomen. In gevallen waar de onderafdichting niet voldoende

bescherming biedt, kunnen aanvullende civieltechnische of geohydrologische maatregelen noodzakelijk zijn. Deze kunstmatige barrières dienen minimaal 0,5 meter hoog te zijn.

Percolaatbeheer en Asbestverwerking

- Percolaat dient opgevangen en gezuiverd te worden op een manier die bodemverontreiniging voorkomt. Bij de storting van asbesthoudende afvalstoffen moeten nodige maatregelen worden getroffen om vermenging met andere afvalstoffen te voorkomen. Aan het einde van elke werkdag moeten niet-verpakte asbesthoudende materialen worden afgedekt om vezelverspreiding te vermijden.

Stortgas

- Vergunninghouder dient de nieuwe stortplaats te voorzien van een stortgasonttrekkings- en benuttingssysteem dat zodanig is ontworpen en geconstrueerd dat het gas dat in de stortplaats ontstaat wordt opgevangen en te verwerken.

Opslag van Medisch Afval:

- Medisch afval moet altijd gescheiden worden opgeslagen van ander type afval om besmetting te voorkomen.
- Voor de opslag van diverse soorten medisch afval zijn specifieke containers vereist. Bijvoorbeeld, naaldenboxen voor scherpe voorwerpen en lekvrije containers voor vloeibaar afval zijn essentieel voor een veilige opslag.
- Alle containers dienen duidelijk gelabeld en gecodeerd te zijn. Dit is noodzakelijk om het type afval te identificeren en de bijbehorende risico's te minimaliseren.
- Bij het opslaan van vloeibaar afval is het van groot belang om voldoende absorberend materiaal toe te voegen. Dit helpt lekkages te voorkomen en draagt bij aan de veiligheid.
- Medisch afval moet op regelmatige basis worden afgevoerd door een erkend afvalverwerkingsbedrijf. Deze frequentie is cruciaal om ophoping van afval en mogelijke besmetting te voorkomen, en draagt bij aan een veilige en hygiënische werkomgeving.

Afvalcentrum

- Op het afvalcentrum dienen bepaalde afvalstoffen strikt gescheiden te worden om de milieu-impact te minimaliseren en de recyclingprocessen te optimaliseren. Hiervoor is het noodzakelijk dat er aparte containers of ruimten aanwezig zijn voor de volgende afvalstoffen:
1. Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur
 2. Klein Chemisch afval
 3. Gevaarlijk afval waaronder batterijen en accu's
 4. Asbest
 5. C-hout (geïmpregneerd hout)
 6. Gasflessen, brandblussers en overige drukhouders
 7. Grond
 8. A-hout en B-hout (niet-geïmpregneerd hout)
 9. Banden van voertuigen

10. Dakafval
11. Geëxpandeerd polystyreenschuim
12. Gemengd steenachtig materiaal (uitgezonderd asfalt en gips)
13. Gips
14. Grof tuinafval
15. Harde kunststoffen
16. Matrassen
17. Metalen o.a. blik
18. Papier en karton
19. Textiel (uitgezonderd tapijt)
20. Glas

- Afvalstromen die bestemd zijn voor export van Bonaire tijdig afvoeren, zodat ophoping op het afvalcentrum of de stortplaats zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Opslag van Afgewerkte Olie

- Constructie en Materiaal: De tank voor opgeslagen olie moet vervaardigd zijn uit geschikte materialen en moet voldoen aan de juiste constructienormen.
- Installatie en Onderhoud: Regelmatige inspecties en onderhoud zijn noodzakelijk om de goede staat van de tank te waarborgen.
- Lekbakken: Afhankelijk van het type tank moeten lekbakken worden opgericht om eventuele lekkages op te vangen.

Glasverwerking

- Het stof dat tijdens het breken van glas vrijkomt kan onder andere door het gebruik van een afzuiginstallatie of waternevelsystemen geminimaliseerd worden.
- Het breken van glas mag alleen tijdens de daguren plaatsvinden.

Kunststofbewerking

- De kleine plastic deeltjes die vrijkomen tijdens het shredden dienen opgevangen worden.
- De shredder mag alleen tijdens de daguren in werking zijn.
- Geuroverlast dient voorkomen te worden.

Directie Ruimte en Ontwikkeling

Aan: **Selibon N.V.**
t.a.v. dhr. E. Winklaar
Kaya Industria 20
Kralendijk, Bonaire (CN)

Uw brieven van: 28 december 2024 en 23 en 28 januari 2025, gericht aan de
Rijkvertegenwoordiger

Ons nummer:

Datum: APR 03 2025

Betreft: 'Aanvraag bouwvergunning tot plaatsing koelcontainers / containers asbest en plaatsen betonnen fundering, zoals ingediend bij de waarnemend Rijkvertegenwoordiger.'

Geachte heer Winklaar,

Naar aanleiding van de brieven van Selibon, gericht aan de waarnemend Rijkvertegenwoordiger BES, waarin een verzoek dan wel aanvraag wordt gedaan tot het krijgen van een bouwvergunning voor het plaatsen van een tweetal koelcontainers, een tweetal containers voor de opslag van asbest en het plaatsen van een betonnen fundering als ondergrond voor deze containers, berichten wij Selibon N.V. als volgt.

Indienen aanvragen bouw

Wij laten Selibon N.V. weten dat de Rijkvertegenwoordiger de bouwvergunningsaanvragen niet in behandeling kan nemen, daar de indeplaatsstelling is komen te eindigen door uitspraak van de rechtbank in eerste aanleg te Bonaire van 21 februari 2025. Met deze uitspraak wordt onder meer bepaald dat de uitvoering van de maatregelen die onderdeel zijn van de last onder bestuursdwang door het Openbaar Lichaam Bonaire dienen te worden voortgezet, c.q. uitgevoerd.

Het is dan ook van belang dat Selibon N.V. de benodigde bouwvergunningsaanvragen opnieuw indient bij het bevoegde gezag, zijnde Openbaar Lichaam Bonaire, en dan meer specifiek de afdeling Realisatie, en dit via de daarvoor vastgestelde procedures. Wij sturen als bijlage een aanvraagformulier mee voor indiening van de benodigde bouwvergunningsaanvragen. U kunt op de website van Openbaar Lichaam Bonaire meer informatie vinden over de noodzakelijke bescheiden die dienen te worden ingediend met de bouwvergunningsaanvraag ter borging van eerste dan wel marginale ontvankelijkheid. De bouwvergunningsaanvragen kunnen worden ingediend door deze in te leveren bij de balie van Openbaar Lichaam Bonaire, gesitueerd aan de Kaya Industria Pariba 28.

Uitsplitsen aanvragen

Wij raden Selibon N.V. aan om de in te dienen bouwvergunningsaanvragen voor de plaatsing van koel- en asbest containers, net zoals reeds het geval is geweest bij de eerste aanvragen, gericht aan de waarnemend Rijkvertegenwoordiger,

Verzoek bij beantwoording van deze brief datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Postadres: Plasa Reina Wilhelmina 1, Openbaar Lichaam Bonaire, Caribisch Nederland.

Telefoon: (599-717) 5330.

uit te splitsen omdat de containers op andere locaties en vanwege andere reden dan wel bestemming zullen worden geplaatst op het terrein van Selibon N.V. Wanneer Selibon N.V. een betonnen fundering wenst te storten onder de te plaatsen containers, dan zal hiervoor ook een bouwvergunningsaanvraag ingediend dienen te worden door Selibon N.V. bij het bevoegd gezag, zijnde Openbaar Lichaam Bonaire en dan meer specifiek de afdeling Realisatie, volgens de hierboven beschreven procedure.

Bouwvergunningsplicht voor alle geplaatste containers op terrein Selibon N.V.

Volledigheidshalve laten wij weten dat er nu slechts wordt gesproken over de noodzaak tot het indienen van bouwvergunningsaanvragen voor recent geplaatste containers op het terrein van Selibon N.V. Wij voelen de noodzaak om aan Selibon N.V. te melden dat uiteindelijk voor **alle geplaatste containers** een bouwvergunningsaanvraag dient te worden ingediend bij het bevoegd gezag, zijnde Openbaar Lichaam Bonaire en dan meer specifiek de afdeling Realisatie. Het is dan ook aan Selibon N.V. om zorg te dragen dat de benodigde bouwvergunningsaanvragen voor de reeds geplaatste containers, op langere termijn, ook zullen worden ingediend bij het bevoegd gezag.

Gedoogverklaring

Het is voor het afgeven van een bouwvergunning voor een inrichting type 3 volgens art. 2.9 van de Wet Vrom BES noodzakelijk dat de inrichting beschikt over een milieuvergunning in het kader van het IAB. Momenteel is dit voor de inrichting van Selibon N.V. te Lagun niet het geval. Het Openbaar Lichaam Bonaire heeft op 28 februari 2025 een gedoogverklaring gestuurd naar Selibon N.V., waarbij het niet hebben van een milieuvergunning wordt gedoogd tot 1 september 2025. Er kan derhalve voor de plaatsing van de containers vooralsnog nog geen bouwvergunning worden verleend. In dit kader overweegt het Openbaar Lichaam om voor de plaatsing van de containers een gedoogverklaring af te geven mits er sprake is van het indienen van een bouwvergunningsaanvraag door Selibon N.V., die marginaal ontvankelijk is waardoor de afdeling realisatie van het Openbaar Lichaam Bonaire kan overgaan tot het verzenden van de legesbrief.

Wij verzoeken Selibon N.V. dan ook uitdrukkelijk om op korte termijn, doch uiterlijk binnen 14 dagen na dagtekening van deze brief, te komen tot indiening van de benodigde bouwvergunningsaanvragen voor allereerst de (extra dan wel recent) geplaatste koelcontainers en containers voor het bewaren van asbesthoudend afval. Wij gaan ervan uit dat op langere termijn, doch uiterlijk binnen 8 weken, ook bouwvergunningsaanvragen door Selibon N.V. zullen worden ingediend voor de reeds eerder geplaatste containers.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

namens het Bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire,

de Eilandsecretaris,

Aan: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Domein Milieu en Veiligheid
De heer Drs. C Wijnker, domeindirecteur
Postbus 1
3720 Bilthoven

Per e-mail:
Charles.wijnker@rivm.nl

Uw brief van:
Ons nummer: Z/25/022826
Doc. Nummer: D085991
Datum: 18 februari 2025
Betreft: Offerteverzoek Verkenning Milieu –
en gezondheidsonderzoek Bonaire

Geachte heer Wijnker,

Het openbaar lichaam Bonaire (OLB), vraagt graag uw aandacht voor het volgende:

Het Bestuurscollege van Bonaire maakt zich grote zorgen over de impact van (industriële) milieuvervuiling op het eiland. Het betreft veronderstelde milieuvervuiling vanuit zowel zeer lang bestaande bronnen zoals de stortplaats en afvalbeheer, de impact van een niet goed functionerende afvalverbrandingsoven als impact van acute incidenten en situaties zoals de broeibrand en uitlaande branden die we het laatste jaar op het eiland hebben gekend. Daarbij zien we op Bonaire andere bronnen van vervuiling zoals uitlaatgassen, het branden van hout om houtskool te maken, zwerfvuil, enzovoorts.

Uw MOD heeft n.a.v. de plastic- en witgoed brand van 5 november 2024 een onderzoek uitgevoerd op Bonaire. In dat rapport zijn meerdere specifieke bevindingen aangegeven die vragen om vervolgonderzoek. Daarnaast zijn de afgelopen jaren diverse rapporten verschenen waarin aangegeven wordt dat vervuilende stoffen in lucht en water zijn aangetroffen. Gezien de geografische bijzonderheden van het eiland Bonaire (wind, water, oppervlak, onbekende ondergrondse waterstromen) is niet duidelijk of en op welke wijze deze stoffen mogelijk impact hebben op de gezondheid van bodem, water, mens en dier, waaronder de voedselketen op Bonaire (*zie ook bijlage 1 voor situatie en probleemschets*).

Afgelopen jaar is o.l.v. een programmamanager op Bonaire het programma DAB, Duurzaam Afvalbeheer Bonaire opgestart. Dit programma is gericht op beleid en strategische ontwikkeling rond afvalbeheer, waarbij het ook focus heeft op korte en middellange oplossingen voor de afval gerelateerde problematiek op Bonaire. GGD Bonaire is bij dit programma DAB aangesloten voor de gezondheids(beleids)aspecten en heeft inmiddels specifieke medisch milieukundige expertise vanuit GGD Rotterdam Rijnmond naar Bonaire gehaald.

Correspondentieadres
Kaya Grandi 30 | Kralendijk, Bonaire C.N.
Tel. (+599) 715-5330 | Fax. (+599) 717-8416
www.bonairegov.com

Het Bestuurscollege is ervan overtuigd dat de komende jaren op Bonaire grootschalig en structureel aandacht nodig is voor het creëren van een gezondere leefomgeving, het bewustmaken van burgers, ondernemers en overheden van impact van vervuilende activiteiten en het daarbij inzetten op regelgeving, vergunningen, toezicht en handhaving.

Echter, informatie over achtergrondwaarden en actuele aanwezigheid van schadelijke stoffen in het milieu op Bonaire ontbreken en gezondheid risicoprofielen zijn uitsluitend in algemene zin op te stellen. Het Bestuurscollege, programma DAB en de GGD op Bonaire hebben daardoor onvoldoende beleids- en stuurinformatie in handen.

Gezien deze situatie vragen we u en uw afdeling graag samen met OLB, specifiek samen met programma DAB en GGD Bonaire een verkenning te starten om te komen tot een plan van aanpak voor een onafhankelijk en bij de situatie passend milieu- en gezondheidsonderzoek. We gaan er daarbij vanuit dat we naast de samenwerking met RIVM tevens een constructieve samenwerking met zowel relevante ministeries als bij Bonaire betrokken uitvoeringsorganisaties kunnen opbouwen.

We verzoeken u graag een offerte aan ons uit te brengen voor deze verkenningsfase om te komen tot een plan van aanpak van een dergelijk onderzoek.

Uiteraard zijn we graag bereid hiertoe verdere informatie met u te delen. De DPG van GGD Bonaire, mw. drs. Nicolette Verduin, is de contactpersoon inzake de offerteaanvraag en zal op korte termijn contact hebben met een aantal van uw collega's binnen RIVM om deze aanvraag ook verder toe te lichten. De contactgegevens van DPG Bonaire Nicolette Verduin is e-mail nicolette.verduin@bonairegov.com of per telefoonnummer +5997778686.

Hoogachtend,

De Eilandsecretaris van het Openbaar Lichaam Bonaire

Dhr. mr. Christopher Frans

Bijlage1 Toelichting actuele situatie en probleem rond afvalbeheer en milieueffecten op Bonaire

Bijlage 1 Toelichting actuele situatie en probleem rond afvalbeheer en milieueffecten op Bonaire

1. Situatie

De kwaliteit van de leefomgeving op Bonaire wordt sterk beïnvloed door meerdere externe factoren zoals toename van bevolkingsaantallen, woongebieden, toerisme, voertuigen en gedrag van de burgers en kwaliteit van de afvalbeheer. De afgelopen periode is bij burgers, bestuur en bij Publieke gezondheidzorg sterke toename van aandacht voor het thema Afvalbeheer en de milieu effecten van de bestaande afvalverwerking en stortplaats op Bonaire.

Naast de al bestaande zorgen van afgelopen jaren, onduidelijkheid over de effecten van de stortplaats op het lokale milieu (Lucht, bodem en water) en de reeds bestaande zorgen rond de Afval verbranding installatie(AVI) hebben meerderde branden van 2024 geleid tot fysieke en mentale effecten op de burgers, zowel op de groep die dichtbij de locatie Lagun wonen als bij overige bewoners op het eiland.

Een goede afvalverwerking is essentieel om milieuschade en gezondheidsrisico's te voorkomen. Verbranden van afval of onjuiste verwerking daarvan veroorzaakt lucht-, water- en bodemvervuiling onder meer via direct contact met gevaarlijke stoffen in de lucht, of indirect via de voedselketen op land en in water (groente/fruit, vee, vis). Lucht, water en bodemvervuiling hebben impact op de gezondheid van mensen, dieren en gewassen.

Er zijn inmiddels meerdere publicaties verschenen waarin melding wordt gemaakt van zorgelijke situaties en aangetroffen schadelijke stoffen (zoals Ecovision rapport uit 2023, bericht vanuit Wageningen over vervuiling zeewater en symptomen bij schildpadden in Lagun 2024). De meest actuele rapportage betreft draft ECL rapport uitstootmeting AVI februari (12 november 2024), tussentijdse MOD rapportage effectgebied van brand 5 november 2024 (begin december 2024 opgeleverd). De resultaten van deze onderzoeken zijn door het Openbaar Lichaam inmiddels gepubliceerd via haar website op [Openbaar Lichaam Bonaire: ECL](#).

Vanuit bestuurlijke kringen en publieke opinie wordt zowel op Bonaire zelf als vanuit E-NL inmiddels op doorlopend aandacht gevraagd voor milieuverontreiniging in relatie tot afvalbeheer, de branden van afgelopen jaar en de mogelijke schadelijke stoffen die structureel dan wel incidenteel vrijgekomen zouden zijn. Er zijn zorgen over impact op de gezondheid van burgers, zowel vanuit historische blootstelling als vanwege actuele en toekomstige blootstelling. (Kamervragen, APL statement, kranten, sociale media). Daarbij ontstaat inmiddels bij incidenten een bijna "covid-achtige" situatie van maatschappelijke onrust, met externe experts die zelf conclusies trekken en over impact van een gebeurtenis op gezondheid van burgers (bv. een relatief kleine brand) en groot onrecht ervaren in aantasting van hun persoonlijke levenssfeer.

2. Probleem

Omdat op Bonaire géén systematische onderzoeken van lucht, bodem en water beschikbaar of ingericht zijn en specifieke metingen rondom de afvalverwerkingsinstallaties en stortplaats ontbreken, is niet of nauwelijks bekend wat de achtergrondwaarden zijn van bepaalde stoffen in het milieu, is ook niet bekend wat het gevolg is van milieu incidenten en van evt. structurele

milieu vervuilende invloeden op Bonaire. Effecten van grotere en kleinere incidenten kunnen daarom niet specifiek voor Bonaire geduid worden, enkel op basis van algemeen erkende wetenschap (RIVM/MMK) en vergelijkingen met andere eilanden en E-NL.

Het OLB heeft via de GGD Bonaire de opgave de gezondheid van Bonairianen te beschermen en te versterken. De GGD Bonaire heeft de taak gezondheid van burgers te monitoren en zo nodig in meer detail in te gaan op specifieke gezondheidsproblemen in de algemene bevolking en bij kwetsbare groepen. Individuele zorgverlening aan burgers valt buiten scope van GGD Bonaire, daarvoor kunnen burgers terecht bij de eerste en tweedelijns gezondheidszorg. Alle inwoners van Bonaire zijn verzekerd via de collectieve ZICN zorgverzekering. PG kan attenderen en adviseren over kwetsbare groepen, en verzamelt periodiek anoniem data bij zorgverleners op het eiland om zicht te hebben op de gezondheidssituatie.

De GGD Bonaire kan op dit moment onvoldoende gericht haar taken uitvoeren omdat op Bonaire zeer weinig lokale gegevens bekend zijn over vorm, concentratie en de verspreiding van schadelijke stoffen en kan uitsluitend een algemeen gezondheidsrisicoprofiel opstellen.

Gezien de actuele zorgwekkende uitslagen van AVI uitstoot en impact van de brand van 5 november 2024 is dat niet langer voldoende. Ook het evt. nader onderzoeken van de gezondheidssituatie van burgers is afhankelijk van het verzamelen van data over toxische stoffen, blootstellingsroutes en mate van impact die een stof op gezondheid van burgers gehad kan hebben. PG/GGD Bonaire heeft daarover nu vrijwel niets bruikbaars in handen, en is dus erg beperkt in het beschermen en adviseren.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 1 3720 BA Bilthoven

Dhr. Mr. Christopher Frans
Eilandsecretaris van het Openbaar Lichaam Bonaire
Openbaar Lichaam Bonaire
Kaya Gilberto F. Betico Croes 24
Kralendijk, Bonaire
Caribisch Nederland
christopher.frans@bonairegov.com

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

Contactpersoon
werner.hagens@rivm.nl

Datum 25 maart 2025
Betreft Offerte voor het opstellen van een plan van aanpak
voor vervolgonderzoek op Bonaire

Onze referentie

VLH/2025-0017

Kopie aan

nicolette.verduin@bonairegov.com
kaj.fabrij@bonairegov.com
nicole.troisfontaine@rivm.nl
loes.lanting@rivm.nl

Geachte heer Frans, beste Christopher,

Op 18 februari 2025 heeft u een offerteverzoek voor een verkenning van een milieu en gezondheidsonderzoek op Bonaire naar het RIVM gestuurd. Dit verzoek is 20 februari, in gesprek met mevrouw Verduin, verder verduidelijkt.

Aanleiding van dit offerteverzoek

(overgenomen uit het door u aangeleverde offerteverzoek)

Het Bestuurscollege van Bonaire maakt zich grote zorgen over de impact van (industriële) milieuverontreiniging op het eiland. Het gaat hierbij om veronderstelde milieuverontreiniging vanuit zowel zeer lang bestaande bronnen zoals de stortplaats en afvalbeheer, de impact van een niet goed functionerende afvalverbrandingsoven als de impact van acute incidenten en situaties zoals de broeibrand en uitlaande branden. Daarbij zijn op Bonaire ook andere bronnen van vervuiling zoals uitlaatgassen, het branden van hout om houtskool te maken, zwerfvuil enz.

De afgelopen periode is bij burgers op Bonaire een sterke toename van aandacht voor het thema afvalbeheer en de veronderstelde milieu-effecten. Naast de bestaande zorgen hebben de verschillende branden op de afvalstortplaats Lagun in 2024 ook geleid tot fysieke en mentale effecten op de burgers, zowel op de groep die dichtbij de locatie Lagun wonen als overige bewoners op het eiland.

Na een grote brand afgelopen november heeft de Milieuongevallen Dienst (MOD) van het RIVM een onderzoek uitgevoerd op Bonaire. In de aanbevelingen van het MOD onderzoek werden verschillende opties voor vervolgonderzoek beschreven.

Afgelopen jaar is het programma Duurzaam afvalbeheer Bonaire opgestart dat gericht is op beleid en strategische ontwikkeling rond afvalbeheer.

Informatie over achtergrondwaarden en actuele aanwezigheid van schadelijke stoffen in het milieu op Bonaire ontbreken en handelingsperspectief is enkel in algemene zin op te stellen.

Datum
25 maart 2025

Onze referentie
VLH/2025-0017

Uitgangspunten van het offerteverzoek

- Het doel van dit offerteverzoek is om door middel van een verkenning te komen tot een advies over en plan van aanpak voor onafhankelijk vervolgonderzoek, welke passend is bij de geschetste milieu en gezondheidsproblematiek op Bonaire en ook aan de basis kan liggen voor advisering over passende (risico)communicatie.
- De gevraagde verkenning moet samen met het programma Duurzaam Afvalbeheer Bonaire (DAB) en de GGD Bonaire worden uitgewerkt.

Het doel van deze werkzaamheden

Het doel van de uit te voeren werkzaamheden vanuit het RIVM is om een verkenning uit te voeren die gericht is op het komen tot advies over en een plan van aanpak voor onafhankelijk onderzoek, waarbij verschillende relevante onderdelen in detail zijn uitgewerkt.

Als in dit document wordt gesproken over de verkenning, dan gaat het over de werkzaamheden om te komen tot een vervolgonderzoek. De opties voor vervolgonderzoek worden in een onderzoeksvoorstel uitgewerkt, dat is het op te leveren product van deze verkenning.

Hieronder staan de werkzaamheden beschreven die onderdeel uitmaken van de verkenning.

Voorgestelde aanpak

De door u geschetste problematiek op Bonaire bevat verschillende aspecten waarbij onderzoek kan bijdragen aan relevante vervolgstappen. Met de opbrengsten uit de voorgestelde verkenning willen we de basis leggen voor een advies over de aanpak voor zinvol en passend onderzoek dat aansluit bij de milieu- en gezondheidsproblematiek op Bonaire. Dit doen we door in de verkenning meer inzicht te verkrijgen in:

- (beschikbaarheid van en inzicht in) lokale achtergrondwaarden;
- (beschikbaarheid van en inzicht in) lokale vervuillingsbronnen;
- inzicht in relevante lokale blootstellingsroutes;
- de behoeften/vragen en zorgen van bewoners.

Ook zal er een werkbezoek aan Bonaire worden gemaakt. Tevens zal er vanuit het expertisegebied risicocommunicatie worden meegewerkt aan de verschillende onderdelen van de verkenning. Opgedane inzichten kunnen ook de basis vormen voor advisering over de manier waarop er aan risicocommunicatie wordt gewerkt.

De verschillende richtingen van onderzoek in deze verkenning worden hieronder kort geschetst.

Datum
25 maart 2025

Onze referentie
VLH/2025-0017

Onderdeel achtergrondwaarden

Momenteel is er geen duidelijk beeld wat achtergrondwaarden van bijvoorbeeld de bodemgesteldheid op Bonaire zijn. Dit onderdeel is erop gericht om een eerste inzicht te krijgen in de relevante achtergrondwaarden van bodem, lucht en water op Bonaire. Het kennen van de achtergrondwaarden biedt de mogelijkheid om specifieke meetwaarden beter te duiden.

In deze verkenning wordt nagegaan wat er al bekend is uit eerder onderzoek (aan te leveren door GGD Bonaire), literatuuronderzoek en eventuele gesprekken met andere relevante onderzoeksinstituten. Op basis hiervan wordt vastgesteld welke informatie al beschikbaar is en welke relevante informatie nog ontbreekt. In het op te stellen plan van aanpak voor vervolgonderzoek zal een voorstel bevatten hoe deze informatie verkregen kan worden.

Onderdeel identificeren van (mogelijke) bronnen

In het geschetste beeld komt duidelijk naar voren dat er op het eiland verschillende bronnen zijn van (lucht)vervuiling. Dit onderdeel richt zich op het identificeren van de verschillende bronnen van verontreiniging. Dit inzicht is nodig om te kunnen beoordelen of en welke vorm van monitoring geadviseerd kan worden bij het vervolgonderzoek. Hierbij wordt samengewerkt met DAB.

Onderdeel blootstellingroutes

Zoals eerder via de MOD rapportage eind december 2024 is aangegeven, is het ook van belang om verschillende relevante blootstellingsroutes in kaart te brengen. Gedacht kan worden aan inhalatoire blootstelling (via de lucht), orale blootstelling (via de voedselketen) en blootstelling via water. In deze verkenning kunnen de randvoorwaarden, relevantie en mogelijkheden voor onderzoek verder uitgewerkt worden.

Onderdeel perceptie en ervaren gezondheid

In het geschetste beeld geeft u duidelijk aan dat er veel zorgen zijn bij de bewoners op Bonaire over de verontreinigingen en dat dit invloed heeft op hun (ervaren) gezondheid en welzijn. Het is raadzaam om bewoners, in welke vorm dan ook, te betrekken. Door bewoners te betrekken bij de verkenning kan het advies in het vervolgonderzoek beter gericht worden op de vragen en zorgen van bewoners en relevante stakeholders. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden waarmee in Nederland bij eerder onderzoek al relevante ervaring is opgedaan.

Werkbezoek

Om vanuit het RIVM projectteam een beter beeld te krijgen van de lokale situatie op Bonaire, is er in dit vooronderzoek ook ruimte gereserveerd om een werkbezoek aan Bonaire te brengen. Door als team zelf op het eiland te zijn kunnen relevante stakeholders een juiste plek krijgen in het

Datum
25 maart 2025

Onze referentie
VLH/2025-0017

vervolgonderzoek. Ook bevordert het werkbezoek de samenwerking tussen RIVM en de lokale partijen zoals de GGD en DAB.

Inschatting kosten

Voor al deze bovenstaande werkzaamheden voor de verkenning kan de volgende schatting gemaakt worden:

- €30.000: literatuuronderzoek;
- €25.000: werkbezoek aan Bonaire (3 personen);
- €25.000: ophalen relevante informatie bij verschillende organisaties en stakeholders;
- €35.000: inzet vanuit verschillende expertisen vanuit het RIVM, waaronder perceptie en risico-communicatiewetenschappers;
- €35.000: uitwerken opgehaalde informatie tot een plan van aanpak voor vervolgonderzoek.
- €10.000 Post onvoorzien (wordt enkel gefactureerd als deze wordt aangesproken).

De totale kosten voor de werkzaamheden van het RIVM bedragen 160.000 euro (inclusief een post onvoorzien van 10.000 euro). Voor deze inschatting is gebruik gemaakt van de ervaring die is opgedaan bij de MOD-inzet van afgelopen november.

Op te leveren product

Het RIVM zal ter afronding van deze werkzaamheden bovengenoemde inzichten delen en een advies over en een voorstel voor een plan van aanpak voor onafhankelijk vervolgonderzoek opleveren aan Bonaire. Het OLB, DAB en de GGD worden betrokken tijdens de werkzaamheden zodat het voorgestelde onderzoek passend is bij de milieu- en gezondheidsproblematiek op Bonaire.

Randvoorwaarden

Op Bonaire lopen verschillende initiatieven parallel, waaronder de werkzaamheden vanuit het programma Duurzaam Afvalbeheer Bonaire (DAB). Mogelijk komen tijdens de periode dat het RIVM de werkzaamheden uitvoert nieuwe onderzoeken gereed vanuit parallelle trajecten. Dit kan mogelijk ook aanleiding geven tot extra vragen aan het RIVM vanuit verschillende partijen op Bonaire. In afstemming met de GGD Bonaire zal per situatie bepaald worden wat de rol van het RIVM is bij dit soort extra verzoeken en hoe de verzoeken passend zijn binnen de hierboven beschreven (en afgestemde) werkzaamheden en de rol van het RIVM voor de verkenning. Waar dat mogelijk is – en passend in de planning – zal tijdens de verkenning beschikbaar komende relevante aanvullende informatie uit nieuwe onderzoeken meegenomen worden.

Er zijn op Bonaire veel zorgen bij de bewoners over de verontreinigingen en de impact daarvan op hun dagelijks leven (gezondheid, milieu, economische impact). De verkenning (deze offerte) richt zich op het milieu (achtergrondwaarden, bronnen van verontreiniging), mogelijke blootstellingsroutes, perceptie en ervaren gezondheid (zie onderdeel “voorgestelde aanpak”). Meet- en monsternamen zijn geen onderdeel van

Datum
25 maart 2025

Onze referentie
VLH/2025-0017

deze verkenning. Ook vallen economische en juridische aspecten buiten de scope van deze verkenning.

Inschatting doorlooptijd

Werkzaamheden zullen starten na goedkeuring van de offerte en zullen voor het einde van 2025 worden afgerond. De opdrachtgever wordt vanzelfsprekend op de hoogte gehouden over de voortgang tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Het hierboven beschreven offertevoorstel is op 18 maart in een overleg met Nicolette Verduin en Kaj Fabrij besproken. Mocht u naar aanleiding van dit offertevoorstel vragen hebben dan kunt u contact opnemen met Dhr. Werner Hagens, beoogd projectleider voor dit uit te voeren onderzoek.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'H.P. de Wijs', with a stylized, cursive script.

Drs. H.P. de Wijs
Hoofd centrum Veiligheid

Openbaar Lichaam Bonaire
Bureau Eilandsecretaris
T.a.v. de heer C. Frans
Kaya Grandi #30
Kralendijk, Bonaire, Caribisch Nederland

Datum	24 maart 2025	Ons kenmerk	RG/JB/...../NVA
		Uw kenmerk	
Betreft	Ondersteuning Afvalmanagement Bonaire	Bijlage(n)	
	Behandeld door: R. Gronert		

Geachte heer Rutten,

Hierbij ontvangt u onze aanbieding met kostenindicatie voor de ondersteuning van Afvalzorg voor ondersteuning op het gebied van afvalmanagement op Bonaire.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft een beoordeling gedaan van de situatie op gebied van afvalmanagement op Bonaire noemde met name de situatie op en rond stortplaats Lagun "zorgwekkend, complex en urgent." Stortplaats Lagun is de enige officiële afvalstortplaats op het eiland en kampt met ernstige problemen, zoals aanhoudende stortbranden, ongecontroleerde stort van afval, beperkte resterende stortcapaciteit, ongecontroleerde water, geur en gas emissies naar de omgeving, en onveilige verwerking van een aantal gevaarlijke afvalstromen.

Om de situatie onder controle te krijgen heeft het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) Afvalzorg gevraagd op korte termijn te adviseren implementeren van maatregelen om de risico's weg te nemen en toe te werken naar duurzaam afval- en stortplaatsbeheer op Bonaire.

Op basis van overleg tussen Afvalzorg, OLB, Ministerie van I&W en Selibon wordt door Afvalzorg de volgende aanpak voorgesteld onderverdeeld in werkpakketten:

- Werkpakket 1: Aanpak acute problemen locatie Lagun
- Werkpakket 2: Uitbreiding stortplaats capaciteit Lagun.
- Werkpakket 3: Sluiting en afwerking oude stortdeel Lagun inclusief monitoring en nazorg
- Werkpakket 4: Afwerking Morotin incl monitoring en nazorg.

Deze offerte heeft betrekking op **Werkpakket 1: Aanpak acute problemen**. Dit werkpakket omvat de volgende hoofdactiviteiten:

1. Brandbestrijding en -preventie op Lagun
2. Opstellen van een operationeel plan (stortplan) en werkprocessen
3. Ondersteuning stortplaatsmanagement Selibon
4. Stelpost algemeen advies overig

Op de volgende pagina's volgt een verdere uitwerking van de activiteiten binnen Werkpakket 1.

1. Brandbestrijding en preventie op Lagun

In 2024 hebben zich op de stortplaats Lagun op Bonaire meerdere branden voorgedaan met aanzienlijke gevolgen voor de omgeving. Sinds maart 2024 ontstonden er herhaaldelijk branden op de stortplaats, die niet volledig werden geblust, waardoor voortdurend nieuwe brandhaarden ontstonden en rook- en stankoverlast veroorzaakten.

Op 5 november 2024 brak er opnieuw een grote brand uit op stortplaats Lagun. Het vuur veroorzaakte een sterke rookontwikkeling, wat onder andere leidde tot de evacuatie van omwonenden binnen een straal van een kilometer. In de nacht van 9 op 10 november laaide deze brand opnieuw op. De brandweer en Selibon hadden veel moeite om de brand onder controle te krijgen omdat het terrein moeilijk te betreden was vanwege modderige omstandigheden als gevolg van veel regenval. Momenteel is er nog steeds sprake van ondergrondse brand op meerdere plekken op de stortplaats. Tot op heden is het niet gelukt deze branden onder controle te krijgen / te blussen.

Omdat de stortbranden hebben geleid tot ernstige bezorgdheid over de milieueffecten en de gezondheid van de inwoners van Bonaire heeft het blussen van de branden hoge prioriteit. Daarnaast is het belangrijk om naar de toekomst toe de kans op brand te minimaliseren.

Ondersteuning Afvalzorg:

Afvalzorg stelt de volgende stappen voor in de aanpak van de brandbestrijding en preventie:

- Analyse en Risicobeoordeling
 - Situatietanalyse: Identificeren / inventariseren van alle brandhaarden, inclusief ondergrondse hotspots, met behulp van visuele inspectie in combinatie met bv warmtebeeldcamera en/of temperatuursensoren.
 - Risico-inventarisatie: Bepalen van de meest kritieke brandhaarden en prioriteren van de bestrijding op basis van gevaar tot oplaaien en verspreiding, nabijheid tot bebouwing, windrichting, en impact op gezondheid en milieu.
- Opstellen kort plan van aanpak en benodigde voorzieningen.

In de meeste situaties zal de aanpak bestaan uit een combinatie van onderstaande maatregelen:

 - Afgraven en zoveel mogelijk isoleren van de branden
 - Koelen en blussen door bedekken brandgebieden met afdichtend materiaal om zuurstoftoevoer te stoppen, gebruik van water om te koelen (beperkt mogelijk bij risico op uitspoeling), eventueel gebruik van schuim of inert gas, of overige maatregelen.
 - Monitoring van de voormalige brandhaarden. Door het temperatuur profiel te volgen in de tijd kan worden vastgesteld of de brand onder controle is en of de maatregelen succesvol zijn.

Aanvullende maatregelen en acties:

- Communicatie over een gecoördineerde aanpak met betrokkenheid van lokale autoriteiten, brandweerdienst, Selibon, Afvalzorg en de omwonenden van de stortplaats.

Het kan zijn dat tijdelijk overlast ontstaat bij de brandbestrijding en er toch beperkt veiligheidsmaatregelen nodig zijn voor de direct omwonenden (bijvoorbeeld tijdelijk ramen sluiten, vermijden van de omgeving, etc).
- Bodem- en waterbescherming: Bluswater dient zoveel mogelijk te worden opgevangen om te voorkomen dat schadelijke stoffen de bodem of het grondwater vervuilen. Een afweging tussen het belang van blussen van de brand en mogelijke gevolgen van gebruik van bluswater voor de omgeving is belangrijk om vooraf vast te stellen.
- Bepalen van preventieve maatregelen om brandrisico's te minimaliseren tijdens de werkzaamheden.
- Monitoren van het effect van de maatregelen.
- Indien de maatregelen onvoldoende effect hebben zal worden geëvalueerd welke aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

- Preventie
 - In het op te stellen operationeel voor de locatie worden maatregelen op genomen om het risico op toekomstige branden te minimaliseren/voorkomen.

2. Opstellen van een operationeel plan (stortplan) en werkprocessen Lagun

Afvalzorg zal in nauwe samenwerking met Selibon een operationeel plan opstellen voor de stortplaats Lagun. Een operationeel plan is essentieel voor het efficiënt, veilig en duurzaam beheren van de stortplaats. Het biedt structuur voor alle werkprocessen, van afvalontvangst tot verwerking en opslag, waardoor fouten worden geminimaliseerd en activiteiten soepel verlopen. Daarnaast helpt het bij naleving van wet- en regelgeving, waarmee juridische problemen worden voorkomen en milieubescherming wordt gewaarborgd.

Door duidelijke werkprocessen/protocollen op te stellen voor afvalscheiding, opslag, verwerking en emissiebeheersing draagt het plan bij aan een duurzamere afvalverwerking en beperkt het de impact van de activiteiten het milieu en de bewoners in de omgeving van de stortplaats.

Het plan biedt bovendien een visie op de ontwikkeling van de stortplaats in de tijd zodat duidelijkheid wordt gegeven over waar het afval verwerkt gaat worden in de tijd en hoeveel restcapaciteit de stortplaats heeft voor verwerken van afval in de komende jaren. De hoofdlijnen hiervoor zijn grotendeels al opgenomen in de rapportage 'Advisering Afvalmanagement Bonaire, opgesteld door Afvalzorg met kenmerk RG/PR/28336/NVA, datum 26 juni 2023.

Op aangeven van de klant worden de volgende onderdelen niet inbegrepen in het operationeel plan maar separaat uitgewerkt door derden:

- Acceptatie, tijdelijke opslag en verwerking van asbesthoudende materialen (bestaande en toekomstige situatie). De permanente opslag van asbesthoudende materialen wordt onderdeel van Werkpakket 2;
- Acceptatie, opslag en verwerking van biomedisch afval en slachtafval (verbrandingsinstallatie / opslag / verwerking / stort).

3. Ondersteuning stortplaatsmanagement Selibon

Ter ondersteuning van Selibon bij het dagelijks management van de stortplaats en de milieustraat Selibon levert Afvalzorg een stortplaatsdeskundige op locatie. Deze ondersteuning van Selibon is bedoeld om kennis vanuit Afvalzorg over te dragen en in te zetten om een bijdrage te leveren aan de verdere optimalisatie van de organisatie van Selibon en de realisatie van haar doelstellingen op het gebied van duurzaam afvalbeheer op Bonaire. De ondersteuning vanuit Afvalzorg richt zich onder ander op de volgende activiteiten:

- Dagelijkse operatie:
 - Algemene aspecten stortplaatsmanagement
 - Coördineren van de ontvangst en registratie van afvalstromen bij de stortplaats en milieustraat.
 - Zorgen voor een gestroomlijnde logistiek rondom afvalverwerking en transport naar de verwerkingslocaties.
 - Correcte scheiding, opslag en verwerking van afval volgens vastgestelde protocollen en regelgeving.
 - Optimaliseren van recyclingactiviteiten om maximaal hergebruik van materialen te bevorderen.
- Optimalisatie van werkprocessen:
 - Identificeren en implementeren van verbeteringen in werkprocedures binnen de stortplaats en milieustraat.
 - Analyseren van afvalstromen en het adviseren van Selibon over mogelijke efficiëntieverbeteringen.

- Ondersteunen bij de ontwikkeling en naleving van operationele protocollen en veiligheidsrichtlijnen.
- Toezicht en veiligheid:
 - Monitoren van de naleving van veiligheidsvoorschriften en milieuwetgeving door medewerkers en derden.
 - Optimaliseren van onderhoudsactiviteiten van machines en infrastructuur om storingen te voorkomen.
- Administratie en rapportage:
 - Analyse en advies voor het bijhouden van registratiegegevens over ontvangen, gescheiden, gestorte, gerecyclede en afgevoerde afvalstromen.
- Strategische ondersteuning:
 - Adviseren van Selibon over strategische ontwikkelingen, zoals aanpassingen aan / uitbreidingen van de stortplaats of milieustraat en het introduceren van nieuwe voorzieningen.
 - Zorgen voor kennisoverdracht en capaciteitsopbouw bij het team van Selibon.

Er wordt aangenomen dat de ondersteuning plaatsvindt in 3 separate periodes van twee aaneengesloten weken. Daarbij is de focus bij het eerste bezoek vooral op ondersteuning en inventariseren van de dagelijkse operatie en van de werkprocessen. De bevindingen worden ook gebruikt als input voor het operationeel plan (zie hiervoor onder punt 2). Tijdens het tweede bezoek ligt de focus op ondersteunen van Selibon bij de implementatie van het operationeel plan en optimaliseren van de werkprocessen. Het derde bezoek is bedoeld voor de verdere fine-tuning en optimalisering van alle operationele processen op en rond de stortplaats en milieustraat. De noodzaak, planning en invulling van de vervolgbezoeken 2 en 3 wordt in overleg besloten.

4. Advisering overig

Voor het verlenen van een integrale vergunning voor de inrichting Lagun, met afvalcentrum en stortplaats in het noodzakelijk dat bij de aanvraag een milieueffectrapportage wordt aangeboden. Selibon is hiervoor verantwoordelijk. In het licht hiervan, is een stelpost opgenomen voor ondersteuning gekoppeld aan de MER vraagstukken en mogelijke aanvullende onderzoeken die tot een onderbouwde aanvraag moeten leiden. Ook geeft de stelpost de mogelijkheid om snel op eventuele overige urgente vragen in te kunnen gaan.

Aanwezigheid Afvalzorg op Bonaire

Voor alle activiteiten is het van belang om voor een langere periode op Bonaire aanwezig te zijn / betrokkenheid te hebben. Dit geeft de mogelijkheid om de locatie-specifieke omstandigheden goed in kaart te brengen, werkprocessen goed in beeld te brengen en met alle stakeholders af te stemmen over de werkzaamheden (Selibon, OLB, etc).

Vanuit Afvalzorg worden gedurende drie aaneengesloten weken (40 uur per week) twee experts op Bonaire aangeboden die zich gaan focussen op onderdeel 1 'Brandbestrijding' en onderdeel 2. 'Opstellen van een operationeel plan Lagun'. In het operationeel plan worden ook de bevindingen van onderdeel 3 'Ondersteuning stortplaatsmanagement Selibon' meegenomen.

Ten behoeve van onderdeel 3 'Ondersteuning stortplaatsmanagement Selibon' is gepland dat een operationeel stortplaatsexpert van Afvalzorg 3x een periode van 2 weken aaneengesloten weken (40 uur per week) aanwezig zal zijn voor de ondersteuning van Selibon op Bonaire. Tussentijds zal er evaluatie plaatsvinden tussen Afvalzorg, de opdrachtgever en Selibon om vast te stellen of er behoefte bestaat aan aanvullende ondersteuning en of aanpassing van de frequentie van

de komende bezoeken. De periode waarin de ondersteuning plaatsvindt zal in nauw overleg worden afgestemd met Selibon.

Planning

De definitieve planning van de werkzaamheden is sterk afhankelijk van het moment van opdrachtverlening en de beschikbaarheid van informatie. Het streven is om zo spoedig mogelijk met de werkzaamheden te starten na opdrachtverlening. Een indicatie van de planning waarbinnen de verschillende activiteiten plaatsvinden in de tijd, na opdrachtverlening, is hieronder schematisch weergegeven.

		--> weken na opdrachtverlening																				
Nr.	Activiteit	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
-	Opdrachtverlening aan Afvalzorg																					
1	Brandbestrijding																					
2	Operationeel plan & werkprocessen																					
3	Ondersteuning Selibon																					
4	Advisering overig - optioneel																					

	geplande uitvoering activiteit
	mogelijk alternatieve data uitvoering activiteit - afhankelijk van voortgang / ontwikkelingen
	optioneel, afhankelijk van uitvraag/voortgang

De details van de planning worden na opdrachtverlening verder afgestemd tussen OLB, Selibon en overige betrokken partijen. Afvalzorg zal zich maximaal inspannen de opdracht zo spoedig mogelijk te starten en af te ronden maar de uiteindelijke planning is hierbij sterk afhankelijk van het moment van opdrachtverlening, tijdstip en kwaliteit van de benodigde informatie en de afstemming met de betrokken partijen.

Veiligheidsaspecten

Het personeel van Afvalzorg draagt zelf zorg voor de benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals veiligheidsschoenen, reflecterende kleding en handschoenen. Indien aanvullende veiligheidsmaatregelen noodzakelijk zijn, wordt ervan uitgegaan dat deze door de opdrachtgever/Selibon worden verstrekt.

Afvalzorg hanteert tijdens de werkzaamheden strikte veiligheidsstandaarden. Bij een onveilige situatie wordt in overleg bepaald hoe hiermee om te gaan. Indien de veiligheid niet gewaarborgd kan worden, behoudt Afvalzorg zich het recht voor om de werkzaamheden (tijdelijk) te staken en in overleg te treden over passende maatregelen om de situatie veilig te maken.

Kostenindicatie

Omdat de scope van activiteiten en duur van de werkzaamheden sterk afhankelijk is van een groot aantal onbekende factoren is met de opdrachtgever besproken een maximaal opdrachtbedrag te offrenen waarbinnen verrekening plaats gaat vinden op basis van werkelijk besteedde tijd / kosten binnen het geoffreerde **totaalbedrag van €179.000,-** exclusief BTW.

Een inschatting van de kosten voor de activiteiten binnen Werkpakket 1 is in de tabel op de volgende pagina opgenomen.

Nr	Activiteit	Tijd (dagen)	Budgetraming
1	Brandbestrijding, Inventariserend onderzoek, afstemming stakeholders, plan van aanpak, ondersteuning uitvoering, monitoring, opvolging	20	€ 24.000,00
2	Operationeel plan, Inventariserend onderzoek Stortplaats/Milieustraat, afstemming stakeholders OLB/Selibon, overleggen	30	€ 36.000,00
3	Ondersteuning stortplaatsmanagement Selibon, Ondersteuning optimalisatie management stortplaats / milieustraat (3 x 10 werkdagen)	30	€ 28.800,00
4	Advisering overig Post advieskosten voor onvoorziene zaken zoals bodem & water onderzoek, MER, etc.	1	€ 25.000,00
5	Project management	7	€ 8.400,00
6	Meetapparatuur en persoonlijke beschermingsmiddelen, Biogas 5000 gas analyser (CH ₄ /CO ₂ /O ₂ /H ₂ /CO), Laser one methaan detector, Gasalert Microclip XL (LEL meter), warmtecamera, temperatuur sensors, PBS	-	€ 4.300,00
7	Verblijfskosten (conform Reisregeling buitenland NL overheid), 2 personen 3 weken + 1 persoon 3 x 2 weken, inclusief autohuur	84	€ 30.000,00
8	Vliegtickets Amsterdam-Bonaire. Aanname is Economy Comfort tickets a €1.500/st.	5	€ 7.500
9	Onvoorzien Post voor onvoorzien zoals aanvullend bezoek Bonaire bv voor monitoren brandbestrijding, aanvullend onderzoek, overleggen, ondersteuning, etc.	1	€ 15.000
		TOTAAL (excl. BTW)	179.000,00

De posten 4 en 9 worden alleen aangesproken na overleg met en toestemming van opdrachtgever.

Betalingsvoorwaarden

De betaling van de werkzaamheden zal plaatsvinden op basis van:

- aanbetaling bij opdrachtverlening (a €50.000);
- Nacalculatie van werkelijke kosten op basis van werkelijk bestede tijd / kosten minus de aanbetaling. Hierbij gelden de volgende uurtarieven:
 - o Stortplaats expert Afvalzorg (brand/stortplan): €150,00 per uur
 - o Stortplaats management ondersteuning: €120,00 per uur

Indien tijdens de uitvoering blijkt dat de totale besteedde tijd of kostenposten sterk afwijken van de oorspronkelijke raming, zullen wij dit tijdig met de opdrachtgever bespreken. In overleg zullen we de oorzaken analyseren en afstemmen hoe hiermee om te gaan, zodat een passende oplossing kan worden gevonden voor eventueel meer-/minderwerk.

Algemene voorwaarden

Op deze opdracht zijn in aanvulling van wat genoemd is in deze aanbieding, de voorwaarden van toepassing zoals opgenomen in De Nieuwe Regeling 2011. De voorwaarden zijn digitaal beschikbaar via [deze link](#)¹.

¹ <https://www.afvalzorg.com/content/uploads/2022/03/Rechtsverhouding-DNR2011-juli2013-NED.pdf>

Contact

Uw contactpersoon binnen Afvalzorg voor deze opdracht is de heer R. Gronert, bereikbaar op +316 10014190 of per email via r.gronert@afvalzorg.nl.

Mocht u vragen hebben over deze offerte, dan bespreken wij deze graag met u. Wij kijken uit naar een prettige samenwerking.

Met vriendelijke groet,
NV AFVALZORG HOLDING

J. Jacobs,
Hoofd Afdeling Duurzame Ontwikkeling

ALGEMENE VOORWAARDEN

I ALGEMEEN

Artikel 1 Begrippen

In deze algemene voorwaarden worden de navolgende begrippen met een beginhoofdletter gebruikt. Onder deze begrippen wordt verstaan:

- 1.1 Beroepsfouten: tekortkomingen, zoals vergissingen, onachtzaamheden, nalatigheden, verzuimen, onjuiste adviezen, die een vakbekwame en zorgvuldige opdrachtnemer onder de gegeven omstandigheden met inachtneming van normale oplettendheid en bij een normale vak kennis en normale wijze van vakuitoefening behoort te vermijden;
- 1.2 Bijlage: een aanhangsel bij de Overeenkomst dat na parafering door beide Partijen deel uitmaakt van de Overeenkomst;
- 1.3 Diensten: de door Opdrachtnemer op basis van de Overeenkomst ten behoeve van Opdrachtgever te verrichten werkzaamheden;
- 1.4 Opdrachtgever: het openbaar lichaam Bonaire;
- 1.5 Opdrachtnemer: de wederpartij van Opdrachtgever;
- 1.6 Overeenkomst: de schriftelijke overeenkomst tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer waarop de Voorwaarden van toepassing zijn verklaard;
- 1.7 Partij: Opdrachtgever of Opdrachtnemer, afhankelijk van de context;
- 1.8 Personeel van Opdrachtgever: de door Opdrachtgever bij de uitvoering van de Overeenkomst in te schakelen personeelsleden en/of hulppersonen;
- 1.9 Personeel van Opdrachtnemer: de door Opdrachtnemer voor de uitvoering van de Overeenkomst in te schakelen personeelsleden en/of hulppersonen die krachtens de Overeenkomst onder zijn verantwoordelijkheid zullen werken;
- 1.10 Voorwaarden: deze algemene voorwaarden die van toepassing zijn op en deel uitmaken van de Overeenkomst;
- 1.11 Werkdag: kalenderdag, behoudens weekenden en algemeen erkende feestdagen in de zin van artikel 3, eerste lid, van de Algemene Termijnenwet.

Artikel 2 Toepassing

- 2.1 Wijzigingen van of aanvulling op de Overeenkomst of afwijkingen van (onderdelen van) de Voorwaarden zijn slechts bindend, voor zover zij uitdrukkelijk tussen Partijen schriftelijk zijn overeengekomen.
- 2.2 In geval van strijdigheid tussen de Nederlandse tekst van deze Voorwaarden en vertalingen daarvan, prevaleert steeds de Nederlandse tekst.

II UITVOERING VAN DE OVEREENKOMST

Artikel 3 Garanties van de Opdrachtnemer

- 3.1 Opdrachtnemer garandeert dat de door of namens hem te verrichten Diensten voldoen aan de in de Overeenkomst vastgelegde eisen.
- 3.2 Opdrachtnemer garandeert dat de door of namens hem te verrichten Diensten op vakbekwame wijze worden uitgevoerd.

Artikel 4 Beoordeling en acceptatie

- 4.1 Opdrachtgever beoordeelt de resultaten van de Diensten binnen een termijn van 30 dagen na de dag van levering. Indien Opdrachtgever de resultaten als voldoende beoordeelt, accepteert hij deze door middel van een kennisgeving aan Opdrachtnemer.
- 4.2 Indien Opdrachtgever de resultaten van de Diensten als onvoldoende beoordeelt, stuurt hij Opdrachtnemer een kennisgeving van niet-acceptatie.
- 4.3 Opdrachtgever kan de resultaten van de Diensten door derden laten beoordelen.
- 4.4 Indien Opdrachtgever zich niet binnen een termijn van 60 dagen na de dag van levering over de beoordeling heeft uitgelaten, worden de resultaten van de Diensten geacht te zijn geaccepteerd.

- 4.5 Opdrachtgever is niet gehouden tot enige betaling aan Opdrachtnemer voordat acceptatie heeft plaatsgevonden behalve wanneer maandelijks wordt gefactureerd op basis van nacalculatie zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Raamovereenkomst.

Artikel 5 Plaats en tijden werkzaamheden

De werkzaamheden worden verricht op de in de Overeenkomst bepaalde tijd en plaats.

Artikel 6 Vervanging personen die belast zijn met de uitvoering van de Diensten

- 6.1 Opdrachtnemer kan personen die zijn belast met de uitvoering van de Diensten slechts bij uitzondering en niet zonder voorafgaande toestemming van Opdrachtgever tijdelijk of definitief vervangen. Opdrachtgever weigert zijn toestemming niet op onredelijke gronden en kan aan deze toestemming voorwaarden verbinden. De voor de oorspronkelijke personen geldende tarieven kunnen bij vervanging niet worden verhoogd.
- 6.2 Indien Opdrachtgever vervanging verlangt van personen die zijn belast met de uitvoering van de Diensten, omdat hij meent dat dit in het belang van een goede uitvoering van de Overeenkomst nodig of wenselijk is, geeft Opdrachtnemer hieraan gevolg. Voor de vervanger wordt een tarief in rekening gebracht dat niet hoger is dan het tarief dat voor de persoon die wordt vervangen in de Overeenkomst is vastgelegd.
- 6.3 Bij een vervanging van personen die belast zijn met de uitvoering van de Overeenkomst, stelt Opdrachtnemer indien mogelijk en beschikbaar, personen beschikbaar die qua deskundigheid, opleiding en ervaring ten minste gelijkwaardig zijn aan de te vervangen personen, dan wel voldoen aan hetgeen Partijen ten aanzien van deze personen zijn overeengekomen.

Artikel 7 Gebruik van zaken van Opdrachtgever

Partijen kunnen overeenkomen dat Opdrachtnemer bij het verrichten van de Diensten gebruik kan maken van zaken die eigendom zijn van Opdrachtgever, en die zaken voor dat doel aan Opdrachtnemer in bruikleen geven. Aan deze bruikleen kan Opdrachtgever voorwaarden verbinden.

Artikel 8 Onderaanneming

- 8.1 Bij het uitvoeren van de Overeenkomst maakt Opdrachtnemer slechts na toestemming van Opdrachtgever gebruik van de diensten van derden. Opdrachtgever onthoudt deze toestemming niet op onredelijke gronden. Aan de toestemming kan Opdrachtgever voorwaarden verbinden.
- 8.2 De door Opdrachtgever verleende toestemming laat onverlet de eigen verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van Opdrachtnemer voor de nakoming van de krachtens de Overeenkomst op hem rustende verplichtingen en de krachtens de belasting- en socialeverzekeringswetgeving op hem als werkgever rustende verplichtingen.

III VERHOUDING TUSSEN PARTIJEN EN BEGELEIDING

Artikel 9 Voortgangsrapportage

Opdrachtnemer rapporteert over de voortgang van de werkzaamheden aan Opdrachtgever zo vaak en op de wijze als in de Overeenkomst is bepaald, dan wel Opdrachtgever nodig acht.

Artikel 10 Contactpersonen

- 10.1 Beide Partijen wijzen een contactpersoon aan, die de contacten over de uitvoering van de Overeenkomst onderhoudt. Partijen informeren elkaar over degene die zij als contactpersoon hebben aangewezen.
- 10.2 Contactpersonen kunnen Partijen alleen vertegenwoordigen en binden voor zover het betreft de uitvoering van de Overeenkomst. Tot wijziging van de Overeenkomst zijn zij niet bevoegd.

Artikel 11 Begeleidingscommissie

De Overeenkomst kan voorzien in de instelling van een begeleidingscommissie. De taken en bevoegdheden, alsmede de samenstelling van de begeleidingscommissie, kunnen in de Overeenkomst nader worden bepaald.

Artikel 12 Wijze van kennis geven

- 12.1 Mededelingen, waaronder begrepen toezeggingen of (nadere) afspraken, van de ene aan de andere Partij die van belang zijn voor de uitvoering van de Overeenkomst, binden Partijen alleen indien deze schriftelijk door een daartoe bevoegde persoon zijn gedaan of bevestigd.
- 12.2 Onder "schriftelijk" wordt tevens "langs elektronische weg" verstaan, waarbij:
 - a. de kennisgeving raadpleegbaar is door de geadresseerde,
 - b. de authenticiteit van de kennisgeving in voldoende mate is gewaarborgd, en
 - c. de identiteit van de kennisgever met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld.

Artikel 13 Geheimhouding

- 13.1 Opdrachtnemer maakt hetgeen hem bij de uitvoering van de Overeenkomst ter kennis komt en waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs kan vermoeden op geen enkele wijze verder bekend, behalve voor zover enig wettelijk voorschrift of een rechterlijke uitspraak hem tot bekendmaking daarvan verplicht.
- 13.2 Opdrachtnemer verplicht het Personeel van Opdrachtnemer deze geheimhoudingsverplichting na te leven en staat ervoor in dat deze personen die verplichting nakomen.
- 13.3 Opdrachtnemer mag de resultaten van de verrichte Diensten in generlei vorm aan derden beschikbaar stellen, noch hierover aan derden enige inlichting verschaffen, tenzij Opdrachtgever hiervoor uitdrukkelijk toestemming heeft verleend. Opdrachtgever kan aan deze toestemming voorwaarden verbinden.
- 13.4 Na beëindiging van de Overeenkomst stelt Opdrachtnemer gegevens die hij in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst onder zich heeft op eerste verzoek van Opdrachtgever onverwijld aan Opdrachtgever ter beschikking, met uitzondering van die gegevens die Opdrachtnemer op grond van wet- en/of regelgeving en/of de op Opdrachtnemer toepasselijke en algemeen aanvaarde beroepsregels onder zich dient te houden.
- 13.5 Opdrachtgever kan bij de Overeenkomst een boete stellen op het schenden van de geheimhoudingsverplichting. Betaling van die onmiddellijk opeisbare boete laat de gehoudenheid van Opdrachtnemer om de schade die het gevolg is van de schending te vergoeden onverlet.

Artikel 14 Verwerking persoonsgegevens

- 14.1. Voor zover Opdrachtnemer als verwerker als verwerker bedoeld in de Algemene Verordening Gegevensbescherming in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst persoonsgegevens voor Opdrachtgever verwerkt, garandeert Opdrachtnemer de toepassing van passende technische en organisatorische maatregelen, opdat de verwerking aan de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming voldoet en de bescherming van de betrokkenen is gewaarborgd. Opdrachtnemer verwerkt persoonsgegevens uitsluitend in opdracht en op basis van schriftelijke instructies van Opdrachtgever behoudens afwijkende wettelijke voorschriften.
- 14.2. Partijen regelen de verwerking van persoonsgegevens door Opdrachtnemer ten behoeve van Opdrachtgever bij overeenkomst.

Artikel 15 Beveiliging

- 15.1 Opdrachtnemer draagt het Personeel van Opdrachtnemer dat betrokken is bij de uitvoering van de werkzaamheden, voor zover die werkzaamheden bij Opdrachtgever worden verricht, op de door Opdrachtgever aangegeven beveiligingsprocedures en huisregels in acht te nemen. Opdrachtgever informeert Opdrachtnemer tijdig over deze procedures en regels.

- 15.2 Opdrachtgever kan van Opdrachtnemer vorderen dat van Personeel van Opdrachtnemer uiterlijk drie Werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden bij Opdrachtgever verklaringen omtrent het gedrag worden overgelegd.
- 15.3 Opdrachtgever kan Personeel van Opdrachtnemer onderwerpen aan een veiligheidsonderzoek, overeenkomstig de bij Opdrachtgever gebruikelijke regels. Opdrachtnemer verleent aan dit onderzoek zijn volledige medewerking. Opdrachtgever kan op grond van de uitkomsten van een dergelijk veiligheidsonderzoek de inzet van de betrokken persoon bij de uitvoering van de Overeenkomst zonder opgave van redenen weigeren.

IV FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 16 Vergoeding, Meerwerk en Minderwerk

- 16.1 Opdrachtgever vergoedt aan Opdrachtnemer de werkelijk door hem gemaakte kosten en uren, tenzij in de Overeenkomst een vaste prijs is overeengekomen.
- 16.2 Indien door aanvullende wensen of gewijzigde inzichten van Opdrachtgever of door wijziging van de voor de te verrichten prestaties van belang zijnde wettelijke voorschriften, de prestaties die Opdrachtnemer op grond van de Overeenkomst moet verrichten, aantoonbaar worden verzaamd dan wel uitgebreid, is sprake van meerwerk, dat voor vergoeding in aanmerking komt. Tot meerwerk worden niet gerekend aanvullende werkzaamheden of gewijzigde inzichten die Opdrachtnemer bij het sluiten van de Overeenkomst had behoren te voorzien. Indien een Partij meent dat van meerwerk sprake is, doet zij daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de andere Partij.
- 16.3 Opdrachtnemer vangt niet aan met meerwerk alvorens hij daartoe schriftelijke opdracht van Opdrachtgever heeft gekregen. Opdrachtnemer brengt ter verkrijging van een dergelijke opdracht een schriftelijke offerte uit met betrekking tot de omvang van het verwachte meerwerk en de daaraan verbonden tijdsduur en kosten. Ter zake van het door Opdrachtnemer te verrichten meerwerk gelden de bepalingen van de Overeenkomst, waaronder de tarieven en eventuele kortingen, voor zover deze door de nadere schriftelijke opdracht niet worden gewijzigd. Opdrachtnemer kan bij het uitbrengen van een offerte geen nadere dan wel zwaardere voorwaarden stellen dan die waarmee Opdrachtgever instemt.
- 16.4 Opdrachtnemer aanvaardt en voert een opdracht tot meerwerk te allen tijde uit, tot een maximum van 10% van de oorspronkelijke opdracht. Een dergelijke opdracht tot meerwerk wordt uitgevoerd onder de bepalingen van de Overeenkomst.
- 16.5 Indien door gewijzigde inzichten van Opdrachtgever of door wijziging van de voor de te verrichten prestaties van belang zijnde wettelijke voorschriften de prestaties die Opdrachtnemer op grond van de Overeenkomst moet verrichten, aantoonbaar worden verlicht dan wel verminderd, is sprake van minderwerk, dat voor verrekening in aanmerking komt. Indien een Partij meent dat van minderwerk sprake is, doet zij daarvan zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling aan de andere Partij. Indien een vaste prijs is overeengekomen, bepalen Partijen in onderling overleg het bedrag van het minderwerk, dat met de te betalen prijs wordt verrekend.

Artikel 17 Facturering

- 17.1 Opdrachtnemer verzendt de factuur elektronisch, zodat deze met inachtneming van de door Opdrachtgever gegeven specificaties elektronisch kan worden ontvangen en verwerkt.
- 17.2 Opdrachtnemer zendt de factuur toe aan Opdrachtgever onder vermelding van datum en nummer van de Overeenkomst, van verschuldigde belastingen (voor zover van toepassing) en, indien van toepassing op grond van artikel 4, onder overlegging van een afschrift van de kennisgeving van acceptatie, alsmede andere door Opdrachtgever verlangde gegevens.
- 17.3 Indien is overeengekomen dat betaling volgens nacalculatie plaatsvindt, specificeert en factureert Opdrachtnemer de factuur in door Opdrachtgever eventueel nader aangegeven vorm. In de factuur doet Opdrachtnemer opgave van het aantal en de data van de werkelijk en noodzakelijk bestede dagen of uren, waarbij Opdrachtnemer een korte omschrijving van de verrichte werkzaamheden geeft, alsmede een omschrijving van de

eventuele reis- en verblijfkosten, indien deze op grond van de Overeenkomst niet zijn inbegrepen in de dag- of uurtarieven.

- 17.4 Meerwerk wordt door Opdrachtnemer na voltooiing van de meerwerkzaamheden, en acceptatie daarvan door Opdrachtgever, apart gefactureerd. De aard en de omvang van de verrichte meerwerkzaamheden worden in de facturen uitdrukkelijk vermeld en, aan de hand van authentieke documenten, gespecificeerd.

DRAFT

Artikel 18 Betaling en controle

- 18.1 Opdrachtgever betaalt het door hem op basis van de Overeenkomst aan Opdrachtnemer verschuldigde bedrag uiterlijk binnen dertig (30) dagen na de dag van ontvangst van de desbetreffende factuur, mits deze voldoet aan het bepaalde in de Overeenkomst.
- 18.2 Opdrachtgever kan de door Opdrachtnemer verzonden factuur door een door Opdrachtgever aan te wijzen registeraccountant op inhoudelijke juistheid laten controleren. Opdrachtnemer verleent de betrokken accountant inzage in boeken en bescheiden en verstrekt hem alle gegevens en informatie die deze verlangt. De controle is vertrouwelijk en strekt zich niet verder uit dan voor het verifiëren van de facturen is vereist. De accountant brengt zijn rapportage zo spoedig mogelijk aan Partijen uit. De kosten van het accountantsonderzoek komen voor rekening van Opdrachtgever, tenzij uit het onderzoek van de accountant blijkt dat de factuur niet juist dan wel onvolledig is, in welk geval bedoelde kosten voor rekening van Opdrachtnemer komen.
- 18.3 Opdrachtgever kan de betaling van een factuur of een deel daarvan, waarover tussen Partijen geen overeenstemming bestaat, opschorten gedurende de periode van het accountantsonderzoek. Van deze bevoegdheid maakt Opdrachtgever uitsluitend gebruik, indien bij hem redelijke twijfel bestaat omtrent de juistheid van de desbetreffende factuur.
- 18.4 Overschrijding van een betalingstermijn door Opdrachtgever of niet-betaling van een factuur op grond van vermoedelijke inhoudelijke onjuistheid daarvan of ingeval van ondeugdelijkheid van de gefactureerde Diensten geeft Opdrachtnemer niet het recht zijn werkzaamheden op te schorten dan wel te beëindigen.

Artikel 19 [OPZETTELIJK VERWIJDERD]

V TEKORTSCHIETEN

Artikel 20 Dreigende vertraging

- 20.1 Indien de uitvoering van de Diensten vertraging dreigt te ondervinden, bericht Opdrachtnemer dat onmiddellijk aan Opdrachtgever met vermelding van oorzaak en consequenties daarvan. Tevens stelt Opdrachtnemer maatregelen voor om verdere vertraging te voorkomen.
- 20.2 Binnen 14 dagen na ontvangst van de in het vorige lid bedoelde melding, bericht Opdrachtgever of hij al dan niet instemt met de voorgestelde maatregelen en de genoemde consequenties. Indien de vertraging wordt veroorzaakt door de Opdrachtnemer, dan houdt instemming niet in dat Opdrachtgever de oorzaak van de dreigende vertraging erkent en laat alle andere rechten of vorderingen die Opdrachtgever op grond van de Overeenkomst en wet- en regelgeving toekomen onverlet.

Artikel 21 Aansprakelijkheid

- 21.1 Indien één der Partijen tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen uit de Overeenkomst, kan de andere Partij haar in gebreke stellen. De nalatige Partij is echter onmiddellijk in verzuim als nakoming van de desbetreffende verplichtingen anders dan door overmacht binnen de overeengekomen termijn reeds blijvend onmogelijk is. De ingebrekestelling geschiedt schriftelijk, waarbij aan de nalatige Partij een redelijke termijn wordt gegund om alsnog haar verplichtingen na te komen. Deze termijn is een fatale termijn. Indien nakoming binnen deze termijn uitblijft, is de nalatige Partij in verzuim.
- 21.2 De ingebrekestelling, bedoeld in het vorige lid, is niet vereist indien de termijn waarbinnen de overeengekomen Diensten verricht hadden moeten zijn, voor de afloop daarvan is verlengd. Indien de in het vorige lid bedoelde nakoming ook niet heeft plaatsgevonden voor het eind van de verlengde termijn, is de nalatige Partij vanaf dat moment direct in verzuim.

21.3 Tenzij anders overeengekomen, is de Partij die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen tegenover de andere Partij aansprakelijk voor de door de andere Partij geleden dan wel te lijden directe schade, met dien verstande dat de aansprakelijkheid beperkt is tot een bedrag gelijk aan driemaal de advieskosten met een maximum van USD 2.500.000.

Samenhangende gebeurtenissen worden daarbij aangemerkt als één gebeurtenis.

De beperking van de aansprakelijkheid als hiervoor bedoeld komt te vervallen:

- a. ingeval van aanspraken van derden op schadevergoeding ten gevolge van dood of letsel;
 - b. indien sprake is van opzet of grove schuld aan de zijde van de andere Partij of het Personeel van Opdrachtnemer of het Personeel van Opdrachtgever;
 - c. in geval van schending van intellectuele eigendomsrechten als bedoeld in artikel 24;
 - d. in geval van een tussen Partijen op grond van artikel 14 lid 2 gesloten overeenkomst: ten aanzien van aanspraken op schadevergoeding, waaronder mede begrepen de door de toezichthoudende autoriteit opgelegde boetes, in verband met tekortschieten in de nakoming van die overeenkomst.
- 21.4 Indien Opdrachtnemer voor het verrichten van de Diensten gebruik maakt van zaken als bedoeld in artikel 7 die eigendom zijn van Opdrachtgever, is Opdrachtnemer aansprakelijk voor de schade die aan deze zaken wordt toegebracht. De aansprakelijkheidsbeperking genoemd in het derde lid is dan van overeenkomstige toepassing.
- 21.5 Indien Opdrachtnemer of derden als gevolg van het gebruik van zaken van Opdrachtgever als bedoeld in artikel 7 schade lijden, op welke wijze dan ook, is deze schade geheel voor rekening en risico van Opdrachtnemer. De aansprakelijkheidsbeperking genoemd in het derde lid is dan van overeenkomstige toepassing.
- 21.6 Alle verplichtingen met betrekking tot het Personeel van Opdrachtnemer, ook die krachtens de belasting- en sociale verzekeringswetgeving, komen ten laste van Opdrachtnemer. Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever tegen elke aansprakelijkheid in dit verband. De aansprakelijkheidsbeperking zoals genoemd in het derde lid is niet van toepassing.
- 21.7 Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever voor claims van Personeel van Opdrachtnemer voor alle mogelijke schade die zij tijdens het verrichten of als gevolg van de Diensten mochten ondervinden, tenzij sprake is van opzet of grove roekeloosheid aan de zijde van Opdrachtgever.

Artikel 22 Ontbinding en opzegging

- 22.1 Onverminderd hetgeen overigens in de Overeenkomst is vastgelegd, kan elk van de Partijen de Overeenkomst door middel van een aangetekend schrijven buiten rechte geheel of gedeeltelijk ontbinden, indien de andere Partij in verzuim is dan wel nakoming blijvend of tijdelijk onmogelijk is, tenzij het een tekortkoming betreft die gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis de ontbinding niet rechtvaardigt.
- 22.2 Indien één van de Partijen ten gevolge van overmacht haar verplichtingen op grond van de Overeenkomst niet kan nakomen, heeft de andere Partij het recht de Overeenkomst door middel van een aangetekend schrijven met inachtneming van een redelijke termijn buiten rechte geheel of gedeeltelijk te ontbinden, zonder dat daardoor enig recht op schadevergoeding ontstaat, maar niet eerder dan na het verstrijken van een termijn van 15 Werkdagen gerekend vanaf de datum waarop de omstandigheid die de overmacht oplevert ontstond.
- 22.3 Onder overmacht wordt in ieder geval niet verstaan: gebrek aan personeel, stakingen, ziekte van personeel, grondstoffentekort, transportproblemen, verlate aanlevering of ongeschiktheid van voor de uitvoering van de werkzaamheden benodigde goederen, liquiditeits- of solvabiliteitsproblemen aan de zijde van Opdrachtnemer of tekortschieten van door hem ingeschakelde derden.
- 22.4 Opdrachtgever kan, zonder enige aanmaning of ingebrekestelling, met onmiddellijke ingang buiten rechte de Overeenkomst door middel van een aangetekend schrijven ontbinden, indien Opdrachtnemer (voorlopige) surseance van betaling aanvraagt of hem

(voorlopige) surseance van betaling wordt verleend, Opdrachtnemer zijn faillissement aanvraagt of in staat van faillissement wordt verklaard, de onderneming van Opdrachtnemer wordt geliquideerd, Opdrachtnemer zijn onderneming staakt, op een aanmerkelijk deel van het vermogen van Opdrachtnemer beslag wordt gelegd, Opdrachtnemer een fusie of splitsing aangaat of wordt ontbonden, dan wel Opdrachtnemer anderszins niet langer in staat moet worden geacht de verplichtingen uit de Overeenkomst na te kunnen komen.

- 22.5 Indien de Overeenkomst is ontbonden, betaalt Opdrachtnemer de reeds door Opdrachtgever aan hem verrichte onverschuldigde betalingen aan Opdrachtgever terug, vermeerderd met de wettelijke rente over het betaalde bedrag vanaf de dag waarop dit is betaald. Indien de Overeenkomst gedeeltelijk is ontbonden, bestaat de terugbetalingsverplichting alleen voor zover de betalingen op het ontbonden gedeelte betrekking hebben.
- 22.6 Opdrachtgever kan voorts de Overeenkomst door middel van een aangetekend schrijven te allen tijde opzeggen. Tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer vindt alsdan afrekening plaats op basis van de door de Opdrachtnemer ter zake van de uitvoering van de onderhavige opdracht verrichte Diensten en in redelijkheid gemaakte kosten en van de voor de uitvoering van de opdracht in redelijkheid voor de toekomst reeds aangegane verplichtingen. Opdrachtgever hoeft Opdrachtnemer op generlei wijze anderszins schadeloos te stellen voor de gevolgen van de opzegging van de Overeenkomst.

Artikel 23 Behoud recht nakoming te vorderen

Het nalaten door één van de Partijen om binnen een in de Overeenkomst genoemde termijn nakoming van enige bepaling te verlangen, tast het recht om alsnog nakoming te verlangen niet aan, tenzij de desbetreffende Partij uitdrukkelijk en schriftelijk met de niet-nakoming heeft ingestemd.

VI DIVERSEN

Artikel 24 Intellectuele eigendomsrechten

- 24.1 Tenzij anders overeengekomen komen alle auteursrechten die kunnen worden uitgeoefend – waar en wanneer dan ook – ten aanzien van de resultaten van de verrichte Diensten toe aan Opdrachtgever. Deze intellectuele eigendomsrechten worden op grond van de Overeenkomst door Opdrachtnemer op het moment van het ontstaan daarvan aan Opdrachtgever overgedragen, welke overdracht door Opdrachtgever reeds nu voor alsdan wordt aanvaard.
- 24.2 Alle databankenrechten die kunnen worden uitgeoefend – waar en wanneer dan ook – ten aanzien van de resultaten van de verrichte Diensten komen toe aan Opdrachtgever. Deze intellectuele eigendomsrechten worden op grond van de Overeenkomst door Opdrachtnemer op het moment van het ontstaan daarvan aan Opdrachtgever overgedragen, welke overdracht door Opdrachtgever reeds nu voor alsdan wordt aanvaard.
- 24.3 Voor zover de resultaten van de verrichte Diensten (mede) tot stand komen met gebruikmaking van reeds bestaande, niet aan Opdrachtgever toekomende intellectuele eigendomsrechten, verleent Opdrachtnemer aan Opdrachtgever een niet-exclusief en niet opzegbaar gebruiksrecht van onbepaalde duur. Opdrachtnemer garandeert in dat geval gerechtigd te zijn tot het verlenen van vorenbedoeld gebruiksrecht.
- 24.4 Voor zover voor de overdracht van de rechten, bedoeld in artikel 24.1 en 24.2, op enig moment een nadere akte zou zijn vereist, machtigt Opdrachtnemer Opdrachtgever reeds nu voor alsdan onherroepelijk om zodanige akte op te maken en mede namens Opdrachtnemer te ondertekenen, onverminderd de verplichting van Opdrachtnemer om op eerste verzoek van Opdrachtgever aan de overdracht van deze rechten medewerking te verlenen, zonder daarbij voorwaarden te kunnen stellen.

- 24.5 Indien tussen Partijen verschil van mening bestaat over de in artikel 24.1 en 24.2 bedoelde intellectuele eigendomsrechten ten aanzien van de resultaten van de verrichte Diensten wordt, behoudens tegenbewijs, ervan uitgegaan dat die rechten aan Opdrachtgever toekomen. In alle gevallen mag Opdrachtgever het bij de Overeenkomst beoogde gebruik van de uitkomst van de resultaten blijven maken.
- 24.6 Opdrachtnemer doet hierbij afstand jegens Opdrachtgever van alle eventueel aan hem, Opdrachtnemer, toekomende zogenoemde persoonlijkheidsrechten als bedoeld in de Auteurswet, in de mate als de toepasselijke regelgeving zodanige afstand toelaat. Opdrachtnemer doet, hiertoe gevolmachtigd, ook namens het Personeel van Opdrachtnemer, afstand jegens Opdrachtgever van alle eventueel aan deze personen toekomende persoonlijkheidsrechten, in de mate waarin de toepasselijke regelgeving zodanige afstand toelaat.
- 24.7 Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever tegen aanspraken van derden ter zake van (gestelde) inbreuk op intellectuele eigendomsrechten van die derden, vergelijkbare aanspraken met betrekking tot kennis, ongeoorloofde mededinging en dergelijke daaronder begrepen. Opdrachtnemer verplicht zich tot het op zijn kosten treffen van alle maatregelen die kunnen bijdragen tot voorkoming van stagnatie en tot beperking van de te maken extra kosten en/of te lijden schade als gevolg van bedoelde inbreuken.
- 24.8 Onverminderd het hiervoor bepaalde kan Opdrachtgever, indien derden Opdrachtgever ter zake van schending van intellectuele eigendomsrechten aansprakelijk stellen, de Overeenkomst schriftelijk, buiten rechte, geheel of gedeeltelijk ontbinden onverminderd zijn verdere rechten jegens Opdrachtnemer, waaronder maar niet beperkt, tot enig recht op schadevergoeding. Van zijn recht tot ontbinding van de Overeenkomst maakt Opdrachtgever geen gebruik dan na voorafgaand overleg met Opdrachtnemer.
- 24.9 Mochten er ten aanzien van de resultaten van de verrichte Diensten andere intellectuele eigendomsrechten dan die genoemd in artikel 24.1 en 24.2 ontstaan, dan kunnen deze nimmer aan Opdrachtgever worden tegengeworpen en verstrekt Opdrachtnemer ter zake aan Opdrachtgever, om niet, een niet-exclusief en niet opzegbaar gebruiksrecht voor onbepaalde tijd ten behoeve van de met de Overeenkomst beoogde doelstellingen.

Artikel 25 Overdracht rechten en verplichtingen uit de Overeenkomst

- 25.1 Partijen mogen de uit de Overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen niet zonder toestemming van de andere Partij aan een derde overdragen. Toestemming wordt niet zonder redelijke grond geweigerd. Partijen kunnen daaraan voorwaarden verbinden.
- 25.2 Het eerste lid geldt niet ten aanzien van het vestigen van beperkte rechten, zoals een pandrecht.

Artikel 26 Verzekering

- 26.1 Opdrachtnemer heeft zich op een naar verkeersnormen passende en gebruikelijke wijze verzekerd en houdt zich zodanig verzekerd voor de navolgende risico's:
- a. beroepsaansprakelijkheid (risico's die voortvloeien uit Beroepsfouten);
 - b. bedrijfsaansprakelijkheid (waaronder aansprakelijkheid voor schade toegebracht aan personen of zaken die eigendom zijn van Opdrachtgever of derden);
 - c. verlies van en schade aan bedrijfsinventaris (waaronder door brand en diefstal), inclusief de zaken die eigendom zijn van Opdrachtgever;
- 26.2 Opdrachtnemer legt op verzoek van Opdrachtgever onverwijld (een gewaarmerkt afschrift van) de polissen en de bewijzen van premiebetaling ter zake van de in het eerste lid bedoelde verzekeringen dan wel een verklaring van de verzekeraar betreffende het bestaan van deze verzekeringen en het betaald zijn van de premie over. De door Opdrachtnemer verschuldigde verzekeringspremies worden geacht in de overeengekomen prijzen en tarieven te zijn begrepen.

Artikel 27 Arbeidsvoorwaarden

- 27.1 Opdrachtnemer houdt zich bij het verrichten van de Diensten aan de geldende wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsvoorwaarden en aan de CAO die op hem en zijn werknemers van toepassing is.
- 27.2 Opdrachtnemer legt alle arbeidsvoorwaardelijke afspraken ten behoeve van het verrichten van de Diensten op een inzichtelijke en toegankelijke wijze vast.
- 27.3 Opdrachtnemer verschaft desgevraagd en onverwijld aan bevoegde instanties toegang tot deze arbeidsvoorwaardelijke afspraken en werkt mee aan controles, audits of loonvalidatie.
- 27.4 Opdrachtnemer verschaft desgevraagd en onverwijld aan Opdrachtgever toegang tot de in lid 2 genoemde arbeidsvoorwaardelijke afspraken indien Opdrachtgever dit noodzakelijk acht in verband met het voorkomen van of de behandeling van een loonvordering aangaande verrichte arbeid ten behoeve van het verrichten van de Diensten.
- 27.5 Opdrachtnemer legt de verplichtingen voortvloeiend uit de vorige leden onverkort op aan alle partijen waarmee hij contracten aangaat ten behoeve van het verrichten van Diensten en bedingt tevens dat deze partijen vervolgens bedoelde verplichtingen onverkort opleggen aan alle partijen met wie zij op hun beurt contracten aangaan ten behoeve van het verrichten van de Diensten.

Artikel 28 Omkoping en belangenverstrengeling

- 28.1 Partijen zullen aan elkaar noch aan derden aanbieden, noch van elkaar of derden vragen, accepteren of toegezegd krijgen, voor henzelf of enige andere partij, enige schenking, beloning, compensatie of profijt van welke aard dan ook die uitgelegd kan worden als een onwettige praktijk. Een dergelijke praktijk kan reden zijn voor gehele of gedeeltelijke ontbinding van de Overeenkomst.
- 28.2 Indien blijkt dat een lid van het Personeel van Opdrachtgever een al dan niet betaalde nevenfunctie vervult bij Opdrachtnemer of ten tijde van de onderhandelingen over de totstandkoming van de Overeenkomst heeft vervuld, zonder dat Opdrachtgever daarover vóór het sluiten van de Overeenkomst is ingelicht, kan Opdrachtgever de Overeenkomst zonder ingebrekestelling met onmiddellijke ingang ontbinden zonder tot enige schadevergoeding te zijn gehouden.

Artikel 29 Nietige en vernietigde bepalingen

Indien één of meer bepalingen van de Voorwaarden of de Overeenkomst nietig blijken te zijn of door de rechter vernietigd worden, behouden de overige bepalingen van de Voorwaarden of de Overeenkomst hun rechtskracht. Partijen zullen over de nietige of vernietigde bepalingen overleg voeren teneinde een vervangende regeling te treffen. De vervangende regeling tast het doel en de strekking van de Voorwaarden of de Overeenkomst niet aan.

Artikel 30 Vervolgopdracht

Opdrachtnemer kan aan de Overeenkomst geen enkel recht ontleen voor de verkrijging van een vervolgopdracht.

Artikel 31 Melding in publicaties of reclame-uitingen

Opdrachtnemer maakt in publicaties (persberichten daaronder begrepen) of reclame-uitingen impliciet noch expliciet melding van de opdracht(verlening) en gebruikt de naam van Opdrachtgever niet als referentie dan na toestemming van Opdrachtgever.

Artikel 32 Voortdurende bepalingen

Bepalingen die naar hun aard bestemd zijn om ook na afloop van de Overeenkomst voort te duren, behouden nadien hun werking. Tot deze bepalingen behoren in ieder geval de bepalingen met betrekking tot garantie (artikel 3), aansprakelijkheid (artikel 21), intellectuele eigendomsrechten (artikel 24), geheimhouding (artikel 13), geschillen en toepasselijk recht (artikel 33).

Artikel 33 Geschillen en toepasselijk recht

- 33.1 Ieder geschil tussen Partijen ter zake van de Overeenkomst wordt bij uitsluiting voorgelegd aan het Gerecht in Eerste Aanleg van Bonaire.
- 33.2 Op de Overeenkomst is het recht van Bonaire, Sint Eustatius en Saba van toepassing.

DRAFT

**Raamovereenkomst inzake ondersteuning
afvalcentra en stortplaatsen te Lagun en Morotin
kenmerk nr. [0]**

De ondergetekenden:

1. **Openbaar lichaam Bonaire**, ingevolge artikel 173 lid 1 Wet Openbare Lichamen BES bevoegd vertegenwoordigd door de gezaghebber, de heer J. Soliano ("**Opdrachtgever**"); en
2. **N.V. Afvalzorg Holding**, Nauerna 1, (1566 PB) Assendelft, Nederland, ingeschreven in de kamer van koophandel onder nummer 34081570, te dezen vertegenwoordigd door de CEO van Afvalzorg, mevrouw Eveline Otten ("**Opdrachtnemer**").

Overwegende dat:

- A. Opdrachtgever met betrekking tot de uitvoering van Diensten op het gebied van stortplaatsbeheer van de afvalcentra te Lagun en Morotin op Bonaire gedurende een zekere tijd vaste afspraken met Opdrachtnemer wil maken.
- B. Opdrachtnemer aan Opdrachtgever een offerte met kenmerk nummer RG/JP/32241/NVA, d.d. 24 maart 2025, heeft uitgebracht voor het eerste gedefinieerde werkpakket 'Werkpakket 1' welke offerte is aangehecht als Bijlage 1 (de "**Offerte**").
- C. Opdrachtgever en Opdrachtnemer een raamovereenkomst willen sluiten met een looptijd van drie (3) jaar met eenmaal een verlengingsoptie van twee (2) jaar (de "**Raamovereenkomst**"), waarin de voorwaarden voor alle door Opdrachtgever gedurende die looptijd te verstrekken opdrachten tot het verrichten van Diensten zijn vastgelegd.
- D. In deze Raamovereenkomst de voorwaarden zijn vastgelegd die van toepassing zijn op alle opdrachten tot het verrichten van Diensten die Opdrachtgever voornemens is te gunnen gedurende de looptijd van deze Raamovereenkomst.

Komen overeen:

In deze Raamovereenkomst wordt een aantal begrippen met een beginhoofdletter gebruikt. Aan deze begrippen komt de betekenis toe die hieraan wordt gegeven in de Algemene Voorwaarden zoals aangehecht als Bijlage 2. In afwijking daarvan of aanvulling daarop wordt onder de volgende begrippen in deze Raamovereenkomst verstaan:

Algemene Voorwaarden: de algemene voorwaarden aangehecht als Bijlage 2.

Diensten: de door Opdrachtnemer op basis van een onder deze Raamovereenkomst gesloten Nadere Overeenkomsten ten behoeve van Opdrachtgever te verrichten werkzaamheden op het gebied van stortplaatsbeheer van de afvalcentra te Lagun en Morotin op Bonaire.

Nadere Overeenkomst: de nadere overeenkomst tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer overeenkomstig het model aangehecht als Bijlage 3 bij deze Raamovereenkomst, op basis waarvan Opdrachtgever gedurende de looptijd van deze Raamovereenkomst aan Opdrachtnemer opdrachten tot het verrichten van Diensten kan verstrekken.

Offerte: een aanbieding tot het verrichten van Diensten die Opdrachtnemer naar aanleiding van een Offerteaanvraag vrijblijvend uitbrengt aan Opdrachtgever onder deze Raamvereenkomst, waaronder mede begrepen de offerte van 24 maart 2025 met kenmerk RG/JB/32241/NVA aangehecht als Bijlage 1.

Offerteaanvraag: een uitnodiging door Opdrachtgever onder deze Raamvereenkomst aan de Opdrachtnemer tot het uitbrengen van een vrijblijvende Offerte voor een opdracht tot het verrichten van Diensten.

1. Voorwerp van de Raamovereenkomst

- 1.1 Opdrachtgever is gerechtigd gedurende de looptijd van deze Raamovereenkomst een Offerteaanvraag uit te brengen voor een opdracht tot het verrichten van Diensten. Opdrachtnemer zal naar aanleiding van een Offerteaanvraag een Offerte uitbrengen die, ten aanzien van gehanteerde uur- of dagtarieven en prijsindicatie (dat laatste voor zover in de Offerte opgenomen voor opvolgende werkpakketen), niet minder gunstig is dan de Offerte met kenmerk RG/JB/32241/NVA. Indien de in de Offerteaanvraag genoemde opdracht door Opdrachtgever aan Opdrachtnemer wordt gegund, is Opdrachtnemer verplicht die opdracht uit te voeren overeenkomstig de voorwaarden van deze Raamovereenkomst. Daartoe is Opdrachtnemer alsdan verplicht met Opdrachtgever een Nadere Overeenkomst te sluiten.
- 1.2 De navolgende documenten vormen gezamenlijk de Raamovereenkomst. Voor zover deze documenten met elkaar in tegenspraak zijn, prevaleert het eerder genoemde document boven het later genoemde:
 1. dit document;
 2. de Algemene Voorwaarden;
 3. de Offerte met kenmerk RG/JB/32241/NVA.
- 1.3 Opdrachtgever is niet verplicht om gedurende de looptijd van deze Raamovereenkomst opdrachten tot het verrichten van Diensten te verstrekken, maar is daartoe gerechtigd. Opdrachtnemer kan derhalve generlei aanspraak maken op het verkrijgen van opdrachten tot het verrichten van Diensten gedurende de looptijd van deze Raamovereenkomst.
- 1.4 De voorwaarden van deze Raamovereenkomst zijn integraal van toepassing op alle Nadere Overeenkomsten die gedurende de looptijd van deze Raamovereenkomst tussen Opdrachtgever enerzijds en Opdrachtnemer anderzijds worden gesloten met betrekking tot opdrachten tot het verrichten van in een Offerteaanvraag gespecificeerde Diensten, tenzij in een Nadere Overeenkomst uitdrukkelijk schriftelijk van deze Raamovereenkomst wordt afgeweken.
- 1.5 In een Nadere Overeenkomst wordt vastgelegd met betrekking tot welke specifieke Diensten en gedurende welke periode de desbetreffende Nadere Overeenkomst wordt aangegaan.
- 1.6 In een Nadere Overeenkomst komen partijen overeen op welke datum de conceptrapportage in digitale vorm door Opdrachtnemer moeten worden aangeleverd. Het eindrapport wordt tevens in digitale vorm opgeleverd. Opdrachtgever geeft in de Nadere Overeenkomst aan in wat voor format het eindrapport dient te worden opgeleverd.

2. Duur van de Raamovereenkomst

- 2.1 Deze Raamovereenkomst gaat in op de datum van ondertekening door beide Partijen voor de duur van drie (3) jaar met een optie tot verlenging van deze Raamovereenkomst onder gelijkblijvende Algemene Voorwaarden met een periode van twee (2) jaar.
- 2.2 Beëindiging van deze Raamovereenkomst om welke reden dan ook laat de rechten en verplichtingen voortvloeiend uit (een) Nadere Overeenkomst(en) onverlet. De voorwaarden van deze Raamovereenkomst blijven van toepassing op alle Nadere Overeenkomsten die na het eindigen van deze Raamovereenkomst nog voortduren.
- 2.3 De duur van de Nadere Overeenkomst(en) die onder deze Raamovereenkomst aan Opdrachtnemer wordt / worden gegund wordt in de Nadere Overeenkomst(en) per opdracht vastgelegd.
- 2.4 In aanvulling op het bepaalde in artikel 22 van de Algemene Voorwaarden kan Opdrachtgever de Raamovereenkomst met onmiddellijke ingang schriftelijk opzeggen indien de maximale prijs onder de Offerte is bereikt of deze door een eerstvolgende opdrachtverstrekking kan worden overschreden. Opdrachtgever hoeft Opdrachtnemer op generlei wijze schadeloos te stellen voor de gevolgen van de opzegging van de Overeenkomst.

3. Offerte en prijscalculatie

- 3.1 Opdrachtnemer is verplicht om binnen twintig (20) Werkdagen na ontvangst van een reguliere Offerteaanvraag, met inachtneming van het bepaalde in deze Raamovereenkomst, een Offerte uit te brengen. Aan het verkrijgen van een Offerte zijn voor Opdrachtgever geen kosten verbonden.
- 3.2 De in Offerte met kenmerk RG/JB/32241/NVA opgenomen prijscalculatie / uur- of dagtarieven zijn tevens van toepassing op alle navolgende Offertes en Nadere Overeenkomsten. In geval van afwijkingen in navolgende Offertes en Nadere Overeenkomst gelden alsnog de in Nadere overeenkomst met kenmerk RG/JB/32241/NVA opgenomen prijscalculatie / uur- of dagtarieven met inachtneming van het gestelde in artikel 3.3.
- 3.3 De Opdrachtnemer behoudt zich het recht voor om met ingang van 1 januari 2026 de overeengekomen prijs of uur- en dagtarieven jaarlijks te indexeren op basis van de consumentenprijsindex zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau van de Statistiek met een maximum van 3.5% (2025 = 100%).

4. Prijs en overige financiële bepalingen

- 4.1 Tenzij anders overeengekomen worden de in de Nadere Overeenkomsten gespecificeerde Diensten tegen een vaste totaalprijs verricht.
- 4.2 Indien in een Nadere Overeenkomst overeengekomen, is Opdrachtnemer in plaats van een vaste totaalprijs gerechtigd het werkelijke aantal bestede dagen of uren met betrekking tot de op grond van een Nadere Overeenkomst verrichte, en door Opdrachtgever geaccepteerde, Diensten per maand op nacalculatiebasis te declareren tegen het in de Nadere Overeenkomst opgenomen dag-/uurtarief. In dit laatste geval

zal in de Nadere Overeenkomst worden overeengekomen dat de genoemde maximum totaalprijs voor het verrichten van de Diensten niet wordt overschreden en dat tijdig in overleg met Opdrachtgever een eventueel aanvullende opdracht wordt overeengekomen.

- 4.3 Uitdrukkelijk wordt bepaald dat indien Opdrachtnemer geen BTW in rekening brengt, maar voor (een deel van) de Diensten geen vrijstelling van BTW blijkt te bestaan, deze niet ten laste komt van Opdrachtgever.
- 4.4 De in artikel 4.1 van deze Raamovereenkomst bedoelde prijs heeft betrekking op alle door Opdrachtnemer in het kader van de desbetreffende Nadere Overeenkomst te verrichten Diensten en eventueel daartoe benodigde materialen en is inclusief eventuele reis- en verblijfskosten en alle eventueel bijkomende kosten en inclusief eventueel verschuldigde BTW.
- 4.5 Indien partijen in een Nadere Overeenkomst overeenkomen dat reis- en verblijfskosten door Opdrachtgever separaat worden vergoed, dan zal Opdrachtgevers geldende beleid ten aanzien van haar ambtenaren met schaal [●] van gelijke toepassing zijn. Reis- en verblijfskosten die niet conform dit beleid zijn gemaakt worden niet door Opdrachtgever vergoed.
- 4.6 De overeengekomen (maximum) tarieven zijn, behoudens zoals overeengekomen in artikel 3.3, vast en onveranderlijk gedurende de duur van deze Raamovereenkomst en de onder deze Raamovereenkomst gesloten Nadere Overeenkomsten.
- 4.7 Opdrachtnemer stuurt de factuur/facturen aan Opdrachtgever conform de instructies in de Nadere Overeenkomst.
- 4.8 Betaling vindt plaats 30 dagen na ontvangst en acceptatie van de overeenkomstig een Nadere Overeenkomst verrichte Diensten.
- 4.9 Betaling van een eventueel voorschot vindt alleen plaats na ondertekening van een Nadere Overeenkomst en ontvangst van de voorschot factuur.
- 4.10 Opdrachtnemer declareert onkosten die op grond van de Overeenkomst voor vergoeding in aanmerking komen onder aftrek van de reeds door hem over die onkosten betaalde BTW. Over dat netto bedrag kan Opdrachtnemer het toepasselijke BTW-tarief in rekening brengen bij Opdrachtgever, voor zover van toepassing.

5. Contactpersonen

- 5.1 Contactpersoon voor Opdrachtgever is de Programmamanager Duurzaam Afvalbeheer Bonaire (DAB), de heer ir. A.S. Rutten.

Contactpersoon voor Opdrachtnemer is sr. projectleider Duurzame Ontwikkeling Richard Gronert.

- 5.2 Ten minste twee maal per jaar vindt overleg plaats tussen de contactpersonen van Partijen over de wijze waarop deze Raamovereenkomst wordt uitgevoerd (tussentijdse evaluatie(s)).
- 5.3 In afwijking van het bepaalde in artikel 10.2 van de Algemene Voorwaarden binden de contactpersonen hun Partij niet, tenzij anders schriftelijk is overeengekomen en zijdens de Opdrachtgever daartoe een mandaat is verstrekt conform de daarvoor geldende regels.

6. Tijden en plaats werkzaamheden

- 6.1 De werkzaamheden, verband houdend met de in een Nadere Overeenkomst gespecificeerde Diensten, worden verricht op de in de Nadere Overeenkomst aan te geven plaats(en).
- 6.2 Partijen verplichten zich het Personeel van de andere Partij toegang te verlenen tot de plaats waar de werkzaamheden verband houdend met de in de Nadere Overeenkomst gespecificeerde Diensten moeten worden verricht, alsmede dit Personeel in staat te stellen de werkzaamheden onder de bij die Partij gebruikelijke arbeidsomstandigheden te verrichten gedurende de regulier geldende kantoortijden. Partijen verplichten zich hun Personeel op te dragen de ter plekke van de uitvoering geldende huisregels na te leven.

7. Overige Voorwaarden

- 7.1 Op deze Raamovereenkomst, alsmede op een opdracht tot het verrichten van Diensten overeenkomstig een Nadere Overeenkomst zijn uitsluitend van toepassing de Algemene Voorwaarden, voor zover daarvan in deze Raamovereenkomst niet wordt afgeweken. De toepasselijkheid van (eventuele) algemene en bijzondere voorwaarden van Opdrachtnemer – specifiek de Nieuwe Regeling 2011 zoals genoemd in de Aanbieding – is uitgesloten.
- 7.2 In aanvulling op artikel 15.1 van de Algemene Voorwaarden zullen partijen in de Nadere Overeenkomst nadere afspraken maken omtrent de beveiliging- en veiligheidsmaatregelen.
- 7.3 Er wordt een begeleidingscommissie ingesteld als bedoeld in artikel 11 van de Algemene Voorwaarden, waarvan de taken en bevoegdheden nader worden overeengekomen en vastgelegd.
- 7.4 In aanvulling op artikel 21 van de Algemene Voorwaarden vrijwaart Opdrachtnemer Opdrachtgever tegen eventuele aanspraken van derden op vergoeding van schade als gevolg van het tekortschieten als bedoeld in artikel 21.3 van de Algemene Voorwaarden.
- 7.5 In aanvulling op artikel 23 lid 1 van de Algemene Voorwaarden geldt dat Opdrachtnemer alleen aansprakelijk is voor schade als gevolg van haar zelf gemaakte beroepsfouten in de zin van artikel 1.1. van de Algemene Voorwaarden. Opdrachtnemer is nimmer aansprakelijk voor schade die het gevolg is van een onjuist, onzorgvuldig of onkundig gebruik of toepassing van door Opdrachtnemer geleverde diensten (rapporten, adviezen, ontwerpen) door onder de verantwoordelijkheid van Opdrachtgever vallende derden.
- 7.6 Op verzoek van Opdrachtgever zal Opdrachtnemer alle redelijke medewerking verlenen aan het uitbrengen van persberichten ten aanzien van de Diensten.
- 7.7 Opdrachtgever kan de Raamovereenkomst en Nadere Overeenkomsten met onmiddellijke ingang schriftelijk opschorten of opzeggen indien een derde gerechtelijk bezwaar maakt tegen de opdrachtverstrekking aan Opdrachtnemer. Opdrachtgever hoeft Opdrachtnemer op generlei wijze schadeloos te stellen voor de gevolgen van deze opschorting of opzegging van de Overeenkomst en Nadere Overeenkomst.

Indien ten tijde van de opschorting of opzegging reeds Diensten door Opdrachtnemer zijn verricht en/of reis- en verblijfkosten zijn gemaakt die conform de afspraken voor vergoeding in aanmerking komen, dan zullen deze door Opdrachtgever worden vergoed.

8. Integriteitsverklaring

Opdrachtnemer verklaart dat hij in het kader van de gunning van deze Raamovereenkomst en evenmin ter verkrijging van opdrachten tot het verrichten van Diensten onder Nadere Overeenkomsten, Personeel van Opdrachtgever generlei voordeel heeft geboden, gegeven, doen aanbieden of doen geven, respectievelijk zal bieden, geven, zal doen aanbieden of zal doen geven. Hij zal dat ook niet alsnog doen teneinde personen in dienst van Opdrachtgever te bewegen enige handeling te verrichten of na te laten.

9. Slotbepaling

- 9.1 Afwijkingen van deze Raamovereenkomst of een Nadere Overeenkomst zijn slechts bindend voor zover zij uitdrukkelijk tussen Partijen schriftelijk zijn overeengekomen.
- 9.2 Door ondertekening van deze Raamovereenkomst vervallen alle eventueel eerder door Partijen gemaakte mondelinge en schriftelijke afspraken omtrent het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van Diensten, al dan niet onder een Nadere Overeenkomst.

Aldus op de laatste van de twee hierna genoemde data overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Bonaire, [datum]

[Plaats], [datum]

Openbaar lichaam Bonaire
J. Soliano

N.V. Afvalzorg Holding
[functie en naam ondertekenaar]

Bijlagen:

Bijlage 1: Offerte van 24 maart 2025 met kenmerk RG/JB/32241/NVA

Bijlage 2: Algemene Voorwaarden

Bijlage 3: Model Nadere Overeenkomst

Bijlage 1: [aanhechten]

Bijlage 2: [aanhechten]

DRAFT

Bijlage 3: Model Nadere Overeenkomst

Uitvoering Raamovereenkomst met kenmerk nr. [●]

NADERE OVEREENKOMST met kenmerk [●]

De ondergetekenden:

1. **Openbaar lichaam Bonaire**, ingevolge artikel 173 lid 1 Wet Openbare Lichamen BES bevoegd vertegenwoordigd door de gezaghebber, de heer J. Soliano ("Opdrachtgever"); en
2. **N.V. Afvalzorg Holding**, Nauerna 1, (1566 PB) Assendelft, Nederland, ingeschreven in de kamer van koophandel onder nummer 34081570, te dezen vertegenwoordigd door de CEO van Afvalzorg, mevrouw Eveline Otten ("Opdrachtnemer").

OVERWEGENDE DAT:

- A. Opdrachtgever met Opdrachtnemer op [●] een raamovereenkomst met kenmerk [●] heeft gesloten met betrekking tot de uitvoering van diensten op het gebied van stortplaatsbeheer van de afvalcentra te Lagun en Morotin op Bonaire (de "**Raamovereenkomst**") die van toepassing is op alle opdrachten tot het verrichten van Diensten die Opdrachtgever gedurende de looptijd van de Raamovereenkomst verstrekt.
- B. Opdrachtnemer op 25 maart 2025 een Offerte met kenmerk nr. RG/JB/32241/NVA aan Opdrachtgever heeft uitgebracht.
- C. In deze Nadere Overeenkomst de specifieke voorwaarden zijn vastgelegd tot het verrichten van de in de Offerte gespecificeerde Diensten door Opdrachtnemer.

KOMEN OVEREEN:

1. Toepasselijke voorwaarden

- 1.1 Op deze Nadere Overeenkomst zijn de bepalingen van de Raamovereenkomst van toepassing, voor zover daarvan in deze Nadere Overeenkomst niet wordt afgeweken. Daar waar in deze Nadere Overeenkomst begrippen met een beginhoofdletter worden aangeduid wordt hieraan de betekenis toegekend zoals bepaald in de Raamovereenkomst. Daar waar in de Algemene Voorwaarden de "Overeenkomst" staat vermeld wordt voor de doeleinden van deze Nadere Overeenkomst dat begrip vervangen door "Nadere Overeenkomst".
- 1.2 In de Offerte opgenomen voorwaarden (waaronder prijsindexering, korting, garanties) zijn niet van toepassing indien en voor zover deze voor Opdrachtgever minder gunstig zijn dan opgenomen in de Raamovereenkomst.

2. Voorwerp van de Nadere Overeenkomst / nadere invulling van de Diensten

- 2.1 Opdrachtgever verleent hierbij aan Opdrachtnemer opdracht tot het verrichten van de Diensten zoals gespecificeerd in de op basis van de Offerteaanvraag uitgebrachte Offerte, welke opdracht Opdrachtnemer bij deze aanvaardt, voor zover daarvan niet in deze Nadere Overeenkomst wordt afgeweken.

2.2. De navolgende documenten vormen gezamenlijk de Nadere Overeenkomst. Voor zover deze documenten met elkaar in tegenspraak zijn, prevaleert het eerder genoemde document boven het later genoemde:

1. dit document;
2. de Raamovereenkomst;
3. de Algemene Voorwaarden;
4. de overige Bijlagen;
5. de door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever uitgebrachte Offerte van 25 maart 2025, met kenmerk nr. RG/JP/32241/NVA;

3. Duur van de Nadere Overeenkomst

Deze Nadere Overeenkomst treedt in werking per [●] en duurt voort tot [●].

4. Financiële bepalingen

4.1 In aanvulling op de financiële bepalingen genoemd in de Raamovereenkomst geldt het volgende:

Opdrachtnemer verricht de op basis van deze Nadere Overeenkomst te verrichten Diensten tegen een vaste totaalprijs overeenkomstig het bepaalde in artikel 4.1 van de Raamovereenkomst. Deze vaste totaalprijs bedraagt [●] (inclusief BTW indien en voor zover verschuldigd).

OF

Opdrachtnemer verricht de op basis van deze Nadere Overeenkomst te verrichten Diensten op nacalculatiebasis tegen de in de Offerte genoemde tarieven. Opdrachtnemer brengt maximaal [●] (inclusief BTW indien en voor zover verschuldigd) in rekening. Opdrachtnemer staat ervoor in dat dit bedrag niet wordt overschreden en dat de overeengekomen Diensten voor dit maximale bedrag worden geleverd.

4.2 Betaling vindt plaats na ontvangst en acceptatie van het resultaat van de Diensten.

OF

Betaling vindt plaats als volgt:

- een bedrag van [●] (inclusief BTW indien en voor zover verschuldigd) na ondertekening van deze Nadere Overeenkomst, onder overlegging van de in artikel 19 van de Algemene Voorwaarden genoemde kredietinstellingsgarantie; en
- het restant na ontvangst en acceptatie van het resultaat van de Diensten.

OF

Een bedrag van [●] (inclusief BTW indien en voor zover verschuldigd) na acceptatie van [●] (deellevering(en)) en het restant na ontvangst en acceptatie van de resultaten van de Diensten.

5. Diensten

De Diensten worden verricht op [●] gedurende de volgende dagen en tijdstippen: [●].

6. Beveiligings- en veiligheidsmaatregelen

- 6.1 Opdrachtnemer draagt zorg voor de benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals veiligheidsschoenen, reflecterende kleding en handschoenen. Indien aanvullende veiligheidsmaatregelen noodzakelijk zijn dan zullen deze door Opdrachtgever, al dan niet via Selibon, worden verstrekt.
- 6.2 Opdrachtnemer hanteert tijdens de Diensten strikte veiligheidsstandaarden. Bij een onveilige situatie wordt in overleg bepaald hoe hiermee om te gaan. Indien de veiligheid niet gewaarborgd kan worden, behoudt Afvalzorg zich het recht voor om de Diensten (tijdelijk) te staken en zal dan met Opdrachtgever in overleg treden over passende maatregelen om de situatie veilig te maken.

Aldus op de laatste van de twee hierna genoemde data overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Bonaire, [datum]

Assendelft, [datum]

Openbaar lichaam Bonaire
J. Soliano

N.V. Afvalzorg Holding
E. Otten

[Bijlage(n): ...]

Directie Toezicht & Handhaving

Zaaknummer : **Z/25/023927**
Documentnummer : **D086849**
Datum : **28 FEB 2025**
Betreft : **Voornemen last
onder bestuursdwang**

Geachte heer Winklaar,

Door middel van dit schrijven wordt u in kennis gesteld van het feit dat het Bestuurscollege voornemens is om u een last onder bestuursdwang op te leggen vanwege het niet nakomen van uw zorgplicht rondom de stortplaats Lagun. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

Juridisch kader

Op grond van artikel 1.4, lid 1, van het Inrichtingen- en activiteitenbesluit BES (hierna: IAB BES) is de degene die een inrichting type I, II, III of IV drijft en weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat hiermee nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan die niet of onvoldoende kunnen worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens het IAB BES gestelde regels, verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.

Op grond van artikel 1.4, lid 3, IAB BES wordt onder het voorkomen, beperken of ongedaan maken van het ontstaan van de nadelige gevolgen verstaan:

- a. een doelmatig gebruik van energie en grondstoffen;
- b. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van:
 - 1° bodemverontreiniging;
 - 2° verontreiniging van het grondwater;
 - 3° verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam;
 - 4° luchtverontreiniging;
 - 5° geluidhinder;
- c. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van:
 - 1° geurhinder;
 - 2° lichthinder;
 - 3° stofhinder;
 - 4° trillinghinder;

- d. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de nadelige gevolgen voor het milieu van het verkeer van personen en goederen van en naar de inrichting;
- e. het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan;
- f. het zorgen voor een goede staat van onderhoud van de inrichting;
- g. de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater;
- h. het doelmatig beheer van afvalwater, afvalstoffen en energie;
- i. het beschermen van de duisternis en het donkere landschap in door het bevoegd gezag aangewezen gebieden.

Artikel 140, lid 1 van de Wet Openbare Lichamen Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (hierna: WolBES) verleent het Bestuurscollege de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang op te leggen bij overtredingen van wettelijke voorschriften. Dit artikel biedt de juridische basis voor ingrijpen bij niet-naleving van wet- en regelgeving.

Overwegingen

Zoals in het juridisch kader is beschreven heeft u op grond van het IAB BES een zorgplicht ten aanzien van de stortplaats. Hoewel u niet over een milieuvergunning beschikt, wordt van u verwacht dat u minimaal aan de zorgplicht zoals bedoeld in artikel 1.4 van het IAB BES voldoet. Het gaat hier om een zorgplicht die door eenieder ten aanzien van het milieu in acht moet worden genomen. Van een overtreding van de zorgplicht is in beginsel sprake in gevallen waarin ernstige nadelige gevolgen optreden of acuut dreigen op te treden.

Er is een zorgplichtbepaling waarmee kan worden opgetreden tegen milieubedreigende handelingen. Soms kan het gebeuren dat er geen specifieke milieuvoorschriften worden overtreden, maar dat iemand die een bepaalde activiteit verricht (of nalaat) zich toch maatschappelijk onverantwoord gedraagt. In zulke situaties kan de zorgplicht dienen als basis voor handhavend optreden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het ontbreken van essentiële plannen. Wanneer bijvoorbeeld een vereist brandpreventieplan niet is opgesteld of actueel gehouden, terwijl daarmee risico's en overlast voor de omgeving kunnen worden beperkt, kan de overheid ingrijpen op grond van de zorgplicht, zelfs als er geen rechtstreeks voorschrift wordt overtreden.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: ILT) heeft een beoordeling gedaan van de situatie op gebied van afvalmanagement op Bonaire en noemde daarbij met name de situatie op en rond stortplaats Lagun "zorgwekkend, complex en urgent." Stortplaats Lagun is de enige officiële afvalstortplaats op het eiland en heeft te kampen met ernstige problemen, zoals aanhoudende branden en ongecontroleerde stort van afval op een ondergrond die daar niet voor is ingericht (bijvoorbeeld zonder onderafdichting).

Door het ontbreken van waterdichte bovenafdicthting van stortcompartimenten vindt ongecontroleerde afvoer van regenwater naar de bodem plaatst, als ook de ongecontroleerde emissies van geur en gas naar de omgeving.

Brandpreventie en -bestrijding

In 2024 hebben zich op de stortplaats Lagun op Bonaire meerdere branden voorgedaan met aanzienlijke gevolgen voor de omgeving. Sinds maart 2024 ontstonden er herhaaldelijk branden op de stortplaats, die niet volledig werden geblust, waardoor voortdurend nieuwe brandhaarden ontstonden en vervolgens rook- en stankoverlast veroorzaakten. Op 5 november 2024 brak er opnieuw een grote brand uit op stortplaats Lagun. Het vuur veroorzaakte een sterke rookontwikkeling, wat onder andere leidde tot de evacuatie van omwonenden binnen een straal van een kilometer. In de nacht van 9 op 10 november laaiden deze branden opnieuw op en werd bovendien een brand geconstateerd bij stortplaats Morotin. De brandweer en Selibon hadden veel moeite om de brand onder controle te krijgen omdat het terrein moeilijk te betreden was vanwege modderige omstandigheden als gevolg van veel regenval. Deze incidenten onderstrepen de dringende noodzaak van een effectief bestrijdings- en preventieplan voor de branden.

Door de aanhoudende branden en rookontwikkeling is het zeer waarschijnlijk dat er op verschillende plaatsen in de stortplaats nog steeds ondergrondse brandhaarden actief zijn. Tot op heden is het niet gelukt om deze situatie onder controle te krijgen. Noch is er uitzicht op een aanpak die het uitbreken van branden in de toekomst voorkomt. Bovendien hebben de branden geleid tot ernstige bezorgdheid over de publieke gezondheid en de effecten op water, bodem en lucht van de omgeving.

Daarnaast is er op locatie sprake van risico's voor het milieu (lucht, bodem, grondwater en brand) die wekelijks toenemen. Uit een recente wetenschappelijke studie blijkt dat het zeewater en het sediment in baai Lagun nabij Selibon ernstig verontreinigd zijn, onder andere met zware metalen. Experts geven aan dat het aannemelijk is dat er eveneens sprake is van risico's voor natuur en volksgezondheid (zie uitspraak van het Gerecht in eerste aanleg van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie met nr. BON202400554 en BON202400576).

Gelet op het voorgaande concludeert het Bestuurscollege dat u de zorgplicht uit het IAB BES onvoldoende naleeft. U bent hierdoor dan ook in overtreding, waartegen het Bestuurscollege door middel van dit schrijven handhavend wensen op te treden.

Belangenafweging

Gelet op het algemeen belang dat gediend is met handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met een last onder bestuursdwang of dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag van het bestuursorgaan worden gevergd, dit niet te doen.

Bij de afweging van de belangen is het van doorslaggevend belang dat de bescherming van het milieu en volksgezondheid vooropstaat. Hoewel het begrijpelijk is dat de stortplaats Lagun een essentiële functie vervult en dat ingrijpende maatregelen tijd en geld kosten, weegt het risico op voortdurende verontreiniging, brandgevaar en rookoverlast voor omwonenden zwaarder dan het belang om de huidige situatie in stand te laten. Er zijn bovendien al meerdere incidenten geweest zoals blijkt uit vorenstaande.

De belangen van Selibon om zonder ingrepen door te gaan, wegen niet op tegen het algemeen belang dat vraagt om maatregelen ter voorkoming van nieuwe incidenten, verontreiniging en risico's voor mens en natuur.

Samengevat acht het Bestuurscollege het belang van handhaving zwaarwegender dan uw belang om de overtreding voort te zetten. Daarbij wegen de bescherming van publieke gezondheid, natuur, milieu en gezonde leefomgeving, zwaarder dan uw belang in deze.

Voornemen last onder bestuursdwang

Gelet op al het voorgaande is het Bestuurscollege voornemens om Selibon N.V. een last onder bestuursdwang op te leggen. De last zal inhouden dat het Bestuurscollege, wanneer u niet binnen een termijn van 4 weken aan de zorgplicht voldoet, een besluit zal nemen om de overtreding zelf feitelijk ongedaan te maken. Dit kan het Bestuurscollege doen door het inschakelen van een derde partij. De kosten die daarmee gemoeid zijn, komen in beginsel voor rekening van de overtreder.

Handhaving voorkomen?

Het doel van dit voornemen is om ervoor te zorgen dat u de overtredingen van de hierboven genoemde voorschriften beëindigt en dat deze beëindigd blijven. Dit kunt u bereiken door te handelen volgens de voorschriften die zijn vastgesteld in het IAB BES. U dient de overtredingen in ieder geval uiterlijk **binnen 4 weken** te beëindigen. Als de overtreding niet ongedaan wordt gemaakt, is het Bestuurscollege voornemens een definitieve last onder bestuursdwang op te leggen.

Zienswijze

Voordat het Bestuurscollege een definitief besluit neemt, krijgt u de gelegenheid om binnen twee weken na de verzenddatum van deze brief uw zienswijze op dit voornemen te geven. U kunt uw reactie sturen naar het e-mailadres directie_th@bonairegov.com.en deze te richten aan de Directie Toezicht & Handhaving. Vermeld het zaaknummer bij al uw communicatie.

Na het beoordelen van uw zienswijze of na verloop van de gestelde termijn zal het bestuursorgaan een definitief besluit nemen en u daarover informeren.

Hoogachtend,

Namens het Bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire,

Marlon Richardson

Directeur Directie Toezicht en Handhaving

Tevens per email aan: e.winklaar@selibon.com

Directie Toezicht & Handhaving

Zaaknummer : **Z/25/023927**
Documentnummer : **D089954**
Datum : **02 APR 2025**
Betreft : **Besluit last onder
bestuursdwang**

Geachte heer Winklaar,

Door middel van dit schrijven wordt u in kennis gesteld van het feit dat het Bestuurscollege besluit om u een last onder bestuursdwang op te leggen vanwege het niet nakomen van uw zorgplicht rondom de inrichting Lagun. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

Juridisch kader

Op grond van artikel 1.4, lid 1, van het Inrichtingen- en activiteitenbesluit BES (hierna: IAB BES) is degene die een inrichting type I, II, III of IV drijft en weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat hiermee nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan die niet of onvoldoende kunnen worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens het IAB BES gestelde regels, verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.

Op grond van artikel 1.4, lid 3, IAB BES wordt onder het voorkomen, beperken of ongedaan maken van het ontstaan van de nadelige gevolgen verstaan:

- a. een doelmatig gebruik van energie en grondstoffen;
- b. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van:
 - 1° bodemverontreiniging;
 - 2° verontreiniging van het grondwater;
 - 3° verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam;
 - 4° luchtverontreiniging;
 - 5° geluidhinder;
- c. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van:
 - 1° geurhinder;
 - 2° lichthinder;
 - 3° stofhinder;
 - 4° trillinghinder;

- d. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de nadelige gevolgen voor het milieu van het verkeer van personen en goederen van en naar de inrichting;
- e. het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan;
- f. het zorgen voor een goede staat van onderhoud van de inrichting;
- g. de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater;
- h. het doelmatig beheer van afvalwater, afvalstoffen en energie;
- i. het beschermen van de duisternis en het donkere landschap in door het bevoegd gezag aangewezen gebieden.

Artikel 140, lid 1 van de Wet Openbare Lichamen Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (hierna: WolBES) verleent het Bestuurscollege de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang op te leggen bij overtredingen van wettelijke voorschriften. Dit artikel biedt de juridische basis voor ingrijpen bij niet-naleving van wet- en regelgeving.

Overwegingen

Zoals in het juridisch kader is beschreven heeft u op grond van het IAB BES een zorgplicht ten aanzien van de inrichting. Hoewel u niet over een milieuvergunning beschikt, wordt van u verwacht dat u minimaal aan de zorgplicht zoals bedoeld in artikel 1.4 van het IAB BES voldoet. Het gaat hier om een zorgplicht die door eenieder ten aanzien van het milieu in acht moet worden genomen. Van een overtreding van de zorgplicht is in beginsel sprake in gevallen waarin ernstige nadelige gevolgen optreden of acuut dreigen op te treden.

Er is een zorgplichtbepaling waarmee kan worden opgetreden tegen milieubedreigende handelingen. Soms kan het gebeuren dat er geen specifieke milieuvoorschriften worden overtreden, maar dat iemand die een bepaalde activiteit verricht (of nalaat) zich toch maatschappelijk onverantwoord gedraagt. In zulke situaties kan de zorgplicht dienen als basis voor handhavend optreden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het ontbreken van essentiële plannen. Wanneer bijvoorbeeld een vereist brandpreventieplan niet is opgesteld of actueel gehouden, terwijl daarmee risico's en overlast voor de omgeving kunnen worden beperkt, kan de overheid ingrijpen op grond van de zorgplicht, zelfs als er geen rechtstreeks voorschrift wordt overtreden.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: ILT) heeft een beoordeling gedaan van de situatie op gebied van afvalmanagement op Bonaire en noemde daarbij met name de situatie op en rond inrichting Lagun "zorgwekkend, complex en urgent." Lagun is de enige officiële afvalstortplaats op het eiland en heeft te kampen met ernstige problemen, zoals aanhoudende branden en ongecontroleerde stort van afval op een ondergrond die daar niet voor is ingericht (bijvoorbeeld zonder onderafdichting).

Door het ontbreken van waterdichte onder- en bovenafdichting van stortcompartimenten vindt ongecontroleerde afvoer van regenwater naar de bodem plaatst, als ook de ongecontroleerde emissies van geur en gas naar de omgeving.

Brandpreventie en -bestrijding

In 2024 hebben zich op de stortplaats Lagun op Bonaire meerdere branden voorgedaan met aanzienlijke gevolgen voor de omgeving. Sinds maart 2024 ontstonden er herhaaldelijk branden op de stortplaats, die niet volledig werden geblust, waardoor voortdurend nieuwe brandhaarden ontstonden en vervolgens rook- en stankoverlast veroorzaakten. Op 5 november 2024 brak er opnieuw een grote brand uit op stortplaats Lagun. Het vuur veroorzaakte een sterke rookontwikkeling, wat onder andere leidde tot de evacuatie van omwonenden binnen een straal van een kilometer. In de nacht van 9 op 10 november laaiden deze branden opnieuw op en werd bovendien een brand geconstateerd bij stortplaats Morotin. De brandweer en Selibon hadden veel moeite om de brand onder controle te krijgen omdat het terrein moeilijk te betreden was vanwege modderige omstandigheden als gevolg van veel regenval. Deze incidenten onderstrepen de dringende noodzaak van een effectief bestrijdings- en preventieplan voor de branden.

Door de aanhoudende branden en rookontwikkeling is het zeer waarschijnlijk dat er op verschillende plaatsen in de stortplaats nog steeds ondergrondse brandhaarden actief zijn. Tot op heden is het niet gelukt om deze situatie onder controle te krijgen. Noch is er uitzicht op een aanpak die het uitbreken van branden in de toekomst voorkomt. Bovendien hebben de branden geleid tot ernstige bezorgdheid over de publieke gezondheid en de effecten op water, bodem en lucht van de omgeving.

Daarnaast is er op locatie sprake van risico's voor het milieu (lucht, bodem, grondwater en brand) die wekelijks toenemen. Uit een recente wetenschappelijke studie blijkt dat het zeewater en het sediment in baai Lagun nabij Selibon ernstig verontreinigd zijn, onder andere met zware metalen. Experts geven aan dat het aannemelijk is dat er eveneens sprake is van risico's voor natuur en volksgezondheid (zie uitspraak van het Gerecht in eerste aanleg van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie met nr. BON202400554 en BON202400576).

Recente ontwikkelingen

Op 18 en 27 maart 2025 zijn er wederom branden uitgebroken bij de inrichting Lagun. Bovendien is uit meerdere inspecties en contactmomenten geconstateerd dat er geen substantiële verbeteringen zijn ten aanzien van de invulling van uw algehele zorgplicht, meer specifiek met betrekking tot verantwoord stortplaatsbeheer.

Gelet op het voorgaande concludeert het Bestuurscollege dat u gedurende de termijn die in het voornemen aan u is opgelegd, de zorgplicht uit het IAB BES nog steeds onvoldoende naleeft. U blijft hierdoor in overtreding, waartegen het Bestuurscollege door middel van dit besluit handhavend optreedt.

Belangenafweging

Gelet op het algemeen belang dat gediend is met handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met een last onder bestuursdwang of dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag van het bestuursorgaan worden gevergd, dit niet te doen.

Bij de afweging van de belangen is het van doorslaggevend belang dat de bescherming van het milieu en volksgezondheid vooropstaat. Hoewel het begrijpelijk is dat de inrichting Lagun een essentiële functie vervult en dat ingrijpende maatregelen tijd en geld kosten, weegt het risico op voortdurende verontreiniging, brandgevaar en overlast voor omwonenden zwaarder dan het belang om de huidige situatie in stand te laten. Er zijn bovendien al meerdere incidenten geweest zoals blijkt uit vorenstaande.

De belangen van Selibon om zonder ingrepen door te gaan, wegen niet op tegen het algemeen belang dat vraagt om directe maatregelen ter voorkoming van nieuwe branden, verontreiniging en risico's voor mens en natuur.

Samengevat acht het Bestuurscollege het belang van handhaving zwaarder. Daarbij wegen de bescherming van publieke gezondheid, natuur, milieu en gezonde leefomgeving, zwaarder dan uw belang in deze.

Zienswijze

In het voornemen d.d. 28 februari 2025 heeft het Bestuurscollege u in de gelegenheid gesteld uw zienswijze kenbaar te maken. Van deze gelegenheid heeft u per email d.d. 14 maart 2025 gebruik gemaakt. Hieronder volgt een samenvatting van uw zienswijze en de reactie van het Bestuurscollege daarop.

Uw zienswijze:

U stelt dat u reeds verschillende handelingen heeft verricht om de noodzakelijke werkzaamheden uit te voeren om te kunnen voldoen aan de zorgplicht. U wenst te benadrukken dat Selibon zich volledig inzet om aan de gestelde eisen te kunnen voldoen en bereid is om tot een oplossing te komen. U stelt dat een termijn van vier weken niet voldoende is en dat u geen financiële middelen heeft om de overtreding te beëindigen. U zou graag zien dat het bestuurscollege de kosten die u maakt om de overtreding te beëindigen voorfinanciert.

Reactie Bestuurscollege:

Het Bestuurscollege waardeert uw stelling dat u de nodige handelingen heeft verricht om tot een oplossing te komen. Naar het oordeel van het Bestuurscollege is de situatie bij de inrichting Lagun echter van dusdanige aard dat langer wachten niet meer gerechtvaardigd is. Van financiële belangen is voorts bekend dat deze geen grondslag vormen om van handhavend optreden af te zien. De kosten die gepaard gaan met de uitvoering van de bestuursdwang zullen in beginsel worden gedragen door het Bestuurscollege en op nader te bepalen wijze en tijdstip worden verrekend met u als overtreder.

Uw zienswijze geeft naar het oordeel van het Bestuurscollege geen aanleiding om van handhavend optreden af te zien.

Besluit last onder bestuursdwang

Gelet op al het voorgaande besluit het Bestuurscollege om Selibon N.V. een last onder bestuursdwang op te leggen. De last zal inhouden dat het Bestuurscollege alle maatregelen zal treffen om de overtreding van artikel 1.4, lid 1 IAB ongedaan te maken. De maatregelen zullen er onder andere uit bestaan dat het Bestuurscollege een derde partij opdracht zal geven voor het uitvoeren van onder meer de volgende werkzaamheden:

- Opstellen van brandpreventie en –bestrijdingsplan en advisering aan de operationele diensten van Selibon over brandpreventie en –bestrijding;
- Opstellen van een operationeel stortplaatsbeheerplan;
- Ondersteuning van het stortplaatsmanagement van Selibon door het inzetten van een ervaren en deskundige stortplaatsbeheerder;
- Advisering op het gebied van milieumaatregelen en maatregelen ter bescherming van de publieke gezondheid, milieueffectrapportage, aanvragen van een milieuvergunning in het kader van het IAB.
- Opstellen van ontwerpen en aanbestedingsdocumenten voor het inrichten van nieuwe stortcompartimenten;
- Opstellen van ontwerpen en aanbestedingsdocumenten voor de afwerking, nazorg en monitoring van oude stortcompartimenten.

De uitvoering van deze plannen en adviezen zullen onderdeel uitmaken van de bestuursdwang. Het Bestuurscollege vertrouwt erop dat u hieraan volledige medewerking zult verlenen.

Vanwege het urgente karakter van de situatie wordt aan u geen begunstigingstermijn geboden. Het besluit treedt in werking op de dag waarop dit besluit wordt verzonden.

Rechtsmiddelen

Tegen deze beschikking kunt u binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief schriftelijk bezwaar maken of beroep instellen bij het Gerecht in eerste aanleg. Wij maken u erop attent dat door het indienen van een bezwaarschrift of beroepschrift dit besluit niet wordt geschorst.

Hoogachtend,

Namens het Bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire,

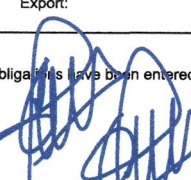
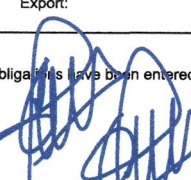
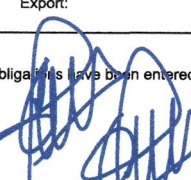
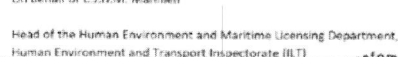
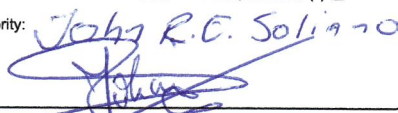

Marlon Richardson

Directeur Directie Toezicht en Handhaving

Notification document for transboundary movements/shipments of waste

1. Exporter - Notifier Registration: 17089397 Name: Renewi Nederland B.V. Address: Flight Forum 240 5657DH Eindhoven Nederland Contact: Peter Vingerhoeds Tel: +651170683 Fax: E-mail: peter.vingerhoeds@renewi.com	3. Notification No: NL734165 Notification concerning A (i) Individual shipment ☐ (ii) Multiple shipments ☒ B (i) Disposal (1) ☒ (ii) Recovery ☐ C Pre consented recovery facility (2) (3) Yes ☐ No ☒												
4. Total intended number of shipments: 20													
5. Total intended quantity (4): Tonnes (Mg): 200 m ³ :													
6. Intended period of time for shipment(s) (4): First departure: 01-04-2025 Last departure: 31-03-2026													
7. Packaging type(s) (5): 1, 8 Special handling requirements (6): Yes ☐ No ☒													
8. Intended Carrier(s) See attachments Means of transport: R(1), S(1), R(2)	11. Disposal/recovery operation(s) (2): D-code/R-code (5): D10, D14, D15 Technology employed (6): Controleren, op pallets plaatsen, doorzenden voor verbranding. Reason for export (1)(6): Geen geschikte verwerking op Bonaire												
12. Designation and composition of the waste (6): Afval van de gezondheidszorg bij mens en/of dier en/of verwant onderzoek													
9. Waste generator(s) - Producer(s) (1)(7)(8) Registration: KvK Bonaire 2629 Name: Selison N.V. Address: Kaya Industria 20 Kralingen, Bonaire, Caribisch Nederland Contact: Jan Helmond Tel: +599 725 8322 E-mail: jan.helmond@rijksdienstn.com	13. Physical characteristics (5) 2												
14. Waste identification (fill in relevant codes): i) Basel Annex VIII (or IX if applicable): A4020 ii) OECD code (if different from (i)): N/A iii) EC list of wastes: 18 01 03*, 18 02 02* iv) National code country of export: 18 01 03*, 18 02 02* v) National code country of import: 18 01 03*, 18 02 02* vi) Other (specify): vii) Y-code: N/A viii) H-code: H6.2 ix) UN class: 6.2 x) UN number: 3245, 3291 xi) UN shipping name: CLINICAL WASTE, UNSPECIFIED, N.O.S. xii) Custom code(s) HS: HS 38253000													
15. (a) Countries/States concerned, (b) code No. of competent authorities where applicable, (c) specific points of exit or entry (border crossing or port) <table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>State of export/dispatch</th> <th>State(s) of transit (entry and exit)</th> <th>State of import/destination:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(a) Caribisch Nederland, Bonaire</td> <td>Curaçao, Nederland</td> <td>Nederland</td> </tr> <tr> <td>(b) NL001</td> <td>NL001</td> <td>NL001</td> </tr> <tr> <td>(c) S Kralingen</td> <td>Willemstad</td> <td>S Haven Rotterdam</td> </tr> </tbody> </table>		State of export/dispatch	State(s) of transit (entry and exit)	State of import/destination:	(a) Caribisch Nederland, Bonaire	Curaçao, Nederland	Nederland	(b) NL001	NL001	NL001	(c) S Kralingen	Willemstad	S Haven Rotterdam
State of export/dispatch	State(s) of transit (entry and exit)	State of import/destination:											
(a) Caribisch Nederland, Bonaire	Curaçao, Nederland	Nederland											
(b) NL001	NL001	NL001											
(c) S Kralingen	Willemstad	S Haven Rotterdam											
16. Customs offices of entry and/or exit and/or export (European Community) Entry: Douane kantoor Rotterdam Haven Exit: Export:													
17. Exporter's - notifier's / generator's - producer's (1) declaration: I certify that the information is complete and correct to my best knowledge. I also certify that legally enforceable written contractual obligations have been entered into and that any applicable insurance or other financial guarantee is or shall be in force covering the transboundary movement.													
<table style="width:100%;"> <tr> <td>Exporter's - notifier's name: Patrick Deprez</td> <td>Date: 20-2-2025</td> <td>Signature: </td> <td rowspan="2">18. Number of annexes attached:</td> </tr> <tr> <td>Generator's - producer's name: Patrick Deprez</td> <td>Date: 20-2-2025</td> <td>Signature:</td> </tr> </table>		Exporter's - notifier's name: Patrick Deprez	Date: 20-2-2025	Signature: 	18. Number of annexes attached:	Generator's - producer's name: Patrick Deprez	Date: 20-2-2025	Signature:					
Exporter's - notifier's name: Patrick Deprez	Date: 20-2-2025	Signature: 	18. Number of annexes attached:										
Generator's - producer's name: Patrick Deprez	Date: 20-2-2025	Signature:											
19. Acknowledgement from the relevant competent authority of countries of import - destination / transit (1) / export - dispatch (8) Country: NL 25-2-2025 Notification received on: Acknowledgement sent on: 10-3-2025 Name of competent authority: On behalf of C.J.H.M. Mannin Stamp and/or signature: 	20. Written consent (1)(8) to the movement provided by the competent authority of (country) Consent given on: Consent valid from: Specific conditions: Until: No ☐ If Yes, block 21 (6) ☐ Name of competent authority: John R.E. Solina Stamp and/or signature: 												
21. Specific conditions on consenting to the movement or reasons for objection													

(1) Required by the Basel Convention

(2) In the case of an R12/R13 or D13-D15 operation, also attach corresponding information on any subsequent R12/R13 or D13-D15 facilities and on the subsequent R1-R11 or D1-D12 facilities when required

(3) To be completed for movements within the OECD area and only if B(ii) applies
(4) Attach detailed list if multiple shipments
(5) See list of abbreviations and codes on the next page

(6) Attach details if necessary
(7) Attach list if more than one.
(8) If required by national legislation.
(9) If applicable under the OECD Decision

List of abbreviations and codes used in the notification document

DISPOSAL OPERATIONS (block 11)

D1 Deposit into or onto land, (e.g. landfill, etc.)
D2 Land treatment (e.g. biodegradation of liquid or sludgy discards in soils, etc.)
D3 Deep injection (e.g. injection of pumpable discards into wells, salt domes or naturally occurring repositories, etc.)
D4 Surface impoundment (e.g. placement of liquid or sludge discards into pits, ponds or lagoons, etc.)
D5 Specially engineered landfill (e.g. placement into lined discrete cells which are capped and isolated from one another and the environment, etc.)
D6 Release into a water body except seas/oceans
D7 Release into seas/oceans including sea-bed insertion
D8 Biological treatment not specified elsewhere in this list which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations in this list
D9 Physico-chemical treatment not specified elsewhere in this list which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations in this list (e.g. evaporations, drying, calcination, etc.)
D10 Incineration on land
D11 Incineration at sea
D12 Permanent storage (e.g. emplacement of containers in a mine, etc.)
D13 Blending or mixing prior to submission to any of the operations in this list
D14 Repacking prior to submission to any of the operations in this list
D15 Storage pending any of the operations numbered in this list

DISPOSAL OPERATIONS (block 11)

R1 Use as a fuel (other than in direct incineration) or other means to generate energy (Basel/OECS) - Use principally as a fuel or other means to generate energy (EU)
R2 Solvent reclamation/regeneration
R3 Recycling/reclamation of organic substances which are not used as solvents
R4 Recycling/reclamation of metals and metal compounds
R5 Recycling/reclamation of other inorganic materials
R6 Regeneration of acids or bases
R7 Recovery of components used for pollution abatement
R8 Recovery of components from catalysts
R9 Used oil re-refining or other reuses of previously used oil
R10 Land treatment resulting in benefit to agriculture or ecological improvement
R11 Uses of residual materials obtained from any of the operations numbered R1-R10
R12 Exchange of wastes for submission to any of the operations numbered R1-R11
R13 Accumulation of material intended for any operation in this list

PACKAGING TYPES (block 7)		H-CODE AND UN CLASS (block 14)		
1. Drum		UN Class	H-code	Characteristics
2. Wooden barrel				
3. Jerrican				
4. Box		1	H1	Explosive
5. Bag		3	H3	Flammable liquids
6. Composite packaging		4.1	H4.1	Flammable solids
7. Pressure receptacle		4.2	H4.2	Substances or wastes liable to spontaneous combustions
8. Bulk		4.3	H4.3	Substances or wastes which, in contact with water, emit flammable gases
9. Other (specify)		5.1	H5.1	Oxidising
		5.2	H5.2	Organic peroxides
		6.1	H6.1	Poisonous (acute)
		6.2	H6.2	Infectious substances
		8	H8	Corrosives
		9	H10	Liberation of toxic in contact with air or water
		9	H11	Toxic (delayed or chronic)
		9	H12	Ecotoxic
		9	H13	Capable, by any means, after disposal of yielding another material, e.g. leachate, which possesses any of the characteristics list above
MEANS OF TRANSPORT (block 8)				
R = Road				
T = Train/rail				
S = Sea				
A = Air				
W = Inland waterways				
PHYSICAL CHARACTERISTICS (block 13)				
1. Powdery/powder				
2. Solid				
3. Viscous/paste				
4. Sludgy				
5. Liquid				
6. Gaseous				
7. Other (specify)				

Further information, in particular related to waste identification (block 14), i.e. on Basel Annexes VIII and IX codes and Y-codes, can be found in a Guidance/Instruction Manual available from the OECD and the Secretariat of the Basel Convention.

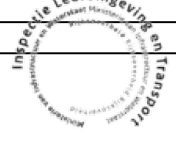
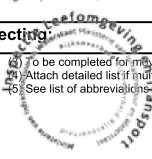
Notification document for transboundary movements/shipments of waste

1. Exporter - Notifier Registration: 17089397 Name: Renewi Nederland B.V. Address: Flight Forum 240 5657DH Eindhoven Nederland Contact: Peter Vingerhoeds Tel: +651170683 Fax: E-mail: peter.vingerhoeds@renewi.com	3. Notification No: NL734165 Notification concerning A (i) Individual shipment ☐ (ii) Multiple shipments ☒ B (i) Disposal ⁽¹⁾ ☒ (ii) Recovery ☐ C Pre consented recovery facility ⁽²⁾ ⁽³⁾ Yes ☐ No ☒												
4. Total intended number of shipments: 20													
2. Importer - Consignee Registration: 17089397 Name: Renewi Nederland B.V. Address: Middenweg 24 4782PM Moerdijk Nederland Contact: Jan Goedhart Tel: +31653151997 Fax: E-mail: jan.goedhart@renewi.com	5. Total intended quantity ⁽⁴⁾: Tonnes (Mg): 200 m ³ :												
6. Intended period of time for shipment(s) ⁽⁴⁾: First departure: 01-04-2025 Last departure: 31-03-2026													
7. Packaging type(s) ⁽⁵⁾: 1, 8 Special handling requirements: ⁽⁶⁾: Yes ☐ No ☒													
8. Intended Carrier(s) See attachments Means of transport: R(1), S(1), R(2)	11. Disposal/recovery operation(s) ⁽²⁾: D-code/R-code ⁽⁵⁾ : D10, D14, D15 Technology employed ⁽⁶⁾ : Controleren, op pallets plaatsen, doorzenden voor verbranding. Reason for export ⁽¹⁾ ⁽⁶⁾ : Geen geschikte verwerking op Bonaire												
12. Designation and composition of the waste ⁽⁶⁾: Afval van de gezondheidszorg bij mens en/of dier en/of verwant onderzoek													
9. Waste generator(s) - Producer(s) ⁽¹⁾ ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾ Registration: KvK Bonaire 2629 Name: Selibon N.V. Address: Kaya Industria 20 Kralingen, Bonaire, Caribisch Nederland Contact: Jan Helmond Tel: +599 725 8322 E-mail: jan.helmond@rijksdienstn.com	13. Physical characteristics ⁽⁵⁾ 2												
10. Disposal facility ⁽²⁾ ☒ or recovery facility ⁽²⁾ ☐ Registration: 17089397 Name: Renewi Nederland B.V. Address: Middenweg 24 4782PM Moerdijk Nederland Contact: Jan Goedhart Tel: +31653151997 Fax: E-mail: jan.goedhart@renewi.com Actual site of disposal/recovery: Moerdijk	14. Waste identification (fill in relevant codes): i) Basel Annex VIII (or IX if applicable): A4020 ii) OECD code (if different from (i)): N/A iii) EC list of wastes: 18 01 03*, 18 02 02* iv) National code country of export: 18 01 03*, 18 02 02* v) National code country of import: 18 01 03*, 18 02 02* vi) Other (specify): vii) Y-code: N/A viii) H-code: H6.2 ix) UN class: 6.2 x) UN number: 3245, 3291 xi) UN shipping name: CLINICAL WASTE, UNSPECIFIED, N.O.S. xii) Custom code(s) HS: HS 38253000												
15. (a) Countries/States concerned, (b) code No. of competent authorities where applicable, (c) specific points of exit or entry (border crossing or port) <table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width:25%;">State of export\dispatch</th> <th style="width:40%;">State(s) of transit (entry and exit)</th> <th style="width:35%;">State of import\destination:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(a) Caribisch Nederland, Bonaire</td> <td>Curaçao , Nederland</td> <td>Nederland</td> </tr> <tr> <td>(b) NL001</td> <td>NL001</td> <td>NL001</td> </tr> <tr> <td>(c) S Kralingen</td> <td>Willemstad</td> <td>S Haven Rotterdam</td> </tr> </tbody> </table>		State of export\dispatch	State(s) of transit (entry and exit)	State of import\destination:	(a) Caribisch Nederland, Bonaire	Curaçao , Nederland	Nederland	(b) NL001	NL001	NL001	(c) S Kralingen	Willemstad	S Haven Rotterdam
State of export\dispatch	State(s) of transit (entry and exit)	State of import\destination:											
(a) Caribisch Nederland, Bonaire	Curaçao , Nederland	Nederland											
(b) NL001	NL001	NL001											
(c) S Kralingen	Willemstad	S Haven Rotterdam											
16. Customs offices of entry and/or exit and/or export (European Community) Entry: Douane kantoor Rotterdam Haven Exit: Export:													
17. Exporter's - notifier's / generator's - producer's ⁽¹⁾ declaration: I certify that the information is complete and correct to my best knowledge. I also certify that legally enforceable written contractual obligations have been entered into and that any applicable insurance or other financial guarantee is or shall be in force covering the transboundary movement.													
18. Number of annexes attached: Signature: 	19. Acknowledgement from the relevant competent authority of countries of import - destination / transit ⁽¹⁾ / export - dispatch ⁽⁹⁾ Country: NL Notification received on: 25-2-2025 Acknowledgement sent on: 10-3-2025 Name of competent authority: On behalf of C.J.H.M. Mannin Stamp and/or signature: Head of the Human Environment and Maritime Licensing Department, Human Environment and Transport Inspectorate (ILT)												
20. Written consent ⁽¹⁾ ⁽⁸⁾ to the movement provided by the competent authority of (country) Consent given on: 10-3-2025 NL Consent valid from: 31-3-2026 Specific conditions: 1-4-2025 No ☐ If Yes, block 21 ⁽⁶⁾ ☐ Name of competent authority: On behalf of C.J.H.M. Mannin Stamp and/or signature: Head of the Human Environment and Maritime Licensing Department, Human Environment and Transport Inspectorate (ILT)													
21. Specific conditions on consenting to the movement or reasons for objecting (1) Required by the Basel Convention (2) In the case of an R12/R13 or D13-D15 operation, also attach corresponding information on any subsequent R12/R13 or D13-D15 facilities and on the subsequent R1-R11 or D1-D12 facilities, when required (3) To be completed for movements within the OECD area and only if B(ii) applies (4) Attach detailed list if multiple shipments (5) See list of abbreviations and codes on the next page (6) Attach details if necessary (7) Attach list if more than one (8) If required by national legislation (9) If applicable under the OECD Decision													

(1) Required by the Basel Convention
(2) In the case of an R12/R13 or D13-D15 operation, also attach corresponding information on any subsequent R12/R13 or D13-D15 facilities and on the subsequent R1-R11 or D1-D12 facilities, when required

(3) To be completed for movements within the OECD area and only if B(ii) applies
(4) Attach detailed list if multiple shipments
(5) See list of abbreviations and codes on the next page

(6) Attach details if necessary
(7) Attach list if more than one
(8) If required by national legislation
(9) If applicable under the OECD Decision

List of abbreviations and codes used in the notification document

DISPOSAL OPERATIONS (block 11)

D1 Deposit into or onto land, (e.g. landfill, etc.)
D2 Land treatment (e.g. biodegradation of liquid or sludgy discards in soils, etc.)
D3 Deep injection (e.g. injection of pumpable discards into wells, salt domes or naturally occurring repositories, etc.)
D4 Surface impoundment (e.g. placement of liquid or sludge discards into pits, ponds or lagoons, etc.)
D5 Specially engineered landfill (e.g. placement into lined discrete cells which are capped and isolated from one another and the environment, etc.)
D6 Release into a water body except seas/oceans
D7 Release into seas/oceans including sea-bed insertion
D8 Biological treatment not specified elsewhere in this list which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations in this list
D9 Physico-chemical treatment not specified elsewhere in this list which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations in this list (e.g. evaporations, drying, calcination, etc.)
D10 Incineration on land
D11 Incineration at sea
D12 Permanent storage (e.g. emplacement of containers in a mine, etc.)
D13 Blending or mixing prior to submission to any of the operations in this list
D14 Repacking prior to submission to any of the operations in this list
D15 Storage pending any of the operations numbered in this list

DISPOSAL OPERATIONS (block 11)

R1 Use as a fuel (other than in direct inceneration) or other means to generate energy (Basel/OECS) - Use principally as a fuel or other means to generate energy (EU)
R2 Solvent reclamation/regeneration
R3 Recycling/reclamation of organic substances which are not used as solvents
R4 Recycling/reclamation of metals and metal compounds
R5 Recycling/reclamation of other inorganic materials
R6 Regeneration of acids or bases
R7 Recovery of components used for pollution abatement
R8 Recovery of components from catalysts
R9 Used oil re-refining or other reuses of previously used oil
R10 Land treatment resulting in benefit to agriculture or ecological improvement
R11 Uses of residual materials obtained from any of the operations numbered R1-R10
R12 Exchange of wastes for submission to any of the operations numbered R1-R11
R13 Accumulation of material intended for any operation in this list

PACKAGING TYPES (block 7)		H-CODE AND UN CLASS (block 14)		
1. Drum 2. Wooden barrel 3. Jerrican 4. Box 5. Bag 6. Composite packaging 7. Pressure receptacle 8. Bulk 9. Other (specify)		UN Class	H-code	Characteristics
MEANS OF TRANSPORT (block 8) R = Road T = Train/rail S = Sea A = Air W = Inland waterways		1	H1	Explosive
		3	H3	Flammable liquids
		4.1	H4.1	Flammable solids
		4.2	H4.2	Substances or wastes liable to spontaneous combustions
		4.3	H4.3	Substances or wastes which, in contact with water, emit flammable gases
		5.1	H5.1	Oxidising
		5.2	H5.2	Organic peroxides
		6.1	H6.1	Poisonous (acute)
		6.2	H6.2	Infectious substances
		8	H8	Corrosives
		9	H10	Liberation of toxic in contact with air or water
		9	H11	Toxic (delayed or chronic)
PHYSICAL CHARACTERISTICS (block 13) 1. Powdery/powder 2. Soild 3. Viscous/paste 4. Sludgy 5. Liquid 6. Gaseous 7. Other (specify)		9	H12	Ecotoxic
		9	H13	Capable, by any means, after disposal of yielding another material, e.g. leachate, which possesses any of the characteristics list above

Further information, in particular related to waste identification (block 14), i.e. on Basel Annexes VIII and IX codes and Y-codes, can be found in a Guidance/Instruction Manual available from the OECD and the Secretariat of the Basel Convention.

MARCH 2025

www.calendar.best

Wk	SUNDAY	MONDAY	TUESDAY	WEDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	SATURDAY
09	23	24	25	26	27	28	1
10	2	3	4	5	6	7	8
		Voorbereiding / Aanbetalingen					
11	9	10	11 EVOA melding Curaçao	12	13	14	15
		Aankoop PBM's / Reis en verblijf reserveren			Overleg Projectteam		
12	16	17 Inklaren emballagemateriaal	18	19	20	Plaatsen container emballagemateriaal	22
		Voorbereiding training					
13	23	24	25	26	27	28	29
				Overleg Projectteam		Training RMD personeel	1.Plaatsen Deco Unit 2.Plaatsen eerste container
14	30 Aankomst Peter Vingerhoeds	31 Kick off meeting	1	2	3	4	5
		Start her-verpakken					

APRIL 2025

www.calendar.best

Wk	SUNDAY	MONDAY	TUESDAY	WEDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	SATURDAY
14	30	31	1	2	3	4	5
		Her-verpakken en beladen containers					
15	6	7	8	Voormelding transport aan het OLB		11 Klaar met her-verpakken en beladen	12 Verscheping MS PUKA
		Her-verpakken en beladen containers					
16	13	14	15	16	17	18	19
				Ontvangstmelding transport aan het OLB			
17	20	21	22	23	24	25	26
				Verwerkingsmelding aan het OLB			
18	27	28	29	30	1	2	3

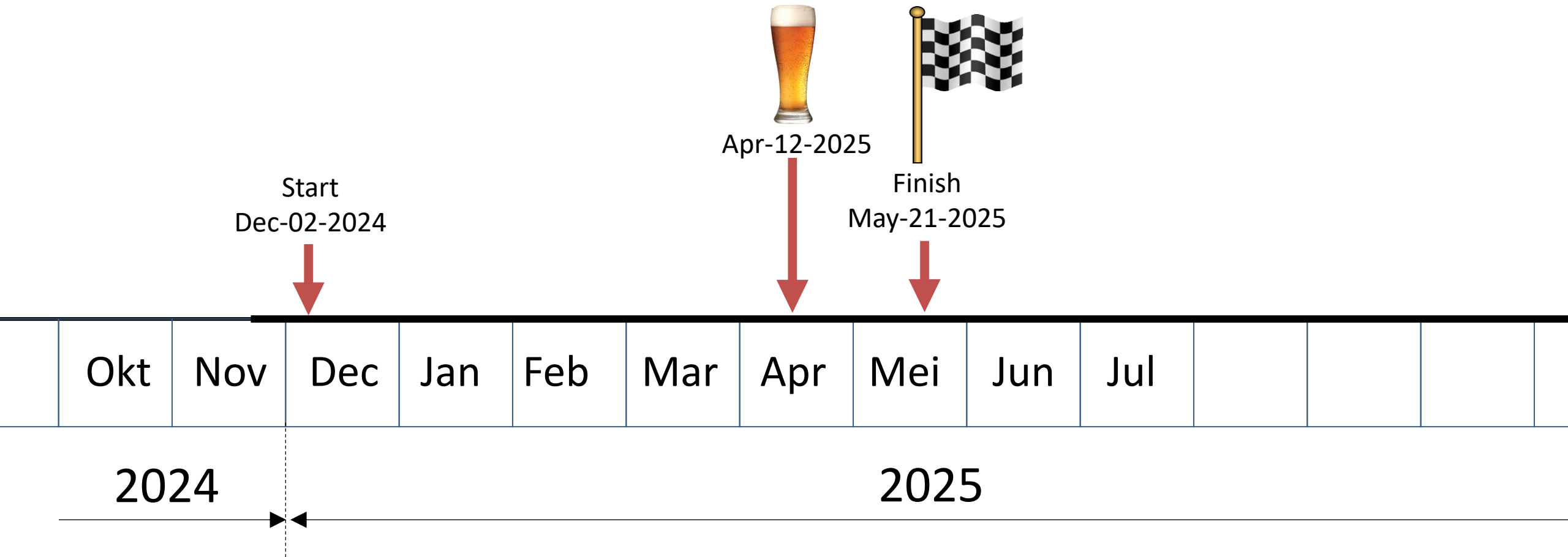
MAY 2025

www.calendar.best

Wk	SUNDAY	MONDAY	TUESDAY	WEDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	SATURDAY
18	27	28	29	30	1	2	3
19	4	5	6	7	8	9	10
			Lossen MS PUKA in RTM				
20	11	12	13	14	15	16	17
		Herverladen in Moerdijk					
21	18	19	20	21	22	23	24
		Verbranden					
22	25	26	27	28	29	30	31

Voorschrift "Bio-medisch afval"

1. Financien

1.1 Algemeen

Voor de uitvoering van het Programma DAB zal de komende jaren veel geld nodig zijn. Hieronder wordt beschreven op welke manier de kosten gefinancierd worden.

Het Programma DAB volgt de regels en procedures van het OLB voor financieringsbesluiten en bestedingen. De programmamanager DAB heeft hierin geen bijzonder mandaat waarbij beschikt kan worden over een vastgesteld budget.

Alle kosten die gemaakt moeten worden voor de uitvoering van het verbeterplan Lagun worden in beginsel gefinancierd uit de middelen van OLB. Waar nodig en mogelijk zullen kosten doorbelast worden naar de overtreder.

Waar mogelijk zullen ook externe financieringsbronnen worden benaderd voor de dekking van investeringen, waaronder het Rijk, EU-fondsen, Wereldbank, regionale fondsen.

1.2 Financien Verbeterplan

De kosten voor het uitvoeren van het verbeterplan zijn tweeledig:

1. Kosten die OLB maakt voor de uitvoering van de werkzaamheden (ambtelijk kosten) en voor maatregelen in het kader van het Programma Duurzaam Afvalbeheer waaronder.
 - Management
 - Ondersteuning
 - Uitvoeringscapaciteit, intern en extern
 - Toezicht en handhaving
 - Juridische zaken
 - Communicatie

2. Kosten voor maatregelen uitvoering Last onder Bestuursdwang

De kosten die gemaakt moeten worden voor de maatregelen die vallen onder de last onder bestuursdwang, zijn in beginsel voor rekening van de overtreder, Selibon N.V..

De kosten zullen worden gefinancierd door het OLB en zullen op een nader te bepalen wijze en moment worden verrekend met Selibon N.V.

1.3 Afvalbeheer op Maat

1.3.1 Verantwoording AoM 2018-2024

Op 24 oktober 2024 ontving het Bestuurscollege een schrijven namens de staatssecretaris van IenW. In dit schrijven reikt het ministerie Bonaire de ondersteunende hand voor het toekomstige afvalbeheer. Voorwaarden voor deze steun uit het rijk zijn de vaststelling van een lange termijnvisie voor afvalbeheer en de verantwoording van de reeds beschikte gelden uit het AoM programma tussen 2014 en 2024.

Het Bestuurscollege beschouwt de verantwoording van bijzonder uitkeringen voor het AoM-programma als hoge prioriteit en heeft hiervoor begin januari een coördinator aangesteld, die onder aansturing van de Programmamanager DAB de verantwoording aanstuurt.

Het programma AoM is een samenwerking tussen het OLB en Selibon en wordt gefinancierd door het ministerie van IenW. De uitvoering van het programma is belegd bij Selibon. Tot en met de uitkeringen van medio 2021 zijn deze direct doorgestuurd naar Selibon. De verantwoording van deze gelden moet komen uit de financiële administratie van Selibon. Deze administratie moet worden geanalyseerd en goedgekeurd door de onafhankelijke accountant van Selibon.

In 2021 en 2022 zijn beschikkingen aangevraagd en ontvangen voor het AoM programma. Deze subsidies zijn niet doorgestuurd aan Selibon en staan op de rekening van OLB.

Van alle beschikkingen kan gesteld worden dat de bestedingstermijn die onderdeel is van de regeling van de Bijzondere Uitkering, reeds verlopen is.

De activiteiten die doorlopen worden zijn:

- Inventarisatie van stand van zaken van correspondentie tussen OLB en IenW over rapportages en verantwoordingen per subsidiebeschikking, per project. Er is nog onduidelijkheid bij het ministerie en OLB over de status van de verantwoordingen van de Subsidies van 2014 en 2017. Hierover vindt nader overleg plaats met het ministerie. De rapportages van 2018 en 2020 voldoen qua vorm maar de cijfers zijn niet meer actueel. Deze dienen te worden geactualiseerd door Selibon, geaccordeerd door de accountant en goedgekeurd door OLB. Acties zijn uitgezet bij Selibon hiervoor.
- Inventarisatie van de administratieve organisatie bij OLB met betrekking tot de verantwoording.
- Alle beschikkingen van bijzondere uitkeringen betreffen voorlopige subsidies welke definitief worden na verantwoording. Bovendien hebben deze uitkeringen een beperkte bestedingstermijn van 2 jaar. Na afloop van deze periode dient het project te worden afgesloten, wordt het geacht afgerond en afgesloten te zijn en dient de verantwoording

binnen 6 maanden na afronding van het project te worden ingediend. Op basis hiervan kan de subsidie definitief vastgesteld worden op basis van de werkelijk uitgegeven kosten. Van alle beschikte subsidies zijn de bestedingstermijnen verlopen maar de projecten vaak nog niet afgerond.

- Actualiseren van financieel overzicht en administratie van Selibon waarbij correcties moeten worden aangebracht in de toekenning van bestedingen naar de juiste projecten en beschikkingen.

Er zijn wekelijkse overleggen met Selibon over lopende acties ten aanzien van de verantwoording AoM gelden en er is nauw contact met de afdelingen Financien en het team Subsidies van het ministerie IenW.

		Jaar	2025	
		Weeknummer:	12	
Positie	Omschrijving	Progressie	Start Datum	Deadline
1	Administratie AoM actueel bijgewerkt	70%	24-Mar-25	24-Apr-25
2	Accountantsverklaring AoM subsidies 2018 en 2020	60%	21-Apr-25	30-Jun-25
3	Eindrapportage AoM over subsidie uit 2018 met zaaknr. 31145688	60%	24-Mar-25	30-Jun-25
4	Eindrapportage AoM over subsidie uit 2020 met zaaknr. 31165727	60%	24-Mar-25	30-Jun-25
5	Administratie subsidies 2021 en 2022 AoM actueel	95%	31-Mar-25	16-Apr-25
6	Accountantsverklaring AoM subsidies 2021 en 2022	0%	14-Apr-25	28-Apr-25
7	Concept brief verzoek vaststelling subsidies 2018 t/m 2022 incl. verantwoording	0%	21-Apr-25	6-Jul-25
8	Definitieve brief verzoek vaststelling incl. verantwoording ondertekend en verstuur	0%	6-Jun-25	13-Jul-25
9	Vaststelling subsidies 2018 t/m 2022	0%	13-Jul-25	

Tabel 1: Planning op hoofdlijnen Verantwoording AoM

1.3.2 Herijking AoM/Programma DAB 2025-2035

Op basis van de Afvalvisie Bonaire, opgesteld door RHDHV, worden nieuwe projecten gedefinieerd die invulling moeten gaan geven aan de richting van de afvalvisie.

De herdefinitie van het programma AoM (Herijking AoM) is voorzien in de tweede helft van 2025. Mede in overleg met Selibon, het ministerie van IenW en andere stakeholders zal de scope van een nieuw afvalbeheerprogramma worden vastgesteld om op basis daarvan afspraken te maken over toekomstige financiële bijdragen van het Rijk voor afvalbeheer Bonaire.

Op basis van de projectvoorstellen zullen vervolgens subsidieaanvragen worden geformuleerd en ingediend om de uitvoering van de projecten te kunnen realiseren.

Vooruitlopend op de actualisatie van het projectenoverzicht kan al een aantal waarschijnlijke projecten benoemd worden:

- Scheidingsinstallatie huishoudelijk afval
- Multifunctionele shredder
- Rollend materieel stortplaats Lagun
- Inzameltrucks en -voertuigen inzameling
- Verbalingsinstallatie
- Stortplaats Morotin – Sluiten en afwerken, nazorg en monitoring. Zie ook financiering Verbeterplan paragraaf 6.3
- Afwerking stortcompartimenten Lagun, afwerken, nazorg en monitoring. Zie ook financiering Verbeterplan paragraaf 6.3
- Afvalbrengpunt Playa – nieuwe milieustraat Playa
- Afvaldata- en managementsysteem – datacollectie bij inzameling

1.3.3 Financiering derden

Naast de mogelijke financiering vanuit het Rijk, via het herijkte Programma AoM/Programma Duurzaam Afvalbeheer 2025-2035, worden ook mogelijke andere financieringsmogelijkheden onderzocht.

Vanuit de organisatie van OLB zijn vooronderzoeken gestart naar mogelijke financieringsfondsen binnen de EU, VN en regionale financieringsfondsen. Hierbij wordt vooral aansluiting gezocht bij fondsen die investeringen in duurzame projecten financieren en projecten die bijdragen aan de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties.

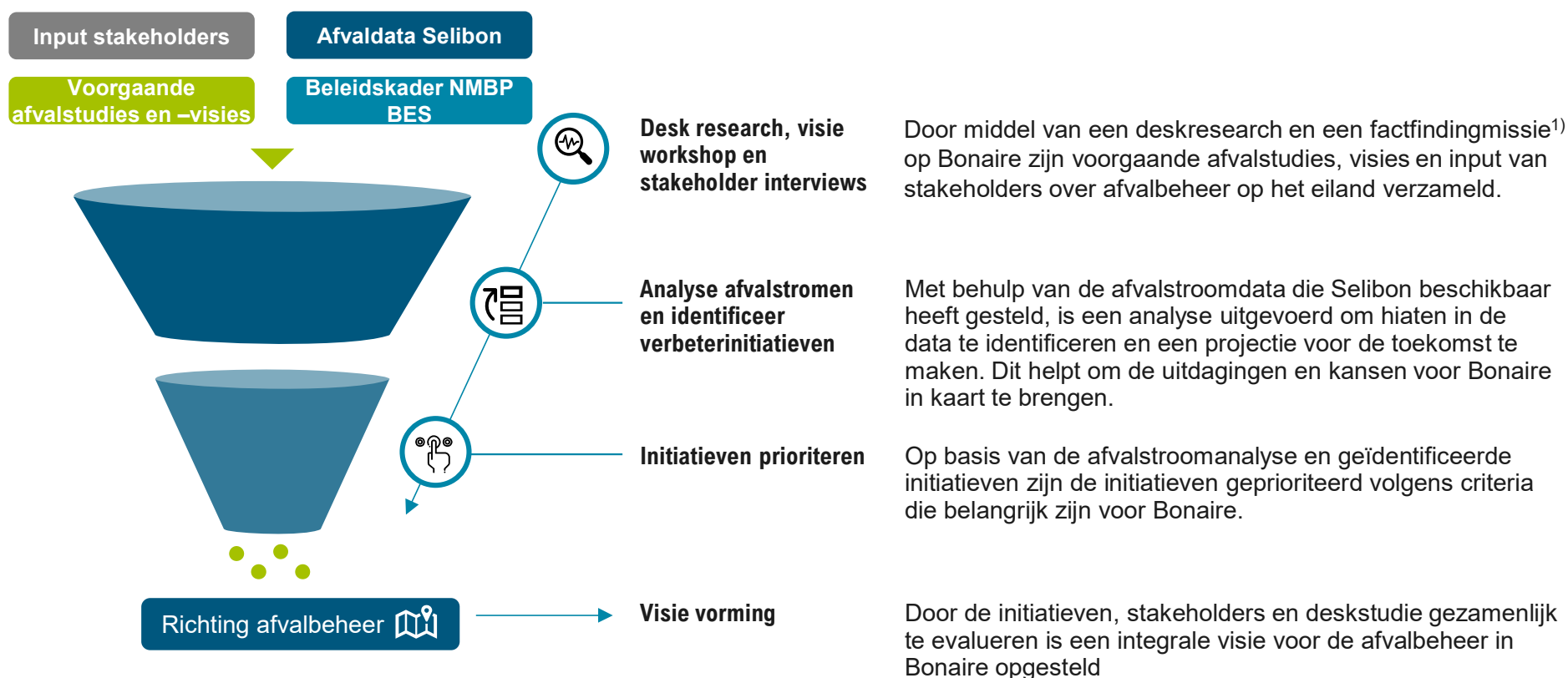
1.3.4 Financieel overzicht Verbeterplan

Onderdeel	Kostendragers		Kosten OLB	Kosten maatregelen LoB	Dekking	Opmerkingen
Voorfinanciering kosten brand november 2024	Afdek materiaal, materieel, beveiliging	USD	\$ 420,000.00		Begroting OLB	Besluit Bestuurscollege 14 november 2024. Voorfinanciering USD 420.000,--. Facturen betaald t/m 2de termijn USD 252.000,--
Voorfinanciering kosten brand mei 2024	Afdek materiaal, materieel, beveiliging	USD	\$ 530,000.00		Begroting OLB	Besluit Bestuurscollege 2 april 2025, Voorfinanciering USD 530.000,--
Verzoek Compensatie gratis maken ACL sinds medio 2023	Verzoek compensatie omzetting door gratis maken van toegang Lagun voor bewoners en bedrijven vanaf 1 juli 2023 - 31 december 2024	USD	\$ 237,380.53			Onderbouwing omzetting 2023/2024 gratis storttarief Lagun ingediend door Selibon op 2 april 2025, ter behandeling voor voorfinanciering
Voorschotten Zorgcontract 2025	Dagelijkse operationele kosten Selibon in het kader van dienstverlening OLB	USD	\$ 519,311.75		Begroting OLB	Voorschot Q2 betaald in week 14 2025. USD 519.311,75 per kwartaal = USD 1.038.623, 50
Afvalzorg Nederland	Voorbereiding uitvoering afwerking, nazorg en monitoring Lagun, inrichting nieuwe stortlocatie, brandpreventie en -bestrijding, . Inzet deskundigen van Afvalzorg on site, ontwerpen, aanbestedingsdocumenten, advies, plannen	USD		\$ 400,000.00	Begroting OLB	Raamovereenkomst voor 4 werkpakketten. WP1 in opdracht na opleggen LoB in week 15 EURO 179.000,--. Totaal is voorlopige raming (+/- 50%). Kosten opheffen overtredingen LOB. Nader te verrekenen met overtreder (=Selibon)
Verantwoording AoM	Inzet coördinator Verantwoording AoM	USD	\$ 36,000.00		Begroting OLB	
Uitvoeringscontracten WP 1, 2, 3	Uitvoering afwerking, nazorg en monitoring oude stortcompartimenten Lagun, inrichting nieuwe stortlocatie, brandpreventie en -bestrijding		N.T.B	N.T.B	Begroting OLB	Nader te bepalen op basis van ontwerpen en ramingen Afvalzorg Nederland. Kosten opheffen overtredingen LOB. Nader te verrekenen met overtreder (=Selibon)
RIVM	Onderzoek naar publieke gezondheid en milieu	Euro	\$ 160,000.00		Begroting OLB	USD/EURO = 1
Beveiliging	Inzet beveiligingsbedrijf vanaf maart tot en met Juni 2025	USD		\$ 140,000.00		Voorfinanciering: resterende verplichting uitvoering maatregelen LoB wRv. Kosten opheffen overtredingen LOB. Nader te verrekenen met overtreder (=Selibon)
Tijdelijke opslag Biomedisch afval	Leveren en plaatsen 2 koelcontainers 40ft, inclusief elektrische aansluiting	USD		\$ 25,952.18		Voorfinanciering: resterende verplichting uitvoering maatregelen LoB wRv. Kosten opheffen overtredingen LOB. Nader te verrekenen met overtreder (=Selibon)
Afvoer biomedisch afval	Emballagemateriaal, transport naar NL, landtransport EU, verwerking, begeleiding	EURO		\$ 98,200.00		Voorfinanciering: resterende verplichting uitvoering maatregelen LoB wRv USD/EURO = 1. Kosten opheffen overtredingen LOB. Nader te verrekenen met overtreder (=Selibon)
Herverpakken biomedisch afval	Verpakkingsmaterialen, iznet herverpakken	USD		\$ 56,592.36	Begroting OLB	Voorfinanciering: resterende verplichting uitvoering maatregelen LoB wRv. Kosten opheffen overtredingen LOB. Nader te verrekenen met overtreder (=Selibon)
Containers en Landtransport Bonaire		USD		\$ 35,000.00	Begroting OLB	Voorfinanciering: resterende verplichting uitvoering maatregelen LoB wRv. Kosten opheffen overtredingen LOB. Nader te verrekenen met overtreder (=Selibon)
Kosten gemaakt door wRv tijdens indeplaatsstelling ambtelijke kosten		USD	\$ 75,254.66			Kosten gemaakt door wRv voor eerste deel van werkzaamheden tot 21 februari 2025, te verrekenen met OLB. Financieel overzicht Overdracht wRv is nog behandeling ter toetsing.
Kosten gemaakt door wRv tijdens indeplaatsstelling uitvoering maatregelen LoB		USD		\$ 149,428.08		Kosten gemaakt door wRv voor eerste deel van werkzaamheden tot 21 februari 2025. Kosten opheffen overtredingen LoB. Nader te verrekenen met overtreder (=Selibon). Financieel overzicht Overdracht wRv is nog in behandeling ter toetsing.
	Totaal		\$ 1,977,946.94	\$ 905,172.62		

Management samenvatting

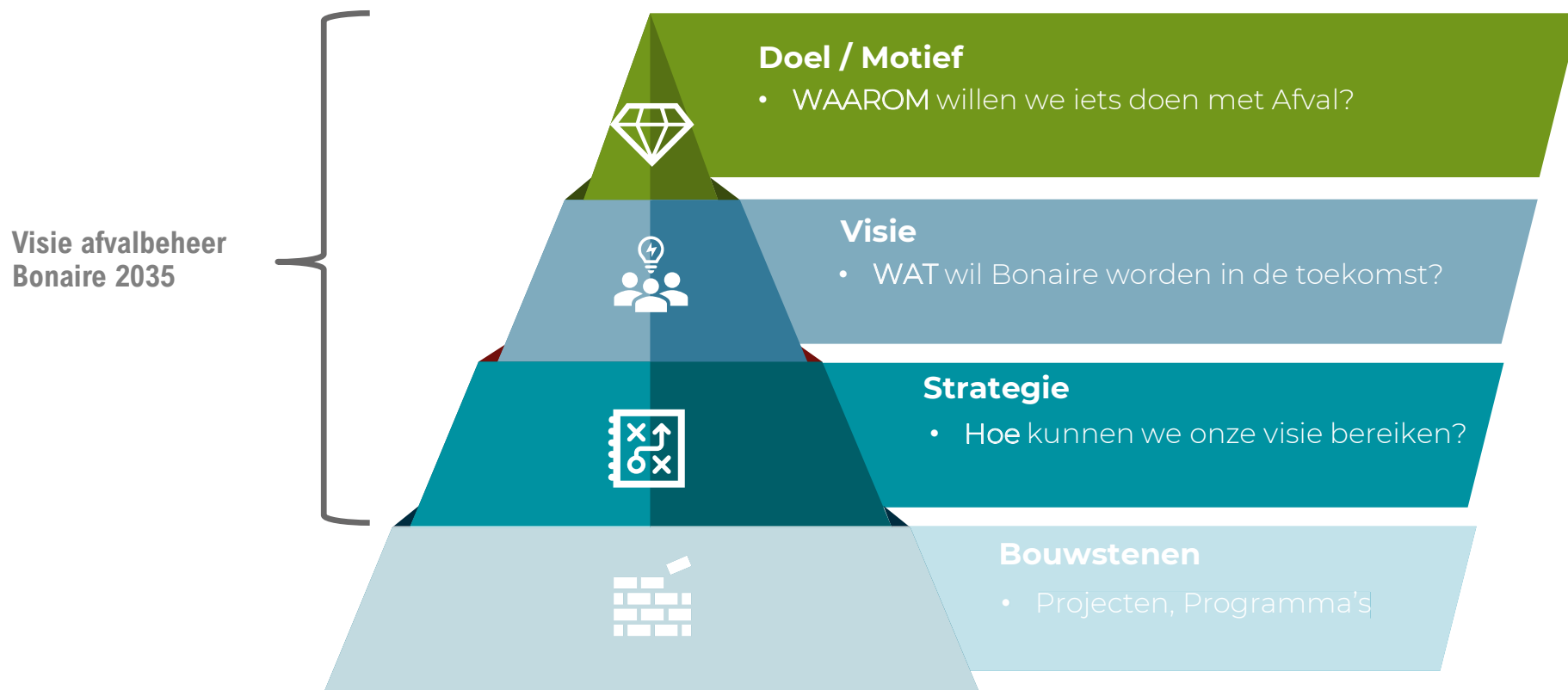
Op basis van data, eerdere studies en stakeholderinput is een analyse van avalstromen uitgevoerd om richtingen voor het afvalbeheer te bepalen

Overzicht aanpak

Een vernieuwde doelstelling, visie en strategie zijn opgesteld op basis van eerdere visies, beleidskaders, stakeholderinput en afvalstromenanalyse

Visiestructuur

De huidige situatie van afvalbeheer op Bonaire – veel afval belandt op de stortplaats, recycling gebeurt beperkt en voornamelijk buiten Bonaire

Overzicht afvalbeheerketen van Bonaire

	 Import / bronnen	 Inzameling / ontvangst	 Verwerken / Recycling	 Afzet / Storten
Huidige status	<ul style="list-style-type: none"> • Afval komt vrij bij inwoners en bedrijven. • Bijna alles wordt geïmporteerd, wat geen voeding is, eindigt als afval. • Sinds 2022 heeft Bonaire een verbod op de verkoop van een deel van single use plastics ingevoerd, in lijn met de Europese de SUP-richtlijn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Selibon is afvalinzamelingsbedrijf • Huishoudens beschikken meestal over één containers voor restafval • Bedrijven kunnen gebruikmaken van containers tot 3.000 liter. • Afgewerkte olie, asbest en medisch afval worden apart ingezameld. • Karton/papier, plastic, glas en blikken worden ingezameld bij milieustraten en ontvangstations op het eiland. 	<ul style="list-style-type: none"> • Karton, papier en blik worden geperst en gebaald voor recycling. • De verbrandingsoven voor afgekeurde producten en medisch afval staat sinds 2023 stil. • De recyclinginstallatie op Lagun voor plastic, glas en olie aanwezig, maar nooit in gebruik genomen. • Wet VROM BES en IAB BES reguleert het afvalbeheer, maar essentiële onderdelen ontbreken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het meeste afval wordt momenteel gestort op Lagun. • Afzet papier, karton, blik en afgewerkte olie voor recycling. • Glas en plastic worden apart tijdelijk opgeslagen voor latere verwerking op Bonaire. • De tijdelijk opslag van biomedisch afval vormde een milieurisico. Dit wordt momenteel aangepakt met gekoelde containers.
Feiten en cijfers	<ul style="list-style-type: none"> • Import producten circa 7 à 8.000 containers per jaar⁵⁾ 	<ul style="list-style-type: none"> • Selibon ontvangt 26 kton afval per jaar³⁾ • Selibon bedient circa 9000 huishoudens en 600 bedrijven¹⁾ 	<ul style="list-style-type: none"> • Slechts 3% van het afval wordt gerecycled²⁾ • Recycling vindt vooral buiten Bonaire plaats 	<ul style="list-style-type: none"> • Circa 75% van het afval wordt gestort op Lagun • Resterende stortcapaciteit beperkt. • 20% wordt tijdelijk opgeslagen voor toekomstige verwerking.²⁾
Voorbeelden stakeholders	 		 	

8 1) BONCIRC report – Organic flows in Bonaire 2024; 2) Selibon presentatie – Transformatie van afvalbeheer 2024; 3) Inzameldata Selibon; 4) FUSE, No Waste Caribbean Vibes, NOBO en Stone Crusher/BonRecycling; 5) CBP - MKBA Vrachthaven Bonaire 2023

VROM en IAB BES zijn wetinstrumenten voor afvalbeheer op Bonaire, terwijl het NMBP BES biedt beleidsdoelstellingen

Overzicht wettelijk en beleidskader afvalstoffen op Bonaire

VROM BES

Wet volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer BES is wetgeving die het **kader** geeft **voor afvalbeheer** op Bonaire, maar mist nog enkele essentiële onderdelen.

IAB BES

Inrichtingen- en activiteitenbesluit BES is wetgeving die het kader geeft onder welke **voorwaarden activiteiten** mogen worden ondernomen en **inrichtingen** mogen worden opgericht op Bonaire. Het stelt hierbij eisen aan de omgang met afvalstoffen.

NMBP BES 2020-2030

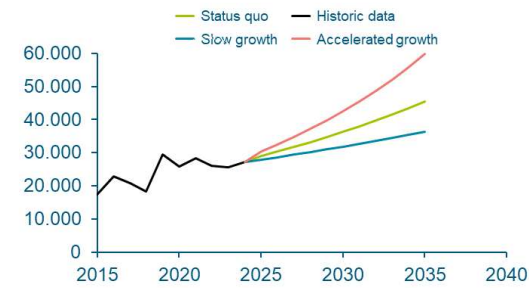
Natuur- en Milieubeleidsplan Caribisch Nederland biedt een integraal kader voor verantwoordelijkheden, beleidsdoelstellingen en wettelijke verplichtingen met betrekking tot het beheer van de natuurlijke omgeving in Caribisch Nederland. **NMBP heeft een aantal strategische doelstellingen specifiek voor afvalbeheer op de BES-eilanden gericht voor 2030.**

CMP

Circulair Materialenplan is de opvolger van LAP3 in Nederland en biedt vanaf 2026 het beleidskader voor grondstoffenbeheer, afvalverwerking en de vergunningverlening daarvoor. Dit stuurt bedrijven en overheden bij het maken van circulaire keuzes en dit te handhaven. **Het CMP is geen beleid voor Caribisch Nederland, maar kan wel ter inspiratie dienen.**

Capaciteit stortplaats Lagun komt de komende jaren op een kritiek punt, waardoor Bonaire zich moet voorbereiden op intensievere recycling en afvalexport

1 De resterende stortcapaciteit van Lagun is op basis van bevolking en toerisme groeimodellen over 9 tot 11 jaar volledig benut.

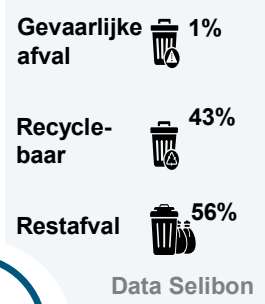
Ca. **22,7** kton
wordt gemiddeld
per jaar gestort op
Lagun

- Voorbereiding op balen en export geeft Bonaire de tijd om een definitieve afzetroute te bepalen voor restafval**
- Verlaag het restafvalvolume door bronscheiding te intensiveren:** een verlaging van 16 kton per jaar naar 8 kton²⁾ halveert de totale afzetkosten.
 - Realiseer de benodigde logistieke infrastructuur voor afvalexport:** door de huidige voorzieningen aan te passen aan de eisen voor balen, opslag, laden en transport van afval.
 - Verken de afzetmarkt en breng de benodigde wetgeving in werking.** Breng de kosten en baten van de verschillende afzetoepies (Europa, Caribisch gebied, Zuid-Amerika) in kaart. Daarnaast moet VROM BES artikel 4.3 in werking worden gesteld om afval te kunnen exporteren.
 - Verken marktverbreiding van transportbedrijven.** Maritiem transport is beperkt tot één dienstverlener per route, dit kan de prijzen voor transport omhoog drijven, wat een significante deel is van de kosten.

3 Voorbereiding op balen en export geeft Bonaire de tijd om een definitieve overweging te maken tussen afvalexport of een lokale verbrandingsinstallatie.

Met bronscheiding en recycling kan de aandeel jaarlijks restafval theoretisch worden gehalveerd in gewicht. **2**

Theoretische afval samenstelling na afvalscheiding op Bonaire ²⁾		
Afvalstromen	Totalen na scheiding in kton	Verschil met nu
Fijn en grof restafval	8,2	0,5x
Groenafval	5,7	1,5x
Bouw- en sloopafval	3,4	1,2x
Papier/karton	2,5	2x
Glas	1,6	1,5x
Hout	2	2x
Plastic	1	7x
Metaal	0,8	2x
Afgewerkte olie	0,7	~
Textiel	0,2	~
Banden, E-waste, Gevaarlijke afval	<0,5	~

Uit observaties blijkt dat Selibon beter presteert in afvalinzameling dan in verwerking en recycling.

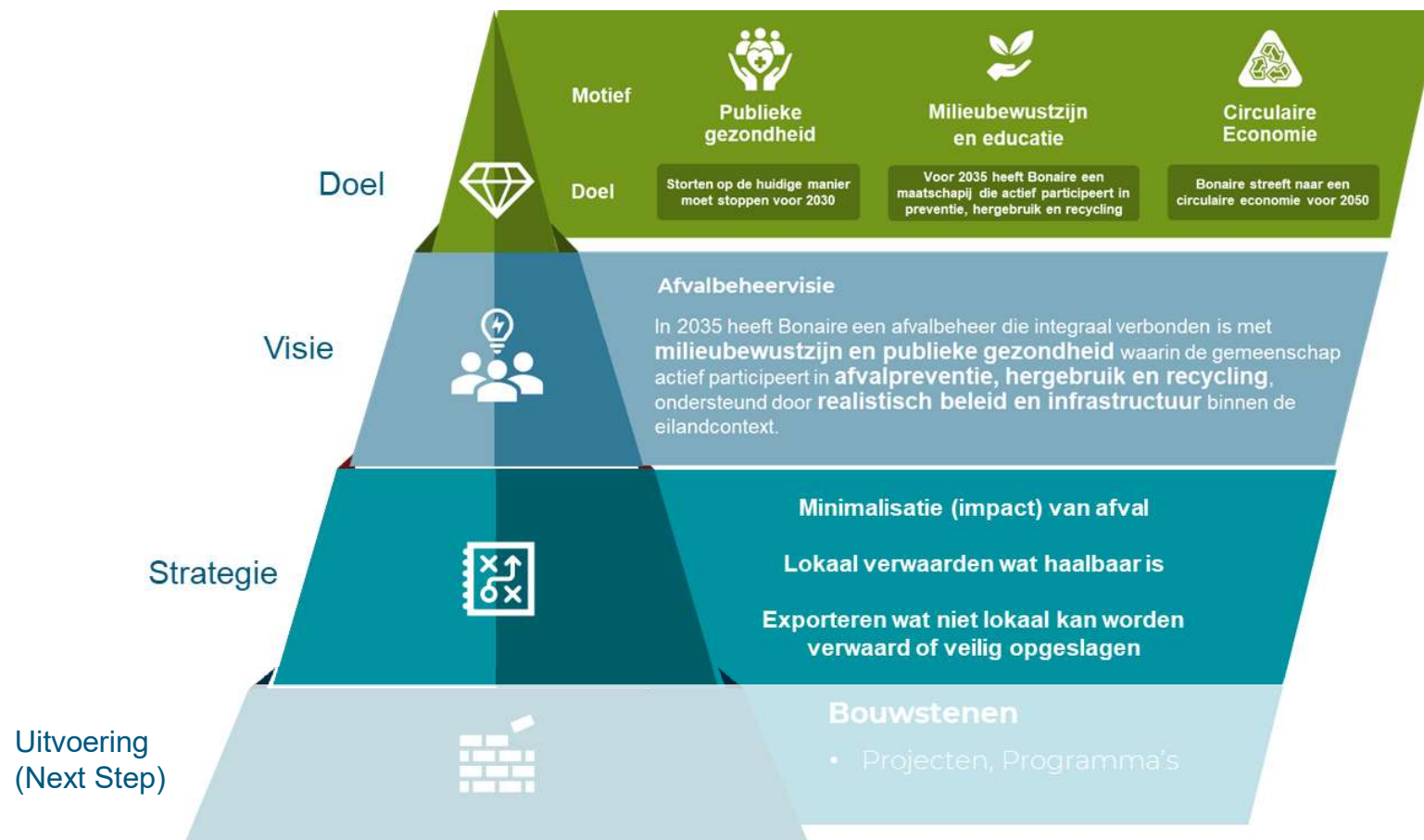
Taken Selibon	
	Schoonhouden van Bonaire
	Afvalinzameling
	Commerciële afvalinzameling
	Afvalverwerking / recycling
	Afzet afvalstromen
	Bestuurlijke taken ³⁾

- Beweegrichtingen voor Selibon op korte termijn**
- Samen met de OLB haar prioriteiten bijstellen als de afvalbeheerder van Bonaire**
 - Scheiding maken tussen:
 - efficiëntie en service van inzameling,
 - Verwerken en afzet recyclebare afvalstoffen.
 - Professionaliseren en opbouwen technische vaardigheden**
 - Services voor bedrijfsafval professionaliseren (incl. data management)
 - Op korte termijn de technische kennis en commerciële inzichten vergroten voor de bestaande recyclestromen.
 - Stimuleer samenwerking met (private) marktpartijen**
 - Zoek samenwerking met marktpartijen voor bepaalde afvalstromen.
 - Afspraken maken voor elke afvalstof.
 - Contracten opstellen met eisen, garanties, verantwoordelijkheden en inkomsten
 - Afstemmen met de afvalvisie van Bonaire.

Selibon zou haar recyclingactiviteiten verder moeten professionaliseren en uitbreiden, of waar nodig uitbesteden **4**

10 1) jaarlijks groei tussen 3 – 7% en max. stortcapaciteit uit studie Afvalzorg 2024; 2) Gebaseerd op massabalans met de samenstellingdata van Curacao en gangbare recyclingrespons per fractie; 3) Op basis van een vergelijking tussen WtE plants en export van afval.

Een integrale visie en strategie voor het afvalbeheer van Bonaire

Strategie 2035 bouwstenen – Next steps

Hoe gaan wij onze visie bereiken?

Korte termijn

Midden/lange termijn

Minimalisatie (impact) van afval

Einde maken aan het huidige manier van storten op Lagun

Realiseer een (alternatieve) locatie voor gecontroleerd storten

Einde maken aan illegaal afvalstorten

Verontreiniging naar de bodem en oppervlaktewater bestrijden bij bestaande stortplaatsen

Stimuleert afvalpreventie-maatregelen en hergebruik

(Fiscale) prikkels en handhaving voor naleving van het afvalbeheerbeleid

Lokaal verwaarden wat haalbaar is

Creëer een realistische infrastructuur voor de inzameling, bewerken en afzet van alle recyclebare afvalstromen

Educatie en bewustwordingscampagnes rondom afvalbeheer

Stimuleer hergebruik en bronscheiding

Regulering en handhaving van afvalscheiding voor zowel bedrijven als huishoudens

Investeer in bedrijven actief in recycling

Exporteren wat niet lokaal kan worden verwaard of veilig opgeslagen

Geschikte infrastructuur voor inzameling, opslag en afzet van gevaarlijke afvalstoffen

Alle schakels in de keten moeten rekening houden met volksgezondheid en natuur

Keuze maken tussen export of verbrandingsinstallatie voor restafval

Creëer een realistische infrastructuur voor afzet van recyclebare afvalstromen

Op korte termijn kunnen enkele quick-wins worden behaald door vertraagde of vastgelopen initiatieven die bijdragen aan afvalbeheer te hervatten

Quick-wins op korte termijn

Bestaande recycling-installaties (met 100% verwerkingspotentieel voor plastic en glas) in gebruik nemen door lopende vergunnings- en netprocedures te versnellen.

Plastic en glas

Tech

Maatregelen die via bestaande initiatieven op korte termijn een positieve bijdrage kunnen leveren aan het afvalbeheer

W&R Gedrag Tech

Werk samen met marktpartijen³⁾ die nu al bouwpuin kunnen verwerken. Stimuleer scheiding met regelgeving, richt een inzamelpunt voor gescheiden puin in en biedt dit aan de marktpartijen.

Bouw- en sloopafval

Gedrag W&R

Must do's voor VGZ of natuur

Onderzoek herstartmogelijkheden voor de bestaande verbrandingsoven (biomedisch afval) d.m.v. rookgastreinigiging of nieuwe installatie /locatie. Regel intussen afzet naar oven in de regio.

Verbrandings oven

Tech

Geïdentificeerde initiatieven die een positieve bijdrage leveren op het VGZ of natuur

Autowrakken

W&R Gedrag Tech

Optimaliseer opbrengsten en garandeer afvoer van afgewerkte olie. Heronderhandel contracten en onderzoek alternatieve markten of verwerkingsmogelijkheden op Bonaire.

Afgewerkte olie

Tech

Lange termijn route

Stimuleert preventie en hergebruik. Realiseer rendabele afzetmogelijkheden en stel **scheidingsprikkel**s in om recyclebaar materiaal uit restafval te halen. Ontwikkel een 'recycle blauwdruk' met inzamelroutes per stroom.

Preventie, hergebruik en scheiding

W&R Gedrag

Acties die Bonaire op de middellange termijn moet ondernemen om haar visie te realiseren. Met focus op betaalbaarheid en haalbaarheid.

W&R Gedrag Tech

Om restafval te kunnen balen en afzetten, de geschikte haveninfrastructuur en afzetbestemming is noodzakelijk (zoek regionale samenwerking).

Balen en export van restafval

Tech W&R

Op korte termijn kunnen enkele quick-wins worden behaald door vertraagde of vastgelopen initiatieven die bijdragen aan afvalbeheer te hervatten

Quick-wins op korte termijn

Plastic en glas

Bestaande recycling-installaties (met 100% verwerkingspotentieel voor plastic en glas) in gebruik nemen door lopende vergunnings- en netprocedures te versnellen.

Tech W&R

Groenafval

Storten van groenafval beperken en alternatieve bestemming geven. Breng in kaart de routes die er al bestaan en organiseert stromen voor **compostering**⁴⁾.

Tech W&R Gedrag

Bouw- en sloopafval

Werk samen met marktpartijen³⁾ die nu al bouwpuin kunnen recycleren. Stimuleer scheiding met regelgeving, richt een inzamelpunt voor gescheiden puin in en biedt dit aan de marktpartijen.

Tech W&R Gedrag

Must do's voor VGZ of natuur

Verbrandings oven

Onderzoek herstartmogelijkheden voor de bestaande verbrandingsoven (biomedisch afval) met een nieuwe rookgasreiniging of nieuwe installatie /locatie. Regel intussen afzet naar oven elders.

Tech

Autowrakken

Zoek samenwerking met marktpartijen¹⁾ om **een ontmantelingsinstallatie** op het eiland te realiseren voor verwerking en afzet. Verken incentives voor de inzameling van autowrakken.

Tech W&R Gedrag

Afgewerkte olie

Optimaliseer opbrengsten en garandeer afvoer van afgewerkte olie. Heronderhandel contracten en onderzoek alternatieve markten of realiseren verwerkingsmogelijkheden op Bonaire.

Tech

Lange termijn route

Preventie, hergebruik en scheiding

Stimuleert preventie en hergebruik. Realiseer rendabele afzetmogelijkheden en stel **scheidingsprikkels** in om recyclebaar materiaal uit restafval te halen. Ontwikkel een 'recycle blauwdruk' met inzamelroutes per stroom.

W&R Gedrag

Uitbreiden recycle capaciteit

Voor elke op Bonaire recyclebare afvalstroom moet de **recyclecapaciteit worden uitgebreid** tot ten minste het verwachte gescheiden volume van 2035

Tech

Voorbereiden op balen en export van restafval

Om voor te bereiden op balen en export, de geschikte **haveninfrastructuur, wetgeving en afzetbestemming** is noodzakelijk (zoek regionale samenwerking).

Tech W&R

14 1) Zoek samenwerking met marktpartijen; 2) Zie voorbeeld op Aruba; 3) Er zijn bedrijven op het eiland met bestaande installaties die bouwpuin kan vermalen en omzetten naar circulaire bouwmaterialen; 4) LVV en WUR onderzoeken initiatieven; 5) W&R = wet en regelgeving **Royal HaskoningDHV**

Initiatieven moeten in lijn zijn met de afvalvisie van Bonaire en een duidelijke bijdrage leveren aan het behalen van de doelen

Raamwerk beoordeling voor programmabepaling

	Koppeling met afvalvisie Bonaire	Beschrijving	Beoordelingsfactoren
	Technische / juridische haalbaarheid	Initiatief moet een duidelijke aansluiting hebben met de elementen uit de afvalvisie van Bonaire.	<ul style="list-style-type: none"> • In lijn met de speerpunten uit de afvalvisie • Volgt elementen uit de ladder van Lansink en NMBP BES
	Kosten / baten analyse	Een haalbaarheidsstudie op basis van de afvalscenario's, technologie selectie op basis van bewezen technologie, en een juridische scan op elke ketenschakel (bron, inzameling, verwerken en afzet) om eisen zoals vergunningen te identificeren.	<ul style="list-style-type: none"> • Gebaseerd op bewezen technologie met weinig kritisch onderhoud • Juridisch uitvoerbaar zonder te veel aanpassingen.
	Financiering en afzetmarkten	Een business case met gevoeligheidsanalyse, met daarbij de impact op sociaal economisch en milieu (zoals natuur, VGZ en financiële ongelijkheid). Bijdrage aan afvalbeheer van Bonaire moet aanwezig zijn in termen van afvalreductie en recycling potentie.	<ul style="list-style-type: none"> • Positieve impact op minstens twee aspecten (economisch, sociaal of milieu) • Moet bijdragen aan een duidelijke reductie van rest- of gevaarlijk afval²⁾
	Organisatie en communicatie	Financieringsopties voor de CAPEX, zoals I&W, fondsen of subsidies in kaart brengen. Daarnaast worden afzetmogelijkheden in kaart gebracht en geselecteerd. Tot slot worden conceptcontracten en/of MOU's voor de afzet opgesteld.	<ul style="list-style-type: none"> • CAPEX kan worden opgevangen via financieringsopties • Bepalen van poorttarieven¹⁾ voor de lange termijn • Zekerheid bieden in beoogde afzetmarkt.
		Het proces omvat de organisatie en communicatie van het initiatief, inclusief planning, een organogram en RACI-matrix, en een communicatieplan en -campagne voor stakeholders. Risico's en kansen moeten in beeld worden gebracht.	<ul style="list-style-type: none"> • De betrokkenheid van Bonairianen (zowel inwoners als ondernemers) en bezoekers. • Een positieve impact op bewustwording en educatie.

15 1) Het zogenaamde poorttarief is het financiële bijdrage per ton dat nodig is om een initiatief rendabel of kostendekkend te maken. Dit kan zowel op de OLB als op de vervuiler worden opgelegd; 2) Uitgedrukt in tonnen per jaar

Afvalstromen, hun toekomstige verbouwing en afzet richting 2035 (1)

Afvalstromen	Huidige afzet	Risico's	Quick-wins / Must do's	Toekomstige verbouwing	Afzet na 2035	Poort tarief	Gewicht in 2035 ³⁾
Afgewerkte motorolie	Export voor recycling	Natuur	Optimaliseer inkomsten, garandeer de export	Opbulken ¹⁾	Export voor recycling	●	1,3
Aluminium blikken	Stortplaats / deels export voor recycling	-	-	Opbulken, mechanisch verkleinen en verdichten	Export voor recycling	●	0,3
Asbest	Tijdelijk opslag / stortplaats	VGZ	-	Gecontroleerd opslaan ²⁾	Verantwoord storten	●	Onbekend
Auto's, autowrakken	Stortplaats / belandt in de natuur	Natuur	Prikkels voor inzameling en realiseer ontmantelingsinstallatie	Veilig ontmantelen en mechanisch verkleinen	Export voor recycling en deels storten	●	Onbekend
Autobanden en andere (synth.) rubber	Stortplaats	Natuur	-	Gecontroleerd opslaan	Export voor energierugwinning	●	0,2
Biologisch afbreekbaar plastic	Stortplaats	-	-	N.v.t. onderdeel restafval	Export voor energierugwinning	●	Onbekend
Bouw/sloop/puinafval	Stortplaats		Bronscheiding, inzameling stimuleren en lokaal recycling met marktpartijen	Sorteren en breken tot de gewenste korrelgrootte verdeling	Lokaal recycling (uitgebreid)	●	5,7
Dierlijke Kadavers & Biomedisch afval	Stortplaats	VGZ	Revitaliseren lokale verbrandingsoven	Verbranden	Verbrandingsoven	●	< 0,2
	Tijdelijk opslag	VGZ	Export voor verbranding	Gecontroleerd opslaan	Verbrandingsoven	●	< 0,2

16 1) Opbulken is vooral bedoeld om de transportkosten bij export laag te houden; 2) Gecontroleerde opslag vereist de inrichting van een moderne stortplaats met bodemvoorzieningen voor resterende afvalstromen; 3) Gebaseerd op scenario "status quo" in kiloton

Afvalstromen, hun toekomstige verbouwing en afzet richting 2035 (2)

Afvalstromen	Huidige afzet	Risico's	Quick-wins / Must do's	Toekomstige verbouwing	Afzet na 2035	Poort tarief	Gewicht in 2035 ³⁾
Drinkpakken en drankkartons	Stortplaats	-	-	N.v.t. onderdeel restafval	Export voor energierugwinning	●	Onbekend
Gasbeton c.q. Ytong en cellenbeton	Stortplaats	-	-	Gecontroleerd opslaan ²⁾	Verantwoord storten	●	Max. 5,7
Gipsblokken en plaatmateriaal	Stortplaats	-	-	Opbulken en mechanisch verkleinen/ verdichten voor lage transportkosten	Export voor recycling	●	Max. 5,7
Glazen flessen, potten en ander glas	Deels tijdelijk opslag voorafgaand aan recycling	-	Vergunning bestaande installatie op Lagun	Opbulken ¹⁾	Preventie en lokale recycling als zandvervanger	●	2,7
Groente-, fruit- en tuinafval (gft)	Stortplaats / Dierenvoer	-	Storten beperken, Lokaal composteren	-	Lokaal composteren	●	9,8
Grofvuil	Stortplaats	VGZ / Natuur	-	Deels opbulken en balen. Deels storten	Export voor energierugwinning of storten	●	Onderdeel restafval
Grondafval	Stortplaats	-	-	Grondbank	Lokale recycling	●	Onbekend
Houtafval	Stortplaats / Hergebruik	-	-	Opbulken en mechanisch verkleinen/ verdichten	Export voor energierugwinning	●	3,4
Kleding, textiel en schoenen	Stortplaats / beperkt hergebruik	-	-	Gecontroleerd opslaan	Hergebruik resp. export voor energierugwinning	●	0,2

17 1) Opbulken is vooral bedoeld om de transportkosten bij export laag te houden; 2) Gecontroleerde opslag vereist de inrichting van een moderne stortplaats met bodemvoorzieningen voor resterende afvalstromen; 3) Gebaseerd op scenario "status quo" in kiloton

Afvalstromen, hun toekomstige verbouwing en afzet richting 2035 (3)

Afvalstromen	Huidige afzet	Risico's	Quick-wins / Must do's	Toekomstige verbouwing	Afzet na 2035	Poort tarief	Gewicht in 2035 ³⁾
Klein chemisch afval (kca)	KGA depot	VGZ / Natuur	-	Opbulken ¹⁾	Export voor eindverwijdering	●	< 0,2
Kook-, frituurolie en vetten			-	Opbulken	Export voor energierugwinning	●	Onbekend
Lege batterijen en accu's	KGA depot	VGZ / Natuur	-	Opbulken	Export voor eindverwijdering	●	< 0,2
Overige Blikken en metaal	Stortplaats en deels export voor recycling		-	Opbulken en mechanisch verkleinen/ verdichten	Export voor recycling	●	1,1
Papier, karton en Archiefpapier	Stortplaats en deels export voor recycling		-	Opbulken en balen	Export voor recycling	●	4,3
Plastic flessen, folie, verpakkingen en andere voorwerpen	Deels tijdelijk opslag voorafgaand aan recycling		Netaansluiting en vergunning bestaande installatie op Lagun	Sorteren en shredderen ter voorbehandeling	Preventie en lokaal recycling (uitgebreid)	●	1,6
Restafval	Stortplaats		Haalbaarheidsstudie en voorbereiden op balen en export	Opbulken en balen	Export (of lokale WtE) voor energierugwinning	●	14
Witgoed, apparaten en elektra	Stortplaats	VGZ / Natuur	-	Opbulken, ontmantelen	Hergebruik en Export voor recycling	●	< 0,2
Inert residuen uit afvalbewerking	n.v.t.		-	Gecontroleerd opslaan ²⁾	Verantwoord storten	●	Onbekend
Brandbare residuen uit afvalbewerking	n.v.t.		-	Opbulken en balen	Export (of lokale WtE) voor energierugwinning	●	Onbekend

18 1) Opbulken is vooral bedoeld om de transportkosten bij export laag te houden; 2) Gecontroleerde opslag vereist de inrichting van een moderne stortplaats met bodemvoorzieningen voor resterende afvalstromen; 3) Gebaseerd op scenario "status quo" in kiloton

Conclusies

Met de geïdentificeerde capaciteit op Lagun, heeft Bonaire maximaal 9 - 11 jaar om restafval een andere route te geven.

- De afvalhoeveelheden zullen blijven groeien voor de komende jaren tussen 3 – 7% per jaar.
- Zelfs met uitbreiding nadert Lagun haar capaciteit binnen 9 - 11 jaar.
- Nauwelijks gereguleerd storten is de goedkoopste verwerkingsroute (huidige situatie). Dit betekent dat in elk ander scenario de kosten flink omhoog gaan.

Op korte termijn kunnen enkele quick-wins worden behaald door vertraagde of vastgelopen initiatieven die bijdragen aan recycling te hervatten.

- **Plastic en glas:** wegnemen knelpunten zoals ontbrekende vergunningen, netaansluiting en/of instandhouding.
- **Groen- en bouwafval:** kansrijke initiatieven met marktpartijen en overheidsinstanties geïdentificeerd
- **Autowrakken en gevaarlijk afval:** aanpak nodig voor VGZ en natuur

Export resterend restafval cruciaal om zero waste te bereiken. Maximaal inzetten op preventie, hergebruik, levensduurverlenging en bronscheiding van recyclables reduceert de hoge kosten hiervoor.

- Intensiveer **preventie, levensduurverlenging, hergebruik, scheiding en recycling**
- Realiseer **recyclecapaciteit** voor materialen met lokale vraag zoals compost, zand, funderingsmateriaal.
- **Bereidt infrastructuur en wetgeving** voor eventuele export

Initiatieven moeten in lijn zijn met de afvalvisie van Bonaire en een duidelijke bijdrage leveren aan het behalen van de doelen.

- Koppeling met **afvalvisie en betrokkenheid inwoners**
- **Bewezen technologie** en juridische uitvoerbaarheid
- Inachtneming van **economische en sociale** kosten/baten
- Financiering in kaart inclusief **zekerheid in afzetmarkten**

Roadmap

Quick-wins

	Tech	W&R	Gedrag
Plastic en glas 	Regel vergunningen en netaansluiting voor bestaande recycle installaties op Lagun.	Maak inzameling wettelijk mogelijk recyclebare afval stoffen voor derden (recyclingbedrijven). Van afval naar grondstof.	
Groenafval 	Stimuleer composteringsinitiatief van LVV.	Storten van groenafval beperken via regelgeving.	Creëer meer bewustwording door inzamelroutes voor groenafval in kaart te brengen
Bouw en sloop afval 	Werk samen met bedrijven die bouwafval verwerken en bevorder de markt voor circulaire bouwproducten.	Stimuleer bronscheiding van bouw- en sloopafval via regelgeving.	Richt een inzamelpunt in en geef duidelijk aan welke routes aannemers moeten volgen voor hun afval.

Must Do's

	Tech	
Verbrandingsoven 	Technische en juridische haalbaarheid voor het herstart van de afval-verbrandingsinstallatie	Regel intussen afzet naar oven in de regio
Autowrakken 	Creëer een ontmantelingsinstallatie in samenwerking met marktpartijen.	Verken prikkels voor de inzameling van autowrakken.
Afgewerkte olie 	Optimaliseer opbrengsten en garandeer afvoer van afgewerkte olie.	Onderzoek alternatieve afzetmarkten en verwerkingsmogelijkheden op Bonaire, zoals een lokale destillatie-installatie.

Stappen t.b.v. de middellange termijn

 Programmeren Afvalvisie Bonaire 2035	Preventie, hergebruik en scheiding <ul style="list-style-type: none"> Analyse naar preventiemaatregelen bij import van producten¹⁾ Herziening tarievenstructuur afvalstoffen 	Uitbreiden recycle capaciteit <ul style="list-style-type: none"> Recycling roadmap Bonaire (incl. blueprint)³⁾ 	Verbalen en export <ul style="list-style-type: none"> Resterende stortcapaciteit inrichten Lagun en onderzoek alternatieve locatie Technische en juridische haalbaarheid export van afval²⁾
 Opzetten initiatieven voorsteltemplate en besluitmatrix			

20 1) d.m.v. vergelijking import cijfers van Douane en afvalproductie; 2) Inclusief logistieke haalbaarheid; 3) Breng bestaande routes en installaties in kaart, beoordeel de haalbaarheid van incentives, definieert nieuwe W&R en ontwikkel een roadmap voor de groei van recyclecapaciteit.

Opvolging
Overdrachtsdocument wRv
Locatie Lagun

Kralendijk, Bonaire

Datum 4 April 2025

Opvolging maatregelen in het kader van de Last onder Bestuursdwang

Inleiding

Op 6 maart 2025 heeft de wnd. Rijksvertegenwoordiger (hierna: wRv) het Bestuurscollege een brief gestuurd, vergezeld van een overdrachtsdocument over de voortgang en uitvoering van maatregelen in het kader van de voormalige indeplaatsstelling Selibon Lagun. In dat overdrachtsdocument geeft de wRv een overzicht van zowel afgeronde als lopende acties, inclusief openstaande aanbevelingen.

Met deze reactie onderstreept het Bestuurscollege zijn verantwoordelijkheid voor de afronding van de nog te nemen besluiten en maatregelen. Conform de indeling van het overdrachtsdocument wordt hieronder per maatregel uiteengezet wat de actuele stand van zaken is en welk vervolgtraject wordt voorzien. Daarbij wordt de hoofdstuknummering van het Overdrachtsdocument van de wRv gehanteerd.

1. Stand van Zaken Maatregelen in kader van Last Onder Bestuursdwang

A. Opgelegde Last onder Bestuursdwang

Op 15 november 2024 heeft de wnd. Rijksvertegenwoordiger een voornemen tot een Last onder bestuursdwang gestuurd aan Selibon Lagun (bijlage 1A1)

Op 4 december 2024 heeft de wnd. Rijksvertegenwoordiger de definitieve last onder bestuursdwang opgelegd (bijlage 1A2)

Op 12 december 2024 heeft Selibon aangegeven gezien de omstandigheden geen bezwaar aan te tekenen tegen de opgelegde last onder bestuursdwang (bijlage 1A3)

B. Maatregel 1: Toegang terrein van de Inrichting¹

Geen openstaande acties. De maatregel is afgerond

Adviezen overdrachtsdocument:

1. Het hekwerk bestaat deels uit tijdelijk hekwerk (bouwhekken). Deze voldoen aan de eis van een omheining van tenminste twee meter hoog. Geadviseerd wordt bij het plaatsen van een permanente omheining om de gehele stortplaats, de omheining van de inrichting hierin mee te nemen en in zijn geheel te voorzien van een permanente omheining.

Reactie OLB:

In Q3/Q4 2025 zal een zakelijk recht overeenkomst worden gesloten tussen OLB als

¹ Onder Inrichting wordt verstaan het afvalcentrum, zoals verder gedefinieerd in de hindervergunning (het Eilandbesluit van 19 december 2018, nr 6)

grondeigenaar en opdrachtgever Afvalbeheer en de beheerder van de locatie Selibon N.V. Hiertoe worden de volgende acties opgezet:

- Vaststellen grenzen Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Bonaire (ROB) in het veld
- Vaststellen kadastrale grenzen in het veld
- Vaststellen werkgebied Selibon
- Vaststellen uitbreiding stortcapaciteit Lagun

Deze grenzen van het beheerterrein zullen in het veld worden uitgezet als basis voor permanente omheining. De plaatsing van de permanente omheining is een project dat in Q3 nader vormgegeven wordt en waarvoor na ontwerp en raming een financieringsaanvraag wordt ingediend.

Planning:

- Ontwerp en voorbereiding – Q3-Q4 2025
- Financiering – Q1 2026
- Aanbesteding en contractering – Q2 2026
- Uitvoering Q2-Q4 2026

2. Naast de toegangspoort is een zwakke plek in de omheining bij de aansluiting van het hekwerk op de greppel. Geadviseerd wordt om het hekwerk ca 200 meter door te trekken.

Reactie OLB: In overleg met Selibon zal in Q3 2025 een plan van aanpak worden gemaakt voor het aanpassen van de omheining rond de ingang en toegangspoort. Een en ander zal onderdeel zijn van het integraal operationeel stortplaatsbeheerplan dat wordt opgesteld door Afvalzorg Nederland. Deze actie dient te worden gecombineerd met het vaststellen van de definitieve beheergrenzen van de inrichting, de grenzen van het Ruimtelijk ontwikkelingsplan Bonaire (ROB) en de kadastrale grenzen. Op basis hiervan zal de definitieve grenzen van het terrein worden vastgesteld en uitgezet in het veld. Deze grenzen vormen ook de basis voor een af te sluiten zakelijk recht overeenkomst voor het gebruik en beheer van de gronden van OLB door Selibon.

3. Er zijn vier toegangen tot de stortplaats die niet afgesloten zijn. Hierdoor is de stortplaats vrij toegankelijk voor onbevoegden. Om illegale stort buiten openingstijden te ontmoedigen wordt geadviseerd om hier een hekwerk te plaatsen. Dit kan bestaan uit een permanente poort wat deel uit gaat maken van de omheining van de gehele stortplaats, of een tijdelijk hekwerk in de vorm van een bouwhek. Een afsluiting van deze toegangen dient in ieder geval ook met de wegbeheerder en hulpdiensten te worden gecommuniceerd ivm aanvalsroutes bij calamiteiten. (bijlage 1B1).

Reactie OLB: Zie ook reactie hierboven op advies nr 2. De niet officiële toegangen zijn door middel van tijdelijke blokkades met grond afgesloten voor voertuigen. Deze worden regelmatig gecontroleerd en eventueel bijgewerkt.

4. De inzet van het bewakingsbedrijf YPSS is een aanvullende maatregel op de omheining van het terrein om toegang van onbevoegden te voorkomen (artikel 1.2.3. uit de vergunning). Geadviseerd wordt om deze inzet voort te zetten. In de afgelopen periode heeft de waarnemend Rijksvertegenwoordiger de kosten van deze bewaking betaalt (sic) gelet op de slechte financiële positie van Selibon. Hij heeft niet het contract overgenomen.

Reactie OLB: De overeenkomsten en toezeggingen met derde partijen zijn door het OLB ontvangen en in behandeling door het Bestuurscollege. Het Bestuurscollege is voornemens in haar reservering voor de overdracht van werkzaamheden van de wRv de kosten voor de beveiliging in elk geval tot en met Juni 2025 voort te zetten en voor te financieren. Selibon heeft aangegeven de kosten vanaf juli 2025 te hebben opgenomen in de begroting.

5. Er is een voorstel gemaakt voor het plaatsen van extra verbods- en informatie borden daar waar het terrein van Selibon grenst aan de openbare weg. Deze borden voorkomen niet het moedwillig betreden van het terrein, maar beïnvloedt wel de onbewuste overtreder. (bijlage 1B2).

Reactie OLB: Zie reactie op advies nr. 2 hierboven.

C. Maatregel 2: Begraven kadavers en slachtafval

Door Selibon is op 12 december 2024 per mail een verzoek ingediend bij de waarnemend Rijksvertegenwoordiger voor het gedogen van het begraven van dierkadavers(bijlage 2A2). Door de waarnemend Rijksvertegenwoordiger is op 17 december 2024 een gedoogbeslissing genomen. (bijlage 2A5) In de aanvraag van de gedoogverklaring zijn werkinstructies (bijlage 2A3) en een werkplan (bijlage 2A4) opgenomen. De gedoogbeslissing is op 17 december 2024 in werking getreden.

Er zijn geen openstaande acties. De maatregel is afgerond.

Adviezen

1. Geadviseerd wordt om een inspectie uit te voeren op het naleven van de werkinstructies en het volgen van het werkplan door Selibon bij het begraven van kadavers en slachtafval.
Reactie OLB: Er wordt in wekelijkse inspecties toezicht gehouden op het volgen van het werkplan.
2. De gedoogverklaring heeft een tijdelijk karakter en is geldig tot het moment dat er een structurele oplossing is gevonden, maar uiterlijk tot 1 september 2025. Er dient daarom dus gezocht te worden naar een structurele oplossing.
Reactie OLB: In overleg met Selibon zal in Q2 een structurele oplossing gezocht worden voor de gewaarborgde afvoer en verwerking van het slachtafval na 1 september 2025.

D. Maatregel 3.1: Opslag bestaand asbesthoudend afval

Er zijn geen openstaande acties. De maatregel is afgerond.

Adviezen

1. De reparatie van de containers is tijdelijk. Er dient een structurele oplossing te worden gezocht voor de definitieve opslag van asbesthoudend afval. Het wordt geadviseerd om de staat van de containers periodiek te controleren en gaten te dichten.
Reactie OLB: de inspecties zijn onderdeel van de uitvoering van het toezichtsplan van T&H.
2. Uit risico overwegingen is besloten om het asbesthoudend afval niet te beroeren om verspreiding van asbestvezels te voorkomen. Gekozen is om de containers af te dichten en zodoende de verspreiding van asbestvezels te voorkomen. Hier dient bij toekomstige handelingen rekening mee te worden gehouden.
Reactie OLB: deze gegevens worden meegenomen in de instructies voor de toekomstige verplaatsing van het asbesthoudend afval.

3. Voor de bestaande containers met asbesthoudend afval is waarschijnlijk geen bouwvergunning afgegeven. Geadviseerd wordt om dit te controleren en indien nodig te corrigeren.

Reactie OLB: de bouwaanvragen die zijn ingediend bij de wRv zijn getoetst door de afdeling Realisatie van de directie R&O. De aanvragen voldoen niet aan de geldende procedures voor bouwaanvragen bij het Openbaar Lichaam Bonaire. Selibon is bij brief (zie bijlage 2) van 3 april 2025 verzocht de aanvragen voor 2 aanvullende containers binnen 14 dagen in te dienen bij het OLB volgens de daarvoor geldende procedures. In deze brief wordt Selibon ook verzocht binnen 8 weken een bouwaanvraag in te dienen voor de bestaande containers voor de opslag van asbesthoudend afval.

Op grond van artikel 2.9 van de Wet Vrom BES moet het Bestuurscollege de beslissing over een bouwvergunningaanvraag aanhouden als er geen weigeringsgrond is, maar het bouwen wel neerkomt op het oprichten of veranderen van een inrichting waarvoor een milieuvergunning (artikel 5.1) nodig is. Selibon N.V. heeft weliswaar een Hindervergunning uit 2018, die per 1 april 2024 van rechtswege is omgezet in een Milieuvergunning op grond van artikel 5.1, maar deze vergunning dekt niet de activiteiten waarop de bouwaanvraag betrekking heeft.

Het bestuurscollege dient derhalve de aanvraag bouwvergunning aan te houden tot nadat Selibon N.V. een onherroepelijke Milieuvergunning heeft verkregen voor deze activiteiten.

D. Maatregel 3.2 Opslag nieuw asbesthoudend afval

Openstaande acties om maatregelen af te ronden

1. De bouwvergunning voor het plaatsen van twee containers dient in behandeling te worden genomen na aanleveren van de ontbrekende informatie (zie ook paragraaf 2 m.b.t. de vergunningen).

Reactie OLB: zie reactie onder D Maatregel 3.1, advies 3.

2. De aanvraag voor de bouwvergunning voor het aanleggen van een betonnen fundering dient te worden ingetrokken (zie ook paragraaf 2 m.b.t. de vergunningen).

Reactie OLB: de bouwvergunningaanvraag voor de fundering van de containers is niet ingediend bij het OLB en derhalve niet geregistreerd in de systemen van OLB. Vanuit het bevoegd gezag OLB is derhalve geen sprake van een geregistreeerde aanvraag. Selibon heeft door middel van een email van de programmamanager het verzoek gekregen een kort intrekingsbrief van de bouwaanvraag te sturen naar OLB. Dit ter aanvulling van het overdrachtdossier van de wRv. In het schrijven van OLB aan Selibon van 3 april 2025 (zie bijlage 2) wordt gemeld dat een eventuele bouwvergunning voor een funderingsconstructie volgens procedures van OLB dient te worden aangevraagd.

Adviezen

1. Geadviseerd wordt om een inspectie uit te voeren op het naleven van de voorschriften voor het aannemen en opslaan van asbesthoudend materiaal.

Reactie OLB: Het correct naleven van de voorschriften voor het aannemen en opslaan van asbesthoudend materiaal is onderdeel van de periodieke inspecties van Toezicht en Handhaving.

2. Volgens de voorschriften dient niet correct aangeboden asbesthoudend afval te worden geweigerd door Selibon. Het is de vraag of dit wenselijk is gelet op de hoge mate van waarschijnlijkheid dat het illegaal in de natuur wordt gedumpt. Geadviseerd wordt om hier instructies voor op te stellen en deze te laten vastleggen.

Reactie OLB: Het personeel van Selibon is recent getraind over de risico's van asbest en de wijze waarop asbesthoudend afval kan worden herkend en moet worden behandeld. Daarbij zijn ook de acceptatie – en inname uitgewerkt en in instructies opgenomen. In de praktijk kan het voorkomen dat asbest niet of niet correct verpakt wordt aangeleverd. Als het kleine hoeveelheden zijn heeft Selibon de mogelijkheid om het ter plekke alsnog op correcte wijze te verpakken en in de tijdelijke opslag op te slaan. Grotere hoeveelheden die niet correct verpakt zijn worden geweigerd en daarbij wordt een duidelijke toelichting gegeven over de juiste wijze van verpakken die nodig is voor acceptatie.

E. Maatregel 4.1 Opslag nieuw biomedisch afval

Openstaande acties om maatregel af te ronden

1. Ontvangen keuringsrapport WEB van aanpassing elektrische installatie
Reactie OLB : Volgens Selibon heeft er geen separate keuring van WEB plaatsgevonden op de aanpassingen van de elektrische installatie voor de aansluiting van de koelcontainers. Deze aansluiting is door IBO gerealiseerd binnen de bestaande installatie.
2. Ontvangen en betalen factuur IBO Bonaire.
Reactie OLB : De overeenkomsten en toezeggingen met derde partijen zijn door het OLB ontvangen en in behandeling door het Bestuurscollege. De factuur van IBO is op 27 maart 2025 ontvangen en in behandeling genomen.
3. De bouwvergunning voor het aanleggen van een betonnen fundering dient te worden ingetrokken (zie ook de openstaande actie bij C. Opslag nieuw asbesthoudend afval).
Reactie OLB : Verzoek intrekking aanvraag is gedaan op 27 maart 2025 (zie ook reactie OLB op openstaande actie nr. 2 onder D Maatregel 3.2 Opslag nieuw asbesthoudend afval).
4. Levering en plaatsing koelcontainer
Reactie OLB : Eerste koelcontainer is geplaatst op 11 maart 2025.
5. Opdracht voor aanschaf en levering tweede koelcontainer
Reactie OLB : De overeenkomsten en toezeggingen met derde partijen zijn door het OLB ontvangen en in behandeling door het Bestuurscollege. Tweede koelcontainer is gefactureerd aan OLB door Don Andres op 14 maart. Deze factuur is binnen OLB in behandeling.

Adviezen

1. De locatie van de koelcontainers voor biomedisch afval is tijdens openingstijden vrij toegankelijk voor het publiek. Geadviseerd wordt om het terrein af te scheiden met een hekwerk.
Reactie OLB: De containers zullen door middel van bouwhekken afgescheiden worden voor publieke toegang. In overleg met Selibon zal dit in Q2 worden uitgevoerd.

2. Geadviseerd wordt om na plaatsing van de koelcontainer een inspectie uit te voeren op het naleven van de voorschriften voor het aannemen en opslaan van biomedisch afval.

Reactie OLB: De inspectie op het naleven van de voorschriften is onderdeel van de periodieke (wekelijkse) inspecties van OLB.

3. Er is een generator aanwezig welke mogelijk kan dienen als back-up voor de stroomvoorziening van de koelcontainers in geval van stroomuitval. Geadviseerd wordt om na te gaan of deze generator hier inderdaad geschikt voor is en hiervoor ook werkinstructies voor op te stellen.

Reactie OLB: de generator zal in overleg met Selibon worden gecontroleerd op geschiktheid en er worden werkinstructies opgesteld om in het geval van een stroomonderbreking over te schakelen op de noodstroomvoorziening via de generator. Selibon is daarnaast bezig met WEB en IBO om de totale elektrische aansluiting en installaties van de gehele inrichting te verzwaren.

Maatregel 4.2 Opslag bestaand biomedisch afval

Openstaande acties om maatregel af te ronden

1. Renewi mag bij opdracht een factuur voor de eerste termijn indienen. Deze factuur is van na de gerechtelijke uitspraak en is daarmee voor rekening van het OLB. In overleg met het OLB wordt deze factuur bij de wnd. RV betaald en later verhaald op het OLB om vertraging in het proces te voorkomen (bijlage 1E13).

Reactie OLB: De overeenkomsten en toezeggingen met derde partijen zijn door het OLB ontvangen en in behandeling door het Bestuurscollege. Leveranciers dienen hun facturen in ter behandeling bij OLB via afdfin@bonaigov.com.

2. Nederland is als lid van de EU verplicht de Europese Verordening inzake Overbrenging van Afvalstoffen (EVOA) toe te passen bij transport van ziekenhuisafval. De EVOA schrijft voor dat voor het vervoer van afvalstoffen vanuit de overzeese Nederlandse gebieden toestemming moet worden gegeven door de betrokken overheden (Bonaire, Curaçao, Nederland), in de vorm van een zogenaamde kennisgeving. De formulieren liggen vanaf 26 februari 2025 bij de Eilandsecretaris van het OLB voor ondertekening. Zonder de melding kan de verscheping niet plaatsvinden.

Reactie OLB: De kennisgeving EVOA is op verzoek van ILT door de gezaghebber van OLB op 11 maart 2025 ondertekend en verzonden naar ILT. Op 31 maart is bovendien de door Curaçao en ILT ondertekende kennisgevingsformulier ontvangen. Hiermee zijn

alle handtekeningen op het kennisgevingsformulier gezet voor dit transport. Zie Bijlage 8-1 en 8-2 bij het Verbeterplan.

3. Uitzoeken waar de werkzaamheden van het herverpakken lokaal gemeld dienen te worden (Arbeidsinspectie en mogelijk Publieke Gezondheid).

Reactie OLB: Arbeidsinspectie is geïnformeerd en zal op eigen initiatief de werkzaamheden volgen. PG/GGD Bonaire is geïnformeerd. Op 31 maart zijn monsters genomen door PG/GGD Bonaire om microbiologisch onderzoek te laten doen op de containers voor opslag van het biomedisch afval. Deze monsters zijn ter analyse aangeboden aan BonLab Bonaire.

4. Uitvoering herverpakken, transport en verwerken van biomedisch afval conform de door de partijen ingediende werkplannen (onderdeel van bijlage 1E7).

Reactie OLB: alle werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de ingediende projectplannen. Zie Bijlage 9 Verbeterplan voor de vigerende uitvoeringsplanning.

Adviezen

1. Het tijdspad voor het transport van de containers met het herverpakte biomedisch afval is zeer strak en heeft weinig speling. Het advies is om alle partijen die een handtekening moeten zetten en benodigde financiële middelen beschikbaar moeten maken zo spoedig mogelijk te betrekken en noodzakelijke acties alvast in gang te zetten.

Reactie OLB: De overeenkomsten en toezeggingen met derde partijen zijn door het OLB ontvangen en in behandeling door het Bestuurscollege. Leveranciers dienen hun facturen in ter behandeling bij OLB via afdfin@bonairegov.com.

2. Vergunningaanvragen i.v.m. maatregelen last onder bestuursdwang

A. Gedoogvergunning begraven kadavers en slachtafval

Advies : Gelet op de voorwaardelijke en tijdelijke karakter van de gedoogverklaring wordt verwezen naar het advies zoals eerder opgenomen in Onderdeel 1 onder C Maatregel 2.

Reactie OLB: Zie reactie OLB onder 1 Maatregel 2.

B. Aanvraag bouwvergunning voor containerfundatie

Advies: Aangezien het in technische zin niet vereist is om voor het plaatsen van asbestcontainers een betonnen fundatie te storten en in de praktijk reeds asbestcontainers zijn geplaatst zonder een dergelijke fundatie (de containers staan op blokjes), adviseert de wRV u aan Selibon in overweging te geven de aanvraag voor het afgeven van een bouwvergunning voor containerfundatie(s) in te trekken.

Reactie OLB: Zie reactie OLB onder D. Maatregel 3.2 Opslag nieuw asbesthoudend afval, openstaande actie 2.

C. Aanvraag vergunning voor plaatsen van asbestcontainers

Advies: In januari 2025 zijn er drie 40ft containers met asbesthoudend afval geplaatst bij de reeds bestaande asbestcontainers: twee lege containers die bestemd zijn voor nieuw aangeboden asbesthoudend afval een volle container met asbesthoudend afval van een eerder bouwproject.

De wRV adviseert u de door Selibon gevraagde bouwvergunning voor het plaatsen van 3 containers af te geven conform de gebruikelijke procedure.

De wRV geeft u daarnaast het volgende in overweging. Op het terrein van Selibon staan meer containers voor de opslag van asbest. Deze containers staan er zonder bouwvergunning. De staat van deze containers is slecht. Het BC zou kunnen besluiten om deze situatie onder voorwaarden te gedogen tot een definitieve lange termijnoplossing voor asbesthoudend afval is gevonden.

Reactie OLB: Zie reactie OLB onder D. Maatregel 3.1 en 3.2.

D. Aanvraag vergunning plaatsen reefers / koelcontainers

Advies: De wRV adviseert het BC om deze vergunning te verlenen conform de gebruikelijke procedures. Een concept van het besluit dat hiertoe reeds was opgemaakt, treft u aan bij de stukken (bijlage 2D6).

Reactie OLB: de bouwaanvragen die zijn ingediend bij de wRv zijn getoetst door de afdeling Realisatie van de directie R&O. De aanvragen voldoen niet aan de geldende procedures voor bouwaanvragen bij het Openbaar Lichaam Bonaire. Selibon is bij brief (zie Bijlage 4 Verbeterplan) van 3 april 2025 verzocht de aanvragen voor de containers binnen 14 dagen in te dienen bij het OLB volgens de daarvoor geldende procedures.

Op grond van artikel 2.9 van de Wet vrom BES dient het Bestuurscollege de beslissing omtrent de aanvraag om een bouwvergunning aan te houden, indien er geen grond is om de vergunning te weigeren en het bouwen tevens aan te merken is als het oprichten of veranderen van een inrichting, waarvoor een vergunning op grond van artikel 5.1 (Milieuvergunning) is vereist. Selibon N.V. beschikt weliswaar over een Hindervergunning uit 2018 welke per 1 april 2024 van rechtswege is omgezet in een Milieuvergunning op grond van artikel 5.1, doch die vergunning is niet dekkend voor de activiteiten waarop de bouwaanvraag betrekking heeft. Het bestuurscollege dient derhalve de aanvraag bouwvergunning aan te houden tot nadat Selibon N.V. een onherroepelijke Milieuvergunning heeft verkregen voor deze activiteiten.

3. Aanvraag hindervergunning 2022

Advies

Er zijn twee manieren waarop het BC met dit gegeven om kan gaan:

A. Het BC kan Selibon adviseren de aanvraag uit december 2022 in te trekken en een nieuwe aanvraag in te dienen. Zowel de nieuwe aanvraag als de beslissing daarop vallen dan volledig onder het IAB BES.

De indruk bestaat dat het de bescherming van het milieu ten goede komt als Selibon een nieuwe aanvraag zou indienen en als de beoordeling zou plaatsvinden conform het meest recente wettelijk kader. Ook het feit dat rechtsbescherming tegen de op die manier te nemen beslissing onmiskenbaar via bezwaar bij het Bestuurscollege dan wel beroep via het Gerecht plaatsvindt, heeft wellicht meer de voorkeur heeft dan rechtsbescherming via administratief beroep via de Eilandsraad.

Selibon heeft bij de wnd. Rijksvertegenwoordiger aangegeven bereid te zijn de vergunningsaanvraag in te trekken mits zij ondersteuning krijgt bij het indienen van een nieuwe vergunningsaanvraag.

B. Het BC kan alsnog een beslissing nemen op de aanvraag uit december 2022. Formeel heeft het BC nog steeds de verplichting om te beslissen op de aanvraag, op grond van de wet. Het enige verschil is dat Selibon het nemen van een beslissing door het BC niet meer kan afdwingen. Als het BC alsnog beslist op de aanvraag uit 2022, is dat een beslissing onder het oude recht, dus o.b.v. de Hinderverordening Bonaire.

Nadat de vergunning onherroepelijk wordt, wordt die aangemerkt als een vergunning op grond van het IAB BES (artikel 6.1 lid 1 IAB BES).

Het bestuurscollege wordt geadviseerd over de te nemen beslissing juridisch advies in te winnen.

Reactie OLB: Het Bestuurscollege meent dat er naast bovenstaande geschetste opties A en B nog andere mogelijkheden bestaan voor de invulling van dit vraagstuk. Het OLB laat zich derhalve nader adviseren door onze eigen ambtelijke juridische adviseurs die gespecialiseerd zijn in de lokale Hinder- en Milieuvergunningen wetgeving en maken tevens gebruik van de milieutechnische en juridische expertise van ODNL om tot een weloverwogen besluit in deze te komen.

> Retouradres Postbus 357 Kralendijk Bonaire, Caribisch Nederland

Openbaar Lichaam Bonaire
t.a.v. Gezaghebber de heer J.R.E. Soliano en
leden van het bestuurscollege
Plasa Reina Wilhelmina 1
Bonaire, Caribisch Nederland

Rijkswetgevoordiger

Postbus 357
Kralendijk
Bonaire, Caribisch Nederland
www.rijksdienstcn.com

Contactpersoon

Secretariaat Bonaire
T +599 717 83 33
Rijkswetgevoordiger@Rijks
dienstCN.com

Rv/2025u/007

Datum 6 maart 2025
Onderwerp: Interbestuurlijk toezicht Selibon Lagun

Geachte Gezaghebber, geachte heer Soliano,

Geachte leden van het bestuurscollege,

Met betrekking tot het interbestuurlijk toezicht Selibon Lagun bespreek ik in deze brief de volgende zaken:

- Vervolg van het interbestuurlijk toezicht m.b.t. de voormalige indeplaatsstelling.
- Vervolg van het interbestuurlijk toezicht m.b.t. het informatieverzoek.
- Bestuurlijke samenwerking

1. Vervolg interbestuurlijk toezicht voormalige indeplaatsstelling – fase 3 interventieladder

Het Gerecht in eerste aanleg van Bonaire heeft in haar uitspraak van vrijdag 21 februari het besluit tot indeplaatsstelling van 15 november 2024 vernietigd. De uitspraak bevestigt dat er sprake was van taakverwaarlozing op het gebied van vergunningverlening en handhaving door het bestuurscollege van Bonaire. De rechter concludeert echter dat het bestuurscollege nog een laatste korte termijn had moeten krijgen om de zaken op te lossen.

Met de uitspraak komt de verantwoordelijkheid voor de in de voormalige indeplaatsstelling benoemde besluiten en maatregelen weer bij het Bestuurscollege van Bonaire te liggen.

In de uitspraak noemt de rechter de inmiddels door de wnd. Rijkswetgevoordiger genomen maatregelen wenselijk en noodzakelijk en deze worden in stand gelaten. Het

Gerecht stelt tevens in haar uitspraak dat het ervan uitgaat dat het bestuurscollege die maatregelen, voor zover nog niet gerealiseerd, op korte termijn alsnog zal realiseren. **Datum** 5 maart 2025

In de bijlage treft u het overdrachtdossier aan met betrekking tot de genomen maatregelen en besluiten binnen de voormalige indeplaatsstelling. De nog te nemen besluiten en af te ronden maatregelen worden in het overdrachtdossier nader toegelicht.

Gezien de uitspraak van het Gerecht ga ik voor wat betreft de nog te nemen besluiten en af te ronden maatregelen van fase 6 terug naar fase 3 van de bestuurlijke interventieladder. Ik verzoek uw bestuurscollege uiterlijk 4 april 2025 de bovenstaande besluiten te nemen en maatregelen af te ronden en mij hierover voor 4 april 2025 schriftelijk te informeren.

Er is over bovenstaande constructief overleg geweest met uw bestuurscollege en met uw ambtenaren zoals blijkt uit ons reguliere interbestuurlijk toezicht overleg van 25 februari en het ambtelijk overleg van 27 februari 2025. Ik zet mij ervoor in deze overleggen op constructieve wijze voor te zetten.

2. Vervolg interbestuurlijk toezicht informatieverzoek – fase 3 interventieladder

Daarnaast heb ik u op 27 december 2024 een informatieverzoek (fase 2) gestuurd over de situatie bij de stortplaats Selibon Lagun voor wat betreft onderwerpen die niet waren meegenomen in de voormalige indeplaatsstelling.

Op 27 januari 2025 heeft u hierop gereageerd. Deze reactie heb ik samen met u op 11 februari 2025 tijdens ons reguliere interbestuurlijk toezicht overleg besproken. Hierbij zijn ook vertegenwoordigers van de ministeries van IenW en BZK bij aangesloten. Tijdens het overleg op 11 februari heb ik u deze brief en onderstaand besluit reeds aangekondigd.

2.1. Besluit fase 3 bestuurlijk interventieladder

Naar aanleiding van uw reactie op 27 januari 2025 concludeer ik dat er sprake is van taakverwaarlozing en dat betekent dat ik over ga naar fase 3 van de bestuurlijke interventieladder: actief toezicht. In het kader van actief toezicht verzoek ik u om een verbeterplan op te stellen.

Hieronder constateer ik eerst een aantal zaken naar aanleiding van uw reactie van 27 januari. Daarop verzoek ik u, conform de afspraken die wij in ons overleg van 11 februari hebben gemaakt, een verbeterplan op te stellen ten aanzien van een aantal onderwerpen en in dit plan de antwoorden op de aanvullende vragen in mee te nemen.

2.2. Constateringen naar aanleiding van fase 2

Zoals de ILT in haar rapportages namelijk heeft aangegeven is de situatie bij Selibon Lagun zorgwekkend; complex en urgent. De ILT heeft in haar aanbiedingsbrief aan de wRv ook aangegeven dat er sprake is van taakverwaarlozing. Ook de uitspraak van het Gerecht bevestigt dat er sprake is van taakverwaarlozing.

Het is daarom goed om te lezen in uw reactie dat het bestuurscollege bezig is met het verbeteren van de situatie rondom de stortplaats en het afvalbeheer in het algemeen. Tegelijkertijd constateer ik een aantal zaken waarop een duurzame verbeteraanpak nodig is.

Datum
5 maart 2025

- Vergunning: u geeft aan de conclusies van de ILT te delen dat de stortplaats onvergund in werking is en dat het hebben van een noodzakelijke vergunning belangrijk is voor de juiste (juridische) sturing op een dergelijke inrichting. U schrijft dat er wordt gewerkt aan het opstellen van een vergunning in het kader van het IAB die in gaat op de hele inrichting, stortplaats en afvalcentrum en dat de Omgevingsdienst NL dit proces ondersteunt.
- Uitvoeringsprogramma IAB: er wordt gewerkt aan het Uitvoeringsprogramma IAB, waarmee aan de wettelijke verplichting en de zorg voor een veilige en verantwoorde exploitatie van de stortplaats moet worden voldaan.
- Operationeel beheer: u deelt in uw brief dat u een offerte heeft opgevraagd bij Afvalzorg Nederland voor ondersteuning van Selibon bij operationeel beheer van de stortplaats en het afvalcentrum.
- Sturing: u merkt op dat het ontbreken van een vergunning niet betekent dat er geen sturing kan worden gegeven zonder vergunning, omdat de VromBES hier ruimte toe biedt (of verplicht) wanneer er risico's ontstaan die de veiligheid of het milieu schaden.
- Milieu, natuur en volksgezondheid: u erkent dat de huidige situatie risico's met zich mee kan brengen voor milieu, natuur en de volksgezondheid. Hier wil ik zelf graag aan toevoegen dat de recente metingen door de RIVM en Universiteit van Wageningen er op wijzen dat niet alleen de mogelijkheid bestaat, maar dat deze risico's er al zijn en milieuverontreiniging/ schadelijke emissies plaatsvinden.

Het is noodzakelijk dat het bestuurscollege nu concrete acties neemt en resultaten boekt om de situatie bij Selibon Lagun in lijn met wet- en regelgeving te krijgen en de door de ILT geconstateerde tekortkomingen te verhelpen.

2.3. Verbeterplan

Op basis van bovenstaande constatering en het feit dat er sprake is van taakverwaarlozing verzoek ik u een verbeterplan op te stellen ten aanzien van de situatie bij Selibon Lagun.

Ik verzoek u uiterlijk 4 april 2025 het verbeterplan met mij te delen.

Ik wil u vragen in dit verbeterplan concreet in te gaan op de planning, tussentijdse mijlpalen en de voor het uitvoeren van de stappen benodigde capaciteit, financiën en mandaten.

In het verbeterplan wil ik u inhoudelijk verzoeken ten minste in te gaan op een aantal onderwerpen en antwoord te geven op een aantal aanvullende vragen:

Datum
5 maart 2025

- Een mogelijke gedoogsituatie voor Selibon Lagun en de doorlooptijd daarvan, met daarbij aandacht voor de vragen:
 - o Het bestuurscollege geeft aan dat het de intentie is om tot de stortplaats vergund is de activiteiten onder voorwaarden te gedogen (3.1.5). Kan het bestuurscollege aangeven wanneer zij van plan is de gedoogbeslissing af te geven of indien dit al gebeurd is hiervan een afschrift sturen?
 - o De Wet VromBES biedt mogelijkheden om op te treden zonder vergunning wanneer er risico's ontstaan die de veiligheid of het milieu schaden. Selibon moet maatregelen treffen om milieuverontreiniging en gevolgen te voorkomen. Welke mogelijkheden ziet het bestuurscollege om op basis hiervan op te treden? We zien in het verbeterplan graag een concrete uitwerking van deze mogelijkheden (proces; tijdslijn; in te zetten acties)
 - o Het bestuurscollege geeft aan dat het toepassing verklaren van Europees Nederlandse verplichtingen en veiligheidseisen, richtlijnen kan bijdragen aan een meer uniforme aanpak en invulling van verantwoordelijkheden. Hoe zit het bestuurscollege dit voor zich (3.1.2)?
- De inzet van ondersteuning van Selibon bij het operationeel beheer van de stortplaats en het afvalcentrum, met aandacht voor zowel korte als lange termijn maatregelen. Dit omvat onder andere de inzet op het bestrijden van en voorkomen van brand en rookontwikkeling, het ontwerpen van afwerking van oude stortcompartimenten, de inrichting van nieuwe compartimenten en het nemen van maatregelen voor wateropvang en behandeling en stortgasvoorzieningen en de aanpak van ondergrondse branden:
 - o Het bestuurscollege geeft aan in de week van 27 januari het ontwerp-intrekkingsbesluit voor de vergunning van de incinerator / verbrandingsoven bij Selibon ter advisering aan de inspecteur van de ILT voor te leggen en daarna deze vast te stellen, publiceren en verzenden (3.2.2). Is dit inmiddels gebeurd? Indien dit gebeurt is ontvangen we graag een afschrift hiervan.
- Het vaststellen van een afvalvisie, zoals in uw brief aangegeven voor eind Q1;
- Het vaststellen van het uitvoeringsprogramma IAB door het bestuurscollege, zoals in uw brief aangegeven voor eind Q1;
- De herijking van het Afvalbeheer op Maat-programma, zoals in uw brief aangegeven voor eind Q2, in samenhang met de daarbij horende verantwoording over de Afvalbeheer op Maat-middelen:
 - o Het bestuurscollege geeft aan dat een deel van het afvalbeheerprogramma wordt ondergebracht in het herijkte programma Afvalbeheer op Maat. Welk deel beoogt het bestuurscollege buiten dit programma te houden en hoe raakt dit aan een integrale en duurzame aanpak (3.1.9)?
- Een besluit over de duurzame oplossing voor de omgang met biomedisch afval, in samenhang met de vastgestelde afvalvisie. Zoals aangegeven in uw brief voor eind Q2;
- Het vergunningsaanvraag en -behandelingstraject van Selibon Lagun;

- Op welke wijze het OLB van plan is een verzoek te doen aan de ministeries van VWS en IenW over de inzet van de RIVM voor de aanpak van onderzoek ten aanzien van de volksgezondheid en risico's bij de stortplaats Selibon Lagun en hoe de bewoners betrokken worden. Graag ontvangen we in het kader van het verbeterplan een concreet voorstel hiertoe zowel qua betrokkenheid van de bewoners alsmede de inzet van het RIVM.

Datum
5 maart 2025

2.4. Samenwerking met ministeries

Ik constateer dat de ministeries van IenW, BZK en LNVN hebben aangegeven bereid te zijn op basis van het door u op gestelde verbeterplan te bekijken waar ondersteuning en samenwerking aan de orde is.

Ik verzoek u in uw plan van aanpak zo concreet mogelijk aan te geven welke ondersteuning u nodig heeft vanuit de ministeries en hoe u de samenwerking met de ministeries vorm wilt geven. Op basis van het verbeterplan en uw ondersteuningsvraag kunnen de ministeries met u in gesprek gaan over hoe en waar de ministeries kunnen ondersteunen.

3. Conclusie

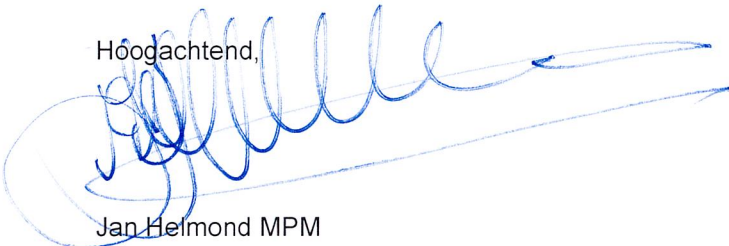
Zoals in deze brief aangegeven heb ik in het kader van het interbestuurlijk toezicht m.b.t. Selibon Lagun besloten integraal over te gaan naar fase 3 van de bestuurlijke interventieladder.

Dit doe ik omdat de situatie bij Selibon Lagun onverminderd zorgwekkend blijft.

Samenvattend verzoek ik u daarom in dit kader om voor 4 april:

- De nog te nemen besluiten en maatregelen in het kader van de voormalige indeplaatsstelling zoals benoemd in paragraaf 1 af te ronden en mij hierover schriftelijk te informeren,
- Het verbeterplan, zoals aangegeven in paragraaf 2, op te stellen en dit schriftelijk met mij te delen.

Hoogachtend,

Jan Helmond MPM
Wvd. Rijksvertegenwoordiger

Bijlage: Overdrachtdossier maatregelen en acties voormalige indeplaatsstelling (inclusief diverse bijlagen)

Openbaar Lichaam Bonaire
t.a.v. Gezaghebber de heer J.R.E. Soliano en
leden van het bestuurscollege
Plasa Reina Wilhelmina 1
Bonaire, Caribisch Nederland

Rijksvertegenwoordiger
Bureau van de
Rijksvertegenwoordiger
Contactpersoon
Secretariaat Bonaire
T +599 717 83 33

Betreft: Overdrachtsdocument Selibon

Datum
06 maart 2025

Bijlage: Overdracht

Deze overdracht bestaat uit de volgende onderdelen

- 1) Maatregelen last onder bestuursdwang
- 2) Vergunningsaanvragen i.v.m. maatregelen last onder bestuursdwang
- 3) Vergunningsaanvraag hinderverordening 2022
- 4) Communicatie
- 5) Financiën (separaat document)

1. Stand van Zaken Maatregelen in kader van Last Onder Bestuursdwang

A. Opgelegde last onder bestuursdwang

Op 15 november 2024 heeft de wnd. Rijksvertegenwoordiger een voornemen tot een Last onder bestuursdwang gestuurd aan Selibon Lagun (bijlage 1A1)

Op 4 december 2024 heeft de wnd. Rijksvertegenwoordiger de definitieve last onder bestuursdwang opgelegd (bijlage 1A2)

Op 12 december 2024 heeft Selibon aangegeven gezien de omstandigheden geen bezwaar aan te tekenen tegen de opgelegde last onder bestuursdwang (bijlage 1A3)

B. Maatregel 1: Toegang terrein van de Inrichting¹

Genomen maatregelen

1. De gehele inrichting is door Selibon voorzien van een omheining. De omheining bestaat uit een mix van permanent hekwerk, tijdelijke bouwhekken en sluit aan op bestaande bebouwing.
2. Openingen in bestaande bebouwing wat deel uitmaakt van de omheining is afgesloten met traliewerk
3. De toegangspoort wordt na sluitingstijd afgesloten.
4. Op het terrein van de inrichting en van de stortplaats is 24/7 bewaking aanwezig. De firma YPSS is door Selibon hiervoor gecontracteerd.
5. Op het terrein staan bewakingscamera's

Openstaande acties om maatregel af te ronden:

1. Er zijn geen openstaande acties. De maatregel is afgerond.

¹ Onder Inrichting wordt verstaan het afvalcentrum, zoals verder gedefinieerd in de hindervergunning (het Eilandbesluit van 19 december 2018, nr 6)

Adviezen

Datum
05 maart 2025

1. Het hekwerk bestaat deels uit tijdelijk hekwerk (bouwhekken). Deze voldoen aan de eis van een omheining van tenminste twee meter hoog. Geadviseerd wordt bij het plaatsen van een permanente omheining om de gehele stortplaats, de omheining van de inrichting hierin mee te nemen en in zijn geheel te voorzien van een permanente omheining
2. Naast de toegangspoort is een zwakke plek in de omheining bij de aansluiting van het hekwerk op de greppel. Geadviseerd wordt om het hekwerk ca 200 meter door te trekken.
3. Er zijn vier toegangen tot de stortplaats die niet afgesloten zijn. Hierdoor is de stortplaats vrij toegankelijk voor onbevoegden. Om illegale stort buiten openingstijden te ontmoedigen wordt geadviseerd om hier een hekwerk te plaatsen. Dit kan bestaan uit een permanente poort wat deel uit gaat maken van de omheining van de gehele stortplaats, of een tijdelijk hekwerk in de vorm van een bouwhek. Een afsluiting van deze toegangen dient in ieder geval ook met de wegbeheerder en hulpdiensten te worden gecommuniceerd ivm aanvalsroutes bij calamiteiten. (bijlage 1B1)
4. De inzet van het bewakingsbedrijf YPSS is een aanvullende maatregel op de omheining van het terrein om toegang van onbevoegden te voorkomen (artikel 1.2.3. uit de vergunning). Geadviseerd wordt om deze inzet voort te zetten. In de afgelopen periode heeft de waarnemend Rijksvertegenwoordiger de kosten van deze bewaking betaalt gelet op de slechte financiële positie van Selibon. Hij heeft niet het contract overgenomen.
5. Er is een voorstel gemaakt voor het plaatsen van extra verbods- en informatie borden daar waar het terrein van Selibon grenst aan de openbare weg. Deze borden voorkomen niet het moedwillig betreden van het terrein, maar beïnvloedt wel de onbewuste overtreder. (bijlage 1B2)

C. Maatregel 2: Begraven kadavers en slachtafval

Genomen maatregelen

1. Door Selibon is op 12 december 2024 per mail een verzoek ingediend bij de waarnemend Rijksvertegenwoordiger voor het gedogen van het begraven van dierkadavers(bijlage 2A2).
2. Door de waarnemend Rijksvertegenwoordiger is op 17 december 2024 een gedoogbeslissing genomen. (bijlage 2A5)
3. In de aanvraag van de gedoogverklaring zijn werkinstructies (bijlage 2A3) en een werkplan (bijlage 2A4) opgenomen
4. De gedoogbeslissing is op 17 december 2024 in werking getreden.

Openstaande acties om maatregel af te ronden

1. Er zijn geen openstaande acties. De maatregel is afgerond.

Adviezen

1. Geadviseerd wordt om een inspectie uit te voeren op het naleven van de werkinstructies en het volgen van het werkplan door Selibon bij het begraven van kadavers en slachtafval.
2. De gedoogverklaring heeft een tijdelijk karakter en is geldig tot het moment dat er een structurele oplossing is gevonden, maar uiterlijk tot 1 september 2025. Er dient daarom dus gezocht te worden naar een structurele oplossing.

D. Maatregel 3.1: Opslag bestaand asbesthoudend afval

Datum
05 maart 2025

Genomen maatregelen

1. Op 12 december 2024 en 16 december 2024 zijn offertes aangevraagd bij twee bedrijven voor het dichten van de gaten in de bestaande containers met asbesthoudend afval: RMD Advies en Ontwikkeling en KWI Solutions. (bijlage 1D1)
2. Op 30 december 2024 is door de waarnemend Rijksvertegenwoordiger positief besloten op het gunningsadvies om de opdracht te verlenen aan RMD Advies en Ontwikkeling. (bijlage 1D2)
3. Door de waarnemend Rijksvertegenwoordiger is op 3 januari 2025 aan de arbeidsinspectie het verzoek gedaan om de situatie met asbestcontainers als calamiteit te behandelen (bijlage 1D3) en op 7 januari te 2025 mogen starten met de herstelwerkzaamheden. Na inspectie op 6 januari 2025 heeft de arbeidsinspectie deze toestemming mondeling gegeven (bijlage 1D4) en op 15 januari 2025 schriftelijk bevestigd (bijlage 1D5).
4. De werkzaamheden zijn op 14 januari 2025 afgerond (bijlage 1D6). De werkzaamheden zijn gefactureerd (bijlage 1D7) en betaald.

Openstaande acties om maatregel af te ronden

1. Er zijn geen openstaande acties. De maatregel is afgerond.

Adviezen

1. De reparatie van de containers is tijdelijk. Er dient een structurele oplossing te worden gezocht voor de definitieve opslag van asbesthoudend afval. Het wordt geadviseerd om de staat van de containers periodiek te controleren en gaten te dichten.
2. Uit risico overwegingen is besloten om het asbesthoudend afval niet te beroeren om verspreiding van asbestvezels te voorkomen. Gekozen is om de containers af te dichten en zodoende de verspreiding van asbestvezels te voorkomen. Hier dient bij toekomstige handelingen rekening mee te worden gehouden
3. Voor de bestaande containers met asbesthoudend afval is waarschijnlijk geen bouwvergunning afgegeven. Geadviseerd wordt om dit te controleren en indien nodig te corrigeren.

Maatregel 3.2 Opslag nieuw asbesthoudend afval

Genomen maatregelen

5. Voor de opslag van nieuw aangeboden asbesthoudend afval zijn in december 2024 aan vijf bedrijven offertes gevraagd voor het leveren van twee 40ft containers. Drie bedrijven hebben een offerte ingediend. (bijlage 1D8)
6. Op 23 januari 2025 heeft de waarnemend Rijksvertegenwoordiger positief gereageerd op het gunningsadvies om de opdracht voor het leveren van twee containers door Don Andres (bijlage 1D9). De factuur (bijlage 1D10) van het leveren en plaatsen van de twee containers zijn op 4 maart 2025 betaald
7. Deze containers zijn op 03 februari 2025 geplaatst op het terrein.
8. Voor containers welke langer dan drie maanden op één plek staan moet een bouwvergunning worden aangevraagd. Voor de twee nieuw geplaatste containers is een bouwvergunning aangevraagd

bij de waarnemend Rijksvertegenwoordiger (bijlage 2C1). Deze is nog niet volledig en dient te worden aangevuld met een situatieschets waar de containers geplaatst worden en een recent uittreksel uit de KvK van Selibon NV.

Datum
05 maart 2025

9. Voor de locatie van de containers is in eerste instantie een meer permanente locatie gekozen inclusief een nieuw aan te brengen betonnen fundering. Hier zijn offertes voor aangevraagd (bijlage 1D11) en een bouwvergunning is aangevraagd (bijlage 2B1). Er is gekozen om deze oplossing niet uit te voeren. Er is derhalve geen opdracht verstrekt voor de aanleg van de fundering, de benaderde bedrijven zijn hierover geïnformeerd, maar de aanvraag voor de bouwvergunning is niet formeel ingetrokken.
10. Het personeel van Selibon heeft van RMD Advies en Ontwikkeling training en instructies ontvangen hoe om te gaan met asbesthoudend afval.

Openstaande acties om maatregelen af te ronden

1. De bouwvergunning voor het plaatsen van twee containers dient in behandeling te worden genomen na aanleveren van de ontbrekende informatie (zie ook paragraaf 2 m.b.t. de vergunningen).
2. De aanvraag voor de bouwvergunning voor het aanleggen van een betonnen fundering dient te worden ingetrokken (zie ook paragraaf 2 m.b.t. de vergunningen)

Adviezen

1. Geadviseerd wordt om een inspectie uit te voeren op het naleven van de voorschriften voor het aannemen en opslaan van asbesthoudend materiaal.
2. Volgens de voorschriften dient niet correct aangeboden asbesthoudend afval te worden geweigerd door Selibon. Het is de vraag of dit wenselijk is gelet op de hoge mate van waarschijnlijkheid dat het illegaal in de natuur wordt gedumpt. Geadviseerd wordt om hier instructies voor op te stellen en deze te laten vastleggen.

E. Maatregel 4.1 Opslag nieuw biomedisch afval

Genomen maatregelen

1. Voor het aannemen van nieuw biomedisch afval is een nieuwe locatie aangewezen voor twee koelcontainers. In overleg met Selibon is voor de locatie naast de glascrusher gekozen. Deze locatie is reeds voorzien van een betonnen vloer.
2. Er is op 1 februari 2025 door de waarnemend Rijksvertegenwoordiger positief gereageerd op het gunningsadvies om opdracht te verlenen aan IBO Bonaire voor het aanpassen van de elektrische installatie om de twee koelcontainers aan te kunnen sluiten (bijlage 1E1 en 1E2). De werkzaamheden zijn afgerond en de installatie is gekeurd door het WEB. Er is nog geen factuur ingediend.
3. Voor de locatie van de containers was in eerste instantie een andere locatie gekozen, samen met de containers voor asbesthoudend afval, inclusief een nieuw aan te brengen betonnen fundering. Hier zijn offertes voor aangevraagd en een bouwvergunning is aangevraagd. (bijlage 1D11 en 2B1)

Er is gekozen om deze oplossing niet uit te voeren. Er is derhalve geen opdracht verstrekt voor de aanleg van de fundering, de benaderde bedrijven zijn hierover geïnformeerd, maar de aanvraag voor de bouwvergunning is niet formeel ingetrokken. Er zijn in januari 2025 aan vier bedrijven offertes gevraagd voor het leveren van koelcontainers, er zijn van drie bedrijven offertes ontvangen (bijlage 1E3). Hieruit bleek Don Andres de gunstigste aanbidding te zijn.

Datum
05 maart 2025

4. Op 31 januari 2025 heeft de waarnemend Rijksvertegenwoordiger positief gereageerd om opdracht te verlenen aan Don Andres voor het leveren van aanvankelijk één koelcontainer ipv twee koelcontainers (bijlage 1E4).
Aangezien het transport van biomedisch afval naar een verwerker niet met gekoelde containers nodig bleek te zijn, leek de noodzaak voor een zogenaamde wisselcontainer niet noodzakelijk. Later is door Selibon aangegeven dat er toch behoefte is om een tweede koelcontainer voor biomedisch afval te hebben voor meer bedrijfszekerheid en reservecapaciteit (bijlage 1E5).
5. Na een controle op de technische staat is 19 februari 2024 de factuur ontvangen van een koelcontainer (bijlage 1E6). Don Andres heeft aangegeven eerst de betaling te hebben moeten ontvangen voordat de container wordt geleverd. De factuur is op 4 maart 2025 betaald. De container is nog niet geleverd.

Openstaande acties om maatregel af te ronden

1. Ontvangen keuringsrapport WEB van aanpassing elektrische installatie
2. Ontvangen en betalen factuur IBO Bonaire
3. De bouwvergunning voor het aanleggen van een betonnen fundering dient te worden ingetrokken (zie ook de openstaande actie bij C. Opslag nieuw asbesthoudend afval)
4. Levering en plaatsing koelcontainer
5. Opdracht voor aanschaf en levering tweede koelcontainer

Adviezen

1. De locatie van de koelcontainers voor biomedisch afval is tijdens openingstijden vrij toegankelijk voor het publiek. Geadviseerd wordt om het terrein af te scheiden met een hekwerk.
2. Geadviseerd wordt om na plaatsing van de koelcontainer een inspectie uit te voeren op het naleven van de voorschriften voor het aannemen en opslaan van biomedisch afval.
3. Er is een generator aanwezig welke mogelijk kan dienen als back-up voor de stroomvoorziening van de koelcontainers in geval van stroomuitval. Geadviseerd wordt om na te gaan of deze generator hier inderdaad geschikt voor is en hiervoor ook werkinstructies voor op te stellen.

Maatregel 4.2 Opslag bestaand biomedisch afval

Datum
05 maart 2025

Genomen maatregelen

- a. Op advies van ILT is contact gezocht met het bedrijf Renewi uit Nederland om de mogelijkheden te onderzoeken om het biomedisch afval te verwerken.

Na overleg bleek Renewi over de kennis en capaciteit te hebben om het biomedisch afval op een verantwoorde en op korte termijn te kunnen afvoeren en verwerken.

Voor het verwerken van het biomedisch afval wordt gebruik gemaakt van drie partijen:

- RMD Advies en Ontwikkeling voor het herverpakken van het biomedisch afval in nieuw te leveren (door Renewi) emballage verpakkingen en te plaatsen in zeecontainers voor transport;
- Don Andres voor transport van de containers van de locatie Landfill Lagun naar de haven van Bonaire;
- Renewi voor leveren verpakkingsemballage materiaal, supervisie op herverpakken, transport van Bonaire naar Moerdijk, transport naar verbrandingsoven in Antwerpen en verbranden biomedisch afval. Renewi zal ook voor de benodigde documenten zorgen.

Op 30 januari 2025 zijn offertes gevraagd aan genoemde partijen en op 13 februari 2025 is een gunningsadvies uitgebracht (bijlage 1E7).

- b. Op 17 februari 2025 is de waarnemend Rijksvertegenwoordiger akkoord gegaan met het verlenen van drie deelopdrachten aan bovenstaande partijen (bijlage 1E8). Voor de opdrachten aan RMD Advies en Ontwikkeling (bijlage 1E9) en Renewi (bijlage 1E10) zijn op 19 februari 2025 de opdrachtbevestigingen verstuurd .
- c. Don Andres hanteert, zoals te doen gebruikelijk met verscheppingsorganisaties, eenheidsprijzenlijsten voor transport over land en verschepping.
- d. Renewi heeft aangegeven dat de container met emballagemateriaal onderweg is naar Bonaire . Deze container is door Renewi aangeschaft en kan dus tot start herverpakken zonder extra kosten op terrein van Selibon blijven staan.
- e. Renewi heeft machtigingsformulier voor het aanvragen van de verschillende papieren namens Selibon nv ontvangen (bijlage 1E11), het kennisgevingsformulier voor transport van biomedisch afval is aan het Bevoegde Gezag gestuurd. Dit is na de rechterlijke uitspraak het Openbaar Lichaam geworden.
- f. Op 31 maart 2025 wordt gestart met herverpakken van het biomedisch afval door RMD Advies en Ontwikkeling onder supervisie van Renewi.
Op 11 april 2025 dienen deze werkzaamheden te zijn afgerond en worden de containers door Don Andres naar de haven van Bonaire getransporteerd en aan boord van de MS Puka geladen.
Op 12 april 2025 vertrekt de MS Puka via de haven van Curaçao naar Moerdijk, Nederland
- g. RMD Advies en Ontwikkeling mag bij opdracht de factuur voor de eerste termijn indienen en heeft dit gedaan op 20 februari 2025 (bijlage 1E12). Deze betaling is in behandeling bij de waarnemend Rijksvertegenwoordiger.

Openstaande acties om maatregel af te ronden

Datum
05 maart 2025

1. Renewi mag bij opdracht een factuur voor de eerste termijn indienen. Deze factuur is van na de gerechtelijke uitspraak en is daarmee voor rekening van het OLB. In overleg met het OLB wordt deze factuur bij de wnd. RV betaald en later verhaald op het OLB om vertraging in het proces te voorkomen (bijlage 1E13).
- 2.
3. Nederland is als lid van de EU verplicht de Europese Verordening inzake Overbrenging van Afvalstoffen (EVOA) toe te passen bij transport van ziekenhuisafval. De EVOA schrijft voor dat voor het vervoer van afvalstoffen vanuit de overzeese Nederlandse gebieden toestemming moet worden gegeven door de betrokken overheden (Bonaire, Curaçao, Nederland), in de vorm van een zogenaamde kennisgeving. De formulieren liggen vanaf 26 februari 2025 bij de Eilandsecretaris van het OLB voor ondertekening. Zonder de melding kan de verscheping niet plaatsvinden.
4. Uitzoeken waar de werkzaamheden van het herverpakken lokaal gemeld dienen te worden (Arbeidsinspectie en mogelijk Publieke Gezondheid).
5. Uitvoering herverpakken, transport en verwerken van biomedisch afval conform de door de partijen ingediende werkplannen (onderdeel van bijlage 1E7).

Adviezen

1. Het tijdspad voor het transport van de containers met het herverpakte biomedisch afval is zeer strak en heeft weinig speling. Het advies is om alle partijen die een handtekening moeten zetten en benodigde financiële middelen beschikbaar moeten maken zo spoedig mogelijk te betrekken en noodzakelijke acties alvast in gang te zetten.

Contactpersonen

Projectleider bureau waarnemend Rijksvertegenwoordiger
Rob Stenis
+599 795 5521
rob.stenis@rijksdienstcn.com

Extern ingehuurde Projectleider
Marcelino "Chonky" de Lannoy
+5999 5103493
mrjdelannoy@hotmail.com

RMD Advies en Ontwikkeling
Richard Duijn
+599 788 8434
richard@duijnbonaire.com

IBO Bonaire
Eric Oleana
eoleana@hotmail.com
+599 777 6952

Don Andres
Marina de Jongh
+5999 527 2207
marinadejongh@donandresnv.com

Datum
05 maart 2025

Renewi
Peter Vingerhoeds
Industrial Waste Specialist
+31 6 51170683
peter.vingerhoeds@renewi.com

Renewi
Frank Geelen
Manager Product Management
frank.geelen@renewi.com

2. Vergunningsaanvragen i.v.m. maatregelen last onder bestuursdwang

Datum
05 maart 2025

Dit overzicht bevat de volgende onderdelen:

- A. Gedoogvergunning begraven kadavers en slachtafval
- B. Aanvraag bouwvergunning voor containerfundatie
- C. Aanvraag vergunning voor plaatsen van asbestcontainers
- D. Aanvraag vergunning voor plaatsen reebers / koelcontainers biomedisch afval

A. Gedoogvergunning begraven kadavers en slachtafval

De feiten

- Op 12 december 2024 heeft Selibon bij de wRv een aanvraag ingediend om ter zake van de geconstateerde overtreding van voorschrift 4.1.1. van de Hindervergunning van 19 december 2018 af te zien van handhavend optreden. (begraven dierkadavers en slachtafval)
- Op 17 december 2024 heeft de wRv een Gedoogverklaring begraven kadavers uitgegeven inclusief bijlagen waaronder de werkinstructie 'Begraven van slachtafval en dieren kadavers' december 2024 versie 1.0 en het werkplan voor begraven van dierenkadavers op afvalcentrum Lagun (bijlagen 2A1, 2A2, 2A3, 2A4 en 2A5)

Advies

Gelet op de voorwaardelijke en tijdelijke karakter van de gedoogverklaring wordt verwezen naar het advies zoals eerder opgenomen in Onderdeel 1 onder C Maatregel 2.

B. Aanvraag bouwvergunning voor containerfundatie

De feiten

- Op 28 december 2024 is door Selibon bij de wRV een aanvraag ingediend.
- Het betreft de brief met als onderwerp 'aanvraag bouwvergunning voor containerfundatie'. (bijlage 2B1)
- De inhoud van de brief en de bijlages ziet echter op de aanvraag van een vergunning voor het plaatsen van (toegangs)poorten en een omheining.
- De aanvraag omvat de volgende bijlagen:

Lijst met bijlagen (in zelfde document als aanvraag bouwvergunning bijlage 2B1)

- Layout, locatie en terreinindeling
- Kadastrale situatie
- Kadastrale tenaamstelling
- Technisch ontwerp
- Uittreksel uit het register van de KvK voor Selibon NV

Advies

Aangezien het in technische zin niet vereist is om voor het plaatsen van asbestcontainers een betonnen fundatie te storten en in de praktijk reeds asbestcontainers zijn geplaatst zonder een dergelijke fundatie (de containers staan op blokjes), adviseert de wRV u aan Selibon in overweging te geven de aanvraag voor het afgeven van een bouwvergunning voor containerfundatie(s) in te trekken.

C. Aanvraag vergunning voor plaatsen van asbestcontainers

Datum
05 maart 2025

De feiten

- Op 23 januari 2025 is door Selibon bij de wRV een aanvraag ingediend.
- Het betreft de brief met als onderwerp 'aanvraag bouwvergunning voor het plaatsen van twee containers'. (bijlage 2C1)
- Het gaat om containers waarin tijdelijk asbestmateriaal kan worden opgeslagen
- De aanvraag verwijst naar de bijlagen:

Lijst met bijlagen

- Layout, locatie en terreinindeling (bijlage 2C2)
- Kadastrale situatie (bijlage 2C3)
- Kadastrale tenaamstelling (bijlage 2C4)
- Uittreksel uit het register van de KvK voor Selibon NV (bijlage 2C5)

Advies

In januari 2025 zijn er drie 40ft containers met asbesthoudend afval geplaatst bij de reeds bestaande asbestcontainers: twee lege containers die bestemd zijn voor nieuw aangeboden asbesthoudend afval een volle container met asbesthoudend afval van een eerder bouwproject.

De wRV adviseert u de door Selibon gevraagde bouwvergunning voor het plaatsen van 3 containers af te geven conform de gebruikelijke procedure.

De wRV geeft u daarnaast het volgende in overweging. Op het terrein van Selibon staan meer containers voor de opslag van asbest. Deze containers staan er zonder bouwvergunning. De staat van deze containers is slecht. Het BC zou kunnen besluiten om deze situatie onder voorwaarden te gedogen tot een definitieve lange termijnoplossing voor asbesthoudend afval is gevonden.

D. Aanvraag vergunning plaatsen reebers / koelcontainers

De feiten

- Op 28 januari 2025 is door Selibon bij de wRV een aanvraag ingediend.
- Het betreft de brief met als onderwerp 'aanvraag bouwvergunning voor het plaatsen van twee koelcontainers'. (bijlage 2D1)
- Het gaat om zogenaamde reebers, koelcontainers waarin biomedisch afval / ziekenhuisafval tijdelijk kan worden opgeslagen, voor het op transport gaat, van het eiland af.
- De aanvraag verwijst naar de bijlagen:

Lijst met bijlagen

- Layout, locatie en terreinindeling (bijlage 2D2)
- Kadastrale situatie (bijlage 2D3)
- Kadastrale tenaamstelling (bijlage 2D4)
- KvK Selibon NV (bijlage 2D5)

Advies

De wRV adviseert het BC om deze vergunning te verlenen conform de gebruikelijke procedures. Een concept van het besluit dat hiertoe reeds was opgemaakt, treft u aan bij de stukken (bijlage 2D6).

3. Aanvraag hindervergunning 2022

Datum
05 maart 2025

De feiten

- Op 9 december 2022 is door Selibon bij de Directie R&O, afdeling Realisatie van het OLB een aanvraag ingediend voor een vergunning op grond van de Hinderverordening Bonaire (bijlage 3)
- Het betreft een daartoe bestemd aanvraagformulier met onderliggende stukken van in totaal 42 pagina's.
- De aanvraag ziet op een veranderingsvergunning voor een nieuwe afgewerkte olie opslaginstallatie, een KCA depot, een slob faciliteit en een waste oil treatment plant.
- Op de aanvraag is geen beslissing genomen door het BC binnen de beslistermijn van (in beginsel) maximaal 6 maanden, op grond van artikel 16, eerste lid van de Hinderverordening Bonaire.
- Het nalaten te beslissen door het BC levert een fictieve weigering op, ingevolge artikel 36, derde lid onder a van de Hinderverordening juncto artikel 36, tweede lid van de Hinderverordening
- Tegen deze fictieve weigering staat op grond van artikel 37, eerste lid jo. artikel 38, eerste lid van de Hinderverordening gedurende een maand beroep open bij de Eilandsraad van Bonaire.
- Van deze beroepsmogelijkheid heeft Selibon geen gebruik gemaakt, waardoor de fictieve weigering onherroepelijk is geworden. Dat betekent dat Selibon het nemen van een beslissing op de aanvraag niet meer kan afdwingen bij het BC.

Advies

Er zijn twee manieren waarop het BC met dit gegeven om kan gaan:

- A. Het BC kan Selibon adviseren de aanvraag uit december 2022 in te trekken en een nieuwe aanvraag in te dienen. Zowel de nieuwe aanvraag als de beslissing daarop vallen dan volledig onder het IAB BES.

De indruk bestaat dat het de bescherming van het milieu ten goede komt als Selibon een nieuwe aanvraag zou indienen en als de beoordeling zou plaatsvinden conform het meest recente wettelijk kader. Ook het feit dat rechtsbescherming tegen de op die manier te nemen beslissing onmiskenbaar via bezwaar bij het Bestuurscollege dan wel beroep via het Gerecht plaatsvindt, heeft wellicht meer de voorkeur heeft dan rechtsbescherming via administratief beroep via de Eilandsraad.

Selibon heeft bij de wnd. Rijksvertegenwoordiger aangegeven bereid te zijn de vergunningsaanvraag in te trekken mits zij ondersteuning krijgt bij het indienen van een nieuwe vergunningsaanvraag.

- B. Het BC kan alsnog een beslissing nemen op de aanvraag uit december 2022. Formeel heeft het BC nog steeds de verplichting om te beslissen op de aanvraag, op grond van de wet. Het enige verschil is dat Selibon het nemen van een beslissing door het BC niet meer kan afdwingen. Als het BC alsnog beslist op de aanvraag uit 2022, is dat een beslissing onder het oude recht, dus o.b.v. de Hinderverordening Bonaire.

Nadat de vergunning onherroepelijk wordt, wordt die aangemerkt als een vergunning op grond van het IAB BES (artikel 6.1 lid 1 IAB BES).

Het bestuurscollege wordt geadviseerd over de te nemen beslissing juridisch advies in te winnen.

4. Communicatie

Datum
05 maart 2025

Communicatie met de bewoners/omwonenden is van groot belang. Wij raden u aan hen regelmatig op de hoogte te houden van de gemaakte vorderingen.

Met vragen kan er contact opgenomen worden met:

Strategisch communicatieadviseur RCN/waarnemend Rijksvertegenwoordiger
Elles Bleeker: +599 790 7710, mail elles.bleeker@rijksdienstcn.com

Contactpersonen

Pro Lagun

Jan Verbeek: tel +599 795 1444, mail djverbeek@gmail.com

Michael Winklaar: tel +599 796 5468, mail info@devotedmindfultransactions.com

Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties

Karín Fraai, woordvoerder, tel +31 6 31019870, mail karin.fraai@minbzk.nl

Inspectie Leefomgeving en Transport

Ilse van der Poel, woordvoerder: tel +31 6 25117164, mail
ilse.vander.poel@ilent.nl

Infrastructuur en Waterstaat

Maaïke Snijders, senior communicatieadviseur: tel +31 6 29427131, mail
maaïke.snijders@minienw.nl

Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Freddy van der Brugge, senior communicatieadviseur: tel +31 6 52901951, mail
f.j.vanderbrugge@minlnv.nl

5. Financiën

De toelichting op de financiën is in een separate bijlage toegezonden.

KOMUNIKADO PA PRENSA

Departamento di komunikashon di Gobièrnu di Boneiru
Telefòn: 715-5330 | Imeil: communicatie@bonairegov.com

Fecha: 14 – 04 – 2025

Transporte di desperdisio biomédiko a ranka sali

Kralendijk - Riba djaluna 31 di mart e trabounan di reempaketamentu di desperdisio biomédiko ku nan a almasená riba tereno di Selibon a kuminsá. Ta ehekutá e trabounan akí bou di guia di e empresanan spesialisá RMD-Advies i Renewi.

Treinen pa empleado

Promé ku a kuminsá ku e trabou e empleadonan a haña treinen pa por prosesá e desperdisio na un manera seif i responsabel. A saka e desperdisio for di kònteinernan bieu i a empaketá nan di nobo den material adekuá pa transporte i prosesamentu. Seguidamente a pone esaki den kòntainer nobo pa transporte riba laman.

Kontròl pa loke ta trata presensia di bakteria

Durante di e reempaketamentu, bou di direkshon di GGD Boneiru a tuma diferente muestra di superfisie. For di e muestranan akí a resultá ku no tin bakteria ku ta kousa malesa presente den e desperdisio.

Transporte pa Hulanda a kuminsá

Riba djaluna 14 di aprel a transportá e promé sinku kònteinernan ku barku pa Hulanda. Einan ta prosesá nan den un instalashon di insinerashon aprobá ku ta adekuá pa kima desperdisio biomédiko.

Siguiente stapnan

Den e periodo binidero na e mesun manera ta reempaketá i transportá e stòk ku a sobra.

Reakshon di Kolegio Ehekutivo

Kolegio Ehekutivo ta kontentu ku a pone e paso importante akí pa loke ta trata prosesamentu responsabel di desperdisio biomédiko. Gobièrnu di Boneiru ta vigilá e proseso minusiosamente i ta enfatisá importansia di un transporte seif i bon pa medio ambiente.

PERSBERICHT

Afdeling Communicatie Openbaar Lichaam Bonaire
Telefoon: 715-5330 | Email: communicatie@bonairegov.com

Datum: 14 – 04 – 2025

Afvoer biomedisch afval van Bonaire gestart

Kralendijk – Op maandag 31 maart zijn de werkzaamheden begonnen voor het herverpakken van biomedisch afval dat is opgeslagen op het terrein van Selibon. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder leiding van de gespecialiseerde bedrijven RMD-Advies en Renewi.

Trainingen voor medewerkers

Voorafgaand aan het werk zijn medewerkers getraind om het afval veilig en verantwoord te kunnen verwerken. Het afval is uit de oude containers gehaald en opnieuw verpakt in geschikt materiaal voor transport en verwerking. Vervolgens is het geplaatst in nieuwe zeecontainers.

Controle op aanwezigheid van bacteriën

Tijdens het herverpakken zijn onder regie van GGD Bonaire verschillende oppervlaktemonsters genomen. Uit deze monsters blijkt dat er geen ziekteverwekkende bacteriën aanwezig zijn in het afval.

Afvoer naar Nederland gestart

De eerste vijf containers worden op maandag 14 april per schip naar Nederland vervoerd. Daar worden ze verwerkt in een erkende verbrandingsinstallatie die geschikt is voor biomedisch afval.

Vervolgstappen

De resterende voorraad wordt in de komende periode op dezelfde manier herverpakt en zo snel mogelijk van het eiland afgevoerd.

Reactie Bestuurscollege

Het Bestuurscollege is verheugd dat deze belangrijke stap is gezet in het verantwoord verwerken van biomedisch afval. Het college volgt het proces nauwgezet en benadrukt het belang van een veilige en milieuvriendelijke afvoer.